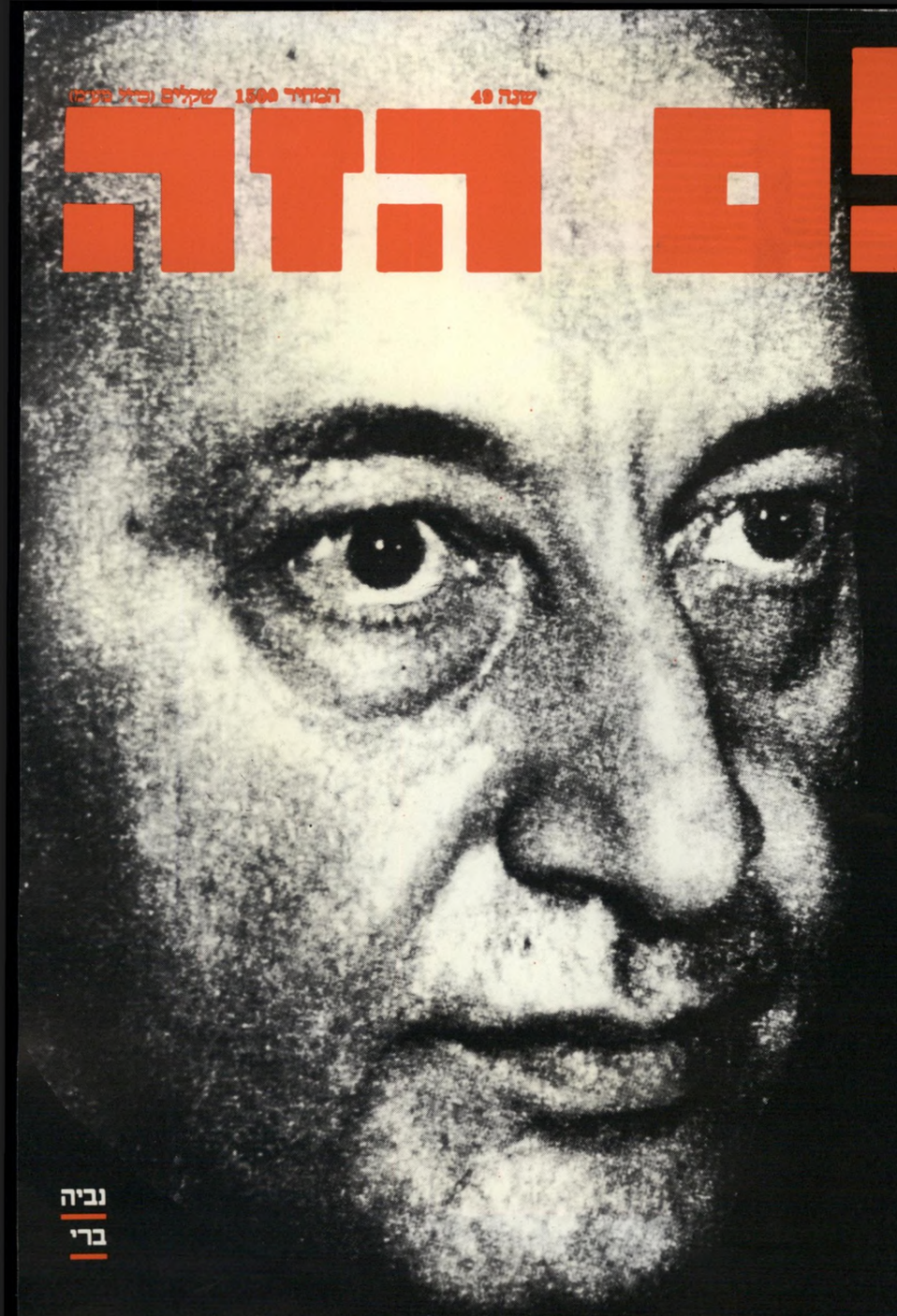
ז' תמוז תשמ"ה, 26.6.1985 מיספר 2495 שנה 49 המחיר 1500 שקלים (בשוק השחור)

העולם הזה

נכנעים - אבל לא!

נביה ברי

השלום עכשיו

קפה האג

קפה האג. לאנשים שאוהבים הרבה
קפה ביום וגם בלילה.

חדש!

קפה טורקי נטול קפאין
באריזת וואקום.

שלמה
קפה האג.
ליהנות בעיניים עצומות.

מכתבים

סוב־יודיצה

עוד על תגובת השר דויד לוי, „לדחות על הסף!", ליוזמת השלום הירדנית (העולם הזה 19.6).

לא רק שתגובת דויד לוי כשלעצמה היא קיצרת־ראי ואווילית מבחינה פוליטית. הוא גם עושה, בעצם ניסוח התגובה, שימוש קלוקל בשפה העברית. לוי ופוליטיקאים אחרים סבורים כי דחיה „על הסף" היא תקיפה וחזקה יותר מאשר דחיה סתם.

אבל דחיה על הסף היא ביטוי מישפטי, שבו משתמש שופט, כאשר ברצונו לומר כי אין לו הסמכות לשמוע בקשה או תביעה.

גרשון נאמן, באר־שבע

● ● ●

ישנים תמיד אנחנו

על הסכנותו של ראש־הממשלה בביצוע מדיניות כלכלית של ממש.

אני יודע ששימעון פרס לא היה בפלמ"ח. אבל מי יודע אם ירבותו רבת־השנים עם יצחק רבין, שעוד הספיק להיות סגן־מפקד הפלמ"ח, לא קירבה את פרס אל תלמודם של אנשי הפלמ"ח. לפי התיסמונת של שינאה־אהבה, זה הרי בהחלט אפשרי.

המחשבה הזאת באה לי נוכח התנהגותו של פרס בחודשים הרבים שבהם הוא עומד בראש ממשלת האחדות הלאומית, שאחת מהצדקות הקמתה המעטות היתה, ללא ספק, הפעלת מדיניות כלכלית נחרצת. וזאת, כידוע, פרס אינו עושה.

אז יכול להיות שהוא שמע על תורתו של האב הרוחני של הפלמ"ח, הסקוטי אורד צ'רלס וינגייט, שהיה אומר: „אם אתה לא מוכרח לרוץ — לך! אם אתה לא מוכרח ללכת — עמוד! אם אתה לא מוכרח לעמוד — שב! אם אתה לא מוכרח לשבת — שכב! ואם אתה לא מוכרח לשכב — ישון!"

אריק בריב, תל־אביב

● ● ●

מהירות, אמינות, אחריות

על יעילות דובר מגן־דויד אדום, ה־**מקדים בהודעותיו את דובר המישטרה** (העולם הזה 12.6).

ברצוני להבהיר, חד־משמעית, כי אין לצמרת המישטרה במחוז הצפוני דבר כנגד דובר מגן־דויד אדום, משה דיין. אני בהחלט תמים־דעים כי דיין יעיל ומוכשר בתפקידו כדובר, אך אני חושש כי יש ביעילותו של דיין, וברצונו לסבר אוזנם של עיתונאים, כדי פגיעה בעבודת־המישטרה.

המישטרה, כידוע, נושאת גם באחריות לטיפול בתאונות־דרכים ובמסירת הודעות למישפחות של קורבנות בתאונת־דרכים קטלנית. המישטרה גם אחראית לפירסום המוקדם לעיתונות, ופירסום רישמי כזה עשוי להיות מובא כראיה לבית־המישפט. כאשר מידע מיקצועי כזה מועבר לפירסום על־ידי דובר מגן־דויד אדום, מטבע הדברים הוא אינו נוטל אחריות מישפטית במיקרה שהעביר פרטים שאינם נכונים.

אנו עושים כל מאמץ כדי להעביר לפירסום מידע אמין, בדוק ומושלם, ופעולה כזאת אורכת זמן שלעתים אינו מסתדר עם הלהיטות לפירסום מהיר ומיידי. אנו מעדיפים אמינות על־פני מהירות.

רב־סקד ד' קופלר, דובר המחוז, נצרת

● ● ●

הזדמנות שווה

על דחיית מופע בטלוויזיה, עקב חגיגת בר־המיצווה של בנו של חיים יבין (העולם הזה 19.6).

אני מבקש בזה, כמשלם אגרת־טלוויזיה, להרחיב את חוק הזדמנות שווה (בתעסוקה) תשמ"א/1981 ולהחילו גם על צפיה בטלוויזיה.

אם יכלו לדחות בשבוע את שידור המופע של אמ"י, אירגון אמני ישראל, מפני שכלשון העולם הזה (בציטטו את בימאי המופע) „פוליטיקאים ואנשי־טלוויזיה רבים יחגגו עם יבין, וכך יימנע מהם לצפות במופע", למה לא שאלו אותי ביום החמישי האחרון, כאשר שודרה במבט לחדשות, כפי שסיפרו לי למחרת בהתלהבות כל חבריי וחברותיי לעבודה, כתבה רבת־עניין כיצד סוס גזעי מרביץ טוסה, ולאחר מעשה יורד ממנה כשאברו האדיר נראה היטב לכל הצופים?

אותו ערב הייתי חייב להיות בנישואי בת־דודתי. מאות הקרואים, וכמובן אני בתוכם, הפסדנו חוויית־חיים, או, לפחות, תחיכת־חיים.

אורי בן־דויד, תל־אביב

העולם הזה 2495

יצחק המנצח

יצחק מודעי, שגבר על מתנגדיו במפלגה הליברלית בטכסיסים מדהימים, מאיים עתה להשתלט גם על חרות – אם אכן יתבצע האיחוד המתוכנן.

8

מחרות לעבדות

עסקני הפגר הפוליטי, ששמו המיפלגה הליברלית, מתקוטטים, אך מתחת לפני השטח מתרחש משהו חשוב הרבה יותר: גם חרות שאחרי עידן־בגין היא מיפלגה גוססת. הימין הפאשיסטי – מבית־מידרשם של גאולה כהן, משה לווינגר ומאיר כהנא – מכרסם בה במהירות ומאיים ל־חסלה בסופו של דבר.

11

לני והישראליות

הזמר לנרד („לני") כהן, העומד לבוא לארץ בשבוע הבא, כבר שבר כאן לבבות בעבר. האם יצליח גם הפעם?

37

יובל והאמריקאיות

האופנאי **יובל כספין** לא נעלם, הוא פשוט עבר לאמריקה, וגם שם הוא מנסה להלביש את נשות־החברה בשימלותיו יוצ־אות־הדופן והמיוחדות.

24

על בנות ומחשבים

פי היימן חוגגת את תפקידה הראשון בסרט, גד ביטון משתעשע במחשב ויגאל גלאי רוצה רק בנות — במדור־הבידור לילות ישראל.

22

רחל המרחלת מדווחת:

פנינה רוזנבלום מת־עניינת בכדורגלנים: עם **אלי אוחנה** היא לא הצליחה, אז אולי עם **מוטי איוניר!** ● **רותי חפר** מטיילת עם צעיר בעל עגיל ● הדאגה שגורמת **רנה קישון** (בתמונה) לאבא **אפרים** ולאמא **שרה** ● **אורי עמית**, ראש עיריית רמת־גן, עובר דירה – יחד עם הוולוו החדשה והשערורייתית ו־יחד עם חברתו **תמי רבן**.

40

כתבת השער הקידמי:

התבונה שנשכחה בתהליך הנסיגה

בשנסוגה ממשלת ישראל מלבנון, היא הקסידה להביא עימה מאות עצורים, אך שכחה שם את התבונה: אחזקת בני־הערובה השיעים סיבכה את מדינת־ישראל בסרשת הטיפת־דמטום ובזעם הבית הלבן. נראה באילו שימעון סרם ורונלד רגן גמרו אומר לבנות לנביה ברי (בתמונה) **מעמד של מנהיג בין־לאומי ולהיכנע לו — אבל לאט־לאט ובשלבים.**

6 36

כתבת השער האחורי:

„לא אברח מן הארץ!"

יצרן הכספות אלישע גולדמן יצא מהארץ, בעיקבות הסתבכות בעסקיו. אשתו, המארחת אביבה (בתמונה), **טוענת כי הם יחזירו את החובות** (20 מיליון דולר) **בקלות, מתלוננת כי בארץ לא קונים כספות, כי לאנשים אין מה לשים בהן.**

38

הסוד הכלכלי

סקופ

בסוד־סודות נרקמת בימים אלה תוכנית־הגזירות: פיטורין של 40 אלף עובדים במשק הציבורי, ביטול שני מישרדי־ממשלה, מכירת רוב החברות הממשלתיות, חי־סול פרוייקט ה„לביא", בי־טול הסובסידיות ופיחות גדול.

7

ח"כ בנעלי־בית

מוחמד מיעארי, שכל המדינה עסקה השבוע בחסינותו, מספר בראיון אישי גלוי־לב על פעילותו הפוליטית, על ילדותו, על נדידת מישפחתו בתש"ח, על אהבתו לתיאטרון וגם על שכניו היהודים בבית המשותף.

14

העולם הבא

מדוע נעצרה חיילת ששמרה שבת ● כיצד הצליח הזמר דמים רוסוס לי־השתחרר מהשבי ● מה אמר שר־הבריאות לקרובי הקשי־שים ● איך התפלגו ה־קולות בחזיריה, בהצבעה האחרונה על חוק־הכנסת.

21

גרמני בעננים ומציל ביבשה

הבימאי הגרמני **וולפגנג פטרסן** מעריץ את סיגנון הוליווד, ואינו מתבייש בכך. להעולם הזה הוא מספר כיצד הרכיב נער על עננים וכיצד הוא מציל הפקת־ענק אמריקאית.

28

גבר מוכה

שלום אלדומי נטל ג'ריקאן ושרף את ביתו, כנקמה באשתו, שהשפילה אותו והיכתה אותו. אולם ה־שופטת קבעה: „גם מכש־פה היה אסור לך לשרוף!"

30

ארבעה בפרדס

שני צעירים מנתניה נאשמים כי אנסו שתי נערות, שרצו להגיע הביתה ב־מכוניתם. הם מכחישים וטוענים: „שתיהן הסכי־מו, בגלל השפעתו של ריח התפוזים בפרדס!"

27

מהמכביה לאולימפיאדה

נא להכיר: האתלטית **סיגל גונן** (ב־תמונה), הקופצת לרוחק (שיאה האישי: 6.23) מקווה שהמכביה תזניק אותה לאולימ־פיאדת סיאול, ב־1988.

42

המדורים הקבועים:

מיכתבים – ישנים תמיד אנחנו 3
קורא יקר – לא כבשים, עבריינים 4
תשקיף – לא יסעו לאמסטרדם 5
במדינה – ערכת־הישרדות לקרבות־חזיו 6
הנדון – חמבול העכור בא 11
אנשים – לילי־השימורים של אשת חבר־הכנסת 12
ימן אישי – טורקמילוא והרב הראשי של מחנה השלום 17
מה הם אומרים – „לשמנים יש כל יום אלוהים אחר!" 18
העולם הבא – נגעל שבוע־הזבל הישראלי 21
לילות ישראל – תאם עכשיו ימריא הנשר 22
חלון ראווה – ישראלי בשדרות מדיסון 24
תשבצמן – הכוח שהניע את דיסני (4 אותיות) 26
קולנוע – לסחוט את החיים, להציל את פנטסיה 29
תרוסקם – מיקום חירח חושף את הנקודה הרגישה 33
גם זה וגם זה – מה חדש בכתובים 34
שידור – הנשיא והתיקשורת 35
תמרורים – אדם נשך אדם 36
רחל המרחלת – יום־הולדת בכלא ויום־נישואין עם שחר 40
ספורט – אתלטית מראשון וקפטן מהרוורד 42

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 232262/3/4־03. תא־דואר 136 ♦ העורך הראשי: אורי אבנרי ♦ עורך־מישנה: דוב איתן ♦ עורך תבנית: יוסי שגיו ♦ עורך כיתוב: גיורא נוימן ♦ צלמי מערכת: ציון צפריר, ענת סרגוסטי ♦ עורך דפוס: יפתח שביט ♦ ראש המינהלה: אברהם סיטון ♦ מחלקת המודיעות: רפי זברוני ♦ המו"ל: „העולם הזה" בע"מ ♦ הדפסה: „הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב ♦ הפצה: „גד" בע"מ תל־אביב

קו ישר

המאמר שכתבתי בשבוע שעבר במדור הנדון, תחת הכותרת „סנדלי צ'ץ", עורר תגובות רבות יותר מאשר הרבה מאמרים שלי על נושאים העומדים ברומו של עולם. הסנדלים האלה מכאיבים באמת.

התגובה המפורטת והחריפה ביותר באה מצד ח"כ דב בר־מאיר, האחראי לעניין כיו"ר אגף־התנועה של עיריית תל־אביב. הכותרת שנתן לו: „איננו עם של כבשים. אנחנו פשוט — עבריינים."

למען ההגינות אתן כאן את המיכתב במלואו, בלי השמטות ושינויים.

ויז לשונו:

תגובת העיתונות להנהגת סנדל־דנוור בתל־אביב, ובכללה תגובתו של אורי אבנרי (העולם הזה 15.6) — הקורא למעשה למרי אזרחי נגד הנסיון לאכוף את החוק בתל־אביב — מעוררת חלחלה. שכן רוב רובם של הכותבים מגיבים קודם כל כנהגים בעלי־רכב — שנפגעו או עלולים להיפגע — היינו כבעלי־אינטרס — ולא כ„כלבי־השמירה של הציבור" — כפי שהם אמורים להיות.

הסיבה לכך ברורה: זו הפעם הראשונה שהעבריין הישראלי המצוי (זה הבנוה ללא רשיון, הפותח עסקים ללא רשיון, המלכלך, המרעיש

ח"כ בן־מאיר
עם של עבריינים!

והפורק־עול) נתקל בצורת אכיפה שאינה מאפשרת כל התחמקות, ואפילו לא זקיפת הקנס של העבירה על המעביר או על מס־ההכנסה. לזאת אין הוא יכול להסכים; וכך אנו רואים בתוגה כיצד חברי־כנסת, עיתונאים, עורכי־דין (ומי לא?) חוברים יחד, וממש כמו פורקי העול והחוק ביהודה ושומרון קוראים בקול גרול: „עוצו עצה ותופר!"

ובכן, העצה לא תופר, שכן הסנדלים הם רק מכשיר במיסגרת תוכנית כוללת להסדרת התנועה והחנייה בעיר, כדלקמן:

(1) פינוי עורקי־התחבורה יאפשר ייעול התחבורה הציבורית, שתקבל מסלולים בלעדיים נוספים, שיחישו את הנסיעה ואת תביפותה.

(2) פינוי מקומות החניה השמורים לנכים, לשגרירויות, לתחנות־אוטובוסים ולמוניות.

(3) הקטנת תאונות־הדרכים, שבהן מעורבים הולכי־הרגל, הנאלצים לרדת לכביש כדי לעלות על־אוטובוס, או כדי לעקוף מכונית התופסת את מלוא רוחב המדרכה. (בתל־אביב מתרחשות 3100 תאונות בשנה. ב־840 מהן מעורבים הולכי־רגל — בעיקר קשישים וילדים!)

(4) הפניית נהגים לעשרות מיגרשי־החניה שנפתחו לשרות הציבור בשנה האחרונה — ביוזמת העיריה — והקניית ההרגל שגם חניה בתשלום היא פיתרון חנייתי... (שכן הנהג הישראלי הממוצע רוצה שמכוניתו תחנה על המידרכה מעבר לשולחן במיסעדה, או לא יותר מ־10 מטרים מדלת־הכניסה לקולנוע, ואינו רואה חניה בתשלום, ובעיקר אם הוא צריך ללכת ממנה למרחק 300־400 מטר — כתשובה לבעיית־החניה שלו).

(5) הרגלת הנהגים להחנות את מכוניותיהם במיגרשי „חנה־וסע", בעיבורה של העיר (הרא־שון נפתח כבר ליד רידינג). דבר שאיש לא ישׂ־תגע לעשות — אם יוכל לחנות על המידרכה במרכז העיר.

(6) חינוך הציבור לציית ציות מלא לתמרורים. שכן אז נוכל גם להגמיש את מדיניות־החניה שלנו, כמו, למשל, לאפשר חניה משני צידי הד־חוב, ברחובות המגורים, לאחר שעות הבוקר ה־מוקדמות, כשמכוניות־האשפה כילו את מלאכ־תן; או לפנות חצאי־רחובות לניקוי במכונות אוטומטיות בשעות ובימים קבועים.

(7) שיחרור מקומות־חניה לתושבי העיר תל־אביב, על־ידי סימון המקומות המותרים לחניה וציוד תושבי העיר בתווי־חניה באיזור (ולא רק ברחוב) המגורים שלהם.

אילו היה אורי אבנרי טורח לשאול אותנו לפני שכתב את כתבתו, היה מקבל הסברים נרחבים על הנושאים הנ"ל, כמו שגם היה משתכנע שלאורך חוף־ים יש כבר היום אלפי מקומות־חניה בתשלום (חניון אתרים: חניון טייצר היל; חניון הילטון; חניון פאלאס; חניון מלון דן; מלון שרתון; חניון ליד מלון טל; חניון גמל תל־אביב; חניון הדולפינריום ועוד כ־15 מיגרש־חניה פרטיים לאורך רחוב־הירקון), ועוד ידנו נטויה. אלא שכאמור חניה בתשלום, או הצורך לצעוד כמה מאות מטרים ממקום־החניה — אינם עונים על ציפיותיו של בעל־הרכב.

אין דבר — הוא יתרגל ויתנהג בתל־אביב כפי שהוא מתנהג (וללא כל תרעומת) בניו־יורק ובלונדון, ובבאזל ובפאריס.

ולבסוף אנו נועלים כל מכונית עבריינית — בין אם היא של שר או נגיד או תקיף, בין אם היא של אזרח פשוט — וזאת ללא כל אפליה. לכל חברי מועצת־העיריה אין נהגים פרטיים, וגם ראש העיריה מעטיק נהג־גימלאי רק בחצי משרה, ונוהג לרוב את מכוניתו בעצמו. כך שלא היה כל צידוק לנסות ולהעביר את רוע הגזירה של הנעילה על־ידי התקפה אישית, כאילו שהתקיפים ובעל־השררה פטורים מעונש זה.

עצתי. איפוא, למר אבנרי וכל יתר המער־ערים. אל תחפשו לעצמכם היתר להפר חוק על־ידי הטלת מומים בעיריה. פשוט — סעו וחנו בהתאם לחוק, ותהיה הרווחה לכולנו.

עד באן מיכתבו של ח"כ בן־מאיר. מעניין מה חושבים על כך שאר הקוראים של העולם הזה.

אבי שילון

מכתבים

טיפול שיגרתי

על מעורבות עדי אמוראי, סגן שר־האוצר, בפעילות איש־הכספים דויד בלאס במניות בנק הספנות (העולם הזה 12.6).

בכתבה פיצוץ בקיבוץ התייחסתם למעור־בותו של סגן שר־האוצר, עדי אמוראי, בנושא. אבקש להפנות את תשומת־ליבכם להתכתבות בין סגן־השר לממונה על שוק־ההון באוצר, המו־כיחה טיפול שיגרתי לחלוטין, במיסגרת תפקידו כסגן־שר.

(עם קבלת מיכתבו של רואה־חשבון מבני־ברק בעניין ההנפקה הפרטית בבנק הספנות, פנה סגן־השר לממונה על שוק־ההון יהודה דרורי

חאפט' אל־אסד
גם לא אוהב־ישמעאל

הכפוף לו, ביקש הסברים והריץ מייד מיכתב־הסבר לאותו רואה־חשבון. במיכתב נאמר כי במיקרה זה נעשה הכל כדי למנוע פגיעה באינ־טרס ציבור המשקיעים ולהבטיח מיסחר תקין בבורסה).

אריאלה רבדל, דוברת מישרד־האוצר, ירושלים

● ● ●

בנפול אוייבך, אל תשמח

על התכונה, בנוסח העולם הבא, **לקראת מותו האפשרי של נשיא סוריה, חאפט' אל־אסד** (העולם הזה 12.6).

נכון שחאפט' אל־אסד הוא, אם לנקוט לשון של המעטה, אדם לא סימפאתי. הוא בוודאי לא אוהב ישראל, ולעיתים קרובות אני מגיע למס־קנה שהוא גם אוהב ישמעאל קטן מאוד. אבל, בכל זאת, אפילו במדור הומוריסטי כמו העולם הבא, להשחיז סכינים ולצפות בחדווה למותו של אדם, שבין השאר הוא די ידוע־חולי, זה קצת יותר מדי.

הלא כתוב אצלנו: בנפול אוייבך, אל תשמח!

שמואל סרוסי, תל־אביב

● ● ●

33 שמות האל

עוד על גימטריות ומיספרים (העולם הזה 19.6).

כסוציולוג (ואנתרופולוג) בהשכלתי, אני מציע לא לזלזל יותר מדי באמונת־הזולת בגימט־ריות או בסתם מיספרי־מזל או מיספרים ייחודיים אחרים.

מדוע, למשל, אתם חושבים יש אצלנו, המוס־למים, במחרוזות־התפילה, המסבחה, 33 חרוזים (או כפולותיהם — 66 או 99)?

פשוט מאוד. כנגד 33 שמות־האל. והנוהג הוא שמי שמעביר את החרוזים בין אצבעותיו, מבטא תוך כדי הפעולה הזאת את שמות־האל ומהלל אותו.

אחמד חוסיין, נצרת

● ● ●

תה מלוח

עוד על זיכרונות גולדה מאיר (העו־לם הזה 12.6 ואילך).

אם כל אחד, מג'ורג' בראון עד הנרי קיסינג'ר, מוזכר פיתאום כשבפיו סיפור על גולדה מאיר, אז גם אני בין המצ'וצבתים:

לדעתי, הרבה מנתחי־אופי של ראש־הממשלה היחידה ממין נקבה בתולדות ישראל התעלמו מעובדה מעניינת בתולדותיה, שמי יודע אם לא תרמה לטיצוב אופיה המסויים מאוד.

אם־הסבתא של גולדה, שעל שמה היא נקראה, היתה ידועה היטב בפינסק, עיר־מגוריה, במינהג המשונה שהיה נקוט בידיה: היא מעולם לא שמה סוכר בתה שלה, אלא מלח. וההסבר המקורי שלה לתה המלוח היה: אני מבקשת לקחת עימי, לעולם הבא, את הטעם המלוח של הגלות.

נו, עם אם־סבתא שכזאת...

אפי בלאט, רמת־גן

● ● ●

הבושם של כפר תבור

על ביקור שר־האנרגיה, משה שחל, בגליל (העולם הזה 22.5).

הופתעתי מאוד לקרוא הפירסום שלפיו ביקור השר משה שחל בגליל היה אמור להיקרא הלובי של הצפון, וכן ש„ראש המועצה, מיכה גולדמן, הבטיח לשחל חינגה המונית".

בין הכתבה לבין כוונת הביקור אין כל קשר. השר שחל ביקר במועצה המקומית כפר־תבור, כאורחו של ראש־המועצה בלבד, במיסגרת ביקו־רים שהוא עורך בישובים אחרים בארץ.

בשולי הדברים: טוב היה עושה הכתב אילו היה יוצא לבקר גם הוא בכפר־תבור ומתבשם מיופיה, מחריצות ויעילות פרנסיה ומאיכות־החיים של תושביה.

ירון רן, עוזר שר־האנרגיה־והתשתית, ירושלים

הנוער העברי בפרמיירה

ב־1960 היתה נערת הטיפשעשרה **של המדור** מיכתבים לרותי **נציגה אותנטית של הנוער העברי. וכך היא דיווחה, בגליון** העולם הזה, **שהופיע השבוע לפני 25 שנה, על חוויותיה בתיאטרון העברי:**

את יודעת, מגיע רגע שכל־כך נמאסים כל הסרטים האלה שבאמת מתגעגעים לטיפת אמנות. אז הלכתי עם איציק לפרמיירה של רוזנים ואביונים של הקאמרי. זה יופי. הסתכלתי כל רגע על איציק וראיתי שהוא מחייך, אז גם אני. זה על שתי מישפחות עניות באיטליה שגרות בחדר אחד, אבל בשביל לעזור למרקיז קטן אחד הם מתחפשים לאצילים אצל איש שמן ועשיר אחר, כדי שהוא יסכים שהמרקיז יתחתן עם הבת שלו. עודד קוטלר נורא מתוק והוא לבוש נורא יפה. את יכולה לאהוב את עודד תאומי עד מחר, אבל עודד קוטלר יותר נחמד. נורא התחשק לי ללכת אליו מאחורי הקלעים, אבל התביישתי. אז המחזה רוצה להגיד שאף־פעם אי־אפשר לדעת אם בן־אדם הוא רוזן או אביון ויש כאן משהו מאוד עמוק אני חושבת.

אבל כל זה לא חשוב. מה שחשוב זה מה שהיה אחרי ההצגה. מישהו אמר לאיציק שיבוא לקליפורניה, שם עושים מסיבה לכבוד הפרמיירה. אז באנו לקליפורניה והיה נורא רומנטי. לא היה חשמל, רק נרות, וכל השחקנים של הקאמרי היו שם. ראיתי את עודד קוטלר מקרוב, הוא באמת נורא נחמד, אבל הוא לא שם לב אליי. את חושבת שהוא קצר־ראי? אז כולם אכלו ושתו ופיטפטו והיה מעניין, עד שאייבי הכריח את כולם לעלות למעלה, אפילו אלה שלא רצו. אז אנחנו עלינו ובדיוק דיבר שלונסקי על ההצגה. הוא אמר שהיא היתה נאה ולא היה בה זימה אפילו לא זימה שבלב.

דף תשקיף

היעד — מהפך באוקטובר

בלישכת ראש־הממשלה מתחזקת הידיעה שחודש אוקטובר יהיה קריטי מבחינת המשך קיומה של ממשלת־האחדות. בעבר ניתחו „נערי פרס" את לוח־השנה ומצאו שזהו החודש המתאים להקמת ממשלה צרה.

אחרי שנודעו תוצאות ההצבעה בוועידת הליברלים, הגיעו בלישכה להערכה שבכל מיקרה תתקיים האופציה הליברלית.

לכן צפוי קיץ חם של משברים ממשלתיים, כדי להביא לפרישת הליכוד — אלא אם כן יחליט פרס שהוא רוצה לבצע את הרוטציה.

גניש סיבך את התק"ם

בעל־חוב נוסף למוסדות הפיננסיים של התק"ם הוא הקבלן שלום אדרעי גניש, המרצה עתה עונש־מאסר על עבירות של הברחת מט"ח. הוא לווה מהתק"ם כספים במסגרת השוק האפור, והפיקדונות שמסר מ„בנק המיזרחי" בהרצליה לא היו נתינים למימוש.

אחד ממלבני השוק האפור התערב כ־מיבטך, והוא ממתין ליציאתו של גניש מהכלא, כדי להביא למיום הפרשה.

לא יסעו לאמסטרדם

נראה כי שימעון פרס יצליח למנוע את השתתפות חברי מיפלגתו וגרוריה בוועידת אמסטרדם, שבה היו אמורים להיפגש עם אנשי אש"ף בשבוע הבא.

ה„יונים" של העבודה אמרו תחילה שלא יסעו, מפני שאחד מראשי אש"ף הסכים להיפגש עימם רק במיסגרת הוועידה, ולא בנפרד. אך נציג הגוף המארגן — תנועת־שלום הולנדית רתית — בא לארץ והודיע כי הגבלה זו אינה קיימת. אז היפנו אותו אנשי־העבודה אל מזכיר מיפלגתם, עוזי ברעם, כדי לקבל ממנו הסכמה.

אנשי מפ"ם לא יסעו, אם לא יסעו „יוני" העבודה, ואנשי שלום עכשיו ור"ץ לא יסעו בלי מפ"ם. כנראה יסעו מישראל רק כמה אישים ערכיים, וכן הד"ר יעקב ארנון, מהרשימה המתקדמת, שהוא יליד הולנד.

התנחלות בטאבה?

פעילים בגוש־אמונים שוקלים הקמת התנחלות־מחאה באיזור־המריבה בטאבה.

אך הרעיון עלול לרדת מן הפרק, בגלל בעיית המשתופות בעירום במקום. לדעת מתנגדי־הרעיון, אין זה יאה לחבושי כיפה לנהל מאבק פוליטי בסמיכות לנשים חשופות־שדיים.

שכירי־חרב ישראליים ב„קונטראס"

עשרה אזרחים ישראליים מדריכים את אנשי ה„קונטראס" — המחתרת הלוחמת בממשלה הסנדיניסטית בניקראגווה — בבסיסים בקוסטהריקה. הם נשברו על־ידי ה„אף־די־אן", שהוא המקורב ביותר לארצות־הברית מבין כל אירגוני־המורדים.

לוי יוצא לקרב

השר דויד לוי יבצע בקרוב אירגון מחדש את מחנהו, לקראת ועידת־חרות, שתתכנס בסוף השנה.

השינוי הבולט הוא הרחקתו לחו"ל של מנכ"ל מישרד־השיכון, אשר וינר, לתפקיד דיפלומטי, אולי בפורטוגל.

פרישתו של וינר תנומק בהסתבכות המישרד בעיר החרדית עימנואל. הסיבה האמיתית היא אכזבתו של לוי מהיחס שמגלה וינר לחברי מרכז־חרות.

במקומו יבוא אחד ממקורבי השר. שני המועמדים הבולטים הם אהוד שילה, תת־אלוף (מיל') ועובר בכיר במישרד־השיכון, ויהושע דוידוביץ, כיום יושב־ראש מועצת המנהלים של עמידר.

לוי עדיין מחפש עוזר אישי, תחת אבנר סרוסי, שהועף מהלישכה לפני כמה חודשים, ושבקרוב ימונה כסמנכ"ל בשיכון ופיתוח.

אכזבה משרון

במרכז חרות שוררת אכזבה מהשר אריאל שרון, בגלל אי־מימוש הבטחותיו למתן ג'ובים לפעילים שונים.

שרון עצמו מסביר שהוא נמצא עתה בעמדת־המתנה, עד שיוחלט סופית מתי תיערך ועידת־חרות. עד אז הוא אינו מוכן להילחם כדי לממש את הבטחותיו לג'ובים, וגם לא להפגין פעילות ברמה גבוהה בתוך המיפלגה.

שערוריית פרסים ב„קרן פינקוס"

חיים זוהר, מזכיר ההנהלה הציונית ו„קרן פינקוס" — המעניקה כספים לחינוך יהודי בתפוצות — קיבל באחרונה פרס בכסף מטעם „ישיבה יוניברסיטי" בניו־יורק — גוף שאליו הוא מזרים כספים מ„קרן פינקוס".

הפרס שקיבל זוהר ניתן בעבר ליעקב הרצוג ולארתור גולדברג. זוהר נפגע עמוקות מכך שזכייתו לא קיבלה פירסום בארץ.

100 אלף דולר לדור ההמשך

אליעזר שפר, ראש המחלקה לדור־ההמשך בהסתדרות הציונית, יערוך בחודש אוגוסט ועידה של מנהיגות צעירה במלון הילטון בירושלים.

לוועידה הוזמנו 100 אורחים צעירים, וההוצאה הכוללת תגיע ל־100 אלף דולר — כלומר, רוב תקציב המחלקה.

שפר, איש המפד"ל, התקנא בוועידת דור־ההמשך של המגבית, שנערכה בחודש מרס בים־המלח.

המנהל והמזכירה התפוטרו

שורת־בישלונות, שהביאו להפסדים כספיים וחריקות בנורמות באחד הקונ־צרנים ההסתדרותיים, יאלצו את מזכיר „חברת־העובדים", דני רוזוליו, לערוך בדק־בית ביחידת הביקורת הפנימית שלו.

באחרונה התפוטרו מנהל ומזכירתו באותו מיפעל, על רקע אי־סדרים.

לוינסקי ל„בנק ישראל"

גיזבר הסוכנות, עקיבא לוינסקי, מוזכר שוב כמועמד בתק"ם לתפקיד נגיד בנק־ישראל, אחרי פרישתו הצפויה של הד"ר משה מנדלבאום. לוינסקי מתגורר בקיבוץ מעיין־צבי.

תסיסה במישרד־החינוך

הפרופסור שימעון זקס, המפקח הארצי על החינוך המיוחד, טוען כי המדיניות התקציבית במישרד היא „פאשיסטית ואלימה", וכמה מחבריו עומדים לפתוח במאבק ציבורי לשינוי חלוקתה של עוגת־התקציב.

הזעם התעורר בעיקבות פירסום במקומון צומת־השרון. שגילה בגיליונו האחרון כי המדינה משקיעה בכל תלמיד מחונן, בחוגי־ההעשרה בלבד, 123 אלף שקלים — סכום הגבוה פי ארבע ויותר מן המוקצב לכל צורכי חינוכו של תלמיד בחינוך המיוחד.

צעירי האגודה מתארגנים

צעירי אגודת־ישראל מארגנים מחדש את שורותיהם ומרחיבים אותן. המזכ"ל, חיים ברילנט, מבקש להביא לקבוצה גם את צעירי ש"ס.

ראשי האגודה מקווים, שבדרך זו יתחיל שיתוף־פעולה ממשי לקראת איחוד עם ש"ס.

חקירות ללא תיסכול

קצינים בכירים הכחישו השבוע את השמועה, כי בצוות של כלא פרעה בגדה המערבית שוררים זעם ותיסכול, בגלל הצעדים שננקטו נגד חוקרים שהתעללו בעצירים.

הם הגיבו כי אחוז ההוראות במיתקן זה, שאליו מובאים נערים החשודים בהסגנות ובידוי־אבנים, הוא עדיין הגבוה ביותר בארץ.

דרדסים בירוק

אנשי־הכספים של הישיבות, שברשותן דירות להשכרה, דורשים מן הדיירים לשלם את שכר־הדירה בשטרות של דולארים.

בישיבת פוניבז', המשכירה 400 דירות ברחבי־הארץ, נוהגים לכנות את השטרות הירוקים בשם־הצופן „דרדסים".

מדוע נעצר היהלומן

יהלומן בכיר בבורסת היהלומים נעצר בשבוע שעבר ל־36 שעות. בבורסה טוענים, שחיסול־חשבונות בין יהלומנים מכובדים גרר הלשנה, שהביאה למעצר.

אופוזיציה לשניצר

קמה אופוזיציה לנשיא בורסת־היהלומים, משה שניצר.

היהלומנים המתנגדים לו טוענים, שלא יתכן כי בתפקיד זה יכהן יהלומן, שהוא אינטרסנט. הם מבקשים לשנות פרק בתקנון, באמצעות האסיפה הכללית, כדי להעביר את התפקיד למישהו מבחוץ.

מנכ"ל התאחדות תעשייני־היהלומים, צבי שור, המכהן כבר שנתיים בתפקידו, הוא האיש ששמו מוזכר כמועמד לתפקיד.

סחרוב יודח

צפויה הדחתו של ישראל סחרוב מתפקיד יושב־ראש מועצת־המנהלים של חברת „בזק", בעיקבות הכישלונות בתיפקוד החברה.

סחרוב לא יזכה לגיבויו של השר יצחק מודעי, אחרי שתמך בוועידת הליברלים בסיעת אברהם שריר.

שריר לחו"ל

למרות החלטת הממשלה לאיסור יציאתם של שרים, כנראה ששר־התיירות, אברהם שריר, ייצא בקרוב לחו"ל, כדי להתאושש מהתבוסה בוועידת הליברלים, וכדי לתכנן בשקט את צעדיו הבאים.

בעבודה ממתינים לתמן

כמה ראשי עמותות במיפלגת־העבודה ישחררו בקרוב לפיתחו של המיליונר היהודי־סודאני, ליאון תמן, בתיקווה לזכות ממנו לתרומות.

תמן כבר תרם בעבר למיפלגה ולאגודות שלה.

1000 תנינים לגן־שמואל

1000 תנינים יובאו בקרוב מזימבאבווה לבריכות־התנינים שבקיבוץ גן־שמואל. זהו מישלוח שני של הזוחלים. המישלוח הראשון נפגע מטילטולי־הדרך. התנינים משמשים לתעשיית־העור ולמזון משובח.

אלף התנינים, בני חצי שנה, נבחרו אישית על־ידי חברי־קיבוץ, מתוך 2500 מועמדים.

השיעים והחכם התורני

מ' שבורח מן הבוץ הלבנוני, הבוץ הלבנוני רודף אחריו. זאת למדו השבוע ראשי־המדינה, שמצאו את עצמם שוב שקועים עד צווארי.

הדבר לא קרה שלא באשמתם. ל־היפך, הקברניטים המדיניים והצבאיים של ישראל עשו כל שגיאה אפשרית. וכשם שעבירה גוררת עבירה, שגיאה גררה שגיאה, עד שהממשלה מצאה את עצמה במצב ללא־מוצא.

בפרשת העצירים השיעיים, כמו במשל היזהרי המסורסם, עומדת הממשלה לאכול את הדג המבאיש, לספוג מלקות ולגלות מן העיר.

● שגיאה א': ההעברה

ד שגיאה המקורית היתה עצם ההחלטה להעביר שיעים אלה ל־ארץ.

לשם מה זה נעשה? איש אינו יודע.

בחילופי־השבויים הראשונים עם יאסר ערפאת התחייבה ישראל לשחרר את כל עצירי מחנה אל־אנצאר בלבנון, פלסטינים ושיעים כאחד. ממשלת־ישראל קיימה את ההתחייבות והפרה אותה מייד. אך התרוקן המחנה, הוא מולא מחדש.

עם נסיגת צה"ל משטח זה — נסיגה שהתאחרה בגלל עצם קיום המחנה באל־אנצאר — אפשר היה לשחרר את כל העצירים החדשים. אך לחכם התורן היתה הברקה: למה לא להעביר את העצירים לשטח ישראל, ולשחררם טיפין־טיפין, יחד עם נסיגת צה"ל מכפריהם?

היה זה חטא כפול:

ראשית, העברת העצירים לישראל היתה הפרה גסה של החוק הבינלאומי, ורק שוטה יכול היה להעלות על דעתו שהדבר לא יתגלה.

העצירים הוחזקו בישראל כבני־ערובה — דבר הגובל במעשה־טרור. שהרי המטרה היחידה של החזקת העצירים היתה הפעלת לחץ על האוכלוסיה של כפריהם, כדי שתשב בשקט בשעה שנמשך הכיבוש בידי צה"ל וצד"ל. אין הבדל עקרוני בין החזקת עצירים בעתלית ובין החזקת חטופים בנמל־התעופה בביירות.

שנית, היתה זאת גם שטות. הנסיון הקצר אך המר עם ה־שיעים מלמד, ששום דאגה הומאניטרית לשלום העצירים אינה מרתיעה את השיעים מלבצע פיגועים, כך שעצם השיקול להמשך המעצר היה מוטעה מיסודו.

הכוחות מכפריהם. גם שאר העצירים עמדו להשתחרר לפני שלושה שבועות. אבל אז היתה למישהו הברקה חדשה.

מדוע, אמר, שלא להמשיך ולהחזיק בעצירים אלה, כבני־ערובה להת־נהגותם הטובה של הכפרים באיזור־השליטה של צד"ל?

אדם חכם יכול היה לנחש מראש, כי זוהי הזמנה גלויה לשיעים לבצע מעשה־טרור. המשך החזקת אחידהם בישראל — במחנה שבל שיעי ידע את שמו, אך שאסור היה לפרסמו בישראל — היה בד אדום לשור השיעי, התגרות מת־מדת.

עד כמה שידוע, לא מנע מעצר השיעים אף פיגוע אחד ב־רצועת־הביטחון", שם התחיל צד"ל להפגיז את כפרי השיעים בסיטונות ובלי־אבחנה, כמקדמה להגשמת הבטחתו של יצחק רבין ליצור שם „אדמה חרוכה". לעומת זאת סיפק המעצר את העילה או האמתלה לפיגוע שריתק השבוע את תשומת־לב העולם כולו: חטיפת ה־מטוס האמריקאי.

● שגיאה ג': גאוות הקבצנים

א ילו היה קיים בישראל נוהל סדיר למחשבה ולקבלת החלטות, היה שר־הביטחון או ראש־הממשלה מכנס ביום החטיפה את כל היועצים, ומציג להם את השאלה: מה לעשות? יתכן שהיה נמצא בחבורה לפחות אדם נבון אחד, שהיה אומר: כדאי לשחרר את כל העצירים מייד, לפני שנתבקש לעשות זאת. כי בסופו של דבר לא יהיה לנו מנוס מלשחררם. אחרת איש לא יבין כיצד שיחררנו 1150 אסירים ביטחוניים שפוטים תמורת שלושה שבויים שלנו, אך איננו מוכנים לשחרר כמה מאות שיעים, שלא נשפטו על שום מעשה, תמורת עשרות חטופים אמריקאים, וביניהם — כנראה — יהודים.

האם לא מוטב היה לשחרר את העצירים השיעיים מייד, מרצוננו החופשי ובאורח חד־צדדי, תחת לעשות זאת ב־המשך הזמן תוך כניעה גלויה ללחץ?

אבל התייעצות כזאת לא היתה, ושום אדם נבון לא הציע את ההצעה.

תחת זאת אמרה הממשלה, על־פי עצת החכם התורן: נשקול את העניין אם יפנו אלינו האמריקאים.

זאת היתה שגיאה גסה — אך השגיאה נעשתה והפכה עובדה קיימת.

● שגיאה ב': ההחזקה

ב יתן היה לתקן את השגיאה בעוד מועד, אלמלא נמצא עוד חכם תורן אחד במערכת.

במהלך הנסיגה שוחררו מעתלית מיספר ניכר של עצירים, עם יציאת בכנפי־ערובה שיעיים, תחת לשחררם תמורת בני־ערובה אמריקאיים. לדעת האמריקאי המצוי, חייבים להתבצע חילופין של בני־הערובה משני הצדדים.

ממשלת־ישראל, מצידה, לא הבינה מדוע צריכה היא „להיכנע לטרור" בגלוי, בעוד שממשלת ארצות־הברית תמשיך להחזיק בפועה של „אי־כניעה לטרור". היא רצתה שהאמריקאים ידרשו את שיחרור העצירים, ויקבלו על עצמם את הבזיון של הכניעה.

זה הרגיז את רגן. זה עתה נתן לישראל מיליארד וחצי דולר במיוחד־חירום, למימון פת־לחמם היומי, ועכשיו תובעים ממנו קבצנים אלה להתבזות סומבית? האם אין ישראל מזכה, תמורת כסף זה, לעשות טובה קטנה לידיד, ולהתבזות במקומו?

● שגיאה ד': ההתעקשות

ג ם בשלב מאוחר זה היה עדיין ניתן לתקן את השגיאה, אילו הכריזה ממשלת־ישראל באופן דר־מאתי וחד־צדדי כי כמחווה לאומה האמריקאית הגדולה, ומבלי להתבקש לכך, היא מחזירה מייד את כל השיעים העצורים ללבנון. אפשר היה לבצע זאת על־ידי שליחת העצירים לאיזור־הביטחון, בלי מתווכים ובלי הסכמים. כך יעץ השבוע, כמעט בגלוי, מי שהיה ראש־אמ"ן במילחמת־הלבנון, יהושע שגיא למוד־הנסיון.

דוגמה קלאסית של חוסר ראיית־הנולד.

כי בינתיים נוצרה תיסבוכת בלתי־רגילה.

רונלד רגן, אדם שהוא גדול ב־בירבורים וקטן במעשים, הכריז מייד, בפזחה של שריף בסרט הוליוודי, שאר־צות־הברית לא תיכנע לעולם לסח־טנים, וגם לא תבקש ממשלות אחרות (קרי: ישראל) לעשות זאת.

היו אלה מילים ריקות, וכל בר־דעת ידע זאת. לארצות־הברית אין אופציה צבאית לשיחרור החטופים, אחרי שמנ־היגי המיני־מדינה השיעית אימצו ל־עצמם את החטיפה. לכן אין ברירה אלא לעשות עיסקה, שהיא „כניעה לסח־טנות".

בשעה שרגן אמר מה שאמר, החל ברעת־הקהל האמריקאית ובכלי־התי־קשורת לחץ מאסיבי על ישראל. שום אמריקאי לא הבין מדוע מותר לישראל להחזיק בניגוד לחוק הבינלאומי **אבל חוכמה מסוג זה זרה לאופי המערכת הישראלית. שם שולטים עדיין מושגים מטושטשים של מאציו, הסופר־מן הישראלי, סיפרי־אנטבה. ה־חכם התורני יעץ: לא לשחרר את העצירים. מן תיסגע היזקרה הישראלית. שהאמריקאים י־בקשו קודם, בגלוי ובסומבי.**

עם כל יום שעבר התחפרה ישראל עמוק יותר בבוץ, וכך הבטיחה שכאשר תשחרר לבסוף את השיעים, מחוסר־ברירה, היא תספוג את מירב הבוזיון.

השבוע זה כבר התחיל. באי־רצון בולט, ותוך חריקת־שיניים שנשמעה למרחוק, הסכימה ממשלת־ישראל לשחרר 31 עצירים תוך העמדת־פנים שאין לזה קשר עם החטיפה, ורמזה שגם האחרים ישוחררו במשך הזמן. כמובן בלי כל קשר עם החטיפה, רח־מנא־ליצלן.

החכם התורן לא מצא מיתרון טוב יותר.

אורי אבנרי

במדינה

העם סמל החזיר

מתגברים הסימנים לכך ששימעון פרס רוצה בכהונת ממשלת־האחדות־הלאומית עד הסוף המר. מר למדינה.

הממשלה והכנסת עמדו השבוע ב־סימן החזיר. החזיר מסמל את רודפי היהודים בכל התקופות, נאמר. שינאת החזיר מסמלת את היהדות הנאמנה.

כל אלה היו סיסמות, ולרוב מטר־פשות. אך אין ספק שהחזיר הפך עתה לסמל של ממשלת־האחדות־הלאומית. לכאורה זה מוזר. ממשלה שיש לה רוב מוחץ גם בלי הסיעות הדתיות היתה אמורה להיות, דווקא, ממשלה של שיחרור המדינה מן הכפיה הדתית.

קורה ההיפך. העסקנים הדתיים, הבטלים בממשלה זו בשישים, שולטים בה בכיפה. בכל השטחים שיגשגה הכפיה הדתית בממשלה זו יותר מאשר תחת כל ממשלה אחרת.

החוק לאיסור מכירת החזיר, שהת־קבל השבוע בקריאה טרומית בכנסת, והמתערב בתפריט של כל אזרח במ־דינה, הוא אות לבאות. כאשר הממשלה חוזרת למיטבה, היא יכולה להגיע גם לחדר־המיטות, לטרקלין ולחדר־היל־דים.

ממשלת הכשל הכללי. אולם לא רק בשטח זה הוכיחה ממשלת־האחדות־הלאומית שהיא ממשלת־העצה־הרעה.

היא היתה אמורה לפתור לפחות את הבעיות הכלכליות של המדינה, ולנהל מדיניות כלכלית נועזת. תחת זאת עו־מדת המדינה לפני התמוטטות כלכ־לית, ובמשך תישעת חודשי־הרוין לא ילדה הממשלה דבר אלא פיתרונות־הבל.

ההישג הממשי היחידי היה — כך אמרו — יציאת ישראל מלבנון. אך השבוע היתה ישראל תקועה בבוץ הלבנוני יותר מאשר אי־פעם, כשהיא מעורבת בפרשה עכורה של בני־ערובה (ראה מיסגרת), הפגזות של אדמה־חרוכה מצד שכיריה (צד"ל) ומילחמה־זעירה עם השיעים. כל זה על רקע משבר חמור בינה ובין דעת־הקהל הא־מריקאית.

עד 1988. אם כן, למה זה טוב? איזו תועלת יש בממשלה זו?

השבוע התרבו הסימנים, כי ממשלה זו תחזיק מעמד עד הרוטציה ועד בכ־לל, ותגרום להרס נוסף בחיי המדינה.

על הפרק עלו שוב שתי המילים „אחוז החסימה". הליכוד, האחוז פאני־קה מול עליית הימין הקיצוני (ראה הנדון) הציע להעלות את אחוז־החד־סימה ל־5%. המערך השיב שהוא מוכן „רק" ל־2.5%.

מי שמציע זאת אינו חושב על ממשלה מצומצמת, שתהיה אפשרית רק בעזרת המיפלגות שזכו בפחות מ־2.5% בבחירות לכנסת (אגודת־ישראל, הרשימה המתקדמת, ר"ץ, יחד, תמ"י, שינוי עברה אחוז זה בקושי.) הוא חו־שב על המשך ממשלת־האחדות, בהנ־גת יצחק שמיר, עד סוף 1988.

יותר ויותר מתגבר החשד הנורא, שאכן לכך מתכוון שימעון פרס.

יחסים מרחביים הכרעה במחנות

ההתקפה המוחצת של השיעים והסורים על מחנות הפלסטים בביירות נכשלה. ערפאת ניצח שוב

שוב ניסה הדוב הסורי לשים את ידו על הדבש הפלסטיני — ושוב נכשל. אין פלא שהוא מתוסכל מאוד.

מזה תשע שנים נמשכים הנסיונות הבלתי־נלאים של חאפט אל־אסד ל־שים קץ לכוח הפלסטיני העצמאי, המ־

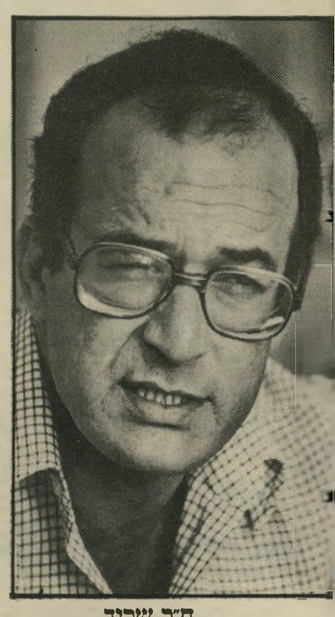
דיני והצבאי, על־ידי הטלת מרותו על מחנות־הפליטים בלבנון.

השבוע התמוטט נסיון נוסף בדרך ארוכה זו. פרשת המטוס האמריקאי ה־חטוף והעצירים השיעיים בעתלית ה־סיחה את הדעת מן המאורע החשוב הזה.

ביירות, טריפולי. הנסיון הרא־שון היה ב־1976, והוא היחידי שכמעט הצליח. הצבא הסורי פלש ללבנון תוך ברית עם הפלאנגות. מחנה־הפליטים תל־אל־זעתר נכבש, ונערך בו טבח רבתי. נכבשו גם כמה מחנות אחרים. אך אש"ף לא הובס בשדה־הקרב, והסו־רים נאלצו להסכים לפשרה, שנכפתה על־ידי המלך הסעודי.

ההזדמנות הבאה הגיעה ב־1982, כאשר יצא אריאל שרון "להרוס את תשתית המחבלים". רבים מן המומחים מאמינים כיום שהדבר נעשה בעיקבות הסכמה שהושגה לפני כן, בפגישה של שרון עם ריפעת אל־אסד, אחיו של הנשיא — הסכמה אשר הופרה כאשר תקף צה"ל גם את הסורים.

נסיונו של שרון נכשל. כאשר החזי־

ח"כ שריד
סערה אלמונית

קו כוחות אש"ף מעמר בביירות המער־בית הנצורה במשך 79 ימים, ופונו לבסוף על־פי הסכם. כעבור כמה ימים הוכנסו הפלאנגות למחנות צברה ושא־תילא, ופתחו בטבח שנועד להבריח את האוכלוסיה הפלסטינית. הזעקה שקמה בעולם לא רק הפסיקה את הטבח, אלא גם הכריחה את צה"ל לשמור מאז על שלום המחנות מכל מישמר. הם שכנו לבטח עד לנסיגת צה"ל.

בסוף 1983 עשה אסד נסיון נוסף ותקף את כוחות אש"ף בטריפולי, בצפון לבנון. לתדהמתו לא עלה בידי כוחותיו, שנעזרו בשכיריו הפלסטי־נים, להתגבר על הכוחות הנאמנים ליאסר ערפאת. התוקפים הובסו בשע־רי מחנה־הפליטים העיקרי, ולבסוף פו־נו כוחות־אש"ף על־פי הסכם, מבלי שנוצחו.

ניצחון ערפאת. הנסיון האחרון נעשה עתה. הכוחות השיעיים, הנת־מכים על־ידי אסד, תקפו את שלושת המחנות — צברה הקטן, שאתילא הבינוני ובורג' אל־בראג'נה הגדול. ה־קרב היה אכזרי ביותר, ולתדהמת אסד לא הצליחו גם השיעים צמאי־הדם להתגבר על ההתנגדות הפלסטינית. הם הובסו בשערי בורג' אל־בראג'נה, ולא הצליחו גם לכבוש את שאתילא.

גרוע יותר (מבחינת אסד): גם הכו־חות הפלסטיניים הכפופים לסוריה מרדו בארוניהם והצטרפו לכוח הפלס־טיני העיקרי, ששמר אמונים ליאסר ערפאת.

השבוע נאלצו אסד והשיעים לוו־תר. הם חתמו בדמשק על הסכם שבי־תת־נשק, שבא להסוות את מפלת השיעים. להלכה נערך ההסכם בין ה־שיעים ובין הפלסטינים הכפופים לסו־ריה. אך הכל ידעו את המציאות: הכו־חות במחנות מקבלים את מנהיגות ערפאת.

על פי ההסכם, ימסרו הפלסטינים את מעט הנשק הכבד שבידיהם, שהוא חסר־חשיבות, אך יחזיקו בכלי־הנשק הקלים והבינוניים, שהם הקובעים בקרב בשטח בנוי. הפלסטינים ימשיכו לשלוט במחנותיהם, השיעים והצבא הלבנוני (החטיבה השיעית) לא יכנסו, אלא רק הג'נדרמריה, שהיא מעין יחי־דה מישטרתית.

היה זה ניצחון חד־משמעי של כו־חות אלה להחזיק מעמד. פעם אחרי פעם, מול כוחות עדיפים בהרבה?

יש לכך הסבר פסיכולוגי פשוט: הם לוחמים כשגבם אל הקיר. אין להם לאן לסגת. הם מגינים על מישפחותיהם, פשוטו כמשמעו — נשותיהם, ילדיהם וזקניהם במחנות. מבחינתם, זוהי מיל־חמת "אין ברירה", והם לוחמים עד מוות, מבלי להיכנע. הם משוכנעים כי כניעה פירושה טבח כללי של התוש־בים.

התוצאה, לפי שעה: חרף מאמצי סו־ריה והשיעים, ולפני כן של ממשלת־ישראל והפלאנגות, המחנות נשארו על כנם, בשליטת הכוחות הפלסטיניים הנאמנים לערפאת.

הכנסת
חסינות תיקשורתית

זאת היתה בריונות פרלמנטרית. אך אף כלי־תיקשורת אחד לא הזכיר אותה. כי במרכזה עמדה חביבת התיקשורת

חברי־הכנסת רן כהן ומתי פלד אי־נם אוהבים זה את זה. עוד זמן רב לפני שנפגשו בכנסת, הם היו חברים בהנה־לתה של תנועת של"י. אז האשים הא־לוף (מיל') פלד את סגן־האלוף (מיל') כהן בפשע־מילחמה. מפני שכהן, כמפ־קד יחידת־תותחנים, השתתף בהפגזת ביירות המערבית.

השבוע התלקח הריב בין השניים שוב. הרקע היה מוזר ביותר.

לחטוף את הבל. על שולחן־הכנ־סת היו מונחות שתי הצעות־חוק לאי־סור מכירתו של בשר־חזיר. שתי ההצ־עות היו זהות, למעשה. אך המציעים היו שונים: אברהם שפירא מאגודת־ישראל ומנחם הכהן ממיפלגת העבו־דה.

כאשר עולה הצעה כזאת, יכולים רק שלושה ח"כים לדבר: המציע עצמו, השר האחראי וח"כ אחד המשמיע "הצ־עה נוספת". כאשר השר מציע להעביר את ההצעה לדיון בוועדה, ההצעה הנו־ספת היא להסיר את ההצעה מסדר־היום.

אף שהדבר אינו מוזכר בתקנון, מקובל בכנסת שהח"כים נרשמים מ־ראש אצל מזכיר־הכנסת אם ברצונם לדבר במיסגרת של "הצעה נוספת". כל הקודם זוכה. אך על פי הסכם ג'נ־טלמני, המקובל על הכל, דואג מזכיר־הכנסת לכך שרשות־הדיבור תחולק בצורה סבירה. אין מניחים לסיעה אחת "לחטוף" את כל זמן־הדיבור.

הפעם ביקשה סיעת ר"ץ לחסום את דרכן של כל שאר הסיעות, כדי לזכות במונופול על המילחמה למען החזיר. שולמית אלוני נרשמה כדי להציע להסיר מסדר־היום את הצעת שפירא, ורן כהן נרשם להסרת ההצעה של מנ־חם הכהן. אולם מזכיר־הכנסת, שמואל יעקובסון המזוקן, נהג כמקובל. הוא מחק את שמו של רן כהן, ורשם את המבקש הבא בתור: מתי פלד.

"זה לסי ההגיון". הכל עבר במליאה כשורה. שפירא והכהן נאמו, אחריהם שר־הפנים יצחק פרץ, ואחריו שולמית אלוני. במהלך־הדברים היתה סערה שיגרתית בין מאיר כהנא ואנ־שי־ר"ץ, והטלוויזיה צילמה בהרחבה את אנשי ר"ץ.

ואז קרה משהו מוזר. אחרי שגמרה אלוני, קרא היו"ר התורני, אליעזר שוסטק הקשיש, למתי פלד. אולם לפני שפלד יכול היה לפתוח בדבריו, פרצה הסערה.

זה מכבר לא ראתה הכנסת מחזה כזה. ארבעת אנשי ר"ץ — אלוני, כהן, יוסי שריד ומרדכי בר־און — פתחו במקהלת־צעקות, שנמשכה כעשר דקות. המטרה: למנוע מפלד לדבר, אף שלא היה שום הבדל בין עמדות אלוני ופלד בסוגיה זו.

פלד עמד על הדוכן בשקט, והמתין לשוך הסערה, ובינתיים ירד מטר של צעקות על שוסטק, שהתגונן בנחת.

רק חלק קטן של הדברים נקלט בפרוטוקול הסטנוגראפי של הכנסת, כלהלן:

רן כהן (התנועה לזכויות האזרח ולשלום): אדוני היושב־ראש, אני נרשמתי לגבי הצעת־החוק של חברי־הכנסת הכהן!

היו"ר שוסטק: אבל חברת־הכנ־סת אלוני דיברה.

רן כהן: אני מצטער, זו הצעת־חוק אחרת לגמרי. ואני נרשמתי לגביה!

היו"ר שוסטק: חברת־הכנסת אלוני מסיעת ר"ץ דיברה. גם סיעה אחרת מבקשת את רשות־הדיבור.

שולמית אלוני (התנועה לז־כויות האזרח ולשלום): זה לא לפי התקנון!

היו"ר שוסטק: זה לפי ההגיון. אם סיעה אחרת מבקשת להציע הצעה אחרת — — —

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום): אבל זו הצעת חוק אחרת!

היו"ר שוסטק: אבל זה אותו נושא, וחבר־הכנסת פלד נרשם. אני יודע שזה רשום כהצעת־חוק אחרת, אבל אתם יודעים שזו אותה ההצעה.

רן כהן: גם חבר־הכנסת פלד לא נרשם עכשיו. הוא נרשם אתמול, והוא נרשם אחריי!

היו"ר שוסטק: הטענה בקשר להרשמה מוקדמת איננה טענה. זה מה שאני טוען. בבקשה, חבר־הכנסת פלד.

שולמית אלוני: אין דבר, מר שוסטק, אתם הופכים את הכנסת ל־פארסה, אם החוק והתקנון איננם חשר־בים. רק ההגיון שלך.

היו"ר שוסטק: הלוואי שאת תשמרי על כבוד הכנסת כפי שאנחנו שומרים על כבודה.

רן כהן: מה שמעניין הוא למה זה כל־כך נוח לכם.

היו"ר שוסטק: בבקשה, חבר־הכנסת פלד.

כל גיהוק ושיהוק. כל זה היה מוזר. אך מוזר עוד יותר היה ההמשך.

אף כלי־תיקשורת אחד במדינת־ישראל לא הזכיר אף במילה אחת תר־גיל זה של בריונות פרלמנטרית!

הטלוויזיה, הרדיו וכל העיתונים מנציחים בררך־כלל כל גיהוק ושיהוק של חברי־ר"ץ. אין ידיעה על מאורע במדינה שאינה מלווית בהודעה של אחד מאנשי ר"ץ. גם חילופי־הדברים בין אנשי ר"ץ וכהנא באותו היום הוג־צחו. ואילו על סערת־הצעקות הבלתי־מכובדת, שנמשכה עשר דקות ויותר — אף לא מילה אחת.

השנים הארוכות שבהם השקיע יר־סי שריד ימים ולילות בטיפוח קישרי־תקשורת לא בוזבזו לריק. השבוע הוכח כי ר"ץ שולטת עתה בכלי־התיקשורת, כפי ששום סיעה בכנסת לא הצליחה אי־פעם בעבר.

סקופ

"השולם הזה" מגלה את פירטי החוכנית שגובשה בסודי־סודות באוצר

40 אלף מפוטרים

ב חדרי־חדרים במישרד־האוצר נרקמת בימים אלה תוכנית־חירום כלכלית מכאיבה ביותר.

כותרת המיסמך: "קיצוץ דראסטי בפעילות הממ־שלתית והציבורית."

פירטי התוכנית הסודית הובאו לידיעת צמרת המישרד. זו הגיבה בתרעומה למיקרא ההצעות הכלולות בה.

אם אכן תמומש התוכנית, היא תביא לפיטורים של 35 עד 40 אלף עובדים במשק הציבורי, על כל חלקיו. כלומר: מישרדי־ממשלה, רשויות־מקומיות, צה"ל וה־סוכנות.

על־פי התוכנית יבוצע פיחות גדול, בעיקבות ביטול התמיכות ביצוא, באמצעות שער־חליפין.

התוכנית גם מדברת על ביטול מאסיוויבי של סובסידיות.

היא מציעה מכירה או סגירה של רוב החברות הממשלתיות.

מחברי המיסמך גורסים, שהגיע הזמן לומר לציבור עד כמה קריטי המצב הכלכלי, ושאם הממשלה לא תקבל החלטה אמיצה — היא תאבד את שליטתה על המצב תוך כמה חודשים.

טיוטת המיסמך, המשתרעת על פני עשרות עמודים, מציעה הצעות מרחיקות־לכת, על־פי החלוקה למיש־רדי־הממשלה.

להלן פרטים מרכזיים מהמיסמך, המתפרסם כאן ל־ראשונה.

● **מישרד־הביטחון:** על־פי ההצעה יש לבטל את פרוייקט מטוס הלביא ולמכור את מיפעל מנועי בית־שמש.

השקם יימכר לגורמים פרטיים. לטענת הכותבים, יש קונים פוטנציאליים.

תיסגר ההוצאה־לאור של מישרד־הביטחון.

יוקטנו תנאי־שכר ותנאים נלווים של אנשי צבא־הקבע.

המיכללה לביטחון לאומי תועבר לחסות אחת ה־אוניברסיטות.

● **מישרד־הבריאות:** סגירת בית־החולים פוריה בטבריה, שתביא לחיסכון של שלושה מיליון דולר בשנה.

חיסול אחד מבית־הספר לרפואה.

העברת גביית המס־האחיד לביטוח־הלאומי — אקט שיביא למעשה לביטול לישכת־המס של קופת־החולים ההסתדרותית. באותה נשימה מציעים הכותבים להגריל את התיקרה הנמוכה של המס־האחיד לבעלי הכנסות גבוהות.

באותו הקשר הם מציעים לאחד את הגביה של מס־ההכנסה והביטוח־הלאומי — צעד שיביא לחיסכון שנתי של רבע מיליארד דולר.

● **מישרד־החינוך:** הגדלת כיתות. ובעיקבות זה פיטורי מורים. ביטול חוק־חינוך־חינם. רחיית היציאה לשנת־שבתון של הפרופסורים.

צימצום דראסטי של מאות עובדים ברשות־השידור. הנהגת פירסומת מיסחרית מלאה בטלוויזיה.

● **מישרד־העבודה־והרווחה:** הקטנה דראס־טית של קיצבאות לזכאי הביטוח־הלאומי.

● **מישרד־המישטרה:** ביטול מיפקדות ה־מישמר־האזרחי וצירופן למישטרה.

● **מישרד־האנרגיה:** חיסול חברות נפטא ולפידות, וכן החברה הלאומית להובלת־פחם.

● **מישרד־התיירות:** סגירת כל החברות ל־עידוד־התיירות.

● **מישרד־הביטוי־והשיכון:** הורדת רמת־הזכאות. חיסול חברות־בת לפיתוח ערים שונות.

● **מישרד־התעשיה־והמסחר:** סגירת חב־רות ממשלתיות, או העברתן לידיים פרטיות. מכירת הבנק לפיתוח התעשיה.

● **מישרד־התחבורה:** מכירת הרכבת לידיים פרטיות. ביטול מישרדי־הרישוי והעברת תפקידיו ל־מכונים פרטיים. חיסול המוסד לבטיחות ולגהות.

● **מישרד־המדע:** ביטולו.

● **מישרד־האוצר:** סגירת המרפיס הממשלתי. ביטול עשרת הגורמים השולחים נספחים כלכליים לחו"ל. העבודה תוטל על הנספחים המיסחריים ב־שגרירויות.

● **מישרד־הקליטה־והעליה:** ביטולו, והעברת חלק מהפונקציות לסוכנות היהודית, וחלקן לאגף במישרד־העבודה־והרווחה.

● **מישרד־החקלאות:** ביטול התמיכה במחירי־המים, המגיעים מדי שנה למאות מיליוני שקלים.

מינהל ההדרכה של מישרד־החקלאות יועבר לגוף המוכר שירותי־הדרכה תמורת כסף מלא. תה"ל ובנק החקלאות ימכרו.

עד כאן מקצת מפירטי התוכנית.

לרעת המחברים, יביא ביצוע התוכנית לצימצום בהוצאות־הממשלה בסכום כולל של שניים וחצי מיליארד שקל. החלוקה היא כדלקמן: קיצוץ ישיר ועקיף של יותר ממיליארד דולר. הקטנת סובסידיות לייצוא בסכום של חצי מיליארד דולר. צעדי פיחות שיביאו לספיגה של עוד מיליארד דולר.

מקורביו של שר־האוצר, יצחק מודעי, מסבירים שהוא מודע לפירטי התוכנית ולהלם הציבורי שהיא תגרום, כשתפורסם. לדעתם, אין דרך אחרת להביא לקיצוץ דראסטי בהוצאות הממשלה, מבלי להביא לפיטורין כה נרחבים.

הכותבים מגיחים, שהגדלת שיעור־האבטלה בשליש תביא לבעיות חברתיות קשות, אך מחדל של הממשלה עתה יגרום להתמוטטות מוחלטת ולאבטלה של מאות אלפים בתוך כמה חודשים.

התוכנית אינה עוסקת כלל בפצצת־הזמן של הנכסים הנזילים שבידי הציבור, לא בפאטנט זה או אחר של דולריזאציה, ולא בתוכניות לצימצום הגרעון במאזן התשלומים. לעומת זאת, היא מזכירה את המטבע סלע כעוגן מוניטרי חדש.

ברור לכל שפירסום התוכנית יביא מייד למיתקפת־נגד. אין כמעט שר אחד שיש לו סיבה אישית לתמוך בתוכנית, שלא לדבר על שרים שמנצע לבטל את מישרדיהם. ברוב שהממשלה בהרכבה הנוכחי תתקשה אפילו לקיים דיון רציני עליה.

אבל במישרד־האוצר אומרים שתוכנית זו, גם אם הכל מנסים להכחישה, היא, אולי, האחרונה שתוכל לעצור את המדינה מהתמוטטות מוחלטת וסופית.

כץ־ציון ציטרין

צחוק הצוחק אחרון

ללקק דבש אברהם שריר (במרכז) מחייך בפה מלא, ומשה ניסים (משמאל) מדושן עונג, בעוד שר האוצר יצחק מודעי מלקק את אצבעו. בתום כינוס הוועידה חייך רק מודעי.

המיקרופון, הזעיק מייד שניים מחברי־מרכז, שהם גם רופאים — שלמה ברק וחיים פרלוק. ההמולה התחדשה. מכיוון הבמה ניתן היה לשמוע את שריר לוחש למיקרופון: „כך אי־אפשר יהיה להמשיך ולקיים דיונים!" שגב הובהל החוצה בידי חברים, הושכב על הדשא. גבר אחר ממחנה שריר צעק לעבר הבמה: „הוא ימות ואתם תמשיכו לקיים דיונים?"

ח"כ אריאל ויינשטיין רץ לטלפון למגן דוד־אדום ולהזעיק אמבולנס, שריר עצמו, אשתו ריבקה ומזכירתו סימה, גם הם מיהרו החוצה, שם ניסו שני הרופאים להשיב את רוחו. בינת־

השתוללות והתמוטטות העסקן חנוך שגב (למעלה מימין, מזוקן בחולצה לבנה), מאנשיו של השר שריר, בשיא השתוללותו, רגע לפני שקרס. הוא הונצח על־ידי צלם העולם הזה. ציון צפריר. שניה אחת לפני הנפילה, וגם כאשר הובהל לבית־החולים, כשהוא שרוע על אלונקה (למטה). לפני־כן הוא נישא על־ידי חבריו אל מחוץ לאולם (למעלה משמאל), ושם ניסו שני רופאים להשיב את רוחו. השתוללותו של שגב והתמוטטותו כמעט שגרמו לפיצוץ מושב הוועידה.

ב**שעה** 2 אחר־חצות ניסו המובסים לפוצץ את ועידת המיפלגה הליברלית. לפי מיטב המסורת של נערי אברהם שריר, גם הפעם הכל היה מתוכנן ומתוכנן.

באולם הגדול ב־כפר המכביה, בבוקר יום השישי האחרון אחרי 17 שעות של דיונים והצבעות, היה ברור: הניצחון של יצחק מודעי הוא מוחלט וחד־משמעי. קושרי־הקשר נגדו — שריר, משה ניסים וגידעון פת — הופלו לקרשים.

אז התחיל חנוך („נוקי") שגב, מנהיגו של שריר, להשתולל ולצרוח. „אתה מוליך את המיפלגה לאבדון!" הטיח במלוא גרונו לעבר מודעי, „אתה מביא עלינו אסון!" אי־אפשר היה לעצור אותו. מודעי קם ממקומו ובקול שקט ביקש: „שמישהו יוציא את המשתולל מהאולם בכוח!"

באולם נוצרה המולה, שהיתה חיונית לאנשי שריר המנוצחים. אבל רוב הצירים עדיין ישבו על מקומם. ההתפרעות התרחשה רק בסמוך לדלת־הכניסה הרחבה, ולא התפשטה לכיוון הבמה.

בשלב זה נשמעה צעקה שניה, חלשה יותר, מכיוון הדלת: „האורות! הרמקולים!" לצערם הרב של מי שרצו לגרום לפיצוץ, אי־אפשר היה להגיע למתגים החשמליים. הללו היו קבועים בארון שמאחורי שולחן העיתונות, מוגנים על־ידי סוללת עיתונאים וציוד הטלוויזיה הישראלית. היה קשה מאוד לדלג מעל מחסום זה.

המהומה איימה לגווע.

ברגע זה קרה משהו בלתי־צפוי. שגב המזוקן קרס והתעלף. יושב־ראש הנשיאות, יצחק קעטבי, ראש המועצה המקומית קריית־עקרון, שעמד ליד

חיוך ההצלחה יחזקאל הרמלך, ראש עיריית רחובות, מניח את רגליו על כיסא ומחייך בשעות הקטנות של הלילה, אחרי שהתברר לו שהפורשים זכו בהישג מרשים.

הכל התחיל כקוניה אפורה — ולפתע הסתבר שנרקמה קוניה מוצלחת יותר. אז התחילה ההשתוללות

למודעי. למעשה־הקונדס של שגב — בין שנעשה בתמיכת שריר, בין בלעדיה — לא היה כל השפעה על התוצאות הסופיות.

כי הניצחון של מודעי לא היה מיקרי. הוא תוכנן בקפרנות לפרטיו. כל שלב שבו בוצע בהצלחה. התוצאות: מודעי מס' 1; היריבים על הקרשים; והעיקר — הפורשים נשארים בפנים.

איך זה תוכנן? כיצד זה הצליח?

מאז הוקם גוש חרות־הליברלים, דשו בעניין עסקנים ומנהיגים רבים, בשתי המיפלגות, וקראו לאיחוד מלא. למעשה, כל אחד מחברי הליברלים תמך ברעיון, בתקופה זו או אחרת.

לאנשי מודעי יש גירסה שונה, שקיבלה חיזוק ביום חמישי האחרון. לדעתם, מי שדחף את חרות ללחוץ לאיחוד היו שריר, פת וניסים, ביחד וכל־אחד בנפרד. השלושה הסכימו להעניק כנדוניה את כספי המיפלגה ונכסיה, תמורת הבטחת כיסאותיהם לשתי קדנציות נוספות. בדרך־אגב הם גם קיוו כי האיחוד יתבצע על גופתו של מודעי.

השר דויד לוי, שמעולם לא התנסה במניפולציות כה מסובכות כפי שהתרחשו במיפלגה הליברלית, לחץ לזרז את העניין. התוצאה: ב־16 באפריל

יסורים בדרך לניצחון יצחק מודעי מעוות את פניו בעת נאומו הארוך בוועידה, אם כי רוב הזמן השתדל לשמור על ארשת־פנים שלווה ורגועה.

יים טיפלו חבריו הזועמים בצוות הטלוויזיה, שניסה לצלם את המתעלף (ראה: מדור שידור).

הצעיר הנרגש התעורר רק כאשר צוות של מגן דויד־אדום התקרב לטפל בו.

שגב ניצל ורוחו שבה אליו, אבל המחנה שאליו הוא השתייך כבר היה נטול רוח־חיים, מובס ומרוסק.

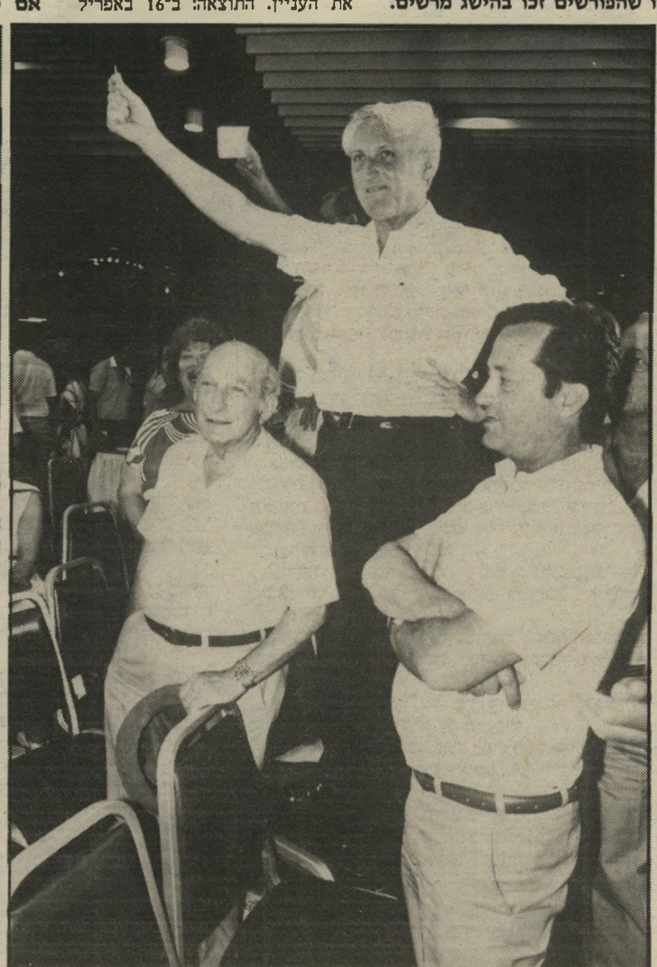
גם חברים, גם נוכלים

לא במיקרה היה זה דווקא שגב שהתפרץ. כמה שעות לפני כן, עוד לפני ההצבעה שחיסלה פוליטית את שריר ואנשיו, שלף מודעי גזרניר, שחולק באותו הבוקר במידשאות ובאולמות כפר המכביה. שריר נופף בכרוז שריבר בגנותו — מתחת לידיעה של אילן שחורי מהארץ, שבה צוטט מודעי, הוסיף אלמוני: „הוא שוב מתרברב. האם תחזור גם היום תמונת הגיבור המפורסמת — שרוע על הדשא, חבוש גבס ומדושך־עונג? אל תתמוך בשיגעונו הפרטי של חבר אחד, שעדיין רואה את עצמו טוב יותר מאחרים ומורם מעם, המשמיץ ללא הרף את כל חבריו למיפלגה: אל תיתן ידך להרס המיפלגה — אל תיתן קולך למודעי!"

הכרוזים חולקו על־ידי עוזי כהן, עסקן מקומי מרעננה, נאמנו של משה ניסים. מודעי נופף בכרוז וגילה לשומעיו כי שגב הוא שהדפיס אותם. הוא לא ציין מי יזם ומימן את הפרוייקט. זה היה מיותר. כולם הבינו את הרמז. „את ראשי הם רוצים, בדרך לאיחוד הליכודי?" זעק מודעי והרטיט את לבבות אוהדיו.

אחר־כך סיפר שגב להעולם הזה. עוד לפני שהתמוטט, כי הוא הוציא 7000 שקל מכיסו, וכי עשה זאת על דעת עצמו.

אבל הסבריו של שגב לא נשמעו בחלל האולם. הצירים נתנו את קולם

טריבון ההמונים ראש העיריה שלמה להט עומד על כיסא ומניף את ידו האוחזת בפתק בצבע הכתום, אותו ביקש מאנשיו, מתנגדי האיחוד, להטיל לקלפי.

בחוץ השר שריר יושב בקצה בימת הנשיאות, מתחת לדגל חפוי־ראש, אחרי שהתברר שהצעתו, שהובאה על־ידי השר ניסים, לאיחוד מלא עם חרות, על גופתו של מודעי – נחלה כישלון.

(המשך מעמוד 9)

התכנסה מועצת המיפלגה, על־פי דרי־שת שריר וניסים, והיתה אמורה להח־ליט על איחוד.

מודעי הצליח, אז בעזרת בית־המישפט, להביא להחלטה שקבעה כי רק ועידת־המיפלגה, שנבחרה לפני חמש שנים, תכריע בעניין. הטענה המרכזית היתה שרק גוף גדול, כמו ועידה, יכול להחליט על חיסול.

מודעי השיג אז דחיה של חודשיים. לא במיקרה הוא פעל כך.

פעילותם של שריר וניסים יצרה מצב חדש בליברלים. קבוצה חזקה, חסרת ייצוג בכנסת אבל בעלת כוח במוסדות, הודיעה כי אם יתקבלו תנאי־האיחוד המוצעים, הם ייצאו מה־מישחק ויפרשו מהמיפלגה. בראש הקבוצה עמד יחזקאל הרמלך, ראש עיריית רחובות נעים־להליכות, שהת־רוצץ לבדו בין בית־הדין הפנימי של המיפלגה לבין בית־מישפט אזרחי, כדי להביא לקיום ועידה, ומחבר מיפלגה אחד לרעהו. הצטרפו אליו יחזקאל פלומין, רואה־חשבון וח"כ לשעבר, שלמה (צ'יץ') להט, שכבר בעבר הכריז כי חבריו למיפלגה הם נוכלים, אריה דולצין, יושב־ראש הנהלת הסוכ־נות. השר לשעבר יצחק ברמן, ועימם צעירי מחנהו של דרור זייגרמן, לשע־בר ח"כ היום מסטראנט בוושינגטון.

במרכז וגם במועצה היו שריר ונסים חזקים מאוד. תומכיהם — קנויים, בעלי מישרות שונות ומשונות — אישרו להם, על הנייר, לנצח.

מודעי הבין כי הפורשים לא יוכלו להתייצב חד־משמעית לצידו. הוא חיפש כוח אחר במיפלגה שיהיה לו כעל־ברית. הכוח הזה הוא איגוד העוב־דים הליברלים, בראשות צבי רנר הק־שיש, הנהנה מייצוג של 20 אחוז המוס־דות.

ההתפתחות קשורה בסיעת תכלת־לבן של חרות בהסתדרות.

לוי הסביר, כי אם הוא יסכים לש־ריין מקומות לאיגוד־העובדים, ידרשו אצלו אנשי תכלת־לבן שיריין דומה. נקודת מחלוקת זו פתחה את הור־עידה. הצעתם של ניסים ושריר לא כללה שיריון לאיגוד, בעוד הצעת מודעי הציגה עניין זה כתנאי לאיחוד.

בריתו של מודעי עם אנשי־האיגוד מעניקה לו לא רק קולות. רנר הוא גיבור המיפלגה וגם שולט בכספי אי־גוד־העובדים. למודעי היה ברור שכסף יהיה דרוש לו בעתיד, בכל מהלך.

גולדשטיין כבן־ערובה

כ שנפתח המושב, השבוע, הכל היו משוכנעים כי זו ועידתה האד־רונה של המיפלגה המתחסלת. הוזמנו אליה 813 איש.

באולם נכחו פחות מ־600 צירים, שליש מהם אלמוניים לחלוטין.

הוויכוח הראשון היה פרוצדורלי. מודעי הציע שתוקם נשיאות בת שלושה חברים, אשר תכריע לגבי כל השאלות שיועלו לדיון באותו היום. הוא ביקש לנטרל את יושב־הראש המיידע, קעטבי. למרות שהרעיף אליו מילות־שבח, ביקש שהוא לא יהיה המכריע הבלעדי. הכל הופתעו מהצעה זו, משום שהשמועה סיפרה כי ערב קודם לכן טילפן מודעי לקעטבי והודיע לו שידרוש לעצמו את ניהול הישיבה.

שריר, המופתע מנדיבות־ליבו של מודעי, ביקש רק את קעטבי. הסיבה ברורה: קעטבי הוא מאנשיו.

ואז עלה לבימה הרמלך והציע פשרה: נשיאות בת חמישה. היא תורכב מקעטבי, כיושב־ראש, ולצידו שמואל לוי, מזכיר עיריית תל־אביב, העסקן רפאל הצבי, יצחק כספי, סגן ראש עיריית תל־אביב, וידידיה בארי, נץ, ח"כ לשעבר.

פת הסכים מייד. מודעי עוד הספיק להוסיף כי כל עניין שבו הנשיאות לא תחליט פה אחד, יובא להכרעת הוועי־דה. גם לכך הסכימו הנוכחים.

הם לא הבינו שכאן כבר נחל מודעי את ניצחונו הראשון, אולי המכריע באותו היום. מדוע? לוי, איש איגוד־העובדים ונאמנו של צ'יץ', ביחד עם הצבי, נאמנו של מודעי, וכספי, מתומ־כי הפרישה — היו רוב בנשיאות.

פינחס גולדשטיין, מאנשי סודו של מודעי, ישב בתוך קבוצת הפורשים. פעם, כשקם, אמר בחיוך: "הם עוד ידרשו 600 שיעים כדי לשחרר אותי" אבל הוא חזר לשם, כדי לתאם כל הזמן בינם ובין מודעי.

בעוד מודעי שומר על קור־רוח מרהים, ומסתובב בין החברים רגוע לחלוטין, לא שקט הצד השני על שמריו. צוות־המטה שלהם, שהוקם לפני חודשיים, אחרי ישיבת המועצה, פעל באופן אינטנסיבי. בראשו עמדו אנשיו של שריר: רפי פרבר, מנכ"ל מישרד־התיירות, יונה פלר, שגב ואמנון מגרה. מגיד־יורק הובהל במיוחד איש־העסקים ניסן נוימן. ניסים נידב לצוות עסקן מדרגה נמוכה, עוזי כהן.

אנשי הצוות סידרו טבלות עם שמות־הצירים ונעזרו אף במחשב. הם שכרו ציוד־קשר משוכלל וביפרים. על הנייר מצבם היה מצויין.

במטה של מודעי פעל איש אחד בלבד — הוא עצמו. פה ושם סייעו לו גולדשטיין, יורם גילערי, עוזרו, הפירסומאי דויד ארמון ומיכאל ("מיקי") צולר, המישנה לנציב שרות עובדי־המדינה. אבל הם לא שותפו במחשבותיו הכמוסות של שר־האוצר.

מעט אחרי 8 בערב, קם מודעי ממקומו והחל נושא את דבריו. הוא כיוון לעבר השעה 9, בתיקווה לד־כות בסיקור בשידור ישיר במבט. כך גם היה ערוך צוות־הטלוויזיה שנכח באולם. סמוך לשעה 9 שלח ארמון פתק למודעי והזכיר לו שבתוך 20 דקות הוא ייכנס לשידור ישיר בטל־וויזיה. מודעי שכח להביט בשעונו, או שאולי לא שם לב שהשידור החל באיחור. הוא סיים את דבריו בדיוק כשרביב החל מדבר.

שוב יצאו הכל לארוחה. הפעם ארוחת־ערב. היא כללה מיבחר סלטים בצלחות פלסטיק. שריר אך־ד־ץ לשרר־תים, החליף את חולצתו הלבנה, בעלת השרוולים הקצרים, בחולצת פסים בע־לת שרוולים ארוכים.

סמוך לשעה 11 התחדש הכינוס. על הבימה החלה הדראמה האמי־תית. קעטבי הסביר, שהרוב בנשיאות דרש להצביע פעמיים, בהצבעה חש־איתי: פעם אחת על הצעתו של מודעי מול הצעת ניסים, ואחר־כך על ההצעה הזוכה מול הצעת הפורשים, שתבעו לומר לא לאיחוד מלא.

הרוב בנשיאות הורכב מכספי, הצבי ולוי. המיעוט, מתומכי האיחוד המיידי, הלא הם קעטבי עצמו ובארי, הציע הצבעה אחת על כל שלוש ההצעות.

הרמת ידיים לא סיפקה את המת־ווכחים. הוחלט למנות את הקולות באמצעות הטלת־פתקים. כעבור חצי שעה הודיע מזכיר־המיפלגה, מאיר הר־ברמן, לנוכחים: בעד הצעת הרוב בנ־שיאות — כלומר, בעד הליך של שתי הצבעות — תמכו 261 צירים; בעד הצעת־המיעוט תמכו 222 צירים.

עתה נשלחו הנוכחים להצביע בקל־פיות על השאלה איזו הצעה להעדיף: איחוד על־פי גירסת מודעי או על־פי גירסת ניסים. כולם חיזרו אחרי הפור־שים. היה ברור שקולותיהם יכריעו.

באולם הקטן, שבו התכנסו הפור־שים, הופיע מודעי. ברמן אמר בקול: „אל תאמינו לאיש, אל תאמינו לשום הבטחות!" מודעי ביקש שהפורשים יצ־ביעו על־פי מצפונם. העסקן אברהם („פריצי") פריד העלה רעיון מקיי־ליסטי, שעיקרו תמיכה דווקא בניסים. „ואז נוכל להביא את מודעי אלינו." מודעי התזהיר שהוא לא יפעל על־פי טכסיס שכזה.

שריר נכנס אל חדרם של הפורשים אחרי מודעי. הוא התקבל בחוסר־אהדה בולט. „אתם רוצים לתת את כל המיפ־לגה לוועדת־מינויים?" שאל.

אחרי שיצא שריר, תפס הרמלך את המושכות ואמר: „אנו נגד האיחוד, זה ברור. ולא חשוב אם זה על־פי שיטת מודעי או על־פי שיטת ניסים־שריר. אתם לא חייבים להצביע לפי מצפון־כם. אבל אתם מוכרחים להישאר להצ־בעה השניה. היא הקובעת."

במודעי תמכו גם אנשיו של דן תיכון, שעד לאותו היום התנדנד בין מודעי ושריר.

ויינשטיין מציל מצב

מ מוך ל־ 2 אחר חצות נודעו התוצאות. השתתפו רק 426 צי־רים. שישה פתקים נפסלו. למודעי ניתנו 226 קולות. לניסים 194.

מודעי ביקש מייד להגריל את ניצחונו ותבע הצבעה גלויה על הצעתו שהוא יהיה זה אשר ינהל עתה את המשא־ומתן על האיחוד עם חרות, ושהוא אשר ירכיב אישית את הוועדה שתנהל את המשא־ומתן, על־פי יחסי־הכוחות במיפלגה.

עכשיו שריר השתולל. אנשיו ניסו להתפרע באולם. אמנון מגדה אף היכה את דן רביב, כאשר ביקש לצלם את העברתו לבית־החולים של שגב.

בשעה רבע לפני 3 יצאו הצירים להצביע על השאלה: איחוד או לא. ההצבעה התנהלה במהירות.

פת הסתובב, איבד את עשתונותיו וקרא לאנשים לתמך בהצעת הפור־שים.

התוצאות שוב היו הפתעה. בעד איחוד על־פי נוסחת מודעי הצביעו 217 איש. נגד האיחוד הצביעו 187. ביחד עם שלושת הקולות הפסולים השתתפו בהצבעה זו רק 407 צירים. כלומר, רק רבע מצירי הוועידה תמכו באיחוד, כזה או אחר, עם חרות.

מודעי לא ויתר. הוא ביקש הכרעה עוד באותו בוקר. שריר ביקש כינוס של הוועדה, כדי לדון בשאלת הקמת המוסדות, ועורר סערת־רוחות.

ויינשטיין קם להציל את המצב והציע שלצד מודעי יעמוד ניסים, והם ביחד ירכיבו את הוועדה. מודעי הפ־תיע שוב והסכים. גם ניסים כמעט שהסכים לכך, אך חזר בו אחרי ששריר לחש משהו על אוזנו. גולדשטיין צרח: „אתם לא יודעים להפסיד, אתם לא יודעים להפסידז" ואז הודיע שריר שהוא ואנשיו לא ישתתפו בהצבעה. מודעי, שישב לידו ולא פסק מללחוש לעברו, כנראה דיבר־קינטור, קם וב־קש תמיכה בהנפת־ידיים.

הרוב תמך במודעי. עתה הוא המלך.

כן־ציון ציטרין

בוס הליברלים – וחרות?

כ יצחנו המדהים של יצחק מודעי בוועידת המיפלגה הליברלית יצר מצב חדש — הן במיפלגתו שלו, הן בליכוד, הן בקואליציה.

בתום 20 שעות של דיונים ושל הצבעות מורט־עצבים, זוהי התמונה המצטיירת בליברלים:

מודעי קיבל מנדט חד־משמעי להרכיב, על־פי ראות עיניו, את הוועדה הפריטטית העליונה, שתנהל את המשא־ומתן עם חרות על איחוד־הליכוד.

אבל בהמולה הגדולה איש לא שם לב לכך שמודעי קיבל גם מנדט לביצוע שינויים מרחיקי־לכת בתוך מוסדות המיפלגה הקיי־מים. הוא רשאי, על־פי המפתח של יחסי־כוחות בוועדה הקודמת, המקובל על כל הצדדים, להרכיב מחדש את מועצת המים־לגה, המרכז, ההנהלה וכמובן: הנשיאות.

רובם המכריע, יהיו נאמני מודעי. במרכז כזה ישחק מודעי תמיד מספיק, והוא עוד עשוי להיות מנהיג הליכוד.

מה שברור הוא, שמודעי יוכל להכריע בקולות אנ־שי מי ממתמודדי חרות יוכה בכתר.

האם מודעי מתכוון בכלל להגיע לאיחוד, איתי או מהיר, עם חרות? קשה לדעת.

מודעי נמצא היום במצב שבו הוא יכול לפנות לכל הכיוונים: גם לאופציה של הליכה עצמאית, גם להמשך המטטוס־קטו בליכוד וגם לאיחוד, בתנאים שיהסבו אותו למנהיג תנועת הליכוד.

שאלה נוספת היא מה יעשו „נאמני־המיפלגה", המ־כונים „הפורשים"?

למרות הסירסומים, יש במעט המכמה

חיבוק הניצחון פינחס גולדשטיין מחבק את השר מודעי אחרי סיום הוועידה. מאחוריו עומד נרגש ראש עיריית דימונה, אלי היללי. שאך הוא נמנה עם מחנה הפורשים. כל הערב התלחשו השניים. כשגולדשטיין מדווח לשר שלו מה קורה באולם. למרות חילוקי־הדיעות עם שר האוצר, שמחו הפורשים על ניצחונו של יצחק מודעי ותבוסת השרים שריר, פת וניסים.

בכך הוא השליך סוכריה לפורשים: יכנים מאנשיהם למרכזי־הכוח החדשים וגם יטהר את המיפלגה.

מודעי נקט בתרגיל מחוכם. הוא הודיע שברצונו להיות הממליץ. אך מאידך מיהר להבטיח כי ישמור על „יחסי־הכוחות בין הסיעות.

חדי־עין הבחינו שלמעשה, בדעתו של מודעי למנות אנשים למוסדות השונים על־סי השתייכותם למחנות השונים בעבר ולא על־פי השתייכותם בהווה.

ועדת ה־12, למשא־ומתן על האיחוד, תורכב באופן הבא: ארבעה ממחנה מודעי; שניים מאיגוד־העובדים הליברלים: אחד מ„הפורשים" (מחנהו של אריה דול־צין) דוב ברור.

הוא ימנה עוד שלושה מאנשי סיעת אברהם שריר, אך לא בהכרח כאלה הנאמנים עריין לשריר. „יתכן מאוד שביניהם יהיה דן תיכון, אשר תמך פעם בשריר אבל עתה הוא תומך במודעי. אפשרות נוספת היא אלי קולם, שאנשיו מירושלים ומהקרנות הצביעו עם מודעי.

נציג נוסף הוא ימנה מסיעת השר משה ניסים, ועוד נציג, שמעמדו עדיין לא נקבע.

מי ייל ך למערד?

כ שנבהלו ראשונים מתוצאות ההצבעה בלי־ברלים היו דווקא אנשי חרות.

על־פי הצעת־האיחוד שתתקבלה, יהוו הליברלים 36 אחוז מהמרכז החדש של הליכוד המאוחד. כתוצאה מהמהסחף בלי־ברלים, הרי שכל חברי המרכז, או לפחות מלאה במיפלגה הליברלית שהם לא יפרשו.

מה שמודעי יכול היום להעניק להם, ובשימחה, הם לא יזכו בו בשום פנים ואופן אם ילכו עתה בדרך עצמ־אית.

מהם הכוחות העומדים לרשותו של מודעי בכנסת? לליברלים יש 12 ח"כים. למיעוף מודעי משתייכים. מאז יום השישי בבוקר: פינחס גולדשטיין ורן תיכון; פסח גרופר ובני שליטא, ששבו אליו על נחתם; אוריאל לין מחזר אחריו.

גידעון פת נותר מבודד. ניסים הולך עם אריאל ויינשטיין. מצבו של שריר אנוש. למעשה. רק שרה דורון נאמנה לו. קולם מתנדנד.

במצב כזה, שולט מודעי במחצית מהכוח הפרלמנ־טרי של הליברלים בכנסת. כוח זה עשוי לגדול עד לשמונה ח"כים.

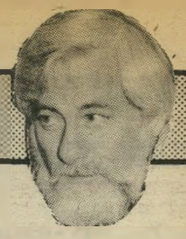
האם יהמר מודעי על סירוק ממשלת האחדות והצטרפות לממשלה צרה עם המערך?

הוא אינו משיב על כך. אבל במהלכיו הוא יוצר מצב פרדוקסלי. העשוי לדחוף דווקא את יריביו לכיוון ממשלה צרה. (ראה: הנדון.)

מודעי ואנשיו כבר הודיעו בריש־גלי, שהם ירחיקו את פת ושריר מכל עמדת־כוח. כאשר לניסים, הוא זוכה במעמד מיוחד, בזכות מאמצי התיווך של ויינשטיין.

במצב כזה ייתכן מאוד ששריר, פת ודורון, שרצו באיחוד מהיר, ימצאו את עצמם נרחפים בעל כורחם לממשלה של המערך, בחטיבה ליברלית עצמאית, ואחר־כך אולי בחטיבה במערך.

אולי זה נשמע מטורף, אבל במשך השבת האחרונה דיברו על כך רבים במיפלגה הליברלית.

הנדון:

הרם זורם מעורקי חרות לכהנא, והמיפלגה הליברלית התפגרה מזמן

חורבן חרות

חר־הבנסת מיכאל איתן ברח מן ההפגנה הגדולה של גוש־אמונים בתל־אביב. „גיליתי שזאת לא ההפגנה שלי," סיפר.

מיכאל איתן הוא רגם ישראלי מוקטן של ג'ו מק־קארתי המנוח, ציד־מכשפות מיקצועי, מסית ומדיח שלוחך־דסן, אדם שכל הקאריירה הפוליטית שלו בנויה על רצח־אופי והשמצות. הוא מסמל את השפל המחריד שאליו הידרדרה כנסת ישראל.

אם אדם כ ז ה אינו מוצא את מקומו בהפגנה של גוש־אמונים — הרי זה מעיד עליה כאלף עדים.

■ ■ ■

ל תבן שהיה למיכאל איתן ולדומיו רגע של אמת. אולי הבקיע ברק את החשיכה, שבה הם פועלים, ולפתע ראו מה מתרחש סביבם.

מתרחש משהו פשוט מאוד: חורבנה של תנועת־החרות.

בעוד שכולנו מסתכלים כמרותקים בפגר של המיפלגה הליברלית, הצף על פני המים המצחינים של הביצה הפוליטית הישראלית, איננו שמים לב לגסיסת אחותה הבכירה, תנועת־החרות.

גסיסה איטית, נסתרת, אך גסיסה של ממש, שאין ממנה חזרה אל החיים.

■ ■ ■

ד בהלה שגורם לה מאיר כהנא, השחצנות של גוש־אמונים, הקולניות של התחיה — כולן יוצרות את ההרגשה, כאילו גולשת המדינה כולה ימינה, אל תהומות הגיזענות הפאשיסטית.

זוהי טעות אופטית. אין זה קורה. על כל פנים, אין זה קורה ל ס י ש ע ה.

תוצאות הבחירות האחרונות לכנסת ובהסתדרות, וסיקרי־דעת הקהל שומרים כולם, פה אחד, שאם בכלל יש תזוזה, הרי זו תזוזה קטנה שמאלה, מן הימין אל המרכז ושמאלה.

בשנים האחרונות לא גדל הימין מבחינה מיספרית. להיפך.

אך קרה משהו אחר, הגורם להרגשה הזאת.

ב ת ו ך הימין קורה משהו.

תנועת־החרות נהרסת, וחלק גדל והולך של כוחה עובר ימינה, אל השוליים הפאשיסטיים.

■ ■ ■

כ די להבין את חומרת התהליך הזה, יש לזכור מה היתה תנועת־החרות.

תנועה זו הוקמה על־ידי מנחם בגין, כשעלה מן המחתרת. אך למעשה אינה אלא מהדורה חדשה של התנועה הרוויזיוניסטית של זאב ז'בוטינסקי.

מיפלגה זו קמה בשנות ה־20, והיתה לה, מן הרגע הראשון, דמות מגובשת.

לא פעם ניסו להדביק לה תווית פאשיסטית. דויד בן־גוריון אמר על מנחם בגין שהוא תלמידו של אדולף היטלר, וגם על ז'בוטינסקי נאמרו דברים דומים.

אכן דבקו בתנועה כמה סממנים פאשיסטיים, וכמה מחבריה הבולטים (כמו אבא אחימאיר) אף הגדירו את עצמם בגלוי כפאשיסטים. היו בתנועה פולחן של מנהיג, אהבה לטקסים ולמדים, פולחן של כוח, סיסמות לאומניות ופופוליסטיות מן הסוג האופייני לתנועות פאשיסטיות.

אבל התנועה הרוויזיוניסטית לא היתה פאשיסטית — לא בימי ז'בוטינסקי, לא בימי בגין.

כי ז'בוטינסקי, ליברל לאומני־ליברלי מן הדגם של סוף המאה שעברה, היה דמוקרט אמיתי. הוא היה ליברלי בכל נימי נפשו. הוא הטיף ל„ברזל ומלך", אך גם לבת־צחוק.

„כך ירווה לו משפע ואושר, בן־ערב, בן־נצרת ובני, כי דיגלי דגל טוהר ויושר..." — לא היו התחסדות. גם התוכנית המפורטת שלו לשיתוף הערבים בשילטון בארץ־ישראל, עד כדי מינוי נשיא או ראש־ממשלה ערבי, לא היו רק דיבר־תעמולה למען הגויים. ז'בוטינסקי שנא את הגיזענות ואת הכפיה הדתית, היה אתיאיסט מושבע והאמין בשכל האנושי.

פאשיסט אינו יכול להיות ליברל ודמוקרט. זהו דבר והיפוכו.

■ ■ ■

ע ם כל ההבדל בין ז'בוטינסקי ובגין — וז'בוטינסקי, כידוע, לא כל־כך חיבב את בגין, ולא רצה בו כבממשיכו — הרי מבחינה זו הלך התלמיד אחרי המורה.

בגין היה ונשאר ליברל ודמוקרט. זאת לא היתה העמדת־פנים. זה טבוע במהותו.

אפשר למתוח ביקורת נוקבת על הרבה מפעשיו של בגין, אך יש להודות בעוברה שלא רק כאיש־אופוזיציה, אלא גם בשנות שילטונו הקפיד בגין על חרויות־האדם במדינה, לפחות ליהודים. גם מצבם של הערבים בישראל לא הורע בימי בגין, בהשוואה לקודמיו ממיפלגת־העבודה. חופש־הדיבור, חופש־העיתונות, חר־פש־הדת — כל אלה נשמרו בימי בגין לא פחות, ואולי יותר, מאשר בימי בן־גוריון.

הנהגת תנועת־החרות שמרה על המיגזה הרוויזיוניסטית המיוחדת: לאומנות קיצונית כלפי חוץ, דמוקרטיה ליברלית כלפי פנים. בזה היה ייחודה.

משום־כך מילאה תנועת־החרות, מאז יומה הראשון, תפקיד חיוני בביצור הדמוקרטיה בישראל. היא אספה תחת כנפיה את כל היסודות הלאומניים־קנאיים, הגיזעניים והפופוליסטיים ברחוב היהודי, כשם שרק"ח, בצד השני, אספה תחת כנפיה את היסודות הלאומניים ברחוב ערבי.

חרות ורק"ח היו שני שסתומי־הביטחון של המישטר הציוני, מעין מחנות־הסגר לקנאים הקיצוניים משני הצדדים.

כל עוד שלט בגין בכיפה, המשיכה חרות למלא תפקיד זה. אך בגין נשבר, ועכשיו נשברת התנועה. הסכר, שמאחוריו הצטברו המים האלה, נפרץ. המבול העכור בא.

■ ■ ■

ד קטטות בין מנהיגי חרות, בינם לבין עצמם, אינן חשובות ביותר. יצחק שמיר, דויד לוי, משה ארנס ואף אריאל שרון אינם אלא כקצף שעל פני המים.

התהליך האמיתי, והמסוכן באמת, הוא שונה לגמרי.

כל היסודות הגיזעניים, הלאומניים־קנאיים, ה־

שריר ומודעי: צרעות בתוך הפגר

פרוטו־פאשיסטיים, שנכלאו בעבר על־ידי תנועת־בגין והרכבסו למישטר הדמוקרטי, משתחררים עכ־שיו.

הם זורמים מתנועת־החרות אל תנועת־התחיה וגוש־אמונים, ומשם למאיר כהנא.

נכון שכהנא אינו מסוגל לבנות תנועה מסודרת, לארגן ולבנות כוח ממושמע. אך זה אינו חשוב. מסביבו מתלכדים המוני בני־אדם, שהוא משמש להם לפה, והדוגלים בגלוי ובפה מלא ב־רעיונותיו המיפלצתיים.

קורה לתנועת־החרות מה שקרה לתנועות דומות בארצות אחרות. המיפלגה הלאומית־גרמנית היתה בגרמניה של ויימאר כוח חשוב הרבה יותר מאשר התנועה הנאצית. היה לה צבא פרטי של רבבות לובשי־מדים („קסדת הפלדה"), היא שלטה בחלק גדול מכלי־התיקשורת. היא נהנתה מחסותו המיוחדת של נשיא־המדינה אדיר־היזקרה, היא עזרה להיטלר להגיע לשילטון והצ־טרפה לממשלתו.

תוך זמן קצר רצח היטלר כמה ממנהיגיה הצעירים, שלח רבים אחרים למחנות־הריכוז, הרס את התנועה ולא השאיר לה שריר וזכר.

כיום קשה לזכור שהיתה אי־פעם קיימת.

עסקניה שנותרו בחיים כתבו אחרי המילחמה ספרים, שבהם שפכו דמעות של חרטה על חלקם בתהליך שהביא להשתלטות המיפלצת הנאצית על המדינה.

■ ■ ■

ב עלי־המחשבה המעטים בצמרת חרות מתפכחים עתה, ורואים בפעם הראשונה את המתרחש. אך אין בידם להושיע.

שמיר עסוק עדיין בקטטות עם יריביו בצמרת המיפלגה. יתכן שאריאל שרון ירצה לרכוב על הגמר הגיזעני של כהנא־תחיה־אמונים כדי להגיע עליו לשילטון. גם אם יצליח בכך אי־פעם, יהיה זה סופה של תנועת־החרות ההיסטורית. במקומה תבוא תנועה פאשיסטית מאוחרת.

בציבור נראית תנועת־החרות עדיין כגוף גדול, מנהיגת אחד משני הגושים הגדולים במדינה. אך זוהי מראית־עין בלבד.

למעשה, דומה התנועה עכשיו לקנקן סדוק, שהמים דולפים ממנו, ושום כוח בעולם אינו יכול להחזירו לקדמותו.

או, אם להשתמש בדימוי אכזרי יותר: אדם פצוע, שהדם זורם מעורקיו הפתוחים, ואין רופא המסוגל לחסום את הזרם.

כבר בכנסת הבאה יתקרב הגוש התחיה־כהנא בגודלו לסיעת חרות, והתהליך נמשך.

ל רקע זה מעניין פחות מה קורה לפגר של המיפלגה השניה בליכוד, הקרויה ליברלית.

זאת היתה פעם מיפלגה מפוארת. היא מילאה תפקיד חשוב בישוב ובתנועה הציונית. היא איחדה בקירבה כוחות אמיתיים — החקלאים הפרטיים במושבות, בעלי־הפרדסים, בעלי־הבתים וה־סוחרים בערים בארץ, יחד עם ציונים ליברליים ואנטי־סוציא־ליסטיים בחו"ל.

בסך־הכל היתה מיפלגת „הציונים הכלליים", כפי שנקראה אז, מיפלגה שמרנית, ששיתפה פעולה עם תנועת־העבודה, ושהיו לה עמדות יוניות למדי כלפי הערבים. היא תרמה לזירה הפוליטית דמויות חשובות, שזכו, בצדק, ביוקרה ובכבוד — ישראל רוקח ופרץ ברנשטיין, למשל.

הזקנים מתו, התכנים הרעיוניים התרוקנו והנתונים החברתיים השתנו.

איש אינו יודע את התאריך המדויק של מותה. אך הפגר נשאר קיים, כפי שקורה בישראל לא־פעם, בתוך הפגר הזה מקננים כל מיני צרעות, יתושים ודבורים.

■ ■ ■

א יך נראה פגר פוליטי בישראל? המיפלגה הליברלית התייצבה בפעם האחרונה בבחירות של 1961 — לפני 24 שנים.

מאז 1965 היא חוסה בצילה של תנועת־החרות, ורכבה על זנבו של מנחם בגין. משמע: אף אחד מן „המנהיגים" הנוכחיים, שהתקוטטו השבוע ב„ועידה" של המיפלגה, לא התייצב מעולם לפני ציבור ה־בוחרים של המדינה.

למעשה אין במיפלגה הליברלית חברים, אלא רק עסקנים המשתדלים להפיק ממנה רווחים. איש אינו יודע אם יש לה עדיין בוחרים. חלק גדול מן הבוחרים שהצביעו בפעם הראשונה למען הרשימה הליברלית לכנסת, לפני דור, הלכו כבר לעולמם.

אבל המיפלגה משופעת בכסף מקרנות המימון המיפלגתי. היא חולשת על אלף ואחד ג'ובים גדולים וקטנים, החל בשר־האוצר וכלה בשליח הסוכנות היהודית במונטה־קארלו. היא מחלקת לעסקניה אין־סוף של הטבות חומריות.

בין כל נחילי הטפילים הפוליטיים המוצצים את דם המדינה ואזרחיה, זהו הנחיל הצמא ביותר.

הנה כי כן, מיפלגה בלי בוחרים, בלי אידיאולוגיה, בלי מנהי־גים, בלי תכנים רעיוניים ומוסריים, בלי כלום — ממלאה תפקיד חשוב בחלוקת־השלל של הצמרת.

■ ■ ■

א דם אחד, הממלא כיום תפקיד כלשהו במיפלגה זו, לא נמשך אליה בגלל סיבות של שליחות רעיונית או חובה מוסרית. כי אין שם רעיון או מוסר.

כל האנשים האלה נמשכו אליה מ פ נ י שזהו פגר פוליטי, שבו יכולים היתושים והצרעות להתפרנס בכבוד (אם אפשר לקרוא לזה כבוד).

המיפלגה הליברלית אינה מיפלגה, כשם שאינה ליברלית. היא קאריירה. היא דרך לקידום בחיים. היא דרך לשררה ולכסף.

משום־כך, אין לאף אחד מן הליברלים האלה דיעות קבועות בעניין כלשהו. כל אחד מהם יכול להיות יונה או נץ, להיות בעד איחוד עם הליכוד ולמחרת היום נגדו, נגד ממשלה מצומצמת עם המערך היום ובעדה מחר. כי אמת־המידה היחידה היא תועלתית־אישית: מה טוב בשבילי ברגע זה?

אפשר לקחת כרוגמה — וכדוגמה בלבד — את אברהם שריר. איש אינו יודע מניין צץ פיתאום, יש מאין, מרוץ הפך למנהיג ועל סמך מה. מעולם לא השמיע רעיון שאינו באנאלי למהדרין, מעולם לא גילה כישורים כלשהם, מלבד בשטח האינטריגה המיפלגתית. מישרד־התיירות הוא בשבילו מכשיר לפירסומת עצמית, לשם קידום אישי.

הוא היה אתמול בעד איחוד עם חרות, מפני שהיה נדמה לו שזה יבטיח לו לכמה שנים את מקומו בכנסת ובממשלה, עם כל ההנאות וההטבות הכרוכות בכך. אם יגלה לפתע כי האיחוד אינו מבטיח לו עוד דבר, מפני שהפסיד באינטריגה, וכי כל הכיסאות וההטבות מובטחות עכשיו דווקא למתחרים, הוא עשוי מחר להיות נגד האיחוד באותו הלהט שבו דגל בו עד כה. ואילו מתנגדי האיחוד מאתמול יכולים להיות חסידיו הנלהבים מחר.

כאלה הם כל חבריו של שריר, וגם כל יריביו.

■ ■ ■

ד איחוד הזה בין חרות והליברלים, אם אכן יתבצע אי־פעם, יהיה על כן כאיחוד בין העיוור והפיסח — בין מיפלגה שהיא חולה אנושה ומיפלגה שהתפגרה מזמן.

אין זאת אומרת שהימין בישראל גמור. לגמרי לא. ואולי להיפך.

אבל יהיה זה ימין אחר — ימין פאשיסטי בלי־מרכאות, ימין גיזעני, לאומני, קנאי, דתי, אנטי־דמוקרטי ואנטי־ליברלי. משהו בין משה לוינגר ואריאל שרון, גאולה כהן ומאיר כהנא.

למראית־עין כל זה רחוק עדיין מן המציאות, שבה מתנהלים מאבקי־אישים בין הפלגים במיפלגה הליברלית, ושבה מטילה תנועת־החרות את צילה על המדינה ואף מתכוונת לחזור ל־ראשות־הממשלה באמצעות הרוטציה.

אך זוהי מציאות בוזבת. מאחורי התפאורה הזאת קורה משהו שונה לגמרי.

אנשים

מדוע עבר ליל־שימורים על אשת חבר־הכנסת, כיצד מכלכל יצחק שמיר את צעדיו והיאך מספיק משה שחל הכל

■ **מאיר הוברמן** הוא בעל הזכויות לשיטת הפתקים הציב־עוניים — כתום וכחול — שבה הצביעו בוועידת־הליברלים. ה־פתקים הוכנו בשני צבעים, כדי להקל על ספירת הקולות, ב־הצבעות שהיו אמורות להיות גלויות. אך מפחד של חיסול־חשבונות והפרת הסכמים, תו־פעה המקובלת בליברלים, היו הבחירות חשאיות. נקבע כי הפתקים הכתומים ייצגו הצעה אחת, ואילו הכחולים ייצגו הצעה שניה. **יצחק מודעי** עמד ונופף בפתק שייצג את הצעתו, ואילו אברהם שריר ניפנף בפתק הציב־עוני שייצג את הצעתו. האווירה היתה עכורה וסוערת, אך הוברמן קרן מאושר: „הפתקים זה הרעיון שלי!"

■ בעת סערת הרוחות ב־וועידה גער מודעי בציר שהעז לשאול אותו שאלות מביכות. „ידידי הטוב," צלף בו, יום לאחר הופעתו בתוכנית מוקד בטל־וויזיה, „מראיינים טובים ממך לא מצליחים להוציא ממני מה שאי־ני רוצה."

■ הופעה נאה ובריאה הפגינה **לודמילה**, רעייתו העסיסית של חבר־הכנסת **דן תיכון**. לוד־מילה, שהיתה מאושפזת זמן־מה בבית־חולים, נראתה בוועידה מאוששת ומטופחת כתמיד. גם פעילותה הקדחתנית לא נפלה מהרגיל.

■ לילי־שימורים עבר על **רות**, רעייתו של חבר־הכנסת **מאיר שיטרית**, שהתראיין בשבוע שעבר בטלוויזיה. שיט־רית העלה רעיון חדש־ישן, ה־אמור לשנות את שיטת־הבחירות בישראל ולהיטיב עם העם. הוא הצלית, כמינהגו, להרגיז מזה ולעורר תגובות אוהדות מזה. בעוד הרעיונאי עושה דר־כו בשעת־לילה מאוחרת מהטל־וויזיה לביתו ביבנה, נאלצה אש־תו לענות למיתקפת־הטלפונים, שבאה בעקבות הראיון. רוב ה־תגובות, על פי עדותה, היו או־הדות. אוהדות או לא, הן באו על חשבון שנתה.

■ שיטרית אף היה בין ח"כי־חרות המעטים (יחד עם **חיים קופמן** ו**דויד מגן**) שביקרו בכפר־המכביה, בשעה שנערכה שם הוועידה הליברלית. שיט־רית, שאינו נמנה עם אוהדי איחוד־הליכוד, הוזמן להצטרף לארוחה ההמונית שקיימו ה־ליברלים על הדשא. היה זה הוא שהמציא שם את האימרה „זוהי הסעודה האחרונה שלכם."

■ **מיכאל דקל**, מיועדו של **יצחק שמיר** למישרת סגן שר־הביטחון, שמאיושה התייאשו כבר בחרות, אושפז לפני כשבוע בבית־חולים. דקל עבר בעבר ניתוח מסובך בלב, ולא ניסה להסתיר את מצבו הבריאותי, כפי שעשו פוליטיקאים שונים. מצבו של דקל המושבניק (מנורדיה) משתפר.

■ שר־המישטרה **חיים בר־לב** חש כמו הנבחן על־ידי זוגות רבים של עיניים ואוזניים, בעת שענה על שאילתות בכנסת. הסיבה אינה נעוצה חלילה ב־מיספר הנוכחים במליאה. מיס־תשובתו בעניין זה, ואילו ה־שוטרים ביציע נדרכו ולא הפ־סיקו להתלחש ולנוע במקו־מותיהם.

■ בר־לב נתן ביטוי למתי־חותו משנכנס לדו־שיח עם חב־רי־כנסת, שצעקו ממקום מושבם במליאה. **חייקה גרוסמן**, ה־יושבת־ראש, חזרה ומחתה שאין זה נהוג לענות להערות ה־נשמעות באולם בעת מתן תשו־בות לשאילתות. אולם שר־ה־מישטרה התעלם מדבריה והמ־שיך לנהל דו־שיח עם המקטר־גים במליאה.

■ יושבת־ראש **שרה דורון**: „האם אתה לצידו של **אמנון רובינשטיין** או לצידו של **מרדכי וירשובסקי**?" ענה עטשי: „אני לצידו של הצדק!" התערב ח"כ הליברלים **אריאל וויינשטיין**: „אם כך, אתה לא לצד אף אחד מהם."

■ סגן־שר־האוצר **עדי אמור־ראי** לא ישכח במהרה את ה־פתיחה החגיגית של המלון ה־חדש בתל־אביב ימית. אמוראי היה בתוך קהל האופייני לכל פתיחה. מלצרית, שעברה כש־בידה מגש עמוס בכוסיות של מה שקרוי בפי הישראלים שמפניה,

משה ניסים מהודר בלבושו, בעניבה, אוחז בחימה ב־כיסאו, שאותו ניסו לקחת ממנו. לידו, בחולצה לבנה, נאמנו ואיש־סודו, חבר־הכנסת אריאל וויינשטיין, שהודיע כי יימנע מלהצביע אם ניסים לא יוצע להיות לצידו של מודעי, כאחד מחברי הוועדה שתטפל במשא־ומתן לאיחוד־הליכוד.

■ **יצחק שמיר**, הסתבר ה־שבוע, אכן רוצה להחליף את מנכ"ל רשות־השידור **אורי סורת**, אולם מתמהמה בביצוע רצונו זה, מכיוון שהוא לוקה ב„תסמונת פורת". כפי שמכנים זאת בליכוד. שמיר מפחד פן גם יורשו של פורת, אם יבוא מ־שורות הליכוד, יפנה עורף ל־שולחיו וישרת את מתנגדיהם, כפי שרואים זאת בליכוד. שמיר, שנכווה פעם אחת בעניין, הסביר השבוע שהוא מעדיף לכלכל את צעדיו הבאים בתבונה. הנהגה, הוא בינתיים, כמובן, פורת.

שרית גרינברג אחותה של גאולה כהן, שהיא חברת המיפלגה הליברלית זעקה קריאות־ביניים בעת נאומו הדרמאתי של יצחק מודעי (המניף את ידו), כאשר נעל את החלק הראשון של הוועידה. מאחורי גרינברג, בחולצה לבנה, עומד כוכב הערב, יחזקאל הרמלך.

יצחק קעטבי ניסה לנהל את ועידת־הליברלים ביד רמה, אך לא כל־כך הצליח. קעטבי המשופם, מאנשיו של אברהם שריר, ביקש לשרת את שריר, למלא אחר רצונותיו התובעניים של מודעי ולקיים את דרישותיהם של להט ואנשי קבוצתו – וגרר תלונות מצד שלושת המחנות. לאהדת המחנות זכה דווקא אלי הללי (לידו בתצלום), שהוא ראש־עיריית דימונה.

■ השר **משה שחל**, שידו בכול, הוכיח השבוע מהי קריאה מהירה. הוא קרא את תשובותיו לשאילתות של חברי־כנסת ב־קצב רצחני, והותיר את ה־מאזינים פעורי־פה. „כך בדיוק הוא מספיק הכל!" קבע אחד ממקורביו בהערצה.

■ ח"כ שינוי **זיידאן עטשי** נכנס לישיבה של הנהלת ה־קואליציה ולא התבלבל למישמע שאלה שהיפנתה אליו ה־פרם של אלה היה מזערי. ביציע המכובדים, לעומת זאת, נכחו קציני־מישטרה רבים, שישבו שם במיסגרת יום־עיון. אוזניהם נזקפו במיוחד, משנאלץ בר־לב להתייחס לגורלה של קצינת־המישטרה שהועברה מתפקידה, אחרי שגילתה עיקבות מעש־שחיתות מצד הממונה עליה. הקצינה, כך פורסם בשעתו, לקתה בליבה אחרי השתלשלות האירועים. בר־לב התפתל ב־התרגשה מהמעמד או מסגן־השר, ורוקנה את תוכנן של אי־אלה כוסיות על חליפתו של אמוראי. „מילא החליפה," ענה אמוראי למשתתפים הרבים ב־צערו, „אבל זה כל־כך רטוב..."

■ אגב, במישרד־התיירות ה־ביעו מורת־רוח על נוכחותו של אמוראי באירוע. המלון טרם קיבל את הרשיונות המתאימים, ונציגי מישרד־התיירות החרימו את פתיחתו.

נמרוד ניר בזרועות אביו, עמירם, ואוהד פלג, בזרועות אביו, ישראל (ממושקף). שני הפעוטות נפגשו במסיבת יום־ההולדת של ג'ודי ניר, שנערכה בדירת־הגג של טלי עומר וחברה לחיים אברהם שפי. רוב החוגגים, ביניהם גליה ומיכאל אלבין ויולי עופר, באו עם צאצאיהם. מסמר המסיבה היוו הקובה, שהכינה הספרית ז'אקלין ליכטנשטיין והגפילטע פיש המפורסמים של פולה מוזס.

■ בתו של אמוראי עוברת, לדבריו, כ„פועלת שחורה" ב־לונדון, כדי לממן את לימודיה האקדמיים.

■ 300 ההצגות של מופעו המצליח של **דודו טופז** מאל־צות אותו לשלם את 300 ה־דולארים של מס־הנסיעות. טופז, שמופעו מטפל גם בבעית־ה־ירידה, נוסע להציגו לפני יורדים ברחבי ארצות־הברית. בהתאם לקהל, הוסיף טופז קטעים על התופעה הכאובה למופעו. לא ברור אם אלה קטעים ביקורתיים או מבינים, אולם יש להניח שטופז, שנכווה כבר מהטחת ביקורת על קהלו (מופעו — פליטת־פה — קרוי על שם פליטת הפה המפורסמת על „הצ'חצ'חים" של הליכוד) לא יגזים בפעם נוספת.

■ **מירי אלוני, חנן יובל,** להקת כולם היו בני חוץ מנעמי ועוד רבים ורבים הופיעו בהתגרבות ובחשאיות תיקשורתית לפני פועלי אתא. המוש־בתים מאונס. האמנים הצפינו עד לקריית־אתא כדי להעלות את המוראל הירוד של הפועלים, ביוזמת מועדון צוותא.

■ הזמר **אריק סיני** וידידו **ינקל טל** החליטו שיש זכות־קיום לבוהמה גם מדרום לצפון תל־אביב. טל, בעל בית־שתיה בצפון תל־אביב, הוא בת־ימי גיזעי. יחד עם סיני הדביק ב־התלהבותו גם את **רוברט ידיד**, ממלון בבת־ים. התוצאה — שיפוצים רחבי־היקף במלון הבת־ימי, שתכליתם היא הקמת פאב, שבו יזמר סיני וימשוך, כך מקווים, את נציגי הבוהמה ר־ציפורי־הלילה למיניהם דרומה.

■ בארץ מדברים רבות בזכות שוויון־זכויות לאשה, אולם יש גם ארצות שבהן מיישמים את התיאוריות היפות. **טוביה ס־ער**, מנהל־הטלוויזיה לשעבר, הוזמן על־ידי ממשלת גרמניה לסיור ברחביה. במיסגרת סיורו פגש בראש־הרסק לענייני ה־מרחב במישרד־החוץ הגרמני, מה שקרוי שם „ריצ'רד מרפי ה־גרמני". סער הופתע לגלות שה־תשובה הגרמנית לריצ'רד מרפי האמריקאי אינה אלא אשה נאה.

■ מיהו היהודי המיסתורי מ־אוסטרליה? זאת השאלה ש־הטרידה לאחרונה בחוגי־הכספים בארץ, בעניין זהותו של הקונה הפוטנציאלי של דירת־הגג ב־מלון הדירות התל־אביבי החדש. ערכה של הדירה הוא סכום עגול — מיליון דולר. זמן רב היא עמדה ללא קונה, וכעת מת־לחשים כי מתקיים משא־ומתן חשאי בעניינה.

■ חבר־הכנסת **דן מרידור** תפס השבוע, באירוע פרטי, עי־תונאי ידוע ונראה מוטרד למדי. „קראתי לא מזמן," סיפר ל־עיתונאי, „את גירסת **רפול** (רפאל איתן) באחד העיתונים, על מה שאירע במילחמת־ה־לבנון. אני לא מבין. אני ממש לא מבין! הרי יום אחד מישהו — אפילו אני — עלול להישבר, לקום, לפתוח את פיו ולאמר שאף שורה ממה שנכתב שם אינה אמת!"

■ „**מעריב**": „מה ההבדל בין פוליטיקאי ישראלי לבין תייר ישראלי? בעוד הראשון לא תמיד שולט על מה שיוצא לו מהפה, השני אינו שולט — במיקרים רבים — על מה שנכנס לו לפה!"

■ לפני שבועיים התנהלה הילולה סביב המיליונר **משולם ריקלים** ורעייתו הסטגונית **סיה זדורה**. התירוץ לחגיגה היו תרומותיו הנדיבות של ריקלים היורד למען המולדת הנשכחת. לכבודה של **אליס קריגר** לא הזמינו צלמים ועיתונאים. מיהי קריגר? היא עולה חדשה יחסית, שהתבקשה על־ידי **אריאל ש־רון** לנהל את לישכתו, כשישב במישרד־הביטחון. קריגר הכירה מיליונר בשם **צ'דלם קרימר**, שהוא עורך־דין ידוע, המתמחה בתביעות רפואיות. ברשותו של קרימר אוסף מרהיב של פורט־רטים אישיים, פרי מכחולם של הציירים המפורסמים ביותר ב־עולם. השבוע העביר, דרך קרי־גר, אוסף אחר — ציורים של הצייר הנודע **אדוארד מונק** — לרשות מוסיאון תל־אביב. שווי התרומה היוקרתית מוערך בכמיליון דולר. התרומה נעשתה, עד לרגע זה, בשקט תיקשורתי מפתיע, שעורר את זעמה של גברת קריגר, לאור תקדים־דיק־ליס.

■ **טזלין ויינברג**, אשת יחסי־הציבור היפהפיה של מלון תל־אביבי, שציין השבוע את פתיחתו במסיבה חגיגית וצו־הלת, מבטיחה פתיחה נוספת, צנועה יותר, משיקבל המלון את האישורים הנדרשים להפעלתו. העיקר שהוא כבר פתוח.

■ בזמן שהשר **משה נסים** נאבק על הצעתו, או בעצם, מעמדו, בוועידה הליברלית, נר־אתה **רות**, אשתו היפה, זוהרת מתמיד, בתצוגת־אופנה מפוארת במלון רמדה־רנסנס בירוש־לים. התצוגה, שבה הופיעו רוג־ניות־צמרת כמו **תמי בן־עמי** ו**אתי אחינה**, אחותו של הכדורגלן, נערכה על־ידי נשות החברה **שרה דוויזוביץ ושלווה בן־גיגל**.

דפנה כרק

זמירה חן בלבוש אופנתי לבן, מתחבקת עם עמיתה למיק־צוע, הזמרת שושנה דמארי. השתיים נפגשו בנאב המיסבאה, במסיבה שערך יענקל'ה טל לכבודה של חן, שחזרה ארצה אחרי היעדרות ממושכת. חן, המתכוונת לעלות עכשיו שוב על מפת הזמר העברי, כבר הוציאה תקליט, שנקרא יונתי תמתי.

אגם זה פירמה!

האמן יעקב אגם עומד לבקר בארץ בסוף החודש. הפעם מעורר ביקורו התע־ניינות מיוחדת ברשת מלונות שיק. הרשת מתעתדת להוסיף למלונותיה מלון חדש בירו־שלים, סמוך למישכן־הכנסת, ועם פזילה ברורה לעבר חברי־הכנסת הישנים שני לילות ב־שבוע בירושלים (כיום מתגו־ררים רוב חברי־הכנסת במלון רמדה־רנסנס). המלון החדש אמור להיפתח בדצמבר הק־רוב, וברשת־שיק התחילו לח־שוב על דרכי שיווקו.

בתחילה הוצע השם – סבוי – למלון החדש. היו אומנם הסתייגויות מהשם, עקב הא־סוציאציות הבלתי־נעימות ש־הוא מעורר. מפני שהיה זה גם שמו של המלון אשר היה יעד לפיגוע, ובמהלך הקרב בו נהרג אלוף־מישנה עוזי יאירי. אחרי הכנת הלוגו ושאר אביזרי ה־פירסום, הוברר כי קיים מלון נוסף בשם זה בירושלים הבי־רה. ואז נשלף כבמטה־קסם השם אגם.

הרעיון הוא שהלוגו של המ־לון יעוצב כחתימתו של אגם. חתימה זאת תופיע גם על המגבות, הסדינים ושאר אבי־זרי־המלון, ופסל של האמן יו־צב בגן־המלון. אז נותרה בעיה שולית: להשיג את הסכמתו של אגם. חיפשו אותו בב־הילות בכל רחבי העולם. לכל ארץ שהגיעו, הסתבר שאיחרו את המועד, ואגם כבר עבר לארץ אחרת. אחרי שהריצו שיחות־טלפון למחצית הנקו־דות בגלובוס, איתרו סוף־סוף

את האמן המפורסם בארצות־הברית. אגם אומנם אינו נוהל בפירסום, בלשון־המעטה, אך הוא גילה פחדים, ורצה ש־יעבדו קשה כדי לשכנעו. הזי־עו, התאמצו, עד שסוכם כי אגם יתן את תשובתו הסופית כשיגיע בסוף החודש ארצה. סוכם גם שהוא יתן את תשו־בתו במכונית שתמתין לו ב־נמל־התעופה.

ח"כ מוחמד מיעארי מספר על כפר הולדתו, זיכרונותיו ממילחמת־תש"ח, חייו בבית המשותף עם שכניו היהודיים, יחסיו עם חברי־הכנסת שאינם חברי מיפלגתו, אשתו שאדייה, המעורה בחייו הפוליטיים, ילדיו וחייו התרבותיים

„בזמן שכל השכנים ברחו צפונה, אנחנו הלכנו דרומה. אבא שלי אמר: אני מהאדמה הזאת לא זז!"

„הבנות שלי לומדות בלט ולובשות ג'ינס. אני לא רוצה לפתוח פה לשטן ומקווה שגם אצלן המסורת תהיה חזקה"

ראיינה שרית ישי־לוי

„בכל יום־עצמאות אני לוקח את המישפחה לאדמות הכפר שלי, יושב עם הילדים ומספר להם על הכפר"

„היחסים שלי עם השכנים היהודים בבית המשותף הם קורקטיים, הילדים שלי משחקים עם הילדים היהודים למטה"

„הכרתי את אשתי דרך מנהל בית־הספר שבו למדה, אבל כשרצינו להתחתן שלחנו שליחים"

„כשלמדתי באוניברסיטה העברית, נרשמתי ללימודי סיפרות אנגלית. אמרו לי: מה ייצא ממך, מורה?"

„אני אדם תרבותי, האוהב את מישפחתו!"

דרך לחיפה עברה הרכבת ליד מושב הבונים. כל הנוסעים עמדו ליד החלונות, לראות את המקום שבו התרחשה התאונה המחרידה. גם שם, בשביל־העפר שהוביל אל המוות, הצטופפו אנשים ליד המסילה. עברו פחות משבועיים והמקום הפך מוקד של עליה לרגל. איש לא דיבר ברכבת כשחלפנו על פני שביל־העפר והבתים היפים של הבונים. אנשים שבו למקומותיהם בשקט.

כשבאתי לביתו של חבר־הכנסת מוחמד מיעארי, היה עדיין רישומו של השביל שבמושב הבונים חזק בתודעתי. לא יכולתי להשתחרר ממנו. הוא הגיש לי מים קרים ודיברנו על האסון. רק אחר כך התפנינו לראיון.

חבר־הכנסת מוחמד מיעארי אינו נחשב מרואיין קל. מי שראיין אותו לפניי, הזהיר אותי כי צפוי לי ראיון ארוך ומשעמם. „מי־עארי," אמרו לי, „מדבר כמו רוב העסקנים הפוליטיים של הסקטור הערבי בישראל – בסיסמות. קשה מאוד לנתק אותו מסיסמותיו. כוחות־הקידמה וכוחות־השלום," אמרו לי, „יכבו אצלך בראיון. אי־אפשר להוציא ממנו מילה אישית. הוא חוזר שוב ושוב על אותם הדברים."

ובכל זאת, דווקא מפני שהאיש מיעארי נמצא בימים אלה במרכז החדשות, בשל הדרישה להסיר את חסינותו, מפני שהוא מסרב לגנות את הטרור של אש"ף, חשבתי לעצמי: מאחורי כל הסיסמות מסתתר אדם שחי בארץ, שיש לו מישפחה וחברים, שהוא חבר סיעה מעורבת, יהודית־ערבית, גר בבית מעורב, יהודי־ערבי – לא ייתכן שהוא רק יורה סיסמות.

בכתבה על מוחמד מיעארי, שהתפרסמה במוסף הארץ לקראת מועד הבחירות, כתב העיתונאי שמיעארי חייך במהלך הראיון רק פעם אחת, כשלחץ את ידו. אחר כך, כתב העיתונאי, לא חייך אפילו פעם אחת. יתכן כי הסיבה נעוצה בעובדה שהפגישה התקיימה במישרדו, יתכן כי הסיבה נעוצה בעובדה שיומיים לאחר מכן ניסו להוציא את הרשימה המתקדמת לשלום אל מחוץ לחוק. מכל מקום, בביתו, כשהוא מתרווח על הכורסא בסלון, היה חבר־הכנסת מיעארי נינוח, מחייך ואפילו בעל חוש־הומור. דומה שדווקא האנשים הקשים האלה, המסוגרים אלה, העושים רושם כאילו יש להם רק פוליטיקה בראש, שמחים לדבר על חייהם הפרטיים, על הדברים הקטנים בחייהם. מיעארי, כך הסתבר לי, אוהב מאוד את אשתו, שאדייה, ומעריץ אותה. האשה, גברת ערביה, יפה מאוד, גדלה בוואדי ניס־נאס, ובאלבום המישפחתי גיליתי תמונה שלה – נערה צעירה, יפהפיה, במיכנסי־ג'ינס, מצולמת בחברת בתו של דאוד תורכי, זאת הנמצאת כיום בסוריה.

שאדייה, מחנכת במיקצועה, היא אשה נאורה, המעורה היטב בחייו הפוליטיים והחברתיים של בעלה. היא אשה תרבותית, האוהבת תיאטרון, ושאינה מהססת להביע את דעתה. אחד ממכרי־המישפחה היהודים סיפר לי כי פעם הזדמן למסיבה, שבה

נכחו בני־הזוג מיעארי ועוד שני זוגות ער־ביים. הגברים, סיפר האיש, התכנסו סביב עצמם, דיברו על דברים שברומו של עולם. הוא מצא עצמו מבלה עם שלוש הנשים הערביות, שגילו פתיחות מדהימה ועניינו אותו פי כמה מבעליהן. אחת הנשים היתה הגברת מיעארי.

לזוג שלוש בנות ובן. הבת הבכורה, דימה, יפהפיה אמיתית. היתה יכולה להיות מוע־מדת בכל תחרות־יופי. הבת הקטנה, המ־כונה פופו, נראית כמו ילדה אשכנזיה מבית טוב – עיניים כחולות ושיער בלונדי. אביה קורא לה „השבדית שלי".

בנעלי־בית חבר־הכנסת מיעארי מתגלה כאדם בעל השקפות עולם ברורות מאוד: אש"ף הוא נציגו הבלעדי של העם הפלס־טיני, איתו צריך לנהל משא־ומתן לשלום. הוא בעד הקמת מדינה פלסטינית, אך לעולם לא יחיה במדינה זו – הוא ישאר אזרח מדינת־ישראל. הוא חוזר שוב ושוב על מה שאמר קודם לכן: הוא רוצה להחזיק בשני דרכונים, האחד דרכון ישראלי, שעליו אינו מוכן לוותר, כי ישראל היא לדבריו המולדת שלו, ודרכון של המדינה הפלס־טינית, שיבטא את הזיקה הלאומית שלו. הוא חושב שהוא יגיש כלפי המדינה הפ־לסטינית כמו שיהודי אמריקאי מרגיש כלפי מדינת־ישראל – אהדה, הערצה, אה־בה, אך בשום אופן לא בית.

בנעלי־בית הוא מתון הרבה יותר מיהודים המגדירים עצמם כמתונים. הוא מכיר בקיומה של מדינת־ישראל. העובדה שהוא מתגורר בבית־מגורים המאוכלס יהודים וערבים, מוכיחה אולי יותר מכל דבר אחר את אמונתו בחיים משותפים ובדו־קיום. אחרת יכול היה להתגורר באחד הרחובות הערביים של חיפה, או אולי באחד הכפרים, או אפילו בעיר נצרת. ילדיו מקבלים, בנוסף לחינוך הערבי, גם חינוך עברי. הבנות לומדות בלט והולכות לחוגי התעמלות. הוא ואשתו מרבים לבקר בתי־אטרון חיפה.

כשאנחנו מחפשים ביחד תמונות מן האלבום, הוא מגלה לי כי הפעם הראשונה שבה הצטלם היתה כשהיה בן 20. אין לו בכלל תמונות מילדותו. באלבום המיש־פחתי גיליתי תמונות של גמאל עבד־אל־נאצר, שאותו הוא מעריץ, תצלומים שלו ושל אשתו, ליד קיברו של נאצר במצרים, תצלומים של ידידו, המשורר הפלסטיני מחמוד דרוויש, תצלומים ממסעותיו בעולם עם רעייתו, המתלווה אליו לכל הכינוסים הבינלאומיים שבהם הוא משתתף, תצלו־מים עם הילדות בפיקניקים על שפת־הים, בבילוי בסירת־מנוע. תצלומים מהאלבום המישפחתי. אין שם תמונה של יאסר ער־פאת.

מוחמד מיעארי אינו נחשב לאיש קל. הרחוב היהודי לא הכיר אותו כלל עד כך, ממעט הפעמים שראיתי אותו בהופעות הפומביות. בשיחה בארבע עיניים הוא אדם שונה לגמרי, נינוח, חביב, אדיב ובהחלט יודע לדבר במילים קטנות על דברים קטנים.

מוחמד מיעארי הוא נציג בולט של דור חדש שקם בקרב ערביי ישראל. בשנת 1948 ברחה מהארץ שיכבה שלמה של אינט־

„אשתי ואני אוהבים לבקר בחיאטרון החיפאי, מרבים ללכת להרצאות ומשתתפים בסימפוזיונים. אשתי מעורה בחי" הפוליטיים והחברתיים"

ליגנציה ועשירים, נותרו רק הפלאחים. בניהם של אותם פלאחים למדו בבתי־ספר תיכון, הלכו לאוניברסיטות. בבית־הספר התיכון בכפר־יסיף, שבו למד מיעארי, במחזור שלו, סיימו רק ארבעה את בחינות־הבגרות. שניים מהם רופאים, אחד מהם עורך־דין והרביעי מנהל בית־ספר תיכון. מיעארי מייצג את הערבי החדש. יכולים לנסות ולהסיר את חסינותו, יכולים להוציא את תנועתו אל מחוץ לחוק, יכולים להתנגד לעצם ישיבתו בכנסת – אבל בוודאי שלא יכולים להתעלם ממנו, ממה וממי שהוא מייצג.

■ ■ ■

● אתה גר בבניין רב־קומות המשוו־תף ליהודים וערבים. כיצד מתנהלים כאן החיים המשותפים?

עובדות־החיים חזקות מהאידיאולוגיה, כנר־אה. המצב הוא שבפועל חיים בעיר חיפה יהודים וערבים, ולכן הם נאלצים למצוא מיסגרת מתאי־מה כדי להמשיך ולחיות. בבניין שאני גר בו חיים כנראה אנשים חושבים ומתונים, אבל אני מכיר הרבה מאוד מקומות בחיפה שבהם לא נותנים לערבים לגור.

● הרחוב שאתה גר בו, רחוב אלנבי, הוא רחוב מעורב, יהודי־ערבי.

אלנבי הוא באמת רחוב מעורב, בעיקר מכיוון שיש כאן תושבים ערבים ותיקים, המחזיקים בת־אבן. הבניין שלי שהוא רב־קומות מודרני, מאוכלס בתישעים מישפחות. לא כולם מכירים את כולם. מבין תישעים המישפחות יש אולי ארבע־חמש מישפחות ערביות.

פעם היה בחיפה רחוב מעורב באמת, רחוב עבאס, ליד בית־התפילה הבאהי. אבל עם הזמן היהודים עזבו אותו, והוא נותר בעיקרו ערבי. גרתי ברחוב ההוא שבע שנים.

כשבאתי לגור ברב־קומות, תכננתי לגור פה שנה או שנתיים. אבל זה נמשך כבר חמש שנים.

● אתה גר בשכירות חודשית?

כן. אני שוכר את הדירה ממנהל החברה ש־הקימה את הבניין. הוא שומר אותה לילד שלו, כשיהיה גדול.

שאדייה מיעארי

„כשלבנה יש חומוס ולי יש פיתה, היא באה לבקש!"

● איך היחסים שלכם עם השכנים היהודים?

קורקטיים.

● מה זה אומר קורקטיים?

אין בעיות מיוחדות, זה עניין של אופי. יש כמה מישפחות שאנחנו איתם ביחסים טובים, שהיחס שלהם כלפינו חיובי.

● נכנסים אליכם?

בקושי נפגשים, במעלית, במיסדרון, בחניה, ליד המכונית. אומרים שלום, מתעניינים בשלום המישפחה, בבריאות. אין טענות.

● לאשתך אין קשר עם השכנות, היא לא נכנסת אליהן, הן לא נכנסות אליה?

לא הייתי אומר שיש לה קשר חברי עם הש־כנות, אבל קיים קשר. אם למישהי יש חומוס וחסרה פיתה — היא באה לבקש מאשתי.

● והילדים — הם משחקים עם ילדי הבניין או שהם מנותקים?

הילדים מסתדרים, משחקים בחצר למטה עם הילדים היהודים, ולפעמים נכנסים ילדים יהודים הנה.

הבית שלנו בשכילנו הוא כמו בית־מלון. אשתי עובדת, הילדים בבית־הספר, אני בחוץ או בכנסת. כשאנחנו עסוקים, אשתי ואני, הילדים מעדיפים לבלות אצל הסבתא שלהם, בוואדי ניס־נאס.

● אתה אבו־אל־בנאת?

כבר לא: יש לי שלוש בנות: דימה בת ה־15, שפירוש שמה הוא ענן דק, לינה בת ה־12, שפי־רוש שמה הוא פרי־התמר, והוא גם מוזכר ב־קוראן, ופאדייה, שהיא השבדית שלנו — אנחנו קוראים לה פופו — היא בלונדית עם עיניים כחולות, בת 10.

● מאיפה יש אצלך במישפחה בלוי־דית בעלת עיניים כחולות?

אני באמת לא יודע, אבל לאבא שלי היו עיניים כחולות כמו ים. יכול להיות שכשהיה ילד, גם הוא היה בלונדי.

יש גם הילד הקטן, יסאר, בן שנתיים וחצי.

● על שם יאסר ערפאת?

לא איכפת לי שיחשבו שקראתי את הבן שלי על שם יאסר ערפאת. אבל במיקרה זה לא כך. מבטאים את השם שלו בצורה אחרת, השם יסאר נהגה בסמך קמוצה, ופירושו בערבית שמאל. אדם ששמו יסאר אמור להיות לו טוב בחיים, עושר ואושר.

● אלה הם שמות מודרניים, לא מ־סורתיים.

לא־מסורתיים. בחוגים המתקדמים בקרב הק־הילה הערבית מאוד מקובל לתת שמות מודר־ניים, כמו אצלכם. כיום אדם בוחר לבנו שם שיתאים לו, שיתן לו ביטחון. זה לא כמו בזמני, שנתנו שמות מסורתיים, כמו למשל לי ולאחיי — מוחמד, אחמד, פאטמה, שמות כאלה.

● וכעת, כאשר שאלת הפרת חסי־נותך נזכרת חדשות לבקרים באמצעי־התיקשורת — מדוע יחס השכנים אליך?

אנשים נוהגים כרגיל, אומרים שלום, לא מדברים איתי על זה בדרך־כלל. פעם, כאשר נעצרתי אחרי שלחצתי את ידו של יאסר ערפאת בז'נבה, אמרו לבנות שלי שיש מחבל בבניין. אבל אלה היו ילדים קטנים שאמרו את זה. הבת שלי דימה חזרה יום אחד הביתה ואמרה שהילדים שאלו אותה: „דימה, איפה אבא שלך?" והיא אמרה: „בבית." או אמרו לה: „את משקרת, הוא בבית־הסוהר!" או היא הזמינה את הילדים לראות שאני בבית.

הבת דימה: לפעמים ילדים קטנים דופקים בדלת וצועקים. פעם הדביקו אצלנו מדבקה של המערך.

מיעארי: יש כמה שכנים שבאים ואומרים מילה טובה, מעודדים, מביעים תמיכה, למרות שהם לא דוגלים בהשקפותיי.

■ ■ ■

● למה, בעצם, אתה מסרב לגנות ב־אופן חד־משמעי את הטרור של אש"ף?

מכיוון שמה שנדרש ממני הוא לא מטעמים מוסריים, אלא מטעמים פוליטיים. אם מישהו בא ומציג לי אולטימטום — „תגנה את הטרור של אש"ף" — יש לו אינטרס פוליטי, לא מוסרי. הוא רוצה להגיד שההמשך יבוא. כלומר: היום אתה תגנה את הטרור של אש"ף ותכריז בכך שאש"ף הוא אירגון טרוריסטי; מכיוון שהוא אירגון טרוריסטי, צריך לדרוף אותו בכל מקום, ועל אחת כמה וכמה שלא להיכנס איתו למשא־ומתן.

את מבינה? לא אירגון עויין, אלא אירגון טרוריסטי. עם אירגון עויין אפשר לקיים משא־ומתן, עם אירגון טרוריסטי — לא. כלומר, הם דורשים ממני להכריז על אש"ף כעל אירגון טרוריסטי, כדי שלא להכיר בו כגורם פוליטי.

אבל זה מנוגד לכל דרכי והשקפתי הפוליטית. האומרים את ההיפך: שאש"ף הוא אירגון המייצג את העם הפלסטיני, ושצריך לשבת למשא־ומתן איתו.

הרי כל הכוונה היא להדביק לו תווית של טרוריזם, כדי לשלול כל אפשרות למשא־ומתן. ועליי זה לא מקובל.

● יש הטוענים כי אתה מסרב לגנות את הטרור של אש"ף לא מהטעם שהם־ברת עכשיו, אלא מכיוון שאתה סוחד להיות מותקף ברחוב הערבי.

המצע שלנו רואה באש"ף נציג למשא־ומתן. זו הסיבה היחידה.

● זה לא מה שרק"ח טוענת נגדך.

רק"ח תוקפת אותי בלי סוף. לפני שנה זה היה חשוב לי ואיכפת לי. היום כבר לא. זה הכל עניין

„למדתי בבית־ספר כפר סיר, מרחק שמונה קילומטר מהכפר שלי. הייתי הולך ברגל הלוך וחזור. היו שרכבו לשם על סוסים או נסעו באופניים, לי לא היה סוס ולא אופניים"

של השקפת עולמם ותפיסתם את המפה הפולי־טית.

הקומוניסטים פעלו לבד במשך 35 שנה בר־חוב הערבי, הם הציגו עצמם כמיפלגה המגינה על זכויות הערבים וכמנהיגות יחידה ובלבדית של הערבים, הן כלפי חוץ והן כלפי פנים, גם בקשר לאש"ף. הם טענו שאש"ף מייצג את הפלסטינים שבחוץ, בעוד הם מייצגים את הפלסטינים מבית. הם העמידו את עצמם על רמה אחת עם אש"ף.

כשהם היו היחידים שפעלו בשטח, אף אחד לא עשה איתם חשבון, התייחסו אליהם כאל הרע במיעוטו ולא דרשו מהם לתת תשובות. כך הם הגיעו לעמדות מסויימות בכפרים הערביים, וזה נתן להם יתרון כלכלי. כי אם ראש־מועצה הוא

אמו של מיעארי באסיפה של בנה

„גרנו שבועיים תחת עץ־זית!"

לבחירות האחרונות. כשהכריז אורי אבנרי על הקמת הרשימה המתקדמת, ומנה את מועמדיה, הוא נדרש לאיית את שמו של מיעארי שלוש פעמים. ברחוב הערבי, לעומת זאת, היה דמות מוכרת, בשל פעילותו הפוליטית במיסגרת קבוצת אל־ארד ואהדתו הרבה לתנועת בני־הכפר.

יש הטוענים כי מיעארי הוא איש המילים הגדולות, איש־הג'סטות. גם אני התרשמתי

(המשך מעמוד 15)

חבר רק"ח, גם פקידי המועצה הם פקידי־רק"ח. יש להם מנגנון אדיר של אלף פקידים, הם שולחים סטודנטים ללמוד בחינם בארצות מיזרח־אירופה, והם חושבים שהם מנהלים את העניינים.

ואז פתאום קמה תנועה התופסת אהדה ומבי־עה רגשות ועמדות של ציבור גדול באוכלוסיה הערבית, שהם חשבו שיש להם בלעדיות עליה. התנועה החדשה היא מתחרה עקשנית בהם, מא־גדת את האינטליגנציה ואת הדור הצעיר.

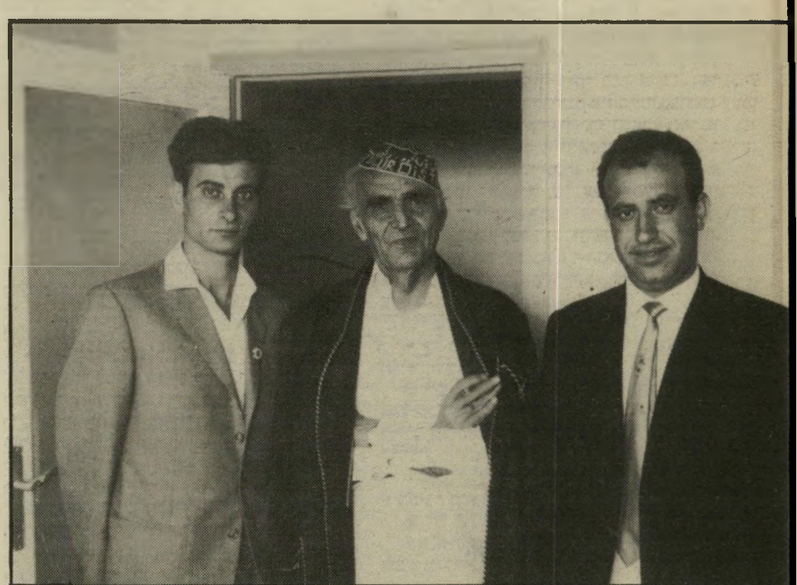
אז איך את רוצה שהם יגיבו? את כל זעמם הם

„אני יכול להחגאות שאת רוב הספרים בסיפריה הלאומית בגיבעת־רם העברתי אני מ„טרה סנטה". כך מימנתי את הלימודים שלי"

שופכים עליי, בתור מייצג הרשימה, וגם מפני שבמשך שנים רבות הופעתי על הבימות שלהם ושיתפתי אותם פעולה במיסגרות שונות.

● ובכל זאת, כאשר רצית להצטרף ב־1977 למיפלגה, העניין לא עלה יפה.

אף פעם לא התכוונתי ולא ניסיתי להצטרף למיפלגה הקומוניסטית. כשהייתי סטודנט, בסוף שנות החמישים, הייתי נאצריסט, וכאשר פרץ הסיכסוך בין נאצר לבין המיפלגות הקומוניס־טיות בסוריה ובעיראק, דגלתי בקו הנאצריסטי.

מיעארי הצעיר והמשוררים מוחמד מהדי גואהרי ומחמוד דרוויש
„הפרופסור זמיר והשופט ברק היו המתרגלים שלי."

● בשנת 1948 ברחה מהארץ השיכ־בה המשכילה והעשירה. נותרו כאן בע־צם רק הפלאחים. אתה מייצג את הדור הראשון של האינטליגנציה הערבית, שקם בתקופת המדינה. כיצד הקים הי־דור הזה, או חלקו, את קבוצת „אל־ארד"?

עוד לפני אל־ארד התחלנו להתארגן פולי־טית. המאורע הראשון היה ב־1958. זו היתה הפ־גנת האחד במאי בנצרת. היתה התנגשות עם ה־מישטרה, ואחר כך רצינו להקים „חזית ערבית", שתורכב מקומוניסטים ובלתי־קומוניסטים. רצי־נו להירשם כאגודה עותומנית, אבל הממונה על המחוז אמר שהשם הוא גיזעני. הוא הסתמך על איזה חוק תורכי. שינינו את זה מ„החזית הערבית" ל„החזית העממית". זה שלהסתדרות קראו „הס־תדרות העובדים ה ע ב ר י י ם בארץ־ישראל" לא נחשב גיזעני.

החזית הזו פעלה במשך פחות משנה, עד שפרץ הסיכסוך בין נאצר והקומוניסטים העי־ראקיים והסוריים, והקומוניסטים בארץ החליטו לייבא את הסיכסוך הזה גם לערביי־ישראל, למרות שאנחנו התלכדנו סביב מאבק מסוג אחר. וכך התפלגנו, הקומוניסטים הלכו לדרכם ואנחנו הקמנו את אל־ארד.

● כיצד?

היו לנו פגישות בעכו, בנצרת, בלוד, אבל בעיקר בחיפה. הסניף החזק ביותר היה סניף הס־טודנטים הערביים באוניברסיטה העברית בירו־שלים. קבוצת אל־ארד הצליחה להשתלט גם על ועד־הסטודנטים הערביים. הייתי אז חבר הוועד, יחד עם סברי ג'ריס, באסם עמר ואניס קרדוש המנוח — שכמעט נבחר בראש עיריית נצרת, כשאף אחד לא ידע עדיין על קיומו של מר תופיק זיאד, אלא שהוא נפטר ממחלה.

כך חיזקנו לאט־לאט את הקבוצה, עד שהוצ־אה אל מחוץ לחוק.

● כסטודנט ערבי באוניברסיטה ה־עברית, היכן התגוררת?

פעם במחנה־אלנבי, פעם במעונות הסטודנ־טים ופעם בכפית־זגן, בשכונה שבה גר היום מנחם בגין.

● היו לך באוניברסיטה חברים יהו־דיים?

כן, היו. זה היה בתקופה שלפני מילחמת ש־שת־הימים, ורציתי לבנות משהו — חיים משות־פים על בסיס של הגדרה עצמית. היו יחסים עם היהודים, הייתי חבר של יהושע פורת — היום הוא פרופסור — והיו לי חברים שהפכו במרוצת השנים לתובעים כלליים. למדו איתי גם אנשים שהפכו לעורכי־דין חשובים, כמו רם כספי.

למדתי אצל הפרופסור ראובן ירון, אצל שימ־עון אגרנט עשיתי את עבודת המאסטר שלי, פרו־פסור יצחק זמיר היה אז המתרגל שלנו. גם כבוד השופט אהרון ברק היה מתרגל אצלנו.

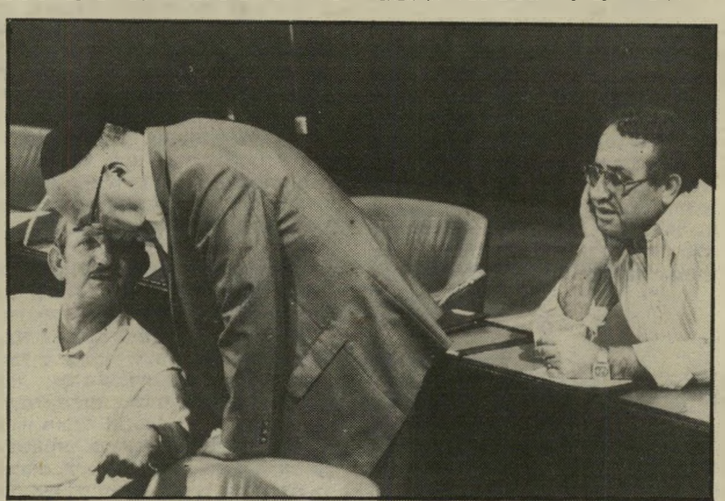
■ ■ ■

● מהיכן מישפחתך?

מהכפר בירווה, שנהרס ב־1948. אבל המוצא המקורי הוא מהכפר מיעאר, שגם הוא נהרס.

● אתה זוכר את בירווה?

אני זוכר טוב מאוד. הייתי ילד בן שמונה כשפרצה המילחמה. הבית שלנו היה גם בית־הספר של הכפר. אבא שלי היה איכר, שעיבד אדמות. בכל יום־עצמאות של מדינת־ישראל אני

מיעארי בכנסת (לפניו: יוסף בורג וויקטור שם־טוב)
„כשאני בכנסת, אשתי ממלאה את מקומי בחיפה!"

עצמנו בכפר־מכר. הקמנו לעצמנו צריף והמשכנו לחיות.

● אם כך גדלת בכפר מכר?

כשבאנו למכר, אבא שלי התחיל לעבוד באדמות של אחרים, כי אדמות משלו כבר לא היו לו. אני נרשמתי לבית־ספר יסודי בכפר־יסיף. הבית היה מרוחק שמונה קילומטר מבית־הספר, והלכתי ברגל, בבוקר ואחרי הלימודים, בדרך־עפר בוצית. הייתי בין היחידים שהלכו ברגל, כי לרוב האנשים היו סוסים, שהעבירו אותם, ונקיץ היו להם אופניים. לי לא היה סוס ולא היו אופניים. התקבלתי לכיתה דלת וסיימתי יוד־בית.

„הייתי בן 8 כשפרצה מילחמת־תש"ח, הייתי לבד בבית, אבא היה בין המגינים ואמא היתה במאניה. פחאום שמעתי צעקות: היהודים מתקיפים! רצתי לאמא למאניה, ועם אחי הקטנים ברחנו מיזרחה, להסתתר במערות"

● **היית בנו של פלאח, סיימת בית־ספר תיכון. אבל איך זה שתחת ללכת לעבוד עם אביך, הלכת לאוניברסיטה? זה לא היה מקובל בתקופה ההיא.**

כשסיימתי תיכון, ב־1958, לעבור בחינות בגרות בסקטור הערבי זה היה כמו קריעת ים־סוף. אצלנו במחזור עברו ארבעה. האחד מהם הייתי אני, שלושת החברים האחרים שעברו איתי הם הד"ר חסן אמין, שהוא רופא בנהריה, הד"ר סמיר תומא, שהוא רופא בצפת, ואחמד דרוויש, אחיין של המשורר מחמוד דרוויש, שהוא היום מנהל בית־הספר התיכון בכפר ג'דיידה.

לוקח את המישפחה לאדמות הכפר, לשבת תחת עץ־הזית שהיה ליד הבית שלי.

אני זוכר שהמצב היה מתוח. עכו נכבשה, וה־כפר היה מרוחק שמונה קילומטר מעכו. יום אחד, לפנות ערב, אמרו שהיהודים מתקיפים את הכפר. קמה בהלה.

אבא שלי לא היה בבית, כי הוא היה בין מגיני הכפר. אמא שלי הלכה לאפות פיתות במאפיה, והייתי צריך לרוץ ולקרוא לה, כי השכנים הת־חילו לעזוב. רצתי למאפיה וצעקתי לה: „אמא, היהודים באים, היהודים באים!" רצנו בחזרה הבי־תה, לקחנו קצת חפצים. הייתי המבוגר בין האחים — היו לי עוד אח ואחות קטנים — והתחלנו לרוץ לכיוון מיזרח. היה שם שדה סלעי ומערות. בילינו שם יומיים.

● ובעבור יומיים?

אנשים התחילו לבוא ולהביא לנו לבנה לא־כול. אחר־כך הלכנו ברגל לכפר מיאער. מקום המוצא שלנו, ושם נתנו לנו בבית של מישפחה אחת חרר, שאותו חילקנו עם עוד שתי מישפחות של הדודים שלי, שנמצאים כרגע בסוריה.

כל הזמן היו מגיעים לכפר אנשים ומביאים חיטה לבנה, שיהיה מה לאכול. אחרי חודשיים גם מיאער הותקפה, והיינו צריכים לשוב לנדוד. שוב עזבנו מיזרחה. הגענו לפקיעין. לא היה מקום לינה, לכן גרנו במערות ותחת עצי־הזית במשך שבועיים. למזלנו, זה היה בחודשים יולי־אוגוסט. אחר־כך באו אנשים וסיפרו לנו שיש בפקיעין בית של יהודים. שפונה. הדוד שלי היה ממנהיגי מחמוד, אגב. התגורר איתי בדירה ברחוב עבאס במשך חמש שנים, ועברנו ביחד הרבה חוויות של מעצרי־בית והגבלות־תנועה.

מכל מקום, מכיוון שהיה כל־כך קשה לעשות בחינות־בגרות, מדרך־הטבע היה ברור שעלינו לסיים אוניברסיטה.

● ומי מימן את לימודיך?

עבדתי בכל עבודה מזדמנת. אני יכול להגיד שאת כל הספרים בסיפריה הלאומית שבגבעת־רם העברתי אני, במו ידיי, מטרה סנטה. עבדתי גם כגנן באוניברסיטה. כל הזמן עבדתי.

● מדוע בחרת דווקא במישפטים?

בתחילה לא ידעתי מה זו אוניברסיטה. נר־שמתי לסיפורות אנגלית, ורק במיקרה החלפתי למישפטים.

● מדוע?

חשבתי אולי על ענייני־פרנסה. כבר ביום הראשון שלי בחוג לסיפורות אנגלית היה מי שאמר לי: „תראה, אם תלמד את המיקצוע הזה, תהיה מקסימום מורה." ואני לא רציתי להיות מורה. המורים כולם היו קשורים עם המימשל הצבאי והשיין־בית. אז בשבוע הראשון ללימודים עברתי לפקולטה למישפטים.

● יש לך ביום מישרד סעיל?

בתחילת הקאריירה שלי עבדתי במישרד ג־דול, של עורך־הדין משה עמר. התחלתי כסטאז'ר ונשארתי 12 שנים. ב־1976 פתחתי מישרד פרטי משלי.

● במה אתה מתמחה כעורך־דין?

בענייני קרקעות.

● אתה עובד ביום כעורך־דין?

היום המישרד קיים, אבל אני רק מבקר בו יום בשבוע.

● למה, אם כך, הוא קיים?

לכל מיקרה שלא יהיה.

● אולי אחרי הפרת החסינות תצטרך לחזור אליו.

מי יודע. אם מישהו מצטער על זה שהמישרד אינו פעיל מאז שאני במתקדמת, אלה הסטו־דנטים הערבים. כי בשנים האחרונות, כל סטודנט שנעצר — הייתי תיכף לידו בבית־הסוהר.

באמת, גם אני מצטער שהמישרד לא פעיל. גם מבחינת הפרנסה. זה לא פשוט לנסוע בין הסניפים, להוציא הרבה כסף מהכיס, כשלמנגנון של התנועה אין כסף משלו. זה לא המיפלגה הקומוניסטית, שיש לה מאגרים של כסף. לנו אין כסף, ורוב ההוצאות שלנו הן מהכיס הפרטי.

■ ■ ■

● איך הכרת את אשתך, שאדייה?

הכרתי אותה כשלמדה בבית־ספר למורות בחיפה. היה לי חבר שהיה מנהל המוסד, ודרכו הכרתי אותה.

● לא בשידוך?

במיקרה — לא. שיטת השידוך לא נראתה לי. ראיתי אותה, היא ראתה אותי, מצאנו חן אחד בעיניי השני. אבל למרות זאת, כשהחלטנו להת־חתן, נקטנו בשיטה המסורתית, של לשלוח אנ־שים.

● ועד אז כיצד התראיתם?

נפגשנו מרחוק. לא יצאנו אף פעם ביחד, אבל ראינו האחד את השני, כי היינו שכנים.

● האם כך אתה רוצה שגם בתך, דימה, תנהג — שלא תצא עם המיועד לה עד שתתחתן איתו?

(המשך בעמוד 26)

גם אני מגנה! בחיי!

טוריקומדה

פרשת החסינות של חבר־הכנסת מוחמד מיעארי מעניינת מאוד.

ועדת־הכנסת לא החליטה לשלול חלק ממנה בשל מעשה שעשה מיעארי, או עלול היה לעשות (כמו אימוץ של מאיר כהנא להיכנס לכפרים ערביים ולגרום שם למהומות). מיעארי נדרש להצהיר על דיעותיו על הטרור: ולא הצהרה כללית כלשהי, אלא הצהרה מפורטת, ובה גינוי של טרור מסויים (של אש"ף) ואי־גינוי של טרור אחר (הישראלי, כדברי מיעארי). הותר לו, לעומת זאת, לגנות גם את הטרור „היהודי" (של מחתרת המתנחלים).

זה מזכיר את האינקוויזיציה הקאתולית. כך נדרש גלילאו גלילֵי ב־1633 להצהיר שאין כדור־הארץ נע סביב השמש. בבחינת: לעזאזל העובדות, העיקר זה ההצהרה.

אני רואה בעיני רוחי את ישיבת האינקוויזיציה. החשמנים רוני מילוא, מיכה רייסר, אהוד אולמרט, מיכאל קליינר ומיכאל איתן יושבים על בימה, עטופים בגלימות שחורות, פניהם מוסתרות־למחצה על־ידי ברדסים שחורים. מאחוריהם מתרוצצים בצל בנימין בן־אליעזר, יוסי שריד, שימחה דיניץ ועוד כל מיני שמשים.

לאולם מוכנס מוחמד מיעארי, אחרי שהורד מגלגל־העינויים. „תתחיל מחדש," מרעים לעברו טורקמילוא, „איזה טרור אתה מגנה? איזה טרור אתה מצדיק?"

מכיוון שמחר כל אחד מאיתנו עלול לעמוד מול בית־דין־שדה נוראי זה, הריני ממהר להצהיר פומבית:

אני מגנה את הטרור.
אני מגנה את כל הטרור.
אני מגנה את הטרור הפלסטיני.
אני מגנה את הטרור הישראלי.
אני מגנה את הטרור הערבי.
אני מגנה את הטרור היהודי.
אני מגנה את הטרור הארמני, השיעי, השמאלי, הימני, ה־אמצעי.
אני מגנה את פעולות־הטרור במינכן, במעלות, בכביש־החוף.
אני מגנה את הפגזת שכונות־המגורים של ביירות, גם זו שבוצעה על־ידי מנהיגי מתנה־השלום הישראלי.
אני מגנה חטיפת מטוסים.
אני מגנה החזקת בני־ערובה בידי אש"ף, צד"ל, ממשלת־ישראל, השיעים, הבריגדות הארמות וממשלת דרום־אפריקה.
אני מגנה את הטמנת הפצצות באוטובוסים יהודיים וערביים.
טרור הוא טרור הוא טרור. הטרור הוא שיטת־פעולה, הפוגעת במזיד באוכלוסיה בלתי־לוחמת, כדי להטיל עליה אימה ופחד, מתוך מגמה להשיג בדרך זו הישגים פוליטיים. (להבדיל מפעולות נגד מטרות צבאיות, מיתקנים של מישטר כיבוש וחיילים, זוהי קטגוריה אחרת.) -

איני מבחין בין טרור שיש לו אם יהודיה ובין טרור שיש לו אב מוסלמי. אני מגנה את כל מעשי־הטרור ביחד, וכל מעשה־טרור בנפרד.

אנא, אינקוויזיטורים נכבדים, התייחסו־נא לכל אחד מן ה־פסוקים הנ"ל בנפרד ולכולם ביחד, כאוות נפשכם.

הסנה בער ואוכל

את אפרים סנה היכרתי כשהיה בן 7 או 8.

באחת הפעמים שבהן ריאיינתי את הדוקטור משה סנה, הסתובב בחדר הילד אפרים. נדמה לי שזה היה כשמישפחת סנה גרה עדיין בדירה ישנה ברחוב ביל"ו, לפני שעברה לדירה ישנה ברחוב גורדון.

גילגלנו שיחה מבודחת, וכדרכם של מבוגרים מטופשים שאלתי את סנה־הילד מה הוא רוצה להיות כשיהיה גדול. הוא הירהר ארוכות, ואחרי ששקל את כל ההיבטים הכריז שהוא רוצה להיות כדורגלן. ולא, כבחירה שניה — פוליטיקאי, כמו אבא.

סנה־האב היה אז אחד מראשי המיפלגה הקומוניסטית המאוחדת, ועל שאלותיו נתן תשובות מארכסיסטיות מנוסחות היטב. ב־1965 התפלגה המיפלגה בין רק"ח ומק"י. סנה איבד באותה שנה את מקומו בכנסת. בשעה שאני נבחרתי אליה.

היו כמה ימים שבהם הצטלבו דרכינו ממש. זה היה לקראת הבחירות של 1969, בזכותו של אורי זוהר.

הדברים התרחשו לפני שאורי זוהר גילה את הקדוש־ברוך־הוא, או להיפך. הוא היה אז שמאלן אופנתי נלהב, וראה את עצמו כמי שממלא את תפקיד הרב הראשי של מחנה־השלום הישראלי. בתוקף מעמד מדומה זה החליט להביא להקמת רשימת־שלום מאוחדת לכנסת השביעית, שהיתה צריכה לכלול את תנועת העולם הזה — כוח חד"ש, מק"י וקבוצה של אינטלקטואלים, שהקימה לאחר־מכן את „רשימת השלום" חסרת־ההצלחה.

הפיתוי היה גדול. סנה הסכים מייד שאני אעמוד בראש הרשימה המאוחדת, כמנהיג הגוף שזכה בבחירות הקודמות (1965) במיספר הקולות הגדול ביותר. הוא הסתפק במקום השני. להופיע ברשימה לפני סנה הגדול, רב־היוקרה — זה היה כבוד גדול.

אך היתה לי בעיה. היה לי קשה מאוד להתייצב לפני בוחריי בראש רשימה הכוללת גוף קומוניסטי. היה לי קשה מאוד לסלוח לסנה על תמיכתו במעשים הנתעבים ביותר של סטאלין — עלילת הרופאים היהודיים, פרשות סלאנסקי ואורן, שלא לדבר על מתנות־העברים ורצח המיליונים.

יכולתי לסלוח לשמואל מיקונים, מפני שהיה איש תמים, חסיד־שוטה, שהאמין ב„שמש העמים". אך סנה היה בעל שכל מבריק, אינטלקטואל מזהיר, ולא האמנתי לרגע שהוא אכן האמין בשקרים הגסים והפרימיטיביים של התעמולה הקומוניסטית.

התלבטתי קשה. הכרעתי בליבי בשעה שלקחתי את סנה בטרמפ הביתה, ברחוב גורדון, אחרי פגישה בבית־קפה על שפת־הים, בנוכחות אורי זוהר. בדרך שוחחנו על רמת־הגולן. סנה פיתח באוזניי פילפול מישפטני, שלפיו הגבול בין סוריה וישראל שמלפני 1967 לא היה חוקי. לכן אל־לה לישראל להחזיר את רמת־הגולן גם במיסגרת חוזה־שלום, אלא יש לנהל משא־ומתן על גבול חדש.

היה ברור לי שסנה הפך לסיפוחיסט חלקי, ושלא נוכל להתקיים בסיעה משותפת. זה הוכח אחרי הבחירות. שנינו נכנסנו לכנסת, בראש רשימות נפרדות. רשימתי זכתה בשני מנדאטים, ורשימתו של סנה באחד.

בכנסת השביעית בלט סנה כנואם בעל פאתוס לאומני קיצוני. המצע שלו נשאר יוני־אופנתי (כמו רץ כיום). אך „הצלילים עושים

אורי אבנרי

יחד אישי

את המוסיקה", והצלילים של סנה בשלב זה לא היו רחוקים מן הצלילים של מנחם בגין. הוא ביקש להשכיח, ובמהירות, את השנים שבילה במחנהו של סטאלין. אלמלא נפטר באמצע תקופת־הכהונה, מי יודע לאן היה מגיע.

עכשיו מגיע בנו. אין אב אחראי לבנו, ובן לאביו. אפרים סנה הלך בדרך משלו. הוא לא היה לכדורגלן, וגם לא לפוליטיקאי. הוא למד רפואה. במילחמת יום־הכיפורים פגשתי אותו במירפאת־שדה בקירבת־התעלה. כעבור כמה שנים הופתעתי — לא, נדהמתי! — כאשר ראיתיו עומד מאחורי סער חדאד, ונודע לי שהוא המושל האמיתי של דרום־לבנון.

השבוע הגיע התהליך לשיאו. נמסר כי תת־אלוף אפרים סנה התמנה לתפקיד המושל הקולוניאלי של הגדה המערבית (השם הרשמי נחמד יותר). למעשה יהיה עתה האיש האחראי לריכוי העם הפלסטיני בשטח הכבוש ולסיפוח הזוחל (?) שם.

בנו של סנה.

החיים מתחילים ב־63

האם האנגלים המתוארים בסידרה יהלום הכתר הם אמיתיים? האם כך הם נראו, דיברו, התנהגו?

„כן, בדיוק כך!" אומר ידידי ג'פרי, שהיה באותם השנים אלוף־מישנה בצבא ההודי.

ג'פרי היה בשנות ה־60 שכני־לבית ומזכיר ראשון בשגרירות הבריטית בתל־אביב. השגרירות הבריטית היתה אז מוקד דיפלומטי וחברתי תוסס, והייתי מיודד עם כמה מאנשיה.

לפני כמה ימים הופיע ג'פרי, בלי הודעה מוקדמת, בפתח דירתי. הוא שוב הגיע ארצה. אין? זהו הסיפור.

עד גיל 63 שירת בתפקידים שונים בשרות־החוץ הדיפלומטי והכלכלי, ואז פרש לגימלאות. מה עושה בריטי בן 63, נשוי, אב לבנות שהתבגרו. כשאין לו מה לעשות וכשעליו לחיות על גימלה מכובדת אך מצומצמת?

ג'פרי ואשתו ג'אנין החליטו לפנות לים. אומנם, עד אז היה הקשר של ג'פרי לים מוגבל לשחייה, ופעם אף כמעט טבע בחוף־שרתון. אז מה? לוקחים שיעורים בניווט, לומדים ימאות וקונים יאכטה ישנה, כדי להתאמן עליה.

מאז מבלה ג'פרי, שהוא כיום בן 70, בכל שנה, חמישה חודשים בים. הוא מפליג עכשיו ביאכטה השלישית שלו, שעלתה כ־40 אלף דולר, ושאורכה 12 מטרים. היא מצויידת במנוע־דיזל ובמיפרשים, והוא תיכנן אותה בעצמו, על פי נסיונו בשתי ספינות הקודמות. יש בה שני תאים קטנים, ובכל אחד מהם מיטה כפולה, בית־שימוש ומיקלחת. יש מיטבח, טרקלין. הכל זעיר. כל מילימטר רבוע מנוצל.

בחודש אפריל יורדים ג'פרי וג'אנין לים־התיכון, שם מחכה הספינה בחורף. עד חודש ספטמבר הוא מפליג בים, מאי לאי וממארינה למארינה. כך יש לו חיים חדשים מסעירים, שהם גם זולים מן החיים במולדתו. עכשיו בא לארץ.

בלב ים הופיעה מתוך הערפל ספינת חיל־הים. שהתייחסה אליו באדיבות רבה ועזרה לו למצוא את דרכו לחיפה. מנמל־קישון בא למארינה התל־אביבית. הוא התלהב מן היחס האריב אליו, ונדמה לו שהאופי הישראלי השתפר בהרבה ב־20 השנים האחרונות. גם מראה תל־אביב (מן הים) השתפר מאוד. רק מחיר הוויסקי בארץ הדהים אותו.

הוא אוהב את ישראל, ובכל מארינה בים־התיכון, כשהוא נתקל ביאכטה המניפה את דגל ישראל, הוא חוגג תג־התיידדות עם בעליה. את ימיו בארץ בילה בביקורים אצל ידידים.

אך מעל לכל הוא מתגעגע להודו. הוא היה רוצה לבקר אצל הגרוד הישן שלו, הממשיך להתקיים בחלק מן הצבא ההודי.

האם הסידרה משקפת את המציאות בהודו של אז? לדעת ג'פרי, כן ולא. הכל נכון, אבל חד־צדדי. רביעיית־הספרים, שעליה מתבססת הסידרה, הראתה את הטוב והרע שבשילטון הבריטי. הסידרה, שנאלצה לצמצם את היריעה, מראה רק את הרע. אך הוא ראה אותה (בבריטניה) בהנאה.

בינתיים הרים עוגן והפליג לקפריסין (36 שעות), ומשם לחוף הדרומי של תורכיה, שאותו הוא אוהב במיוחד.

הציפורים של בריטניה

לי יש סימן אחד למהימנות הסידרה יהלום הכתר: הנשים הבריטיות שם הן בדיוק כפי שאני זוכר אותן בארץ בתקופה ההיא. אין בסידרה אף אשה יפה אחת. גם שתי הגיבורות הצעירות מכוערות. (אחת מהן, השחקנית המצויינת שגילמה את דמות דפנה, אף השתדלה מאוד להיראות מכוערת מכפי שהיא באמת.)

כך בדיוק הן היו גם בארץ. היינו משוכנעים אז שכל הנשים הבריטיות מכוערות, קצת סוסיות. מובן שהן לא היו מאופרות, וגם לבושות בבגדים מגושמים.

כשביקרתי בפעם הראשונה בבריטניה, באמצע שנות ה־50, נדהמתי. מרכז לונדון המה מרבבות צעירות אינטליגנטיות, יפות, נעימות, מושכות. הן גם היו מאופרות יפה ולבושות היטב.

הייתי כל־כך מופתע עד שכתבתי על כך רשימה בשבועון זה. הקוראים סברו, מן הסתם, שהתבלבלה עליי דעתי. אך כעבור כמה חודשים פירסם השבועון האמריקאי טיים כתבת־שער סנסציונית, תחת הכותרת „הציפורים של בריטניה", ובה הגילוי כי הצעירה הבריטית המודרנית היא סקסית ומקסימה. מסתבר שהיה לנו סקופ עולמי.

מה קרה? יתכן כי חל שינוי גדול באווירה בבריטניה, בעיקבות מילחמת־העולם השניה. הנערות הבריטיות למדו לטפח את עצמן ולהבליט את מעלותיהן הפנימיות והחיצוניות.

יתכן שהיתה גם סיבה אחרת להתרשמות שלנו בארץ. החתיכות הבריטיות נישאו למצליחנים, שעשו קאריירה או הון בבריטניה. האחרות נישאו לפקידים ולקצינים שנשלחו לפינות נידחות באימפריה. ומה יכול היה להיות יותר נידח מאשר ארץ קטנה ועלובה בדרך להודו, שנקראה אז פלסטיין?

אשה בשם סוניה

כולם קוראים לה בשמה הפרטי: סוניה.

זה עתה קראתי כתבה מצויינת עליה. הנה מה שנאמר עליה:

יש הקוראים לה „הגברת הראשונה", אך אין זה כינוי מקובל בציבור, מפני שיש לו צליל אמריקאי מדי.

„אני לא מעוניינת בתפקיד של גברת ראשונה," ענתה לשאלה. „חובת בעלי היא למדינה, וחובתי שלי למישפחה."

היא אשה צנועה מאוד. אין היא מופיעה בציבור, אלא במיקרים הנדירים של אירועים ממלכתיים חשובים. מאז שבעלה היה לראש־הממשלה, התראיינה רק פעם אחת.

מי שמכיר אותה אומר שהיא אשה רצינית, חושבת וביישנית, ושיש לה השפעה מוסרית רבה על בעלה, המקדיש תשומת־לב רבה לדעתה.

היא טוענת שאין לה השפעה רבה על בעלה בעניינים מדיניים ספציפיים. „אני מתעניינת מאוד במה שמתרחש," אמרה, „אבל אני לא אדם המתערב בעניינים פוליטיים. בעלי מבלה את כל יומו בפוליטיקה. אני מקפידה שלא לדון איתו על פוליטיקה כשהוא בא הביתה."

סוניה רחוקה מן היצרים הלוהטים המסעירים את הודו.

הודו? מה פיתאום הודו?

מפני שאני מדבר על סוניה, אשתו של ראג'יב גאנדי, שנבחר כראש־הממשלה לפני שמונה חודשים. אחרי רצח אמו.

שמה המקורי סוניה מיינו, והיא בת העיר האיטלקית טורינו, הידועה עתה לישראלים בעיקר כעיר־מולדתה של קבוצת הכדורגל יובנטוס. היא בת המ־עמד הבינוני, קאתולית, בת 38.

סוניה פרס

את ראג'יב הכירה כשלמדה במכון־ללשפות בקאמברידג', ר־הוא למד שם באוניברסיטה. אינדירה גאנדי הסכימה לנשואי בנה עם האשה הזרה, מה גם שהיא עצמה נישאה בשעתו לבן העדה הפרסית. (זוהי עדת־מיעוט קטנה בהודו, השומרת על דת זראתוסטרה. גם זובין מהטה שלנו משתייך אליה.)

יש לסוניה גאנדי בעיה שאין לסוניה פרס: היה עליה ללמוד ללבוש סארי. לבוש זה מחייב צורת־הליכה מיוחדת והרבה אימונים, אך אומרים שהיא למדה זאת טוב יותר מכל אשה זרה אחרת.

כשנפגשה בפעם הראשונה עם אינדירה גאנדי, בעלת האי־שיות המפחידה, התנהל הכל כשורה. כשקמה סוניה ללכת, רמזה לה חמותה־לעתיד להתקרב, נטלה חוט ומחט ותיקנה אימרה שנפ־רמה בשימלתה.

ניצה שפירא־ליבאי:
„מה מבין מישרד־החוץ במעמד האשה?"

ועידת־הנשים הבינלאומית, שתתקיים בחודש הבא בניירובי, עוררה סערה ציבורית בטרם החלה. מועמדתו של ראש־הממשלה שימעון פרס לתפקיד ראש־המישלחת, ניצה שפירא־ליבאי, נדחתה על־ידי ממלא־מקומו ושר־החוץ, יצחק שמיר. שמיר העדיף על פני ניצה, היועצת למעמד־האשה במישרד ראש־הממשלה, את שרה דורון, ח"כית מהליכוד.

הפעילות בענייני־נשים רגזו שאין כל צידוק למינוי פוליטי, ובוודאי לא להצנחה שכזאת מלמעלה, ועוד הוסיפו האשמות פרסונאליות, שלא לציטוט.

דורון מצידה אמרה לי: „מצבה של ישראל בזירה הפוליטית קשה. העיקר הוא לא הוויכוח הקטנוני, אלא שישראל תיוצג בצורה הטובה ביותר!"

שמיר סבר, כנראה, ששפירא־ליבאי אינה הטובה ביותר. פניתי אליה כדי לשמוע את תגובתה על ההתפתחויות.

● האם, לדעתך, שמיר הוא האיש שצריך למנות את ראש־המשלחת לוועידת־הנשים?

מכיוון שזוהי ועידה העוסקת במעמד־האשה, מי שמוסמך לקבוע את הרכבה הוא השר שבאחריותו נתון הנושא הזה. זהו ראש־הממשלה, ולא שר־החוץ. יש לו היועצים — כן, גם אני — המתאימים לתפקיד. אני הישבת בישיבות הדנות בנושא זה ומחווה דיעה. תסבירי לי, מה מישרד־החוץ מבין במעמד־האשה?

● ביצד נוצרה המחלוקת על ראשות המישלחת?

אנחנו הצענו שותפות בראשות־הרשימה ביני לבין אשה נוספת, שזהותה לא נקבעה, אבל היא לא היתה חייבת להיות דווקא אישיות פוליטית. נכון שקיימים שני סעיפים בסדר־יומה של הוועידה העוסקים בבעיה הפלסטינית ובציונות, אולם אלה שניים מתוך יותר מ־200 סעיפים. כלומר: הוויות הפוליטית היא שולית בוועידה.

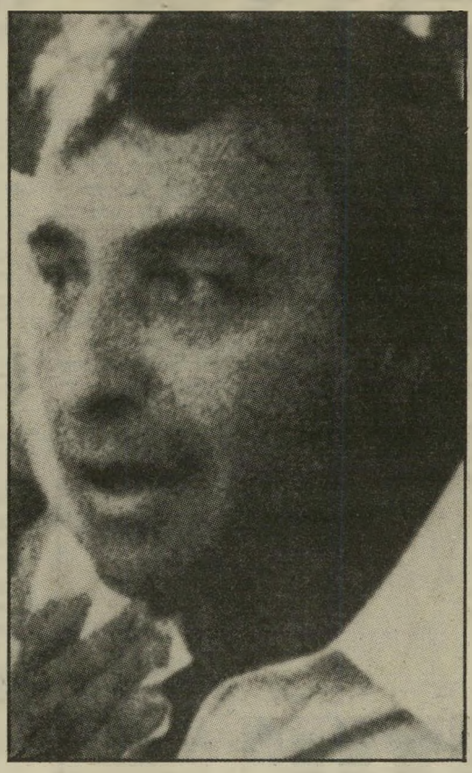
במישרד־החוץ טענו שמכיוון שזוהי ועידה של האו"ם, הם האחראים למינויים, ושמיר הוא החותם עליהם בפועל.

הרעיון בנוגע לראשות־משותפת של המישלחת נפל, מכיוון שהסתבר שבאו"ם אין דבר כזה. או עלה רעיון הרוטציה — כן, כן, רוטציה! — אולם הגברת דורון התנגדה, משום־מה.

השאלה העכשווית היא — האם אסכים לנסוע לוועידה כממלאת־מקום ראש־המישלחת.

● תסכימי?

לא יודעת. אל תשכחי כי ראש־המישלחת מעביר הוראות לחבריה, מעצב את המדיניות. ההזמנה לוועידה, אגב, הגיעה אליי, כך שתיוצר בעיה בוועידה. אל מי יפנו? אבל כל זה לא מעסיק אותי. מה שבאמת מעסיק אותי בימים אלה זה לשכנע את ראש־הממשלה לאשרר את האמנה הבינלאומית לביטול כל צורות האפליה נגד נשים.

אמנון מנדה:
„ניסיתי להתערב ואז חטפתי אגרוף בראש!"

חילופי המהלומות בין כתבי־הטלוויזיה לבין משתתפים בכינוסים פוליטיים למיניהם עלו לכותרות. תחילה עלה שמו של מנשה רז, אחר־כך של דן רביב (ראה: שידור). נוצר ממש רושם שהמיפגש פוליטיקה־עיתונות הפך למסוכן פיסית.

איש־ריבו של רביב במהומה היה איש המיפלגה הליברלית אמנון מנדה. מנדה, נאמנו של אברהם שריר, כופר בגירסה שפורסמה להתרחשויות בלילה הדרמאתי של הוועידה.

● ספר לי את גירסתך לאשר אירע בינך לבין דן רביב.

הגירסה שהופצה אינה נכונה! הנה הגירסה האמיתית: הייתי מחוץ לאולם. למישמע רעש, התקרבתי והבחנתי בחנוך („נוקי") שגב זועק. כמה שניות לאחר שהשתתק, קרס לפתע בזרועותיי ובזרועותיה של סימה, מזכירתו של שריר.

אחזנו בו. אולי מנענו בגופנו פציעה חמורה יותר של הבחור וצעקנו: „רופא! רופא! תקראו לחיים פרלוק (הרופא של שריר ויצחק מודעי)!"

היתה בהלה אמיתית. אחרי כמה דקות הוצאנו אותו החוצה, השכבנו אותו על שולחן וניסינו להנשימו.

אנשי־הטלוויזיה ניסו, בשלב זה, לצלם, אך אנשינו — לאור דווקא אנשי שריר! דווקא אנשי איגוד־העובדים — הקיפו את שגב השרוע, ומנעו כל גישה אליו.

כשנלקח משם באלונקה, הבין ארון רביב שהסקופ שלו בורח. הוא נתן הוראה להדליק את התאורה ולצלם מעל הראשים. ניסיתי להתערב, ואז חטפתי אגרוף בראש מידו של רביב. כן, כן, אני בטוח שזאת היתה ידו, על אף המהומה שנוצרה: התחממתי, אך הבלגתי ברגע האחרון והודעתי שאפנה למישטרה ואתלונן על רביב.

לפתע אני שומע את פינחס גולדשטיין מורה ליצחק קטעי להתנצל לפני הטלוויזיה, על שאנשיה הוכו. ברור שאיבדתי את העשתונות. אחרי־כן התנצל גולדשטיין באזניי על שלא ראה בדיוק מה קרה.

● הנקודה היחידה שאינה ברורה לי היא: מי מינה אותך לבורר מה ראוי לסירסום ומה לא? האם אינך מאמין בחופש־העיתונות ובכושר־שיפוט של אנשיה?

אני, בעיקרון, בעד חופש־העיתונות. פשוט לא חשבתי שראוי לצלם אדם במצב שכזה — שרוע חסר־אונים. יכול להיות שאת צודקת וזה נתון לשיקול דעתו של העיתונאי. האווירה באותו לילה היתה סוערת, הייתי מחומם. אילו האירוע היה קורה שנית, הייתי מנסה שוב למנוע כל סיקור עיתונאי בכל דרך שאינה אלימה.

רוני מילוא:
„שמיר יודע את ספרי מאו בעל־פה!"

בשבוע שעבר, שבוע גדוש חטיפות מטוסים, בשר חזיר ישמרני־האל וליברלים לרוב, התקיים לו בצינעה שבוע־הספר. שוחחתי עם סגן שר־החוץ רוני מילוא. משהעליתי את הנושא, פחתה במקצת התלהבותו.

● ידוע לך שהשבוע הוא, בין היתר, שבוע־הספר?

שבוע־הספר? כן, שמעתי על זה, בוודאי ששמעתי. לא ביקרתי שם עדיין, מכיוון ששבתי רק עתה מביקור בסינגפור ובתאילנד.

● יותר מעניין משבוע־הספר?

בדרך־כלל אני דווקא נוהג ללכת לשם. היום, כשלקחתי את ילדיי לסרט, עברנו ליד המקום שבו מתקיים שבוע־הספר, וציינתי לעצמי שצריך לבקר שם. טרם הספקתי...

● האם אתה מרבה בקריאה?

במידת הזמן העומד לרשותי. אין לי הרבה זמן לזה.

● איזה סוג של ספרים אתה מעדיף?

בעיקר ספרים הקשורים בהיסטוריה, בפוליטיקה.

● סיפורת יפה?

מעט מאוד, מפאת לחץ הזמן. כן, אני בהחלט מרגיש שאני מפסיד!

● מהו הספר האחרון שקראת?

האמת היא שהקדשתי הרבה זמן לקובץ הכרכים של משה שרת, יומני שרת. עניין אותי נסיונו כשר־החוץ. יצחק שמיר נתן לי את הספרים משנכנסתי לתפקידי כסגן־שר־החוץ. הוא, כנראה, סבור שהם סיפרי־חובה במישרד־החוץ. שמיר, אגב, מרבה לקרוא. הוא מכיר את כל כיתבי מאו צה־טונג בעל־פה!

ספר־חובה נוסף שקראתי לאחרונה הוא, כמובן, ספרו של ליאון ג'רני, ספר מאוד פופולארי בכנסת.

כעת, כשאני משוחח איתך, אני נזכר כי ידידים הביאו לי ספר ושמו געגועים למגרב. זהו ספר־שירה, שנכתב לזיכרו של חלל מילחמת יום־הכיפורים. אז אחרי השיחה עימך — שיחה מאד חינוכית! — אשב לעיין בו.

סוזי ברק:
„חדרי־הלידה מְמִילא תמיד מלאים גברים!"

שלא תגידו שאנחנו, הנשים, נזעקות רק בעניין זכויות־הנשים. הנה, בעניין האח, שמישרד־הבריאות סרב לאשר לו קורס למיילדות, נזעקו נשים רבות וגם חברת־כנסת אחת. האמת שכל העניין נראה כבדיחה גרועה של מישרד־הבריאות שפיתאום החליט לשמור על צניעותה של האשה בחדר־הלידה, וכבר חשבתי לעצמי שהנה מישהו משלם עוד קצת כופר לדתיים.

לכן פניתי לסוזי ברק, אשה דתית שילדה את שני ילדיה בבית־החולים הקריה **בתל־אביב, ושאלתי אותה אם היא חושבת שנוכחות של מיילד־גבר היתה פוגעת בצניעותה.**

כשאשה שוכבת על המיטה בחדר־הלידה, אחוזת־צירים, קשה לה מאוד להבחין מי מבין ששת הגברים, או יותר, המסתובבים שם הוא רופא ומי מהם מיילד. אילו כל הרופאים הגינקולוגיים היו נשים, אולי הייתי מבינה את הסירוב להכניס גבר־מיילד לחדר־הלידה, אבל במצב הנוכחי זה ממש מצחיק.

● כשבאת לבית־החולים ללדת, אילו היו שואלים אותך אם את רוצה בטיפולו של רופא או של רופאה — במי היית בוחרת?

אילו היו מוכיחים לי שהרופא והרופאה הם מיקצועיים באותה המידה ואנושיים באותה המידה, יכול להיות שהייתי בוחרת ברופאה. אבל מאחר שאף אחד לא שואל דברים כאלה, אני באמת מקווה שיתנו לי רופא טוב ומתחשב, ללא שום קשר עם מינו.

דליה ניר:
„לשמנים יש כל יום אלוהים אחר וחדש!"

יתרות־המטבע שלנו הולכות ואוזלות, המשכורות נשחקות וסקטורים שלמים שובתים, כי הם לא גומרים את החודש. המצב הכלכלי בכי רע, ושליש מתושבי ישראל חושבים בעיקר על הבעיה של הרזיה, ועושים מאמצים כמעט על־אנושיים שלא לאכול.

בשבוע שעבר נערכה התחרות השנתית של אגודת שומרי־מישקל. הזוכה המאושרת היא ענת יהלום־רימשון, שהצליחה להסיר 43 קילו ממישקלה. פניתי אל המדריכה האישית של שומרי־מישקל, העיתונאית דליה ניר, ושאלתי אותה על מה השימחה הגדולה.

רק שמנים יכולים להבין את השימחה. ומאחר שהארץ מלאה בשמנים, זו שימחה להרבה מאוד אנשים.

● מה זאת אומרת הארץ מלאה שמנים? זו בעיה לאומית?

בהחלט. לכל אדם שלישי בארץ יש בעיות של עודף־מישקל.

● כל הסיפור הזה של דיאטות התחיל לפני 20 שנה, כשטוויגי היתה אידיאל־היופי. בינתיים טוויגי בטח השמינה קצת. אז למה עדיין כולם בדיאטה?

זה נכון שכל הסיפור התחיל בגלל אופנה. אבל אז הסתבר שעודף־מישקל פשוט גורם להרבה מאוד בעיות של בריאות. אדם שמן מאוד הוא לא אדם בריא. בארצות־הברית, למשל, לאיש או אשה שמנים קשה מאוד להשיג עבודה, ולאו דווקא בגלל הצד האסתטי. השמנים חולים יותר, נעדרים יותר מהעבודה, מתעייפים יותר וכולי וכולי.

● אגודת שומרי־מישקל קיימת בארץ כבר 18 שנה. כמה בוגרים יש לכם?

יותר ממיליון איש ואשה. ומיליון אחרים ניסו לרזות בצורות אחרות. הבעיה של השמנים היא שכל יום הם מחפשים אלוהים חדש ודיאטה חדשה.

● למעשה, הרזיה היא תהליך של גמילה, בדיוק כמו תהליך־גמילה אחר. כמה אנשים באמת נגמלים אצלכם, כלומר נשארים רזים כל החיים?

רק 10% נגמלים לגמרי. האחרים משמינים שוב ומרזים שוב, וכך הלאה. להיות רזה זה לא רק לעשות דיאטה, להיות רזה זה לשנות סיגנון־חיים, ולא כל אחד מסוגל, יכול ורוצה.

● ובכל זאת, לא כל השמנים הם שמנים מאוכל, יש בטח שמנים מסיבות אחרות.

לא תאמיני, אבל רק 0.001% מהשמנים הם בגלל בעיות של בלוטות. כל השאר שמנים מאוכל.

חנן יובל:
„שיידעו כולם שבאמת אפשר גם אחרת!"

אחרי שש שנות־שתיקה יש תקליט חדש לחנן יובל. כל המילים של אהוד מנור, כל המנגינות של חנן יובל, שגם שר את השירים. דור הוא תקליט בן 10 שירים, שרק בני הדור של מנור ויובל יכלו היו לכתוב אותם. „לא נוסטלגיה מתוקה, אלא חלום ציוני ושברו," אומר חנן יובל. נודע לי שסטף ורטהיימר היה מעורב בעשיית התקליט וגם תמך בו כספית. שאלתי את חנן אם זה נכון, ובכלל, מה פיתאום?

כבר שלוש שנים שאהוד ואני מופיעים ככל רחבי־הארץ בהופעות סוריות. סוריות — כלומר הופעות שמחוץ לערים הגדולות. באחת ההופעות האלה סיפר אהוד לקהל, שאנחנו עומדים לצאת עם תקליט חדש, וגם שרנו את השיר דור מתוך התקליט.

אחרי ההופעה עלה לבימה סטף ורטהיימר, שישב באולם, חיבק ונישק את אהוד ואמר שהוא רוצה חלק בשיר הזה. הוא רוצה לעשות משהו. לא כל־כך ידענו מה הוא מתכוון, אבל נפגשנו איתו, והשמענו לו את שאר השירים מהתקליט שעמד לצאת לאור. הוא התלהב נורא, אמר שהשירים האלה מבטאים את החלום שלו, והודיע לנו, מבלי שנבקש כמובן, שהוא מתחייב לקנות כמות גדולה של תקליטים, שאותם, אגב, הוא מחלק עכשיו בין עובדיו.

האיש השאיר עלינו רושם כביר, של חלוץ אמיתי, של אדם שיש לו חלום ויש לו חזון, איש המביא הצגות ובידור לפועלים שלו בהפסקת־הצהריים, המחלק עכשיו את התקליטים שלנו במתנה לחברי־כנסת. זהו איש המנסה לשנות דברים עם פרח ביד.

● ואחרי ההיכרות איתו כתבתם שירים חדשים בהשפעתו?

כן. כתבנו שלושה שירים, ושיר אחד מתוכם, אפשר גם אחרת, אנחנו מקדישים לו בכבוד, בתודה ובהערכה. האמת היא שער לרגע זה אפילו הוא אינו יודע שהשיר מוקדש רק לו.

עכשיו שיידע הוא ושידעו כולם, שאנחנו חושבים שעם אנשים כמו סטף באמת אפשר גם אחרת.

אליטליה מגישה: Intermezzo

מדריך איטלקי צמוד

Intermezzo Italia

כמה משלמים:

הלירטה לטובתך - צא לחגיגת קניות

השינויים במטבעות האירופאיים ביחס לדולר פועלים לטובתך. נצל את תנודות הלירטה וצא לחגיגת קניות, בילויים, מסעדות ומלונות במחירים זולים במיוחד.

Intermezzo jetdrive AVIS

במה נוסעים:

איטליה על גלגלים במחירים זולים

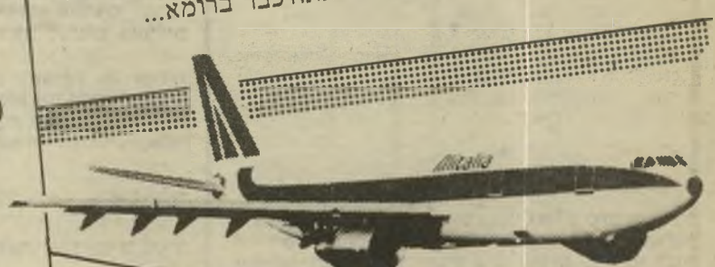
אליטליה מציעה לך מבחר תכניות זולות לחופשה איטלקית עם רכב שכור של אויס. הכבישים מהירים, הנופים מרהיבים — והכל בהישג ידך. מכונית בלי הגבלת ק"מ ותכניות סוף שבוע מיוחדות, עכשיו החל מ־69,000 לירטות.

Intermezzo Italia

עם מי טסים:

אליטליה לאיטליה זה עניין של יום יום: ב־18.15 אחה"צ

אליטליה מקיימת טיסה יומית קבועה לרומא, עם אפשרות לטיסות המשך לערים שונות באיטליה. בכל יום אחה"צ ממריא לאיטליה מטוס "איירבוס" נוח מרווח ומודרני. נצל את הבוקר לסדורים אחרונים, עלה על המטוס — ובערב אתה כבר ברומא...

Intermezzo Italia

איפה גרים:

במלונות שבוחרים

אם אתה מעדיף חופשה על בסיס אינדיבידואלי — טוס אליטליה ובחר לעצמך בתי מלון ותכניות בילוי שהוכנו עבורך במיוחד.

בכפר נופש איטלקי

אם אתה מעדיף את אוויר הכפר. תוכל לבלות נופש כפרי בסגנון איטלקי. לבחירתך אתרי נופש יוקרתיים בדרום ובצפון איטליה, למחוזרים של שבוע ימים לפחות ובמחיר הכרות מפתיע.

valtur

Intermezzo Italia

לאן מטיילים:

יש "אינטרמצו" ויש חבילות — קח מה שנוח וצא לבלות

אליטליה מציעה לך מבחר חבילות תיור לרומא, פירנצה, ונציה, מילאנו וסורנטו כולל הדרכה באנגלית, סיורים ובתי מלון. המחירים זולים במיוחד ובלירטות איטלקיות.

מלא, גזור ושלח את התלוש למשרד אליטליה הקרוב אליך — ותקבל חינם חוברת "אינטרמצו איטליה" או חוברת VALTUR לכפרי נופש.

לכבוד: אליטליה, דיזנגוף 98, ת"א
אבקש לשלוח לי, חינם, חוברת "אינטרמצו איטליה" או חוברת VALTUR

שם פרטי: _____ שם משפחה: _____

כתובת: _____ טלפון: _____ מיקוד _____

Alitalia

פרטים נוספים אצל סוכני הנסיעות ובסניפי אליטליה: **תל אביב**: רח' דיזנגוף 98, טל. 03-244141-6 **ירושלים**: רח' הלל 23, טל. 228653; 222794 — 02
ירושלים המזרחית: סאלאח א־דין, טל. 02-283515

השולם הבא

העיתון החי ביותר במדינה

גליון מס' 7 ● עורכים אלכס פז ובנצי לופו

בסיסמה: „עם ישראל — עם הזבל"

"נעל שבוע הזבל הישראלי

שבוע הזבל הישראלי, שנפתח בשבוע שעבר בטקס ריחני ברב־רושם, ימשיך ויתנהל גם השבוע, בערים הגדולות בלבד. צו של בית־הדין־לעבודה, הפסיק את פסטיבל הזבל בעיירות־ הפיתוח ובמועצות המקומיות, וחייב את עובדי־התברואה לחזור לעבודה סדירה.

מוקדי השימחה והצחנה יהיו גם השנה בכיכר מלכי־ישראל בתל־אביב ובגן־הפעמון בירושלים.

ערימת אשפה אופיינית

חולקו תעודות „שובת מצטיין"

מאת כתב העולם הבא

בטקס חגיגי ורב רושם העניק אמש „הנשיא המצ־ טיין" את התואר „השובת ה־ מצטיין".

הזוכה בתואר „עובד מצ־ טיין" היה גם הפעם, זו השנה השלישית ברציפות, מאז התחיל המיבצע, עורך העולם הבא. הוא צויין לשבח על כך שלמרות היותו סובל מקשיי התבטאות חמורים בכתב ו־ בעל־פה, הוא ממשיך, בהת־ מדה, לדרוש העלאה בשכרו, ומתעלם בדביקות מכל המ־ לצות רופאי המוסד שבו הוא מאושפז.

בתעודת סגן ראשון ל„ע־ בד המצטיין" זכה סגן־העורך של העולם הבא, שהספק־ עבודתו הוא „לא נורמלי" — כהגדרת הפסיכיאטר המחו־ זי.

בתעודת סגן־מישנה (מיל') ל„עובד המצטיין" זכה שוב עורך העולם הבא, שהוא גם „עיתונאי מצטיין", „אב מצטיין", ואשר נולד קרוב לאמו.

המיבצע כולו אורגן ב־ חסות העולם הבא, שאף זכה בשבחים על כך.

תפילת התעבורה

תותקן בבתי־כנסת ניידים

בעיקבות אסון האוטובוס הזדרזו חוגים רתיים לדרוש הת־ קנת הנוסח המלא של תפילת־ הדרך בכל האוטובוסים של אגד, ולחייב את הניגשים לבחינת־נהיגה תיאורטית בידי־ עה בעל־פה של התפילה. אגד הודיע כי יסכים לתביעה, בתנאי שבכל בתי־הכנסת יותקן הנוסח המלא של פקודת־התעבורה.

רגע של עברית

והפעם המילה דוס: זהו שיבוש של המילה אדון. איש חשוב ובעל השפעה. גביר ונגיד. לדוגמה: דוס־ קוריאונה, מראשי וממייסדי ה־ אירגון לגמילות חסדים ומפמים.

אדון עולם — הקדוש ברוך הוא.

דוסים חשובים בהיסטוריה: דוסטוייבסקי (אדון טייבסקי) ואר־ כימדוס.

בשניה האחרונה

גוש־אמונים מגנה בחריפות את התנהגותם הנלוזה של חוטפי־ המטוס השיעיים, אשר היכו כת־ בי־טלוויזיה בעת שאלה עסקו בסיקור הפגנת־הכוח של החוט־ פים בנמל־התעופה בביירות.

ספורט

נכנס להסגר בינלאומי!

כתבלב הספורט של העולם הבא, שהצטיין בגמר גביע הכלביאדה בבלומפילד, הוכ־ נס אמש להסגר בינלאומי, אחרי שנשך את מאלפו, ש־ סירב לשחרר אותו לקבוצת כלבי מישטרת ליברפול. כתו־ צאה מכך לא יופיע השבוע מדור הספורט שלו, ובמקומו יופיע מוסף מורחב לענייני עיתונאות.

נעצרה חיילת שומרת שבת!

חיילת שניצלה פירצה בחוק הגיוס, המאפשרת לבנות חי־ לוניות שלא להצהיר ולהת־ גייס, נלכדה ביום שבת כשהיא שומרת בבסיסה.

חידת השבוע: לאן נעלם החזיר

אם מצאת יותר מאחד — צדקת!

דיאלוג הגליון

דיא: כולם אומרים שהבעיה העיקרית, שנחשפה במילחמת שלום־הלבנון, היא תופעת הראש הקטן.

לוג: ואני לתומי סברתי ששורש הבעיה היה נעוץ דווקא בראש הגדול!

(„ראש קטן" בלבנון)

לא תיחפר מחילת הימים

מישרד־האנרגיה הסביר אמש את הודעתו של השר שחל, שאמר: „הלבנת הון — כן! מחילת מס — בשום פנים ואופן לא!" אין זה הזמן המתאים לחפור מחילות, במיוחד לא אחרי שהוחלט להפסיק את כריית תעלת־הימים!

קרא היום במוסף המצורף

הסיכסוך בין סרס לשמיר בעניין טאבה יעבר, כנראה, לבוררות בינלאומית.

■

המורים דורשים להאריך את שנת הלימודים, כדי שיוכלו להמשיך בעיצומיהם.

■

הפגנת גרש־אמונים מחקה את הטראומה של הפגנת ה־ 400,000.

■

הזמר היזוני רמיס רוסוס, ש־ שוחרר על־ידי החוטפים השי־ עיים, מכחיש כי שיחרורו בא לו אחרי שהחוטפים האומללים לא יכלו להמשיך ולשאת את זימרתו.

■

בעיקבות הצהרת מודעי, כי חבריו למיפלגה מטפטפים רעל נגדו, יוסב שם המיפלגה — למיפלגה הליבי־רעל־ית.

■

שבוע הספר העברי ננעל ב־ סנדלי־דנוור.

■

נהגי המוניות יפגינו נגד המחסור בדלק, שנוצר עקב שביתת תחנות־הדלק, המונע מהם הצתת מוניותיהם.

■

עקב שביתת מסלקי האשפה הצטברו ערימות גדולות של שקלים בשוק הפולני בליליי־ בלום, והן משבשות את התנר־ עה ואת המיסחר.

■

בחזיריה בירושלים התקבל אמש חוק־הבנסת.

■

שר־הבריאות מרגיע את קרובי הקשישים, שפונו מבתי־החו־ לים: „חכו קצת, הבעיה תיפתר מעצמה!"

חדשות הקיבוץ

מאת: שלומית מלוא־החופן

אני הומוסקסואליתו!

וידויה של כובסת בקיבוץ

לפני כשנתיים גילתה גילה (שם אמיתי — ראשי־תיבות שמורים ב־ מערכת), שהיא נמשכת לגברים. גילה היתה אז בת 16. היא עזבה את חברתה־לחדר ועברה ל־ גור לבד.

החברים בקיבוץ ף. (אות בדויה) הזדעזעו. הם, שהורגלו לכל, החל בעיסקי־בורסה וכלה ב־ פינה לחוזר־בתשובה ליד פינת־החי, נדהמו הפעם באמת.

דויד (שם אמיתי — ה־ שם הבדוי שמור במע־ רכת), הרפתן, אב לשלוש עגלות חינניות ומה (מם סגולה, לאריכות ימים) הרועה, אב לשני תיישים וטלה, חשו שהפעם זה עבר כל גבול. „אם תביא גילה הכובסת את החבר שלה לחדר־האוכל," איי־ מו השניים, „נעיף אותם מהקיבוץ. לא נרשה ל־ צאצאינו לראות את ה־ חרפה!"

חברים בקיבוץ התפל־ גו. חלק, שאיתם סירבה לשכב, כינו אותה „זונה". אחרים, שאיתם סירב חברה לשכב, כינו אותה „לסבית".

מזכ"ל הקיבוץ, שהת־ בקש להגיב, מסר: „הקי־ בוץ הוא חברה ליברלית, ואינו מתערב בחופש־ הביטוי של הפרט, כך ש־ אין כל סיבה לפגוע בזכות־החברים המגד־ פים, ובצדק, את הזונה הזאת!"

מחשב מיוחד למיון תקליטים ★ גם הזמרים אוכלים בצלים ★ המעריצות שברו את הכוכב

מישחקי לילה

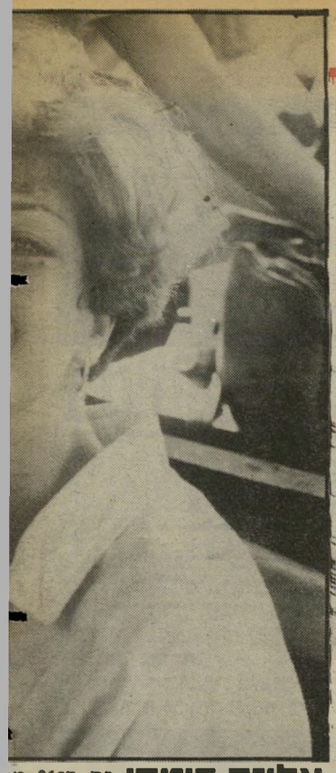
זאב ענר איש קול־ישראל, מחבק את הסופר והעיתונאי יגאל גלאי (משמאל). במסיבה לכבוד הולדת בתו השניה של גלאי. בדוחק הרב ששרר בפאב שבו נערכה החגיגה, הירבו השניים להסתודד בפינה, ללגום בירה ולהעלות זיכרונות מהתקופה שבה היה ענר מפקדו

שני אנשי־התיקשורת מיודדים מאוד ומרבים להיפגש גם מחוץ לשעות העבודה. **זאב ענר** התלונן בצחוק, כי **יגאל גלאי** נוהג להופיע באולפני קול ישראל, משם משדר ענר את השעשועון מישחקי לילה, ולספר לו בדיחות בזמן שהמיקרופון סגור. השבוע, במסיבה לכבוד הולדת בתו השניה של גלאי, הם הירבו לספר לחבריהם סיפורים זה על זה, כולל תלונות.

באחת הפינות, הרחק מן ההמולה, ישבו הזמר **אריק סיני** עם חברתו **טלי**, ליד שולחן מלא מכל טוב. סיני טרף בהנאה דג אפוי, שהוגש לו עם צ'יפס ובצלים. הזמר סיפר כי בימים אלה הוא עובד על תקליט חדש. עוזרים לו בכתיבת השירים **אפרים שמיר, יצחק קלפטר, איילן וירצברג, גרי אקשטיין** ואחרים.

ליד הבר עמדו המשורר **רוני סומק** ואשתו מזה חצי שנה **ליאורה**. סומק, הידוע בחוגי השירה העברית ככישרון חשוב, הוציא לאחרונה ספר שירים חדש בהוצאת מסדה. שם הספר: אספלט. אשתו היפהפיה של המשורר עוסקת בשיווק אריזות־קרטון.

בתו הגדולה של גלאי נקראת **תות**, והיא כבר בת שנתיים ושיבעה חדשים. לבת החדשה קרא **ברמל**, ולמי ששאל אותו אם לא רצה בן, ענה גלאי, כי נשבע שמאז מילחמת־הלבנון לא תייצר מישפחתו צנחנים למען שר־הביטחון.

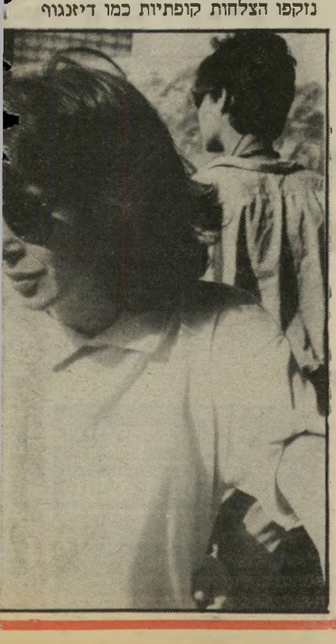

אלונה קימחי בת ה־21 מ... חדשה של ... שובריס. בסרט היא מגלמת את תפ...

האם עכשיו ימריא הנשר?

צריחות אימים של נערות צעירות היו הרקע לכניסתו של הזמר והמלחין **יזהר אשדות** לאולם, שבו התקיימה ההקרנה החגיגית לסרט החדש שובריס, שבו הוא משתתף. המעריצות הצעירות בנות הטיפש־עשרה, שבאו לקרנת־הבכורה, לא שכחו את אלילן מימי תיסלם. הן כמעט קרעו את בגדיו. סצינה זו התרחשה באולם עור בטרם צפו הנערות בסרט, התפור כאילו לפי מידותיו של אשדות: הוא מגלם את דמותו של אביתר („אלביס") רובינשטיין, זמר רוק, המנסה להחזיר לעצמו את הפופולאריות שאבדה לו מאז שלהקתו התפרקה.

שובריס הוא הימור נועז של הבימאי **אבי נשר**. הבימאי, שלזכותו נזקפו הצלחות קופתיות כמו דיזנגוף

קלרה רון נערת־זוהר ודוגמנית. שבאה לפתיחה עם ידידה הצמוד, הדוגמן היפהפה קמיל. מלבד פניה הקורנות של רון משכה תשומת־לב שימלתה ההדוקה, שהבליטה את תווי־גופה.

הדרן לשדרן

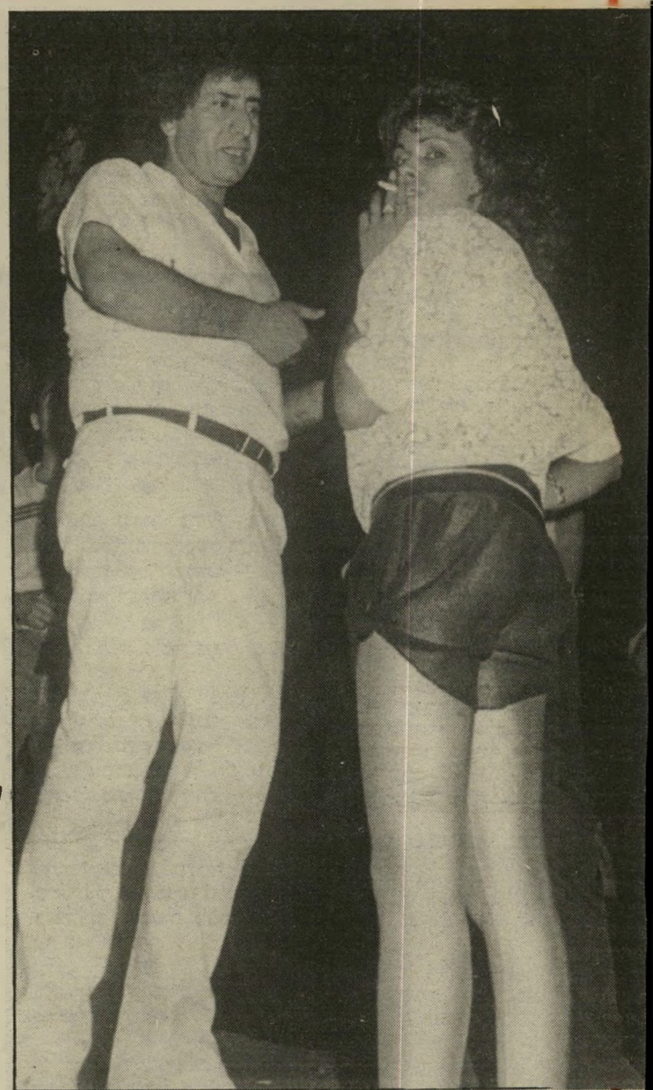
אצל מאזיני קול השלום של **אייבי נתן** השדרן **גד ביטון** הוא דמות מוכרת. למעשה, עיקר פרנסתו של ביטון באה לו מן המסיבות וערבי־הדיסקו שהוא מנחה.

כדי לייעל את עסקיו, פתח השדרן מישרד, שכל תפקידו יהיה לטפל בהזמנות הזורמות אליו. במישרד יש כבר שתי כורסות ענקיות, שטיחים, שולחנות וטלפונים.

אבל האישיות החשובה ביותר במישרד לא תהיה ביטון, אלא מחשב אלקטרוני בעל שני מסכים, תקליטוני זיכרון ומדפסת. בזיכרונו של המחשב, שנרכש בכמה אלפי דולארים, מקוטלגים יותר מארבעת אלפים תקליטים ותקליטונים שביטון רכש במשך השנים. התוכנה מאורגנת כך, שביטון יכול לאתר תוך שניות כל תקליט, אפילו אחרי הקשת שם של שיר מסויים, המופיע באותו תקליט.

בגלי צה"ל עובדים כבר שנים אחדות על פרוייקט דומה, של קיטלוג עשרות אלפי התקליטים של התחנה הצבאית במחשב. ביטון השיג אותם. הוא גאה מאוד במחשב שרכש, וטרח להראותו לכל מי שבא למסיבה שנערכה לכבוד פתיחת המישרד.

בחזית המישרד, על המידרכה, הוצב שולחן קטן, ועליו ערכה אמו של ביטון כיבוד צנוע, שכלל משקאות קלים ויין תוסס. הרבה מפורסמים וחשובים לא היו שם, אבל את מקום השמות הגדולים תפסו במסיבה צעירות יפות, ממעריצותיו של השדרן.

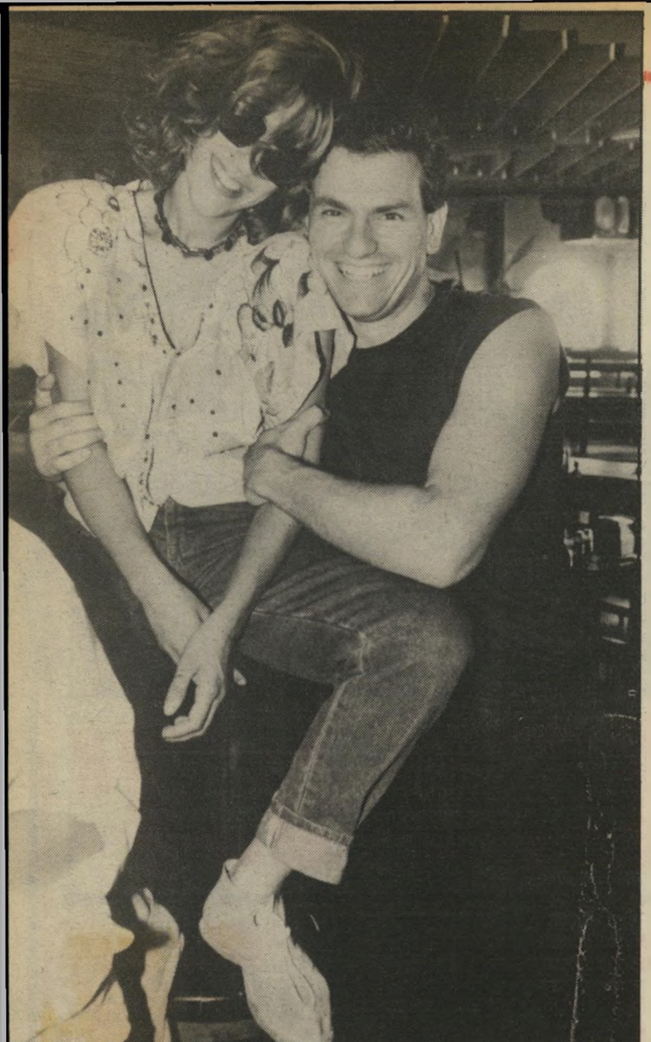

סמדר ג'מיל הדוגמנית המתולתלת בת ה־25, באה למסיבה והדהימה את הנוכחים בהופעתה, שכאילו הועתקה מסרט־קולנוע. הדוגמנית לבשה חולצת־תחרה ורודה ושקופה.

יפה היא תגלית בי נשר בסירטו דה של שחקנית

מתוסכלת בשם ליאת לאמור (בצרפתית: „האהבה"), המתפארת בהצלחות שהיו לה, כביכול, בארצות־הברית. לידה, בתצלום: דוידו דותן, המגלם בסרט עיתונאי.

פי היימן מאיימת להיות תגלית מוצלחת נוספת של אבי נשר, המחבק אותה. אל הסרט היא התגלגלה במיקרה, אחרי שנשר חיפש נערה לתפקיד זעיר בסרט. נשר מספר כי כשראה את הצעי־רה בעלת החיוך הענק והקול הגדול, החליט מייד לשנות את התסריט.

גלי עטרי צולמה במסיבה עם אחותה השדרנית שוש עטרי (משמאל). השתיים ישבו בשולחן הצופה אל הים והתבוננו בחוגגים. בתצלום למטה:

עטרי הצטלמה גם בחברתה של הדוגמנית חלי גולדברג. בעבר ידידה צמודה מאוד של הבימאי אבי נשר, המקווה כי עם שוברים הוא מחדש את המגמה של הצלחותיו.

נחום היימן חוץ מכישרון מישחק וקול אדיר יש לסי (היימן) עוד יתרון – אבא מפורסם. אביה הוא המלחין נחום היימן, שהצהיר באוזני כולם עד כמה הוא מתגאה בכישרון החדש שצמח אצלו בבית. סי האכילה את אביה בסלט חסה עם ביצים.

כולם בים והירבו לשתות יין. בשולחן קרוב לים ישבו יזהר אשרות, **יאיר ניצני**, שגם הוא משחק בשוברים וצוף, מי שהיה נגן־הבאס של להקת תיסלם. מאז פירוק הלהקה מצא לו ניצני עבודה כסמנכ"ל בחברת התקלי־טים הד־ארצי, ואשרות עושה כסף בהפקת תקליטים לזמרים שונים. השניים נראו מרוצים מהחיים והירבו לעודד את צוף, שנראה חיוור ומדוכא.

כוכב אחר בסרט הוא שחקן **נתן דטנר**, שתיאר את הופעתו בסרט כ־אתנחתא קלילה בין התפקידים הרצי־ניים שהוא מגלם בתיאטרון הרפר־טוארי. דטנר משחק בסרט את תפקידו של קורץ, כוראוגרף מופרע במקצת, המנסה בעזרת תכניו להדיח את בימאי הסרט התנכ"י ולבוא במקומו. לאורך כל הסרט משחק דטנר תפקיד קומי, חוץ מחמש דקות, שבהן יש לו מונולוג רציני. בזמן שהוקרן המונולוג, שהה דטנר מחוץ לאולם־הקולנוע והיטה אוזן לתגובות הקהל לקטע הרציני שלו. „לא היה לי אומץ להישאר בפנים. אם הם היו צועקים ‚בוז' הייתי מת." התוודה השחקן.

הסרט הופק בתקציב דל במיוחד, והמפיקים נאלצו לשלב בו פרסומת סמויה. כך, למשל, באחת מסצינות המריבה בסרט, כועסת אחת השחקניות על ירידתה, שלקחה ממנה את השמפו שלה. שמו המיסחרי של אותו שמפו מופיע אז על המסך במשך כמה שניות.

בקטע אחר בסרט עובר **מאיר בנאי** כשבידו מגש משקאות קלים ומציע לצמאים משקה קל מסויים, תוך שהוא נוקב בשמו.

צחייק ונשר אינם מתביישים בעונ־יו התקציבי של הסרט שעשו. באחת הסצינות בסרט התנכ"י המטורף, יש גם פרודיה על דויד המלך, הסועד במיס־עדה סינית מפורסמת.

אנשי יחסי־הציבור של הסרט ניסו לעורר את הרושם כי במהלך ההסרטה התרקם רומן בין יזהר אשרות **לגלי עטרי**. יודעי־דבר, שהיו על בימת ה־צילומים, לחשו שחוץ מהחזקת ידיים מיקרית לא עשה אליל־הרוק, בעל ה־מראה הנערי, שום צעד מעשי לקראת רומן ממשי יותר. בעצם, מוסיפים אותם רכלנים מרושעים, תעלומה גדו־לה אופפת את זהותה של הגברת שאי־תה בוחר אשרות לחלק את החוויות מעבודתו המרתקת.

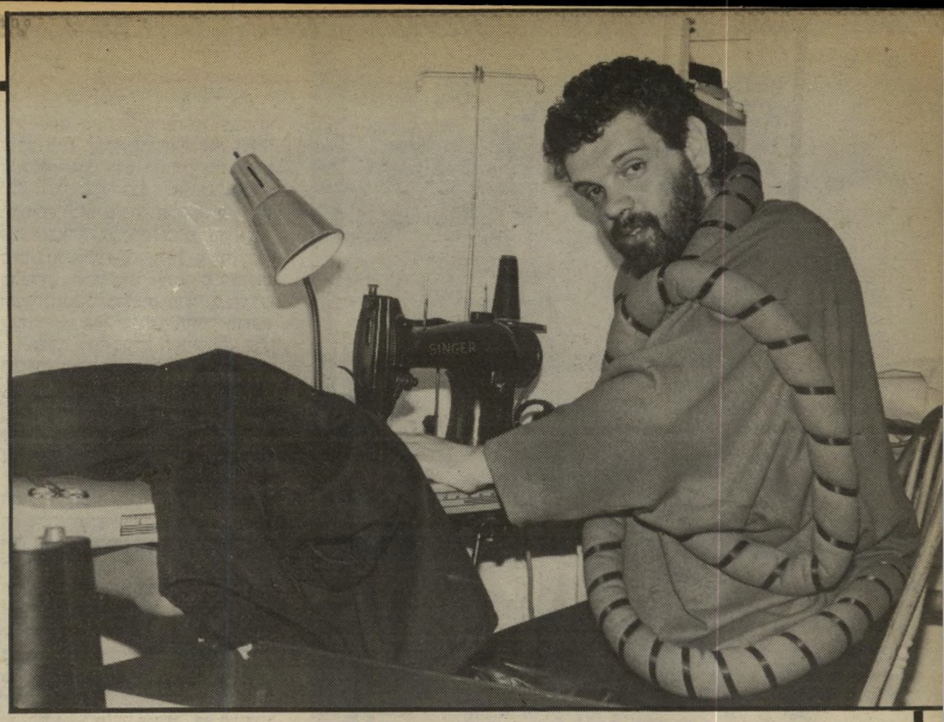
נשר וצחייק ישבו בצד והייבו. ל־דעתם, הוכיחה תגובת־הקהל שההימור הכספי הצליח הפעם. למשקיעים אולי תהיה האפשרות לראות את כספם בחז־רה — וזה דיי־נדיר בקולנוע הישראלי.

1999והלהקה, עוד לא התאושש מה־נפילה הגדולה של סירטו הכושל על הלח"י, זעם ותהילה, שירד מהמס־כים זמן קצר מאוד אחרי הבכורה. עוד בזמן צילומי זעם ותהילה התחיל נשר לכתוב את התסריט לשוברים. זהו מחזמר מטורף על קבוצת שחקנים, היוצאת עם בימאי תמהוני לישוב מיד־ברי נידח, כדי לצלם סרט תנכ"י דל־תקציב. המפיק של הסרט התנכ"י נמ־לט עם כספי ההפקה, ולשחקנים לא נותר אלא לסיים בעצמם את הסרט־בתוך־סרט בכוחות עצמם.

הלשונות הרעות יודעות לספר כי מאז שנפרד משרון הראל היפהפיה, חברתו לחיים, לא הצליח נשר באף סרט שעשה. מאות הילדים שהצטופפו בקולנוע אסתר בתל־אביב כדי לחזות בהצגת־הבכורה של שוברים, הוכיחו שהם „אכלו את הסרט", כלשון אחד המפיקים. הם צחקו במקומות הנכונים, מחאו כפיים, ובחוק, באולם־הכניסה של בית־הקולנוע, נשם המפיק **אי־ציק צחייק** לרווחה.

מאוחר יותר התקיימה מסיבה עלי־זה במועדון שמיים. מן המירפסת צפו

יובל מחלבש על אמריקה

א מריקה היא ארץ האפשרויות הבלתי־מוגבלות. ובניו־יורק מיל־יוני אנשים מכל העולם, בעלי צבעים רבים ותרבויות שונות, שהמשותף לכולם הוא הרצון לזכות באפשרויות אלה ולהצליח, להתפרסם ולהרוויח ממון בדולארים.

אחד מהרבים האלה הוא יובל כס־פין, מעצב־אופנה ישראלי, המתגורר במנהטן והמודה כי בא לניו־יורק כדי לחפש הכרה, להוכיח שהוא יכול גם שם. „רציתי אמריקה, ואני אעשה אמ־ריקה!" אומר הצעיר בן ה־29, שהגיע לניו־יורק לפני עשרה חודשים („אף אחד לא חיכה לי פה"), שכר דירת־סטודיו והתחיל ליצור קשרים עם מיפעלי־אופנה, שראו את תיק־העבו־דות שלו ומאוד התלהבו והציעו לו לעבוד עימם.

בדיוק באותה עת הוא פגש את ידידתו סמדר, אשתו של הישראלי מרטין טאוב, היושב בניו־יורק מזה 20 שנה ושהתעשר מעיסקי רחיצת־מכוניות. כשמרטין ראה את תיק־העבודות של יובל הוא החליט מיד שהוא מוכן להשקיע בו ולממן לו סטודיו.

הם חיפשו ומצאו מקום נהדר בשדרת־מדיסון ורחוב 64, הבית השני מהפינה. זהו איזור מאוד יוקרתי, כי בשדרת־מדיסון, בין הרחובות 60 ו־80, מצויים כל מעצבי־האופנה הגדולים, כמו איב סאן־לורן, ג'ורג'יו ארמני, ג'אנו ורסאצי, ג'יבונשי, קנזו, לורה אשלי.

יובל תיכנן פנים חדר־תצוגה מר־שים, בעל קירות לבנים, ריצפת־עץ חומה, שעליה שטיחי זברה אמיתית, מראה גדולה במיסגרת שחורה ומית־לים שחורים, שעליהם תלויה הקולק־ציה המפוארת שהוא הכין עבור הנשים האמריקאיות, היודעות ואוהבות להת־לבש, וגם מוכנות לשלם ממון ב־ירוקים.

הוא הוריד טון אחד

שנשאל יובל איזה בגדים הוא מעצב, הוא משיב באנגלית: ביגדי אפטר פייב, כלומר בגדים שניתן ללבוש משעה חמש אחר־הצהריים עד לתוך הלילה — שמלות וחליפות בהן מתהדרים כשהולכים לתיאטרון, לקונצרט, לארוחת־ערב, לקוקטיילים ואירועים חגיגיים.

לדוגמה? שימלת־ערב ארוכה, עשר־יה אורגנזה בגווני אדום־שחור, בעלת כתפיות דקיקות, או שימלת־ערב עשויה כולה משי בגווני שחור וזהב וטול־רשת, רקום בפאייטים בעבודת־יד מעטר אותה.

יובל, הידוע בעיצובו היוצא־דופן סבור כי, עקרונית, סיגנונו לא השתנה, הוא רק הוריד טון אחד והפך לרגוע יותר מבחינת העיצוב, קיבל כיוון קלאסי כלשהו.

היום הוא חושב על הצד המיסחרי. בכלל, ניו־יורק השפיעה עליו: הקו־לקציה שלו נקיה יותר בסיגנונה, את הבדים היקרים והיוקרתיים הוא רוכש בגארמנט־סנטר, מרכז הטכסטיל בניו־יורק, והוא גם בקשר עם חברה ה־מייצגת את האופנה הפאריסית. כל כמה שבועות מגיעות אליו שיקופיות, המבשרות לו את מראות וחידושי פאריס.

ומה מחירה של שימלת־ערב אצלו? שימלת־ערב ממשי: 1,000 דולר, שימלת־ערב מאורגנזה: 800 דולר, חליפות־כותנה: 400 דולר, שמלות־קוקטייל ברגם יחודי: בין 2,000 ל־3,000 דולר.

אדנה גזה הלוז ראווה

בקומה השניה של הסטודיו יש ליד־בל מתפרה, שם יושבות התופרות וגם

שדרת מאדיסון מטרים ספורים מפינת רחוב 64, שוכן כבוד הסטודיו של יובל כספין, ששכר־הדירה שלו עשרת אלפים דולר. הדוגמנית: בדגם מיזרחי חושך־טבור.

פראק לערב זאקט בסיגנון מנצח־תיזמורת. מבד־כותנה בוהק, בלבן, שחור וסגול ועם חצאית לבנה.

לעשירות בלבד שימלת־ערב יוצאת־דופן. מבד יקר. הסי־גנון הוא סיגנון צ'רלסטון, מחניף לחמוקים הנכונים.

לפני שנה, בגיל 28, נסע יובל כספין לאמריקה לחפש הכרה — היום הוא בדרך להצלחה

האסיסטנט שלו, ניצן גרנסקי. יובל מצייר וניצן עושה של התדמנות וגוזר.

באמריקה לא צריך להתאמץ, סבור יובל. שיטת העבודה שונה לגמרי. כל אחד הוא מיקצוען בשטח שלו, הדרישות והסטנדרט גבוהים וכל תפר הוא תפר.

גם החיים בניו־יורק, לפי יובל, שונים לגמרי מאשר בארץ. המעבר עדיין קשה לו. בגיל 22 עיצב בארץ בגדים לסרטים, בגיל 24 עיצב בגדים למחזמר (ברנשים וחלומות). כל הטי־

באמריקה במנהטן שבניו־יורק, מדגימה פטרה גרשל (למעלה, מימין) את דגמיו של מעצב האופנה הישראלי יובל כספין, ביניהם שימלת־מעיל ארוכה ואופנתית מבד משובח בפסים תונים כתבו עליו, היה לו סטודיו משלו, הכירו אותו, ידעו עליו, הזמינו אותו לכל הפתיחות והסגירות.

בניו־יורק עדיין לא מכירים אותו. הוא נלחם על עצמו שלא להיות מעורב עם כל הישראלים, היושבים שם, כי הוא שונא גטו שכזה, מעדיף להתחבר עם אמריקאים.

כל תפר הוא תפר

כשהגיע לניו־יורק היו לו פח־דים של מקום חדש וגדול. אבל לאט־לאט הוא מתגבר עליהם. הוא מאוד אוהב את הארץ, אבל הוא רוצה להוכיח לעצמו, שהוא מצליח.

הוא נזכר ומספר, כשישב, לאחרונה, בקרנגי־הול ואכל פופקורן וראה את הסרט אכסודוס. במיסגרת פסטיבל הסרטים הישראלי במקום, התרגש מאוד וחשב: „מה אני עושה פה בכלל?" אז הבין שהוא שואף חזק־חזק להכרה בניו־יורק, להיות מעצב־אופנה ידוע שיזהו אותו וילבשו את בגדיו.

בארץ הכירו הרבה אנשים את שמו אבל הרבה זה לא הוסיף לחשבון הבנק שלו. אבל בניו־יורק, „אם יש לך שם, אתה יכול למכור טי־שירט במחיר של שימלת־ערב, כי אנשים קונים את השם."

יובל גבה־הקומה לבוש כולו בש־חור, מאז שהגיע לניו־יורק זה הצבע שלו: חולצה וז'אקט שחורים, מיכנס־עור ומגפיים שחורים, טורבן על ה־ראש, שקצוות שיער מבצבצים מתח־תיו.

כשהגיע לאמריקה עשה קרחת ואחר־כך תיסרוקות קצוצות וגידל זקן, עכשיו הוא מגדל את שערו שיהיה ארוך ויוכל לקלוע צמות.

כושית אחת ושלוש לבנות

לפני כמה שבועות, בצהרי יום השבת, ערך יובל תצוגת־רחוב בשדרת מדיסון. בבוקר הלך וקנה שטיח מקיר אל קיר, צר, באורך 20 מטר, עבורו שילם מאה דולר, הזמין דוגמנית כושית ושלוש לבנות וערך תצוגה של ממש, להנאת העוברים ושבים ברחוב הניו־יורקי הסואן.

אנשים עמדו ברחוב, צפו בתצוגה ואחר־כך נכנסו לחנות.

כחלק מהתצוגה הציג יובל בגדים בקו מיזרחי ממשי, צמות קלועות, רשת, שרוואלים, חזיות קשורות וחצאיות חושפות־טבור ומעניינות.

לבסוף מצהיר יובל: „פה עובדים ברצינות, שישה ימים בשבוע, מהבוקר עד הערב."

מי אמר שבאמריקה צומחים הדו־לארים על העץ?

אפשר רק לשאול: מי אמר שב־אמריקה צומחים הדולארים על העץ?

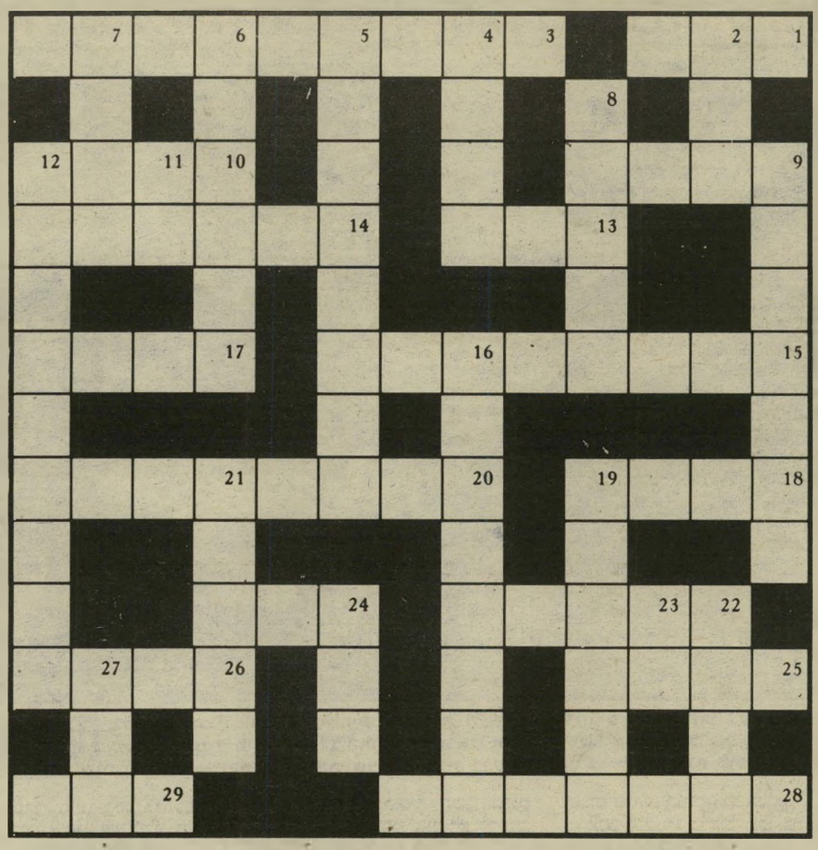

מלך הטרבושים הוא יובל כספין, המצליח ליצור מ־כל פיסת־בד, בכל אורך או גיזרה, כובע, טרבוש או כיסוי־ראש אחר הנראה תמיד אוריגינלי ומוסיף נופך או שלמות למראה הבגד וגם למראה הלובשת. בתצ־לום: יובל מטרבש לראש הדוגמנית שלו כובע־זהב.

בארץ עבד ועיצב כספין עבור ראש אינדיאני, היה מבלה במסיבות ובפתיחות, אך החליט שהוא חייב לנסות את מזלו בניו־יורק. שם הכיר מממן, שפתח לו בית־אופנה. צילומים: דויד קרפ

תשבצופן העולם הזה 2495

פתרון תשבצופן 2493

מאת אביגיל ינאי

מאוזן:

1) מה הוא חשב כשסמך על המשקה (3)
3) המתודה היא, בדרך כלל, להביא דוגמות מן הטבע (5,4)
9) בודד טען נגד ההשמצות מאחורי גבו (4)
10) שמענו על השיח הממזרי (4) (מ)
13) עוזר נאמן מימי בראשית (3)
14) "לא דבים ולא יער", טענו לשמועה כי אבדו במשקל (6)
15) נסיקה בלונדון (8)
17) נראה כמו שאול (4)
18) הם עדיין שואלים כאן שאלות ברטרוספקטיבה (4)
20) ברור מה פה הקשר בין אהבת ציון ואשמת שומרון (4,4)
22) פלשתים חרשו בבן־בקר סיאמי? (5)
24) קשרנו מכונית, השוויצו הדנברים (3)
25) הכוח שהניע את דיסני (4)
26) יש משהו באופן ובצורה של כול ריקוד (4)
28) אנא, בבקשה מכם, לא כאן המקום לתשובה (3,4)
29) קשר טור בטורא (3).

מאונך:

2) חור עצום בהשכלה (3)
4) מנקודת המבט של הדבורה (4)
5) אם לא תריב על התקן, יהיה זה מחירה של שתיקה (4,4)
6) די חלוש, הנוגע בדבר (2,4)
7) מחה את העקבות וחזר על המים (4)
8) יצאנו, ומאחורינו עלה הכל בלהבות (5)
9) תשואות הדרן למשפטן שעבר סוף סוף את המבחן (4,3)
11) הגיע בשארית הכוח (2)
12) ירוחם אורח מנומס (5,4)
16) אלה שנפלו במלחמה לא יכלו לבזות כל יקר וטהור (3,5)
19) נוטלים מהמשורר את גן־הערן האבוד, והוא מתהפך בקברו (6)
21) על רג אחד הגיעו כמעט מאה לחפלה (5)
22) נטל תבל ומלואה על צוארם (4)
23) הזרם של גיאורג וילהלם פרידריך הגל (2)
24) כסה מפנים, ומאחור חור (3)
27) בלי מס זה לא נראה כל כך מסובך (3).

אליטליה מוסיפה טיסות ללוס אנג'לס

החל מה־17.6 הוסיפה אליטליה טיסה רביעית לשבוע מרומא ומילנו ללוס אנג'לס. אליטליה הכניסה לקו באוינג 747 קומבי B 243 בעל תפוסה של 298 נוסעים (12 במחלקה ראשונה בסיפון העליון של המטוס, 28 במחלקת עסקים ו־258 מקומות במחלקת תיירות) בנוסף ל־40 טון מטען.

טיסת אליטליה 620 תצא מרומא דרך מילנו בימים שני, רביעי, חמישי ושבת בשעה 10.00 בבוקר ותנחת בלוס אנג'לס בשעה 15.20 שעון מקומי. הטיסה מלוס אנג'לס למילנו ורומא תצא באותם ימים בשעה 17.50 ותנחת ברומא למחרת היום ב־16.40.

המטוס החדש מציע לנוסעים שורה של חידושים אשר יוכנסו בקרוב לכל מטוסי הג'מבו של החברה.

המושבים במחלקת הנוסעים מעוצבים כך שלנוסע יש יותר מרווח לרגליים בהשוואה למושב הרגיל.

גם תאי האחסון מעל המושבים הוגדלו לאפשר לנוסעים מטען יד גדול יותר.

גם מראה התא החדש נותן ביטוי לעיצוב האיטלקי. בחירת הצבעים והבדים בוצעה ע"י האמן האיטלקי הנודע ניקולה טרסרדי אשר כבר עיצה את פנים המטוס של ה־DC־9 סופר 80 אשר הוכנס לשירות במסלולים הפנים ארציים והפנים אירופאיים.

מודעות בטלפון
לכל העתונים
בכרטיסי אשראי במחירי המערכת
ישראכרט ויזה DINERS CLUB INTERNATIONAL ISRAEL LTD.
שרות ת.ד. ללא תשלום - חניה חופשית במקום
פרסום אידיאל
אבן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 - 20.00 רצוף
03-227117/8

בעיות ולבטים בחיי המין
מאת
ד"ר מרדכי זידמן
הוצאת רשפים

בשר חזיר וציתוחים אסורים! אך יש ויש
* מכשירים למניעת ציתותים בטלפון
* שירות לגילוי מיקרופונים מושתלים
* מגלי מתכת
* מזכירות אוטומטיות
רדיו דוקטור בע"מ
רחוב שלום עליכם 18
תל־אביב - טל' 286444

"אני אדם תרבותי"

(המשך מעמוד 16)

אני לא מניח שזה יעבור כך לגבי דימה. הזמנים השתנו. יחד עם זאת, אנחנו אומנם אנשים פתוחים, אבל לא לגמרי מנותקים מהמסורת.

● כשדימה תרצה להינשא, אתה רוצה שבעלה המיועד ישלח אליך שליחים?

זה עניינו. וחוץ מזה, למה את פותחת פה לשטן?

● אם כך, בדברים האלה אין שינוי בחברה הערבית, המסורת היא מעל לכל.

יש פתיחות אבל אין שינוי. זה לא אותו המצב, שבו הילדה היתה מבודדת מהעולם לחלוטין, עד שהיתה נישאת לאיש. הילדות שלי סופגות פתיחות, הולכות לחוגים, מתלבשות מודרני. אבל בכל מה שנוגע למסורת, זה חזק מאיתנו, בזה לא נוגעים.

● אשתך, בניגוד לנשים ערביות אחרות, יושבות־בית, מעורה מאוד בפוליטיקה ובעבודתך.

היא מושפעת מהאווירה בבית, היא חברת מזכירות הסניף בחיפה, ובדרך־הטבע, כשאני בכנסת, היא מנהלת את העניינים. אבל אם תשאלי אותה, היא תגיד לך שהיא עושה זאת באי־רצון וללא התלהבות.

● היא פעילה באירגוני נשים ערביות?

עד כמה שזה קיים. מאז ומתמיד היא ליוותה אותי בדרכי הפוליטית. היא משתתפת קבועה בהפגנות יום־האדמה ובכינוסים בעלי צביון פוליטי או תרבותי. היא מתלווה אליי לכינוסים הבינלאומיים שאני משתתף בהם. יש לה ראש פתוח.

● כיצד מתנהלים חייכם התרבותיים?

מקור התרבות העיקרי שלנו הוא קריאה בשפה הערבית ובשפה העברית. אני קורא גם אנגלית. אנחנו נמנים עם אותם זוגות ערביים בחיפה המבקרים בתיאטרון העירוני.

● יש לכם מנוי לתיאטרון?

רצינו לעשות מנוי, אבל זה היה קשה, בגלל מעצרי־הבית. לא יכולנו להסתדר עם המנוי. אבל אנחנו מרבים לראות הצגות תיאטרון שמעניינות אותנו, ומשתתפים בכל מאורע תרבותי של הקהילה הערבית.

מכרם חורי ויוסוף אברורדה הם דידי־מישפחה, ומאוד נהנינו לראות אותם בהצגה האי. אני גם חבר באגודת האמנות העממית, המעודדת להקות ערביות של פולקלור ותיאטרון.

● אתה הולך ל"בית הגפן"?

אני שולל את דרך השיתוף היהודי־ערבי בבית הגפן. לדעתי, השיתוף הזה מנוצל באופן פוליטי, הערבים נמצאים שם לשם קישוט, הפעולות אינן רציניות ותפקידן לשרת מטרות של תעמולה. בעיניי, שיתוף־פעולה יהודי־ערבי זו עבודתם של מכרם חורי ויוסוף אברורדה בתיאטרון בחיפה. כי זה טבעי וזה נורמלי. הם עובדים שם על פי כישוריהם, שאינם מוטלים בספק. זה לא מלאכותי.

● אתם רואים קולנוע?

אני ושאירייה לא אוהדים של קולנוע. אם אנחנו הולכים, אז רק לסרטים מובחרים. הסרט האחרון שראינו היה מאחורי הסורגים.

אבל אנחנו מרבים לצאת להרצאות המתקיימות במועדונים, הרצאות מעורבות ליהודים וערבים, ומרבים להשתתף בסימפוסיונים. הבנות שלנו סופגות תרבות מערבית. דימה למדה באלט בבית הגפן.

● למרות שאתה שולל את "בית הגפן"?

למרות זאת. לפעמים קשה להתנגד לבנות. שם היה החוג לבלט.

הבנות הקטנות משתתפות בחוגי ספורט והתעמלות. בנוסף יש לנו דבר אחד שהוא מבחינה תרבותית וחברתית חשוב לנו מאוד: כמעט כל שבוע אנחנו מקיימים מיפגש עם החברים. זהו אירוע תרבותי וחברתי, משוחחים, קוראים ביחד פירסומים מהעולם הערבי, במיוחד כל הקשור בעולם הפלסטיני. אם מתפרסם שיר חדש של מחמוד דרוויש — זו בכלל חגיגה.

שני צעירים מנתניה לקחו שתי נערות במכוניתם בלילה, ומה שקרה בפרדס, בגלל ריח התפוזים, נדון בבית־המישפט

אהבת תפוחי הזהב

"דצרפתיה הבלונדית התחיל־לה ללטף אותי כבר מהרגע שעברנו את הגשר. הבנתי מה היא מתכוונת. למה היא כבר יכולה להתכוון?" סיפר החייל שימעון ברגיג בבית־המישפט.

"חזרתי עם החבר שלי, יוסי פרין, אחרי בילוי־ערב בנתניה. שתינו קפה אצלו בבית והחלטנו לצאת לעוד סיבוב בעיר. עצרנו את האוטו ליד הגלידה, ברחוב הרצל, וראינו שתי בנות, שלא היכרנו אותן קודם. שאלנו אותן אם הן רוצות שניקח אותן הביתה במכונית, והן הסכימו.

"אחרי שעלו למכונית, הצענו להן לבוא לשתות קפה אצל יוסי בבית, או לראות אצלו סרטים. אבל כשראיתי שהולך להיות רומן, חשבתי שלא כדאי לנסוע לבית של פרין. ההורים שלו מבוגרים ופרימיטיביים ואם נבוא לשם בלילה עם שתי בנות, הם יכולים לזרוק אותנו מהבית.

"עברנו ליד פרדס ויצא משם ריח נעים של פרדסים. אז אמרתי ככה ,יאללה, בואו נקטוף תפוזים', וירדנו לפרדס."

גירסתו של ברגיג על ריח פריחת התפוזים, וקרחת־האביב שתקפה אותו ואת חברו, הוצבה על־ידו נגד גירסתן של שתי הנערות, שהעידו בבית־המישפט כי הבחורים עשו בהן מעשים מגונים ואנסו אחת מהן.

"יאללה, להתפשט!"

ך מן קצר לפני פסח השנה יצאו שתי הנערות, צעירות מאיזור נתניה, לבילוי־ערב במועדון־הלילה פלאס אוריה, שחרחורת תימניה יפת־תואר וחברתה הבלונדית, אנט, תיירת מצרפת. (השמות בדויים, השמות האמיתיים נאסרו לפירסום.) השעה היתה אחרי חצות, והן היו בדרכן לביתה של אוריה ללון שם.

ליד מיפגש־הגלידה, במרכז העיר, עצרו לידם שני צעירים במכונית פיאט ישנה. ברגיג, שהוא יפה־תואר, הציע לנערות להסיען במכונית לביתן. למרות כל הסיפורים על אונס תיירות בנתניה, והאזהרות מפני נסיעה בטרמפ עם גברים זרים, עלו שתי הנערות למכונית עם הצעירים.

הן אמרו לגברים את הכתובת שאליה רצו להגיע, אולם ברגיג הציע להן לנסוע לשתות קודם קפה אצל פרין. הנערות העידו בבית־המישפט כי סירבו להצעה, וביקשו לנסוע הביתה, אך המכונית המשיכה לנסוע בכיוון שיכון־הוותיקים, שם גרים שני הצעיר־רים.

הנערות ניסו לקפוץ מהמכונית, אך ברגיג פנה אליהן ואמר: "את רוצה למות? למה לך לקפוץ, יותר טוב להסתלבט!" כאשר הגיעו לפרדס עצר הגבר את המכונית וגרש מאורית לצאת עם פרין החוצה. הוא איים עליה, ואז ירדה התימניה עם פרין והלכה איתו לפרדס החשוך.

"לא איימתי עליה ולא כלום, אמרתי להם כזה ,אולי תלכו לקטוף תפוזים?' והם ירדו יחד והלכו. אני עברתי עם הצרפתיה למושב האחורי, ושם קיימנו יחסים מרצונה החופשי. אחרי שגמרתי, 'יצאתי החוצה וראיתי את פרין מגיע. הוא הביט בצרפתיה, שהיתה על המושב האחורי בלי תח־תונים וחולצתה פתוחה לגמרי, ושאל אותי אם גם הוא יכול לשכב איתה. אמרתי לו שאני לא שרכן ושישאל אותה, והלכתי לדבר עם התימניה.

"לא ניסיתי להוריד לה את החולצה בכוח, והיא לא בכתה, רק דיברנו ככה קרוב, זה הכל."

בכתב־האישום נאמר כי ברגיג אמר לבנות: "יאללה, להתפשט בלי בעיות, ונתחיל בעניינים." הוא אמר כי אם יתנו לגמור בשקט, לא יהיו מכות, אך אם יתנגדו — "יהיה חרא!"

בבית־המישפט העיד ברגיג שהם החזירו את הצעירות לנתניה, והורידו אותן במקום שביקשו, ליד תחנת־המישטרה. "חשבתי שהן גרות שם. אני לא איימתי עליהן שאם יוציאו מילה למישטרה אני אחתוך אותן. אילו הייתי חושש מהמישטרה, הרי לא הייתי מוריד אותן ליד התחנה. הייתי זורק אותן באיזה מקום בעירי." הסביר לשופטים.

עגיל אחד במכונית

פ רין, **הנאשם** השני, עלה להעיד מייד אחרי חברו. בעוד שברגיג הוא חייל בעל חיוך נעים ופנים ילדותיות, פרין, בן 22, הוא מכוער, רזה ובעל אף עקום וארוך. את שרותו בצה"ל סיים לפני שנתיים, ומאז הוא עובד במיפעל לארגזים. מחסכונותיו קנה את המכונית מדגם פיאט, שבה נסע עם חברו ברגיג באותו ערב לבלות בנתניה.

עוד באותו לילה, שעות מעטות אחרי המיקרה, הגיעה המישטרה לביתו של פרין. הנערות זכרו את מיספר המכונית ומסרו למישטרה, וכך זוהה החשוד.

בתחילה הכחיש הצעיר הכל, וטען כי לא יצא מהבית ואינו מכיר את הנערות. עגיל של אחת מהן, שנמצא במכוניתו, זוהה על־ידו כעגיל של חברתו, ששכחה אותו במכונית לפני שבוע. הוא נשבר רק אחרי חקירה נוספת.

כאשר הגיעו השוטרים לביתו של ברגיג, נמלט הצעיר מהדלת האחורית. השוטרים ראו בכך הודאה באשמה, אך ברגיג הסביר לבית־המישפט כי הוא נמלט מכיוון שהיה באותה תקופה נפקד מצה"ל ורצה לעשות את הפסח בבית, ורק אחר כך לחזור לצבא. כאשר שמע שוטרים ליד הדלת, ברח מפניהם, כי חשב שהם שוטרים צבאיים. כאשר נודע לו כי הם שוטרים אזרחיים, בא בעצמו לתחנת־המישטרה.

במישטרה סיפר ברגיג כי אומנם היה עם הנערות בפרדס, אך הכל היה מרצונן החופשי. על גירסתו זו עמד גם בבית־המישפט. פרין, לעומת זאת, אחרי שתי עדויות־שקר, נשבר וסיפר סיפור הדומה מאוד לזה של הנערות.

הוא סיפר במישטרה כי לא יכול היה לישון כל הלילה מחרטה וצער. "אני מצטער על מה שעשיתי, זה החבר שלי, ברגיג, לקח אותי." בבית־המישפט חזר בו פרין וסיפר, כי לא ישן בלילה מכיוון שכאבה לו הבטן, והוא לא הרגיש טוב.

"אני לא יודע לקרוא, ולכן השוט־רים כתבו בהודאה שלי כל מיני דברים שלא אמרתי." לשאלת בית־המישפט סיפר פרין כי אומנם סיים שמונה כי־תות בבית־הספר, אך הוא איננו קורא היטב.

"בוכה מכל דבר"

פ רין סיפר בבית־המישפט את מה שעשה באותו ערב. "יצאתי עם התימניה מהאוטו בפרדס, וניסיתי לחבק אותה. היא לא הסכימה. ניסיתי לנשק אותה, והיא לא הסכימה. כש־ראיתי שהיא לא רוצה מגע מיני איתי, הצעתי לה שתמצוץ לי, והוצאתי את איבר־המין שלי. אבל היא לא רצתה, אז עזבתי אותה.

"חזרתי למכונית ובדיוק ראיתי את ברגיג יורד מהאוטו. ראיתי את הבחורה השניה עירומה באוטו, ושאלתי אותה אם היא מסכימה שאני אשכב אתה. היא אמרה כן, רק שאזהר, כי היא לא לוקחת גלולות. אני סוף־סוף גבר, היא הסכימה, אז שכבתי איתה. היא לא התנגדה. זה לקח שלוש־ארבע דקות ואז יצאתי."

לשאלות התובעת, שרה דותן, הכחיש הנאשם שגרם לאורית בכוח להכניס את איבר־מינו לפיה, וכי ראה את חברו שימעון מוריד בכוח את חולצתה של אורית, שבכתה. "מה, היא בחורה שבוכה מכל דבר! ראיתם כאן בבית־המישפט, לא עשו לה כלום והיא בכתה כמו ילדה בת 6!" הסביר לשופ־טים.

סניגור רובינשטיין
שקר לעזרת חברו

"יאללה, להתפשט!"

ך מן קצר לפני פסח השנה יצאו שתי הנערות, צעירות מאיזור נתניה, לבילוי־ערב במועדון־הלילה פלאס אוריה, שחרחורת תימניה יפת־תואר וחברתה הבלונדית, אנט, תיירת מצרפת. (השמות בדויים, השמות האמיתיים נאסרו לפירסום.) השעה היתה אחרי חצות, והן היו בדרכן לביתה של אוריה ללון שם.

ליד מיפגש־הגלידה, במרכז העיר, עצרו לידם שני צעירים במכונית פיאט ישנה. ברגיג, שהוא יפה־תואר, הציע לנערות להסיען במכונית לביתן. למרות כל הסיפורים על אונס תיירות בנתניה, והאזהרות מפני נסיעה בטרמפ עם גברים זרים, עלו שתי הנערות למכונית עם הצעירים.

הן אמרו לגברים את הכתובת שאליה רצו להגיע, אולם ברגיג הציע להן לנסוע לשתות קודם קפה אצל פרין. הנערות העידו בבית־המישפט כי סירבו להצעה, וביקשו לנסוע הביתה, אך המכונית המשיכה לנסוע בכיוון שיכון־הוותיקים, שם גרים שני הצעיר־רים.

הנערות ניסו לקפוץ מהמכונית, אך ברגיג פנה אליהן ואמר: "את רוצה למות? למה לך לקפוץ, יותר טוב להסתלבט!" כאשר הגיעו לפרדס עצר הגבר את המכונית וגרש מאורית לצאת עם פרין החוצה. הוא איים עליה, ואז ירדה התימניה עם פרין והלכה איתו לפרדס החשוך.

"לא איימתי עליה ולא כלום, אמרתי להם כזה ,אולי תלכו לקטוף תפוזים?' והם ירדו יחד והלכו. אני עברתי עם הצרפתיה למושב האחורי, ושם קיימנו יחסים מרצונה החופשי. אחרי שגמרתי, 'יצאתי החוצה וראיתי את פרין מגיע. הוא הביט בצרפתיה, שהיתה על המושב האחורי בלי תח־תונים וחולצתה פתוחה לגמרי, ושאל אותי אם גם הוא יכול לשכב איתה. אמרתי לו שאני לא שרכן ושישאל אותה, והלכתי לדבר עם התימניה.

"לא ניסיתי להוריד לה את החולצה בכוח, והיא לא בכתה, רק דיברנו ככה קרוב, זה הכל."

בכתב־האישום נאמר כי ברגיג אמר לבנות: "יאללה, להתפשט בלי בעיות, ונתחיל בעניינים." הוא אמר כי אם יתנו לגמור בשקט, לא יהיו מכות, אך אם יתנגדו — "יהיה חרא!"

בבית־המישפט העיד ברגיג שהם החזירו את הצעירות לנתניה, והורידו אותן במקום שביקשו, ליד תחנת־המישטרה. "חשבתי שהן גרות שם. אני לא איימתי עליהן שאם יוציאו מילה למישטרה אני אחתוך אותן. אילו הייתי חושש מהמישטרה, הרי לא הייתי מוריד אותן ליד התחנה. הייתי זורק אותן באיזה מקום בעירי." הסביר לשופטים.

עגיל אחד במכונית

פ רין, **הנאשם** השני, עלה להעיד מייד אחרי חברו. בעוד שברגיג הוא חייל בעל חיוך נעים ופנים ילדותיות, פרין, בן 22, הוא מכוער, רזה ובעל אף עקום וארוך. את שרותו בצה"ל סיים לפני שנתיים, ומאז הוא עובד במיפעל לארגזים. מחסכונותיו קנה את המכונית מדגם פיאט, שבה נסע עם חברו ברגיג באותו ערב לבלות בנתניה.

עוד באותו לילה, שעות מעטות אחרי המיקרה, הגיעה המישטרה לביתו של פרין. הנערות זכרו את מיספר המכונית ומסרו למישטרה, וכך זוהה החשוד.

בתחילה הכחיש הצעיר הכל, וטען כי לא יצא מהבית ואינו מכיר את הנערות. עגיל של אחת מהן, שנמצא במכוניתו, זוהה על־ידו כעגיל של חברתו, ששכחה אותו במכונית לפני שבוע. הוא נשבר רק אחרי חקירה נוספת.

כאשר הגיעו השוטרים לביתו של ברגיג, נמלט הצעיר מהדלת האחורית. השוטרים ראו בכך הודאה באשמה, אך ברגיג הסביר לבית־המישפט כי הוא נמלט מכיוון שהיה באותה תקופה נפקד מצה"ל ורצה לעשות את הפסח בבית, ורק אחר כך לחזור לצבא. כאשר שמע שוטרים ליד הדלת, ברח מפניהם, כי חשב שהם שוטרים צבאיים. כאשר נודע לו כי הם שוטרים אזרחיים, בא בעצמו לתחנת־המישטרה.

במישטרה סיפר ברגיג כי אומנם היה עם הנערות בפרדס, אך הכל היה מרצונן החופשי. על גירסתו זו עמד גם בבית־המישפט. פרין, לעומת זאת, אחרי שתי עדויות־שקר, נשבר וסיפר סיפור הדומה מאוד לזה של הנערות.

הוא סיפר במישטרה כי לא יכול היה לישון כל הלילה מחרטה וצער. "אני מצטער על מה שעשיתי, זה החבר שלי, ברגיג, לקח אותי." בבית־המישפט חזר בו פרין וסיפר, כי לא ישן בלילה מכיוון שכאבה לו הבטן, והוא לא הרגיש טוב.

"אני לא יודע לקרוא, ולכן השוט־רים כתבו בהודאה שלי כל מיני דברים שלא אמרתי." לשאלת בית־המישפט סיפר פרין כי אומנם סיים שמונה כי־תות בבית־הספר, אך הוא איננו קורא היטב.

"בוכה מכל דבר"

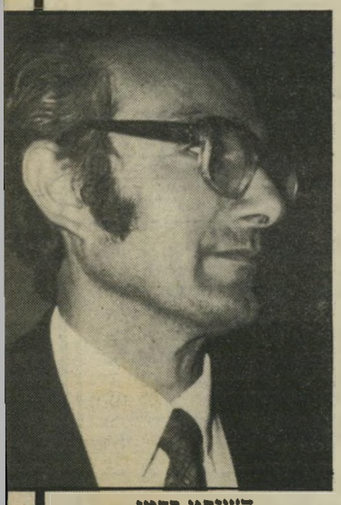
פ רין סיפר בבית־המישפט את מה שעשה באותו ערב. "יצאתי עם התימניה מהאוטו בפרדס, וניסיתי לחבק אותה. היא לא הסכימה. ניסיתי לנשק אותה, והיא לא הסכימה. כש־ראיתי שהיא לא רוצה מגע מיני איתי, הצעתי לה שתמצוץ לי, והוצאתי את איבר־המין שלי. אבל היא לא רצתה, אז עזבתי אותה.

"חזרתי למכונית ובדיוק ראיתי את ברגיג יורד מהאוטו. ראיתי את הבחורה השניה עירומה באוטו, ושאלתי אותה אם היא מסכימה שאני אשכב אתה. היא אמרה כן, רק שאזהר, כי היא לא לוקחת גלולות. אני סוף־סוף גבר, היא הסכימה, אז שכבתי איתה. היא לא התנגדה. זה לקח שלוש־ארבע דקות ואז יצאתי."

לשאלות התובעת, שרה דותן, הכחיש הנאשם שגרם לאורית בכוח להכניס את איבר־מינו לפיה, וכי ראה את חברו שימעון מוריד בכוח את חולצתה של אורית, שבכתה. "מה, היא בחורה שבוכה מכל דבר! ראיתם כאן בבית־המישפט, לא עשו לה כלום והיא בכתה כמו ילדה בת 6!" הסביר לשופ־טים.

השופטת ולנשטיין
הבלונדית –

השופט קדמי
– והשחרחורת –

השופטת שצקי
– רצו טרמפ

סניגורו של פרין, עורך־הדין מנחם רובינשטיין, ניסה להוציא מפי הנאשם כי הוא משקר, מכיוון שלא נעים לו להפליל את חברו הטוב ברגיג, כפי שעשה בהודאותיו במישטרה. אבל השופטים שולמית ולנשטיין, יעקב קדמי ועדנה שצקי הפסיקו את הס־ניגור. הם הבינו זאת היטב בעצמם מתשובותיו המתחמקות של הנאשם.

בפסק־הדין יביעו בוודאי השופטים את דעתם על צעירים הנוהגים כך.

● הנשים מעורבות בערבים האלה, או שהן רק משמשות בנות־לוויה לגברים?

בוודאי שהן מעורבות, אם זה מעניין אותן.

בנוסף אני מרבה לבקר עם אשתי בהרצאות. לאחרונה שמענו הרצאות של א"כ יהושע ושל ב' מיכאל.

■ ■ ■

● האם אתה בעד זה שיוציאו את מיפלגתו של מאיר כהנא אל מחוץ לחוק?

אני בעד. וההשוואה בינינו לבינו לא צריכה להיות אוטומטית. צריך לדון לגופו של עניין. כשהיצור הזה — אני לא רוצה להגיד בראדם — מגדיר עצמו כתנועה פאשיסטית, גיזענית ואלימה, זה מצריך את הוצאתו אל מחוץ לחוק.

● אפילו במחיר הרצאתה אל מחוץ לחוק גם של המתקדמת?

לפי הגיון בריא, זה לא צריך להיות כך. אנחנו הרי אנטי־תיזה לכל מה שהוא מייצג. התנועה שלנו שמה לעצמה למטרה לתמוך בהשגת־שלום במיסגרת החוק. איך אפשר להשוות בינינו לבינו? אנחנו לא תנועה גיזענית, אנחנו לא מסיתים לאלימות, אנחנו דוגלים במשא־ומתן בדרכי־שלום. כל השוואה בינינו לבינו היא מרושעת וזדונית.

● מהם יחסיך עם אותם חברי־כנסת המתנגדים לך?

אני מודע לעובדה שיש הרבה חוגים המתנגדים לרשימה המתקדמת כתנועה פוליטית מקובלת. היחסים שלי עם אותם חוגים הם קורקטיים, לפחות עם רובם. אני פוגש אותם במיזנון־הכנסת, במועדון־חברי־הכנסת בבית־המלון שבו אנחנו מתגוררים. באמת, יחסים קורקטיים.

● הצלחת לשבור דיעות קדומות אצל כמה מהם?

אצל אחדים — כן. בדרך־כלל, עם החברים ההגיוניים יש לי יחסים טובים. בעיקר עם כל חברי־הכנסת של מה שמכונה השמאל: ממפ"ם, ר"ץ והיונים במיפלגת־העבודה. אני יושב במיזנון עם חיים רמון, עם שבח וייס, עם רפי אדרי, ואפילו עם דב שילנסקי — שהוא קודם־כל עורך־דין, ושנית הוא יושב־ראש ועדת־הפנים, שאני חבר בה. למרות העמדות המנוגדות שלנו, יש לשנינו יחסים טובים.

אילנה אלון

גרמני בשנים

פלקור, דראקון המזל ונוח האטארה בתסקיד אטריו ב„סיפור שאינו נגמר"
מיפלצת בעלת לב טוב ואלף ברגים מפעילים

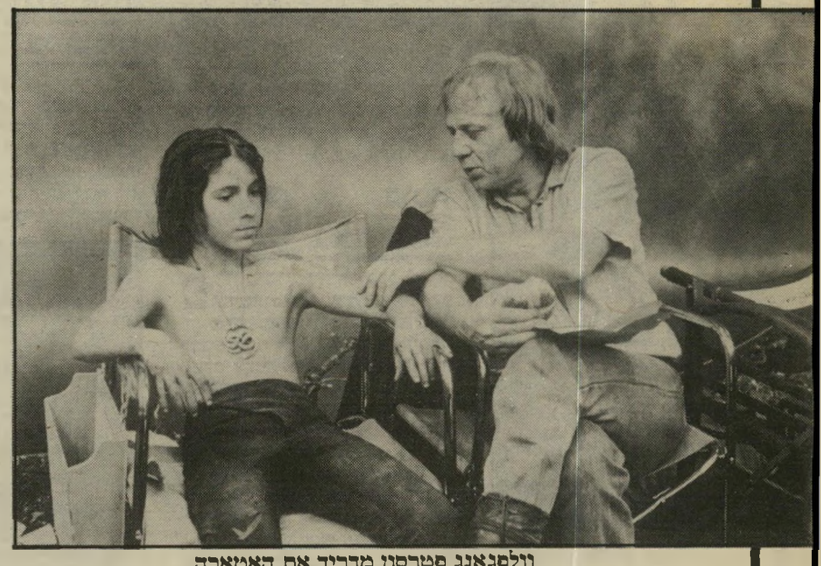
ולפגאנג פטרסן — בימאי סופרפרודוקציות בגרמניה — עושה סרטים לאמריקאים וחושף את דיעותיו על ריגשי־האשם של הגרמנים

ולפגאנג פטרסן הוא תופעה חריגה בקולנוע האירופי: בימאי שהצליח להרים הפקות־ענק, של מיליוני דולארים, בימאי המודה בפרהסיה כי הוא מעריץ את הקולנוע האמריקאי, ואף על פי כן, לא זו בלבד שאינו שואף לעבוד בהוליווד, אלא שהוא מתעקש להביא את הוליווד אליו הביתה, לאולפני־הסרטים בעיר מינכן. כמה כאלה לא היו מויקים לנו גם בארץ.

הוא השנה לפסטיבל־קאן לל סרט. הוא בא רק כדי לפגוש כמה עיתונאים ולספר להם על סירטו החדש, אויבי שלי — סרט מדע בדיוני, שיעלה הרבה מיליונים, הפקה שהאמריקאים התחננו לפניו שיבוא ויצילה ממשבר.

נפגשתי עמו בקאן, וכמובן שהשיחה, שבמקורה צריכה היתה להתנהל על הסרט החדש בלבד, גלשה בלי מאמץ גם לנושאים אחרים — כפי שעשוי לקרות עם בימאי נינוח, שבא לדבר ולא להראות. ופטרסן הגרמני התגלה כאיש האוהב מאוד לדבר.

במשך שנים הכירו אותך כאחד מבימאי הקולנוע הגרמני הצעיר, העושה סרטים קטנים ויומרניים, על נושאים מאוד אישיים. והנה, לפתע מכנים אותך „האמריקאי שבין הגרמנים" ואתה מופקד על הפקות־ענק. מה קרה?

וולפגאנג פטרסון מדריך את האטארה
הרגשה קלאוסטרופובית על בימת הצילומים

נכון שעד לסוף שנות השבעים זכינו — אני וחבריי מן הקולנוע הגרמני הצעיר, אם מותר לכנות זאת כך — לשבחים רבים של הביקורת. הבעיה היתה, שהשבחים לא משכו קהל צופים. לכן לרבים בינינו היתה ההרגשה שצריך לשנות משהו.

או פנו אליי בהצעה לביים את הצוללת, וחטפתי אותה בשתי ידיים, משום שראיתי בה הזדמנות להשיג את השינוי המבוקש.

למען האמת, אני חייב להודות שמאז ומתמיד חלמתי לביים סרטים גדולים לקהל גדול, והושפעתי מאוד על־ידי הקולנוע האמריקאי. בשנות השבעים לא הזדמן לי להשיג את מבוקשי. חוץ מזה, נהניתי לעשות את הסרטים הקטנים, בעיקר עבור הטלוויזיה. עשיתי כ־20 סרטים כאלה, וזה היה בית־הספר הטוב ביותר שיכול להיות לקראת המעבר לסרטים בקנה־מידה גדול באמת.

אבל האם אינך רואה סכנה, כאשר אתה מביים סרטים כמו **הצוללת** או **הסיפור ש־אינו נגמר**, שכל הפרטים הטכניים יסיחו את הדעת מן האדם. מן הדמויות שעמדו פעם במרכז הסרטים שלך?

לא חשוב מה גודל הסרט, בני־האדם עדיין עיקר העניין שלי. בשעת הצילומים של הצוללת טרחתי הרבה ליצור הרגשה קלאוסטרופובית על בימת הצילומים, כדי שהשחקנים אכן יחושו כלואים בתוך מרחב קטן ונעול. ואילו בסרט החדש, אויבי שלי, השתדלתי להתרחק ככל האפשר מנוסח מילחמת־הכוכבים. אין זה מערכון־חלל, אלא סיפור על מיפגש בין דמויות תלת־מימדיות בסביבה אחרת, לא כאן, על־פני כדור הארץ.

לא מפריע לך לביים סרטים שבהם שחק־נים צריכים לדבר למכונות, או למסכים רי־קים, שעליהם יורכבו מאוחר יותר האפק־טים המיוחדים שהוכנו במעבדה? הרי כל הס־רט **הסיפור שאינו נגמר** נעשה בטכניקה זו.

האמת היא שזה הפחיד אותי עד מוות. הרגשתי כמעט כמו מנהל־עבודה בבית־חרושת. את הדראקון המעופף בסרט הזה מפעילים 20 טכנאים שונים, שכל אחד מופקד על איבר אחר של היצור: אחד על העין, השני על השפה העליונה, וכן הלאה. אתה מתבונן דרך עדשת־המצלמה ואתה רואה דראקון, אתה מרים את הראש ואתה רואה אוסף שלם של טכנאים, שכל אחד מתבונן בתשומת־לב במכשיר־טלוויזיה שמולו, שבעזרתו הוא מכוון את תנועות האיבר שעליו הוא אחראי. זה כמעט כמו שיגור טיל לחלל.

כאחרונה זכה סרטך הקודם, **הצוללת**, בהצלחה מחודשת ומסחררת, בלבוש חדש, כסידרת־טלוויזיה בת חמש שעות. בגרמניה ובאנגליה שברה הסידרה שיאי־צפיה. איך אתה מסביר זאת?

אני חושב שההצלחה מצביעה על שינוי ניכר שחל בתודעה הגרמנית בשנים האחרונות. זאת היתה הפעם הראשונה שסרט גרמני טיפל בתקופת־מילחמת־העולם השניה ללא שום ריג־שי אשם. הסרט פשוט תיאר מה קורה ל־45 מלחים בתוך צוללת גרמנית, מה זאת מילחמה, מה היא מעוללת לאנשים.

לא היתה בסרט שום אמירה פוליטית, לא דובר בו על השואה או על היטלר, ולא היו בו שום ריגשי־אשם. הקהל התעייף מכל הדיון הבלתי־פוסק על האחריות והאשמה הרובצת על כולנו, כשכבל פעם ניסו לדלות שוב איזו דמות חיובית של לוחם־מחתרת או מתנגד לנאצים, שישמש כאליבי לאומה כולה.

הצוללת בא לומר בפשטות ובאובייקטיביות לצופים הגרמנים: הנה כך נראתה המילחמה לגבינו, בני־אדם במצב הנורא של המילחמה. הביקורת הגרמנית סברה תחילה שאסור לנו לעשות דבר כזה, ורק אחרי שהסרט זכה בהצלחה רבה מחוץ לגבולות גרמניה, הרגשת שגם הם, המבקרים, נושמים לרווחה, שמותר להם להביע הערכה לסרט בלי שום רגש־חרטה.

זה התחזק אחרי התגובות של העיתונות הבריטית לסרט, אחרי הצגתו בטלוויזיה — וה־בריטים היו הרי אויבינו בקרב־הצוללות במילח־מת־העולם השניה.

ואומנם, עם הצגת הסרט בטלוויזיה הגרמנית נשברו השיאים, כי גם האחרונים שחשו עדיין שלא בנוח מול הסרט הזה, השתחררו כליל מן המעצורים כאשר ראו שאפילו אויבינו אינם חוששים להביע את הערכתם.

ובאשר לסרט החדש. קראו לך אחרי שההסרטה החלה, בעיקבות פיטורי הבימאי הבריטי ריצ'ארד לונקריין. האם היתה זאת פשוט עבודת־השלמה?

בשום פנים ואופן לא. אכן, פנו אליי שאבוא ואתחיל לצלם בתוך שבוע, מן המקום שבו הפסיק קודמי, והשבתי מייד בשלילה. הם התעקשו ושלחו אליי את התסריט, שהקסים אותי ולא יכולתי אלא רק להצטער שלא הוצע לי מלכתחילה. אך שוב סרבתי.

הם הזמינו אותי להוליווד, ביקשו שאראה את החומר שצולם כבר ואחליט רק אחר־כך. באתי, ראיתי והשבתי במקום שאי־אפשר להשתמש בחומר הזה.

לקחו אותי לאיסלנד, להראות לי את אתר־הצילומים המיועד לסרט, והוא נראה לי בלתי־מתאים לחלוטין. כך גם התפאורות לעבודות האולפן, שהוכנו בהונגריה.

אמרתי לחברת פוקס, שהיא המפיקה, כי אם יורשה לי להתחיל את הכל מהתחלה, ולשמור בסרט רק את שני השחקנים הראשיים, לו גוסט ודניס קוואיד, אהיה מוכן לעשות את הסרט. הם הסכימו, ואז העברתי את כל הצילומים למינכן, שם הושלמה כל ההסרטה.

בכל מיקרה, יש באויבי שלי סצינה אחת, הנמשכת כ־20 דקות — סצינה שלא אוכל לגלות את מהותה, כי זה הסוד של הסרט — אשר תפתיע את כל מי שיראה אותה. לא בשל האפקטים המיוחדים, ולא בשל תפאורה, איפור או כל טכסיס טכני אחר, אלא בשל התוכן וה־מהות האנושית של מה שמתרחש בה.

האם זה סרט גרמני או סרט אמריקאי?

זה בפירוש סרט אמריקאי, אולם הוא עשוי על־ידי בימאי גרמני, עם צוות גרמני, על אדמת גרמניה, מהתחלה ועד הסוף. דבר כזה לא היה עד היום.

כל הסרט צולם באולפן?

לא. התחלנו לצלם את צילומי־החוץ באחד האיים הקנאריים, אי שומם ומוזר, שנהרס כליל על־ידי התפרצויות של הרי־געש, והוא מתאים להפליא לנוף המוזר וההריגי של כוכב־הלכת המרוחק, שבו נפגשים שני האויבים. אולם את השמיים הוספנו בתוך האולפן, כי צבע השמיים בחלל שונה מכפי שנראה מפני כדור־הארץ.

סיפרת פעם שהתחלת לעשות סרטים בגיל 11, ושתמיד חלמת להיות בימאי. יש לך הרגשה שהחלום התגשם?

אני חייב להודות שאני חושב הרבה פעמים על אותם הימים, ובכל פעם אני אומר לעצמי: „ראה זה פלא — הצלחתי!"

קולנוע

הפקות

דייויד פאטנם מכה שוב

מה עושה היום המסיק המקורי ביותר בעולם

אין ספק שדייוויד פאטנם הוא היום המפיק הבריטי בעל התעוזה הגדולה ביותר, ובעל אחוזי ההצלחה הגדולים ביותר, בסרטים שהוא מוציא לאור. אחרי שזקף לזכותו גילוי בימאים כמו אלן פארקר, יו האדסון ורולנד ג'וֹפה, וכאשר עם הפקותיו נמנים סרטים כמו אכספרס של חצות, מרכבות־האש, גיבור מקומי, דמעות של שתי־קה, ברור שכל סרט חדש שהוא מכין מעורר התעניינות גדולה.

כך גם הסרט שהוא מסיים בימים אלה. שמו הגנת השטח, ופאטנם שב לעסוק בו בנושא שכבר טיפל בו בדמעות של שתיקה: העיתונות מול הפוליטיקה. כתב משועמם של יומון לונדוני גדול מנסה למצוא את הקשר המשולש בין מותו המיקרי־לכאורה של נער עבריין, אשר נמלט מן הכלא, התפטרות של שר בממשלה, שנחשד בריגול לטובת הרוסים, ומותו המיסתורי של חבר לעבודה.

הדלפות בעילום־שם קושרות בין האירועים השונים, ואי־הרצון של כל הגורמים להרחיב עליהם את הדיבור רק מרבין את העיתונאי להמשיך בחקירתו, כשהוא נעזר במזכירתו של הפוליטיקאי המתפטר. אפילו העובדה שבעליו של העיתון אינו שש במיוחד לתת פירסום לכל העובדות הללו — ונדמה אף שיש לחצים מגבוה מאוד כדי להשתיק את הפרשה — אינה מרפה את ידיו.

גילוי בישרונות. כדרכו, שוב פנה פאטנם ובחר באנשים כמעט אלמוניים כדי שיעשו עבורו את הסרט, כאילו גילוי־כישרונות הוא חלק בלתי־נפרד ממלאכתו.

שמו של הבימאי הוא דייוויד דרורי. הדבר המצליח ביותר שעשה עד היום היה סרט תיעודי על מועדון־הכדורגל מאנצ'סטר סיטי. הוא עשה גם סרט עלילתי בשם צעירים לנצח, שמעטים שמעו עליו. התסריטאי מארטין סטלמן השתתף בעבר בכתיבת סרטים באורך מלא, כמו

שחקנית גרטה סקאקי
מזכירה חוקרת

קואדרופניה או באבילון. אבל גם במיקרה זה קשה להתייחס לתקדימים אלה כסיבות מספיקות לבחירתו של פאטנם.

דבר דומה אפשר לומר על השחקן הראשי, גבריאל בירן, שהיה אחד הגיבורים בסרט חנה ק'; של קוסטא־גבראס, שצולם בישראל, כי אין ספק שהופעתו שם לא היתה מלהיבה. למעשה, ההימור היותר בטוח היתה גרטה סקאקי, המגלמת את המזכירה המצטרפת לחקירה.

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב – העד. המעבר להודו. דמעות של שתיקה. אמאדאוס. קאוס. בלייד ראנר.

ירושלים – 48 שעות. העד. המעבר להודו. דמעות של שתיקה. אמאדאוס.

חיפה – המעבר להודו. דמעות של שתי־קה. העד.

תל־אביב:

★★★★ **קאוס** (גורדון, איטליה) — עיבוד קולנועי מרשים, אנושי ורגיש, של האחים טאוויאני, לארבעה סיפורים סיציליאניים של לואיג'י פיראנדלו.

★★★★ **המעבר להודו** (פאר. אנגליה) — דייויד לין נשען על סיפורו של פורסטר, כדי להציג את העימות בין תרבות־המערב לתרבות־המיזרח, בין העולם המתועש לבין העולם השלישי. מרהיב, מישחק ברמה גבוהה.

★★★★ **דמעות של שתיקה** (גת. אנגליה) — סיפור הידידות בין כתב אמריקאי לעוזרו הקאמבודי, על רקע תמונה מזעזעת של מילחמת־השמד, המתנהלת בשם סיסמות אידיאו־לוגיות. בימאי: רולאנד ג'פה.

★★★ **העד** (אורלי, ארצות־הברית) — בלש נאלץ להסתתר בין בני הכת אמיש, נוצרים הסולדים מהמודרניזציה והאלימות. המיפגש בין איש הרחובות הזועמים של הכרך המודרני לבין תרבות שנשתמרה מן העבר הוא מרתק. בתפקיד הראשי: האריסון פורד.

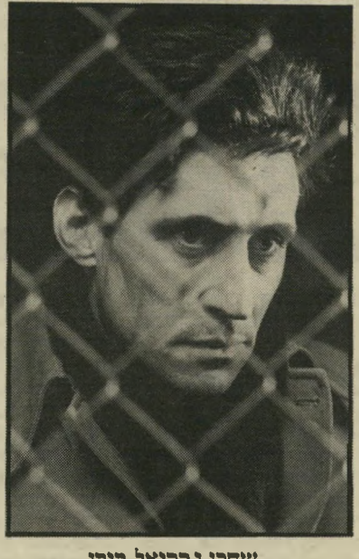
★★★ **בלייד ראנר** (אלנבי, ארצות־הברית) — בלש פרטי בעולם עתידני נלחם ברובוטים אנושיים. הבימאי רידלי סקוט משת־מש בעלילה מתחום המדע הבדיוני כדי לדון ברצינות, בעזרת אמצעים חזותיים מעוצבים להפליא, באחת האפשרויות הממשיות יותר של פני היקום מחר. שוב, עם האריסון פורד.

ירושלים

★★★ **48 שעות** (בנייני־האומה, ארצות־הברית) — בלש ורועה־זונות משתפים פעולה כדי ללכוד לווייתן־פשע מסוכן. סרט מלא וגדוש בפעילות ובהומור, שילוב מוצלח של ניק נולטה ואד מרפי בתפקידים הראשיים.

חיפה

★★★ **השוטר מבוורלי־הילס** (מוריה. ארצות־הברית) — אדי מרפי כשוטר היוצא לנקום מותו של ידיד. מה שקורה אינו חשוב ביותר. העיקר שמרפי הוא במרכז העניינים, ובזכותו הסרט הוא להיט־קופה מאין כמותו.

שחקן גבריאל בירן
כתב משועמם

סאנדרין בונר – בנות במשבר

לסחוט את החיים

בעייתי

לחיי אהבותינו (מוסיאון, תל־אביב, צרפת) – **סרט קשה לעיכול. מחוספס וחריף זה, הוא תופעה חריגה ביותר בקולנוע הצרפתי של היום, שהוא קולנוע מהוקצע, מלוטש, וברוב המיקרים עייף. הבימאי מוריס פיאלא מצליח כאן להגשים את שאיפתו, ללכוד כמה ריגעי־אמת מן החיים ולהנציח אותם בסרט – נצחון קטן של האמנות על המוות ועל המציאות בת־החלוף.**

פיאלא מצייד תמונה של מישפחה צרפתית במצב של משבר. ההורים בגיל העמידה, שיחסיהם מעוררים. מלאי חרטות על העבר וחוששים מן המוות, ההופך לפתע למוחשי – רגשות הסוחפים אותם לעיתים למעשים קיצוניים. הצאצאים, בן ובת, מתבגרים כל אחד בדרכו – הבן ספוג רגש האחריות של מי שרואה עצמו כאב־מישפחה בעתיד, הבת גומעת בצמא מן החופש המיני, המאוס כל־כך על שאר בני ביתה, והמעורר בסתר את קינאתם.

שלא לפי המסורת, אין פיאלא חש צורך לספר סיפור עיקבי ומטופח. הוא קולט רגעים של שיא במערכת היחסים בין ארבע הדמויות, והוא סוחט כל אחת מהן עד הסוף, כאשר אינו מותיר אף לא טפח אחד שאינו נוגע בו. מבעיות כלכליות ועד לתשוקות עקרות, מתיסכולים מיניים ועד לפחד מפני הקץ המתקרב.

הסרט מתרכז במידה רבה בדמות הבת (סאנדרין בונר) והמשברים העוברים עליה. אבל לבני־המישפחה נודעה חשיבות גדולה לא פחות. כל אחד מהם בתורו מתנהג לא פעם כנבזה, מצליח להרגיז לא רק את הדמויות האחרות אלא גם את הצופה באולם. אולם דווקא בכך מתמצית האמת שבסרט הזה, אשר אינו מנסה לבנות גיבורים, אינו מנסה לטייח ולקשט, אלא מציג בני־אדם בשר־ודם כפי שהם, מרגיזים לעיתים, מעוררים אהדה, רחמים או התחשבות.

ומה שחשוב במיוחד: פיאלא יורד לשורשים של דמויות אלה, מעבר למציאות המיידית והאמינה מאוד שהוא מצייר.

הנס וחילזון – הגבולות בין מציאות לדימיון

להציל את פנטסיה

משפחתי

הסיפור שאינו נגמר (פאר. תל־אביב, גרמניה) – **הסרט הזה, כמו הספר של מיכאל אנדה, שעליו הוא מבוסס, חורג מן התחום הרגיל של מוצר מיסחרי. יש המתייחסים אליו במקומות מסויימים כיצירה מיסטית על כוח־ההשראה של האדם, החולף ומצטמק ושבלעדיו יהפכו חיי־הרוח של האנושות לשממה. יש הרואים בסרט לא יותר מאגדת ילדים. בכל מיקרה, הסרט הזה הוא שובר־הקופות הגדול ביותר שיצא פעם את גבולות גרמניה המערבית. וזוהי ההוכחה לכך, שבין אם מתייחסים אליו ברצינות ובין אם לא, הרי שהרוב הגדול סבור כי הוא מספק הרבה בידור.**

כל נסיון לתמצת את הסיפור הוא חסר־טעם. אפשר רק לומר כי המדובר בילד בודד, השוקע בהזיות אשר מביאות אותו לארץ פנטסיה. זוהי ארץ ההולכת וגוועת בגלל מגיפה מוזרה. רק הוא, הילד עצמו, יוכל להצילה, למרות שאינו יודע כיצד עוברים את הגבול בין המציאות לפנטסיה. כל העניין קשור בהרבה יצורים דמיוניים, כמו דראקון מעופף או צב נבואי. לכן סירטו זה של וולפגאנג פטרסן נשען מעט על שחקנים אמיתיים והרבה מאוד על מחלקת האפקטים המיוחדים, אשר סיפקה לו מיפלצות, שדונים ושאר יצירי הדמיון הפרוע, בשפע רב.

הסרט לובש דוק וורד של אגדת־ילדים חביבה, הטומנת בחובה, אולי, מוסר־השכל גם למבוגרים. אלא שבמונחים שבהם מסופר הסרט, יתכן מאוד שהמבוגרים יראו זאת כפחיתות כבוד להתייחס אליו בכובד־ראש. מאחר שהסרט משתמש רק במחצית הראשונה של הספר (ראה ראיון בעמוד 28 עם בימאי־הסרט בפסטיבל קאן), חסר כאן מוסר־ההשכל הסופי, שבא, בסיפרו של אנדה, במחצית השניה, כאשר אותו הילד, אשר צריך להציל את פנטסיה, נופל בשבי הכוח שהופקד בידיו. את זאת שמרו היוצרים לסרט־המשך, אבל נראה שאין זה מפריע במיוחד.

שלום אלדומי לקח ג'ריקאן ושרף את ביתו, כדי להתנקם באשתו (משמאל) שהיכתה והשפילה אותו. אך השופטת אמרה:

„גם מכשפה

„כן, זה נכון, בעלי מעולם לא נהג באלימות, הוא אף פעם לא היכה אותי. זו הייתי אני שמפעם לפעם היכיתי אותו ואף הרבצתי בראשו במכשיר כבד," ענתה נעמי אלדומי בעיניים מושפלות לשאלות הסניגור, בנימין בכר.

„אני שרפתי את הבגדים של אשתי, כי היא לא מכבסת לי ולא מבשלת. וגם במחאה על שהמישטרה לא מטפלת

מוצג מישפטי: הג'ריקאן שבעזרתו הוצת הבית
נפט לפתיליית השבת

אסור לשרוף!"

בתלונות שאשתי מכה אותי," מסר שלום אלדומי בהודאה למישטרה.

21 שנה עברו בני־הזוג קשה מאוד כדי לחסוך כסף לבית פרטי משלהם. כאשר השיגו סוף־סוף את חלומם, קם הבעל ושרף את הבית. הסיפור העצוב רצוף מריבות ומדנים, שהפכו את החיים בבית לגיהינום מתמשך.

שלום נשא את נעמי לאשה מייד אחרי שיחרורו מצה"ל, לפני 21 שנה. הם היו חסרי־כל, שלום התגייס לשרות בתי־הסוהר ועבד כסוהר. נעמי עבדה כל השנים במשק־בית וחסכה כל פרוטה. כדי להגשים את חלומם, עבדו השניים בשעות הפנאי שלהם בניקוי חדרי־מדרגות.

חריצותם נשאה פרי. בשנת 1977 ראו סוף־סוף את חלומם מתגשם, ובנו בית יפה בראש־העין.

אולם האושר לא שכן במעונם.

הבית החדש עורר קינאה בשירות בתי־הסוהר, רכילות מרושעת אמרה כי את הבית בנה שלום מכספי שוחד שקיבל מאסירים, איתם שיתף פעולה. נפתחה נגדו חקירה והוא הושעה מהשירות למשך שנה.

בתקופה הזו התרופפו עצביו של שלום, הוא החל שותה לשוכרה והפך לשיכור כרוני. נעמי החלה מתרחקת ממנו. היא לא יכלה לסבול את הגבר השתוי, שהיה מתגולל בבית כל שעות היום ומקלל. היא התלוננה כי הוא אינו נותן כסף הביתה, כי הוא שותה את כל

משכורתו בבתי־הקפה בראש העין, ומחזיק מונית כרכב צמוד.

המריבות הלכו והחריפו. נעמי החלה להכות את בעלה השיכור ואף רדפה אחריו לבתי־הקפה, צעקה, קיללה והעליבה אותו. חמשת הילדים ברחכים שונות, אולם הדבר לא עלה בידו, ונעמי סלדה ממנו יותר ויותר. היא הוציאה את חפציה מחדר־השינה המשותף ועברה לישון בסלון. „היא לא כיבסה עבורי ולא בישלה, ושנה שלמה ישנה בסלון, כדי שאני אצטרך לאנוס אותה," סיפר בעלה בבית־המישפט.

ביוני, שנה שעברה, כאשר כל בני־הבית הלכו לישון, התעוררה נעמי מריח נפט. היא חשה כי שמיכת־הפיקה שעטפה את גופה היתה רטובה וגם הפיג'מה שלבשה הדיפה ריח־נפט. מחדר־השינה ראתה להבות. היא מיהרה לרוץ לתחנת־המישטרה. עד שהגיעה המישטרה, כיבו הילדים את השריפה. המישטרה עצרה את הבעל בחשד להצתה.

שלום הודה כי הצית את ארון־הבגדים של אשתו. „התלוננתי הרבה פעמים במישטרה שאשתי מכה אותי, אבל הם לא שמים לב. לאשה מותר הכל, רק על גבר הם מכבידים. הם חושבים שאם אני שיכור אז מותר לה

גלגל־שיניים בראש

ב**שנת 1980** הסתיימה החקירה ושלום טוהר מחשד. נעמי פנתה לשרות בתי־הסוהר ודרשה להחזירו מייד לעבודה. אולם שלום כבר לא היה במצב נפשי מתאים לעבודה. הוא שתה לשכרה ולא יכול היה למלא את תפקידו. אחרי ימים ספורים בתפקיד יצא לפנסיה מוקדמת.

שלום ניסה להיגמל מהאלכוהול של בני־הזוג היו אומללים מאוד במערכת מישפחתית זו.

לרצוח אותי," אמר. בית־המישפט נתן צו כי על הבעל להתרחק מהבית ולא להתקרב לאשתו.

שלום עזב את הבית והתגורר בבית אמו הישישה. הוא הרגיש עצמו מוכה גורל. הנה, אחרי שנים רבות של עבודה קשה וחסכונות, הגיע סוף־סוף לבית יפה ולחמישה ילדים מוצלחים, אלא שאז נזרק מביתו ומעבודתו, והפך לשתיין חסר־ערך.

שלום סירב להתגרש מאשתו. „אני לא שרפתי ולא ניסיתי לשרוף את אשתי, אני עדיין אוהב אותה ויש לנו חמישה ילדים. כל מילה רעה שאגיד נגדה תהיה בעצם נגדי," העיד בבית־המישפט.

„רציתי להתאבד על־ידי שריפה, בתוך הבית, אך החלטתי שזה יכול לפגוע בילדים!"

הוא סיפר על תחילת חיי־הנישואין, על האהבה הגדולה שהיתה ביניהם. „היכרתי את נעמי אחרי שהשתחררתי מהצבא. נישאנו ובשלוש השנים הראשונות לא היו לנו ילדים. לילה אחד היא בכתה ושאלה אותי: ‚שלום, אם לא יהיו לנו ילדים — אתה תעזוב אותי?' ואני אמרתי לה: לעולם לא אעזוב אותך!"

הבעל סיפר על מסכת היגון והסבל שעברה עליו בשנים האחרונות. „היא ניסתה לרצוח אותי, היא רצתה להכות בראשי בגלגל־שיניים המחובר למוט. זרקתי את המכשיר לגינה, והיא החזירה אותו ותלתה אותו על הקיר כקישוט," סיפר.

„היא היתה משפילה אותי לפני הילדים, ופעם אחת גם לקחה זוג תחתונים ויצאה. כאשר אחד הילדים שאל אותה לאן היא הולכת, היא אמרה: ‚אני הולכת להזדיין עם מי שארצה, ואבא שלכם יתפוצץ ויקבל התקף־לב'."

באותו ערב יצא שלום מהבית והלך לבית־הקפה הסמוך, שם שתה והשתכר. כאשר חזר הביתה לא הצליח להירדם. הוא הסתובב על מישכבו ולבסוף עלה לעליית־הגג, שפך נפט מהג'ריקאן, שהכיל נפט עבור הפתיליה של יום שישי, והצית את ארון־הבגדים של אש־תו.

הוא עזב מהבית ובדרכו שפך, לדברי כתב־האישום, נפט גם על ספת־הסלון, שעליה ישנה נעמי. שלום הכחיש כי ניסה להצית את האשה: „אני אוהב אותה אני לא זוכר אם שפכתי עליה נפט, לא רציתי להצית אותה וכמובן שלא זרקתי עליה גפרורים. אם המיש־טרה מצאה גפרור שרוף בין הסדינים שלה זה מפני שהיא מעשנת כמו קטר," העיד שלום.

מייד אחרי השריפה הסגיר עצמו שלום למישטרה, כשבידו שקית ובה סדין, מגבת ומיברשת־שיניים. „אני מיקצועי, הייתי סוהר הרבה שנים וידע־תי שיעצרו אותי, אז הכנתי לי כבר את הכל," סיפר לבית־המישפט.

חושד בעיניים

שלום ישב במעצר זמן־מה ואחר כך שוחרר, בתנאי שלא יתקרב לביתו ולאשתו.

אך שלום לא שמר על הצו. הוא המשיך לשתות לשכרה ופעמיים הגיע אל הבית. כאשר התלוננה על כך נעמי במישטרה, התברר לה כי אין בידי התביעה לעשות דבר, מכיוון שהיא העדה היחידה להפרת הצו הזה. מאחר שלפי החוק אשה איננה יכולה להעיד נגד בעלה, אלא במיקרים של תקיפה ואלימות מצידו, לא היו בידי הפר־קליטות ראיות קבילות כדי לפתוח תיק בעניין.

נעמי ידעה כי הסוף לא יהיה טוב, אך לא יכלה לעשות כלום. בינואר השנה חזרה נעמי מעבודתה בשעה חמש, וראתה שכנים ליד הבית. „שלום שוב שרף את הבית," אמרו לה. היא התקרבה וראתה כי כל העציצים בכניסה הושחתו במכשיר כבר. שולחן הסלון היה שרוט ושבור, המקרר והתנור היו מושחתים ושבורים וחדר־השינה היה שרוף כולו. „שכנים האירו לי בפנס את החדרים וראיתי כי הכל שרוף. נעשה לי שחור בעיניים. כל הארון שלי, 9 מטר, היה שרוף כולו, וכל הבגדים וכלי־המיטה חרוכים. לא האמנתי שבן־אדם יכול לעשות דבר כזה. לא היה לי איפה לגור עם הילדים. שכנה שיכנה אותי לשבוע בביתה, עד שצבעתי את הבית מחדש ואפשר היה לחזור לגור בו," סיפרה נעמי.

הפעם עצרה המישטרה את שלום עד תום ההליכים נגדו. מבית־הסוהר כתב הבעל לאשתו ולבני־מישפחה אח־רים: „אני מודה ששרפתי ואת העונש על ההצתה אקבל באהבה."

התובעת, שרה דותן, הגישה לבית־המישפט את מכתביו אלה של הנאשם. אך הסניגור טען כי בעת ההצתה היה שלום שיכור, ולכן לא יכול היה ליצור את הכוונה הדרושה לעבירה פלילית.

שלום עלה על דוכן־העדים. סיפר מה קרה ביום־ההצתה.

סיפר שלום:

התגוררתי אצל אמי, ולא היה לי כסף לקנות סיגריות. הילדים שלי היו נותנים לי כסף מפעם לפעם. ביקשתי שיביאו לי מצעים ובגדים, אבל היא לא נתנה להם.

הייתי במצב כזה שידעתי כי אני מוכרח לעשות משהו, להתאבד או לה־רוג אותה. ואני מודה לאלוהים שהכל נגמר רק בנזק לרכוש.

החלטתי להתאבד, וקניתי בקבוק ג'ין. לקחתי את הבקבוק לפרדס והתכ־וונתי להתאבד שם. אבל בסוף החלטתי להתאבד בבית שלי. זכור לי שישבתי על המיטה הזוגית והחלטתי להתאבד בשריפה.

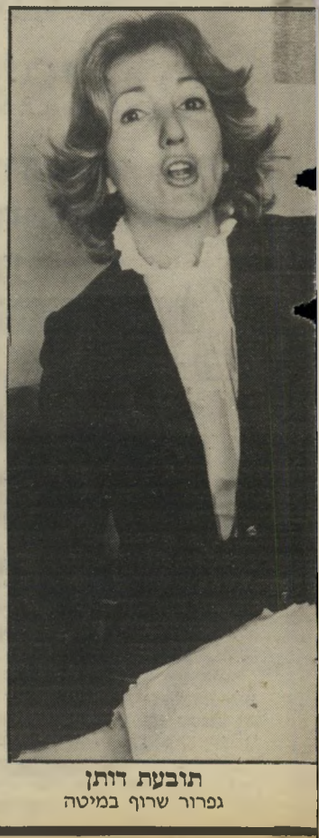
ראיתי פיתאום ששאתי כבר עשתה שינויים בבית, הרסה קיר, והחליפה שטיח, כאילו שהיא בעלת־הבית. כעס־תי מאוד, שתיתי, יצאתי לגג ולקחתי את הג'ריקאן. שפכתי נפט בסלון על הספה והצתתי במצית. שברתי טלוויזיה מקולקלת וגם מערכת שקניתי לבן שלי.

הייתי בלתי־מאוזן. היום אני חושב שאדם שמבצע מעשים כאלה הוא חלאת־אדם. עצם העובדה שילדיי באו מבית־הספר וראו מהומה ומכבי אש, זה פגע בהם, ומגיע לי עונש, למרות ששרפתי את הרכוש שלי.

עד כאן דבריו של שלום בבית־המישפט.

התובעת העלתה על דוכן־העדים את הבן הבכור והבת הגדולה של בני־הזוג. כאשר עלו שני הילדים יפי־התו־אר על דוכן־העדים, אפשר היה לדמיין כיצד נראו הוריהם לפני 20 שנה, כאשר היו עוד צעירים, יפים ואוהבים, וחלמו על בית מלא אושר ושימחה.

אילנה אלון

תובעת דותן
גפרור שרוף במיטה

במדינה

עסקים
השכפ"ץ וביגדי־הים

קודם לחיילים, אחר־כך לחתיכות

הלהיט הגדול ביותר שתיכנן רנן בן־דויד (32) עד היום הוא השכפ"ץ של צה"ל.

מייד אחרי סיום למודיו במיכללת שנקר, תיכנן בן־דויד עבור חברת חנור את דגם־האב של השכפ"ץ. הדגם יוצר בתחילה עבור היחידה ללוחמה בטרור של צה"ל, והצלחתו הגדולה הביאה לייצור המוני של השכפ"ץ והפצתו בין כל חיילי צה"ל.

אבל מאז החליט בן־דויד כי דימיונו וכישרונו מתאימים יותר לתיכנון ביג־דיים ופריטי־אופנה אחרים לנשים, ולא לחיילים. ואומנם, בשנים האח־רונות עיצב בן־דויד לחברות ליז, ויקטורי, מיפ ופפקו, קולקציות של־מות של בגדי־ים בצבעים מרהיבים. הגר אנוש, עיתונאית. בספר בשם זה, שאותו הוציאה באחרונה. „עיתונות זה הרבה דברים, לטוב או לרע. זה יכול להיות חלטורה, אמנות, שליחות, עי־סוק ארסי, ועוד כמה דברים." היא מגדירה את ספרה כ„מדריך חיוני ל־עיתונאי שבדרך, ערכת־הישרדות ב־קרבות העקובים מדיו, בדרך למקום טוב באמצע העמוד הראשון. כתוב בעברית קלה, כדי שגם מיקצועניים יבינו."

אימוץ האפרוריות. הספר של אנוש, עורכת־חדשות בידיעות אח־רונות, כתוב בהומור, מעורר חיוכים פה ושם. „בניגוד לריעה הרווחת," היא מכריזה, „אין עיתונאי חייב להיות בור בכל התחומים."

על עצמה היא מספרת: „אינני עיתונאית חשובה. מעולם לא הגעתי להרכב הלאומי הראשון, ועכשיו אולי כבר מאוחר. עיתונות במיטבה היא לרוב מלאכתם של אנשים צעירים. אני, לעומת זאת, בת 43, ולא נראית כאשר יש לך הרגשה מוזרה שאוון נעלמה מצותתת לשיחותיך, כאשר בתחנת־הדלק יורקים עליך בשל ה־שלט עיתונות, כאשר פצצה קטנה מתפוצצת ליד דלת ביתך."

אחרי 20 שנה בעיתונות, ולמרות שהדברים הלא־נעימים הנ"ל קרו לה, היא מעולם לא חשבה לעזוב את ה־מיקצוע. „האי־נעימות זה חלק מה־עניין," היא אומרת, „זה נטל, אבל גם אישור שאתה עושה משהו, שאתה קיים, ששמים־לב אליך."

אנוש עלתה בגיל 15 מהונגריה. היו לה אז „שני שמות הונגריים בלתי־אפשריים," שאותם עיברתה אחרי הצבא. היא נשואה ליוחנן קלדי, המפיק המוסיקלי של הטלוויזיה הלימודית, ואם לבן 14 ובת תשע.

את כתב־היד של ספרה הראתה רק לבעלה ולבנה, כדי שאיזה עיתונאי אחר לא יגנוב לה את הרעיון. היא ובעלה הוציאו את הספר בהוצאה פרטית, תענוג שעלה להם בערך 2000 צעירה מכך אפילו ברקה. מעולם לא השתתפתי במישדרי־טלוויזיה", ולכן אין סיכוי שתזהה אותי ברחוב. אני קטנה, מרושלת ובעלת הופעה אפורה לא פחות מגוון קווצות־השיער ליד השביל בצד שמאל.

„כמו שאמרו פעם בבסיסי־הדרכה — לא נראית אחת מהסגל. יש לי פרצוף של פלוגת־מיפקדה. נולדתי עם ההופעה הזאת, כמו גם עם העצלות, שמנעה ממני לעשות משהו — משהו הרבה — כדי לבנות לעצמי חזות, התואמת יותר את הדימוי הטלוויזיוני של העיתונאית־ללא־חת. במקום הת־עמלות, מיספרה, אופנת־עילית ויישור שיניים, החלטתי בשלב מוקדם של חיי לאמץ אל ליבי את האפרוריות.

אפשר אבל קשה. אחר־כך מס־פרת אנוש על התהלוכה, שאינה חדלה לעולם, של הכישרונות הצעירים המידפקים על שערי־העיתונות. ליבה נשבר מרחמים, כי את צעדו הראשון במיקצועו הנבחר אין המועמד עושה כלל. זה משהו שעושים לו: קודם כל דוחים אותו.

„האם זה בכלל שווה את המאמץ?" היא שואלת. „על השאלה הזאת תצ־טרך להשיב בינך לבין עצמך, כאשר מעירים אותך באישון־לילי־אחדים סו־ער, כי מישהו הצית צריף של זונה. הוא גם הכין עיצוב שונה לחברת רון־לי.

קטלוג ללא שם. הצלחתו של בן־דויד בעיצוב ביגדי־ים הביאה לו הז־מנות לחו"ל. הוא נסע לצרפת ומילא גם שם הזמנה לקולקציה של ביגדי־ים. כאשר חזר ארצה, לפני זמן קצר, גילה כי החוזה, שחתם עם חברת רון־לי, לא קויים על ידה.

במיכתב ששלח המתכנן לחברת רון־לי, על־ידי פרקליטו, נמרוד אש־כול, הוא תובע את הכסף שהובטח לו בחוזה וטרם שולם. אך עיקר זעמו של המתכנן הוא על הפרת ההבטחה כי שמו כמתכנן יופיע ליד כל פירסום של ביגדי־הים היפים שתיכנן. בן־דויד גילה כי החברה הפיקה קטלוג המכיל עשרות מדגמיו, אך שמו אינו מופיע בו אף פעם אחת. גם מן הפירסומים ב־עיתונות נשמט שמו של המתכנן כליל. במיכתב נדרשת חברת רון־לי למלא את התחייבותה ולפרסם את שמו של בן־דויד ליד יצירותיו.

עיתונות
בדרך לעמוד הראשון

מחשבות ורודות של עיתונאית אסורה

„עיתונות זה לא מיקצוע," טוענת דולה, ואת ההפצה בחנויות ברחבי הארץ עושה אנוש בעצמה, מפני שמפיץ מכובד אחד אמר לה: „אם את רוצה לפרסם את המחשבות הוורודות שלך, אני רוצה לפחות 45 אחוז ממחיר הספר."

לכן מציעה אנוש לכל מי שרוצה להוציא ספר, שיוציא בכוחות־עצמו, אם הוא קצת מתמצא בשטח, אחרת כולם ירוויחו מסיפרו, פרט לו־עצמו. תוך כדי עבודת ההוצאה, הכעס למראה ההדפסה העקומה, הריב עם הכריכיה והקילומטראז'ים שעשתה בסוסיתא 68 שלה כדי להפיץ את הספר, עלה בדעתה להוציא עוד ספר, שלו היא תקרא אפשר להוציא ספר. אבל קשה.

דעות
הגדרה ליברלית

עיקרון לחוד הצבעה לחוד

ההסבר של יחזקאל פלומין, סגן־שר לשעבר וממתנגדי ליכוד־הליכוד, כשנשאל כיצד קרה שחבריו בכנסת סטו מעקרונותיהם והצביעו בעד חוק איסור החזיר: „אנחנו לא עוסקים בחזיר, אלא בחזירות!"

שכפ"ץ וביגדי־ים בעיצוב בן־דויד
דמיון. כשרון וצבעים מרהיבים

הפילהרמונית של ניו-יורק בפארק

הודות לתרומותיהם הכספיות של חברות ושל תושבים,
מתאפשר גם השנה קיומו של הקונצרט המסורתי בפארק.

בקונצרט הפעם תופיע התזמורת הפילהרמונית של ניו-יורק בניצוחו של **זובין מהטה**
עם הסולן הכנר **יצחק פרלמן** ובהשתתפות התזמורת הפילהרמונית הישראלית הצעירה.

הקונצרט יתקיים בגני-יהושע — פארק הירקון במוצ"ש 29 ביוני ב-9.30 בערב.

הכניסה חופשית

משימה לשוטרים מתחילים

(תרגיל לשוטרים מתחילים מס. 2)

יופי של מידור לכל המשפחה

שבוע 3

„רב-חן" ת"א	„מגדל" חולון
„פאר" חיפה	„סביון" ק. ביאליק
„אשדוד" אשדוד	„אסתר" אשקלון
„אביב" טבריה	„נוה-זית" לוד

זיוה תלם

מזמינה אותך

אופנת קיץ 1985

תמרה יובל – קולקציה איחודית בלבן
חוה לוי – דגמים מרהיבים אופנתיים
רפי יעקובזון – חליפות, מכנסיים, דגמים אופנתיים
M/N – שמלות קיציות, חצאיות, חולצות, מכנסיים, אוברולים
סריגים עבודת יד: עדנה רוס כפר תבור
(פרסטיג') חגורות, תיקים תואמים לבגדים

המכירה תתקיים ביום ששי 14.6.85
ביום שבת 15.6.85
בין השעות 14–10
17–19

בבית זיוה תלם, דוד המלך 10, הרצליה פיתוח ●
טל. 052-72976

עיצוב: רזיאלה

למחזיקי ישראכרט

חייג טלכרט, 03-287651

למסירת מודעות לוח, מודעות מסגרת ומודעות משפחתיות

בשעות 8.30–17.00

איתן עמיחי

הדברת מזיקים

בע"מ

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.

רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272

טל. 6-5-790114 רש' מס' 21 עסק 481/75

שמירה על בריאותך ורכושך

שולה

השתלת ציפורניים מלאכותיות בשיטה אמריקאית — בידיים וגם ברגליים וכן השתלת ריסים.

תל-אביב, המלך גזרג' 89
טל. 284919—295318

מתיחת פנים ללא ניתוח

בעזרת תרגילי התעמלות – יוגה לשרירי הפנים

טלפון בבית – 03-479777

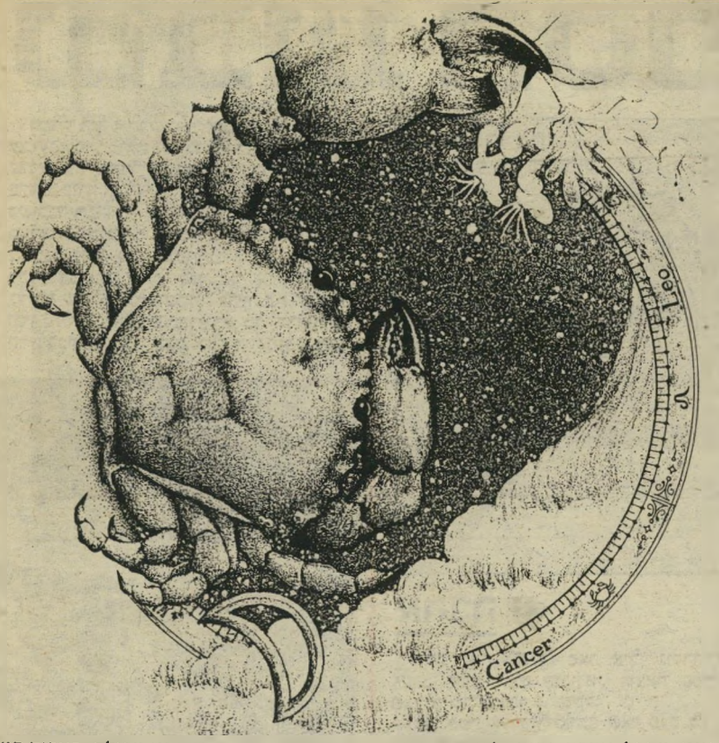
מרים בניזיני

מזל החודש:

סרטן

מיקום הירח חושף את הנקודה הרגישה ביותר באישיותו של כל אחד

אדם שיש לו ירח במזלות הרפתקניים, כמו קשת, תאומים, דלי או טלה, ברור שהוא לא יהיה הטיפוס המישפחתי, הנהנה לשבת בבית ולהעביר את הזמן בפגישות מישפחתיות חמימות. אדם כזה מוכרח להימצא בתנועה. הוא כמעט יוצא מדעתו כשהוא נאלץ להשאר מסיבה כלשהי בבית. הוא רוצה חופש, עצמאות ומגע עם אנשים רבים ושונים. ירח בקשת או בתאומים יסכים להישאר בבית רק כאשר יהיה לו ספר כל־כך מושך, שיפצה אותו על כך שנאלץ להימצא במקום אחד יותר משעה. אולם אותם שיש להם ירח במזל טלה או דלי,

לירח, שהוא שליט מזל סרטן, חשיבות הרבה יותר גדולה מכפי שמייחסים לו בדרך כלל. כששואלים אדם „לאיזה מזל אתה שייך"? זה כאילו שהיה נשאל „היכן היתה השמש ביום שבו נולדת?" החלוקה לשנים־עשר מזלות היא מקובלת ביותר, ומי שמתמצא קצת באסטרולוגיה מייד יודע איפה „לתייק" את האדם שהכריז על שייכותו למזל זה או אחר. כדי לדעת היכן היה הירח ביום הלידה יש להתייעץ עם אדם היודע לקרוא בטבלאות. הירח מסמל את הנשמה, את חיי־הרגש ואת הנגישה או ההשקפה האמיתית של האדם על החיים. הירח מראה מהן הנקודות החזקות והחלשות באישיות והיכן הוא עקב־אכילס – כלומר, מהי הנקודה הרגישה ביותר באישיות. מה באמת איכפת לו לאדם ומה מעסיק אותו ביותר.

לירח השפעה חזקה מאוד על כולנו, אפשר לעקוב אחרי מהלכי הירח ולראות שביום מסויים הכל מצליח ומצב־הרוח טוב גם ללא סיבה מיוחדת, ואילו ביום אחר שום דבר לא מסתדר, והאדם מצטער שלא נשאר במיטתו תחת להתאמץ, להתאכזב ולהי־כשל. הירח מסמל בית, מישפחה והיכולת להתייחס, לאנשים הקרובים, בני־מישפחה ובני־הזוג.

פשוט יהפכו את הבית על פיו. זה שיש לו ירח במזל דלי יוכל ליהנות בבית רק כאשר יבקרו בו הרבה אנשים, ידידים, קרובים, מכרים מיקריים, זה לא משנה לו – הוא יסכים לעזור לכולם. בני־מישפחתו הם האחרונים בתור, שהרי הסיסמה שלו היא „עזור קודם לרחוק".

הטלה יסכים להשאר בבית רק אם יתנו לו איזו משימה – כמעט לא משנה מה, אבל משהו שיהיה בו אתגר כדי להראות לכולם איך הדברים צריכים להיעשות באמת.

לירח במזלות־המים – דגים, סרטן, או עקרב – משמעות שונה. מזלות המים מסמלים רגש, והירח, שגם הוא קשור בחיי־הרגש, מדגיש את רגישותו הרבה של בעל אותו ירח. אדם שיש לו ירח במזלות־המים נוטה לאבד מהירות את הביטחון העצמי, הוא זקוק ליחס עדין ולהתחשבות ולהבנה.

ירח בסרטן נמצא במקומו הטיבעי, לכן אדם בעל ירח במזל סרטן יהיה חם, סימ־פטי, בעל חוש־הומור ומצבי־רוח המשתנים במהירות מדהימה.

ירח במזלות־האדמה דורש בטחון ויצי־בות. סבל רב נגרם לאדם שנולד כשהירח במזל גדי שכן זהו הירח הבעייתי ביותר. ילד שיש לו ירח בגדי נושא באחריות כבדה, שאינה מתאימה לגילו. הוא זקן בעודו ילד, אינו מקבל אהבה וחום, לעיתים קרובות אחד ההורים אינו נמצא ולפעמים שניהם. הדבר היחידי שיפצה אותו ויעניק לו אושר הוא ההצלחה בשטח הקאריירה.

ירח בשור פחות בעייתי. כאן התכונות המאפיינות את השור בולטות. אדם זה ירגיש ביטחון רק אם יהיה לו די רכוש, מזון ושלווה. לרוב הוא נוח לבריות וקשור לביתו ומישפחתו.

ירח בבתולה מדגיש את הביקורתיות, הדאגנות, חוסר־המנוחה ועצבנות. זהו האדם המתעניין בצד הרוחני, אולם מבזבז זמן יקר בחישובים קטנים, המראים שכאן נשמה של אדם צר־אופקים.

ירח במזלות־האש אריה, קשת וטלה – הוא, כאמור, ההרפתקני מכולם. באריה הוא מדגיש השילטון בכל מקום שבו יימצא. ירח בקשת הוא הפילוסוף, הוא אוהב שהכל יהיה מוגדר.

ירח במזלות האויר – תאומים, דלי, מאזניים – ידגיש בעיקר את החשיבות שיש לתיקשורת, לאנשים ולחברה.

תאומים קשור בחברה הקרובה, בתיק־שורת, וביכולת אינטלקטואלית גבוהה, אך אינו החלטי או יציב, ונאלץ לשאת ולקבל את הכפילות הקיימת באישיותו.

ירח במאזניים עסוק בעיקר בקישרי אהבה, חיבה וברומנטיקה, ולמעשה בכל ההנאות שאפשר להפיק מהמין השני. הוא עדין, בעל קסם וחביב על כולם.

בימים אלה אתם עסוקים בענייני־הבית, רוצים לייפות, לשנות ולשפר את המקום שבו אתם גרים. יש נטיה לשבת בבית ולי־הנות מאווירה מישפח־תית. ב־26 וב־27 בחו־דש עשויים להפתיע אתכם בביקור בלתי־צפוי. לבודדים שביני־כם זה יהיה ביקור מאוד חשוב. נסיעה שאתם מתכננים, תצא לפועל. כדאי לטפל בעניין זה בעיקר ב־30 בחודש וב־1 ביולי. ה־2 ביולי וה־3 בו יהיו ימים רגישים מאוד.

* * *

השבוע מתאים לפגישות עם ידידים, שכנים וקרובי־מישפחה. תוכלו ליהנות מנסיעות ומפגישות עם אנשים שעימם לא נפגשתם זמן רב. הערב שבו מסתיים ה־27 בחודש די מסוכן. ועד מוצאי ה־29 מומלץ לא לנסוע – ולהימנע מפעילות העלולה לסכן אתכם. בשטח הרומנטי המצב לא כל־כך מעודד. בני־הזוג מתוחים ומתנ־הגים בצורה מוזרה. זה לא הזמן לשיחות או חשבונות עימם. ב־30 ביוני וב־1 ביולי – יהיו בעיות בבריאות.

* * *

הצד הכספי מודגש בתקופה זו. אתם נוטים להוציא יותר מדי, מבלי לתת לעצמכם דין וחשבון על מצב חש־בונכם בבנק. בשטח המיקצועי נראה שמכי־רים בעבודה הטובה שאתם מבצעים. זו ה־הזדמנות לשוחח על העלאה במשכורת ועל הטבת התנאים. ה־28 וה־29 בחודש יהיו מעייפים, ויתכן שלא תרגישו טוב – לא כדאי לתכנן נסיעה. טיול או כל פעילות מאומצת. בשטח הרומנטי ה־30 וה־1 ביולי – קובעים.

השבוע תוכלו לפעול רבות כדי לקדם ולשפר תחומים שבהם סבלתם במשך השנה. אל תתביישו לבקש את הכ־ספים שמגיעים לכם. אנשים לוקחים בחשבון את ביישנותכם ומנצ־לים זאת. ה־30 בחודש וה־1 ביולי נראים מעיי־פים. בעיקר מפני שיטי־לו עליכם תפקידים של אחרים, או איזו אח־ריות נוספת שלא קל יהיה להתמודד עמה. ה־2 וה־3 בחודש יפגישו אתכם עם בני המין השני ויווצרו תנאים טובים לקשר חדש.

* * *

בתקופה זו אינכם מרגישים טוב. מצב־הרוח כבד, אתם נוטים להתבודד, להסתגר ולהת־רחק מאנשים. זה אינו אופייני לכם, אך די חשוב שתעשו לכם את חשבון־הנפש ותחליטו לאן פניכם מועדות. חיפוש אחר חוויות חד־שות יביא לאכזבה, כך שעדיף לוותר על כך ברגע זה. ה־28 וה־29 בחודש יהיו קשים – בגלל תביעות ודרישות של בני־משפחה. שימו לב למצב הבריאות של אנשים מבוגרים, שקרובים אליכם.

* * *

נראה שאתם יותר פופולאריים מתמיד. אנשים באים להתייעץ איתכם ושמים לב לרעיונות ולהצעות של־כם. בשטח הכספי מצב־כם משתפר. ה־26 או ה־27 ישמחו אתכם. בגי־לל סכום כסף שיתקבל. ה־28 וה־29 אינם מת־אימים לנסיעות. תהיו מתוחים מדי ועצבניים. וזה עלול לגרום לבעיות קשות. ה־30 וה־1 בחו־דש שוב מאלצים אתכם להתמודד עם בעיות בריאות שלכם ושל אחרים. אך אל תהיו פסימיים – זה יחלוף.

השבוע כדאי להקדיש יותר מחשבה ותשומת־לב למה שקורה ביניכם לבין בני־הזוג. קשרים רופפים, חסרי־יציבות וקביעות, גורמים לכם חוסר־מנוחה. כעת אפשר יהיה להתחיל בהיכרות חד־שה ופתיחת דף חדש ביחסים. יחסים שאינם בנויים על יסוד חזק, עלולים לגרום לכם להתלבטות קשה, וחבל להחמיץ את ההזדמנות לתיקון המצב. ביחסים שביניכם לבין הס־ביבה תיתכן מתיחות, וכעת תצטרכו לוותר.

* * *

אתם נאלצים לעבוד למעלה מן המידה. איכשהו יוצא שהצטברות של המון דברים מכריחה אתכם להת־רכז. לישון מעט ולנסות להספיק לסיים את הע־בודות. מצב הבריאות אינו טוב כל־כך, ובהח־לט אסור לזלזל בכאי־בים ובמחלות ישנות. השבוע להזכיר את עצ־מן. הימים היותר קשים הם ה־28 וה־29 בחודש. ב־30 בו או ב־1 ביולי צפו לביקור נעים של ידידים, או שתהיו מוזמנים למסיבה או לפגישה חברתית.

* * *

דברים מתחילים להשתנות. לפתע הכל מתחיל להיראות אחרת. אתם רגישים לתגובות של אנשים ומה שקודם לכן עברתם ע־ליו לסדר היום, כעת מרגיז ומקומם. חיי־הבית והחיים האישיים עוברים שינוי, וחשוב לדעת להסתגל ולהת־אים את עצמכם. אל תחזיקשו לעשות דברים בניגוד למקובל. כרגע זה לא הזמן המתאים לכך. הבית והמכונית חייבים להיות נעולים ושמורים היטב. יש סיכוי לגניבות ופריצות.

לבעיות הכספיות המטרידות כל הזמן, אפשר למצוא פיתרון השבוע. עסקות שלא יצאו לפועל אפשר עכ־שיו לסיים במהירות, מבלי להסס או להתל־בט. כדאי לנצל את ה־הזדמנות, להשקיע מא־מץ ואפילו להסתכן מעט. מאוחר יותר לא תצטערו על כך. בתחום הרומנטי קיימת הרגשה מוזהר. כדאי לבדוק היטב את היחס והכ־וונות של בני הזוג לפני שבאים אליהם בדרישות או מציבים לפניהם אולטימטום.

* * *

ימים לא קלים בין ה־26 וה־29 בחודש. אתם עייפים, מותשים ומצב־הרוח כבד. לפחות ב־30 ביוני או ב־1 ביולי יהיה לכם פיצוי, קודם כל בשטח הכספי – נראה שמצבכם טוב מכפי שאתם חושבים, התכוננו לזכות בסכום לא גדול, אבל משמח. תלמידים וסטודנטים – יעברו את הבחינות בקלות יחסית. הכוכבים עומדים לצידם בנושא זה. ה־2 וה־3 ביולי טובים לנסיעות, פגישות והיכרויות חדשות. בני מזל גדי יעזרו ברצון.

* * *

שבוע לגמרי לא קל מצפה לכם. ההרגשה הכללית אינה טובה. הבריאות שלכם או של בני־מישפחה מעסיקה אתכם וגורמת לא מעט דאגה. בעבודה אינכם מסתדרים עם הבוסים ועם האנשים שעימם אתם עובדים. כל הצעה או הערה שלכם מתק־בלת בעויינות, ואינכם מבינים את הסיבה. טוב כרגע להימנע מלה־ביע דעה, להמתין בש־קט עד שהמצב ישתנה. בתחום הרומנטי תופתעו ב־30 ביוני, אולם צפויה אי־הבנה.

שבוע הספר גם אצלנו

המדור הזה מוקדש כולו לאנשים שיפסידו את שבוע־הספר ברחובות, בגלל מחלה, עיסוקים שונים, שהייה בחו"ל וסיבות אישיות אחרות. כדי שהקולטורה והסיפרות, הפרושים על רחובותינו בשיכבה דקה, לא יפסחו עליהם, ערכתי סקירה קצרצרה של מה חדש ובאיזה נושא, וכך תוכלו להיכנס בעוד שבוע־שבועיים לחנות־ספרים ו־להגיד בביטחון על כל ספר, ואף אחד לא יעלה בדעתו שלא טיילתם שמונה שעות בין הדוכנים ובין מיליוני האנשים הצועקים, כדי לראות מה חדש בכתובים. הנה לכם, קצת מזה וקצת מזה.

אהבה

אצלי או אצלך, מאת אילן גולדהירש, עיצוב דלית ואמי רובינגר. הוצאת ספריית מעריב. מחיר: 10,000 שקל.

עוד ספר של שירי־אהבה שאף פעם לא נס ליחם. הספר מתחיל ב...

„כשהוא תופס אותך אתה יודע
גם אם אינך יכול להסביר,
אותו ה„קליק" אשר אתה שומע
נשמע כמו „בום" אשר סילון השאיר."

וזה נגמר ב...

„פתאום כבר מחזיקים פחות ידיים
ויש יותר שתיקות בלי אף מילה
ואין אותו ברק שבעיניים
ממש כמו שהיה בהתחלה."

ספר עם מסר חשוב למתחילים בענייני אהבה: אהבות נגמרות ומתחילות חדשות וגם הן נגמרות ושוב מתחילות חדשות. התיקווה לאהבה תמיד קיימת. מעודד!

ילדים

לגמרי לבד ברובע היהודי מאת אורה מורג־אריאלי, איורים מישל קישקה, הוצאת זמורה־ביתן.

יומן בחרוזים של הילד תומר, שהוריו החליטו לעבור דירה מחיפה לרובע היהודי בירושלים. סיפור השתלבותו של הילד בשכונה החדשה ובחברת הילדים החדשה. ואז, כשהכל כבר נראה מוכר ואפילו אהוב... „באו בישרו לי / לפתע הוריי / בשקט אבל / בקולם התקיף / תומר עוברים / לסביבות תל־אביב!!!"

תיאור של ירושלים, על אנשיה ושוקיה ו־

גגותיה, מנקודת־ראותו של ילד שבא למקום חדש ומתחיל להסתגל לאט־לאט, עד שבאים הוריו ומעבירים אותו שוב.

סודות של ילדים אחרים מאת דליה ויינשטיין, ציורים אמי רובינגר, הוצאת מעריב.

יהודה אטלס התחיל את הז'אנר הזה בסיפרות־הילדים בספריו הילד הזה הוא אני, גם הילד הזה וגם אני לא. מאז קמו כמה וכמה סופרים שהלכו בדרכו וכתבו שירים הלקוחים מעולמם של ילדים, כאילו נכתבו על ידם ובשפה שלהם. אני יודעת שיש אנשים שיגידו על הספר הזה „הנה עוד יהודה אטלס אחד", ואני אומרת הנה עוד עוגת־קצפת אחת, וכל עוגת־קצפת יכולה להיות טובה, גם אם אכלנו חמש עוגות לפניה.

הילדים הפרטיים שלי התאהבו בסיגנון הזה אצל יהודה אטלס, ומאז כל ספר כזה נקרא באהבה.

נוער

„בובע חדש" מאת נירה הראל, ציורים אבנר כץ, הוצאת עם עובד. מחיר: 4,850 שקל.

סיפורו של קיץ אחד בחייו של נועם בן ה־12. קיץ של אהבה ראשונה ושל אכזבה ראשונה, קיץ של מות סבו האהוב של נועם, הפגישה הראשונה עם מישטרה ועם צרות של גדולים. סיפור יפה על ילד ועל יחסיו עם מישפחתו, ולמעשה שבירת המיתוס של כמה מאושרות היו שנות ילדותינו. התמודדותו של נועם עם בעיות של גדולים, כאשר עדיין אין לו הכלים של הגדולים.

נסיעות

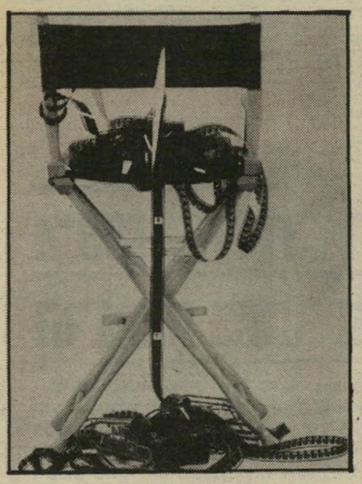
300 דולר מס־נסיעות לא מזיזים לכל אחד. כמה מהחברים הכי טובים שלנו בכל זאת נוסעים לחו"ל, והחינוך הפולני שלנו אומר שכאשר חבר נוסע לחו"ל צריך לקנות לו מתנה (זה מבלי לחשוב בכלל על הרמז שהוא מקבל ממך).

אז מה קונים? פרחים? מה הוא יעשה בהם באווירון? או אולי עזרה שניה? לכל אחד ממיודעי

יש כבר חדר שלם מלא חוטים ומחטים שחברים הביאו לו. אז הנה, קחו רעיון. תחת להסתובב בערי העולם אחוזי־דיבוק ולחפש משהו כתוב באותיות עבריות, קחו איתכם מכאן, או תנו לחברכם היוצא מכאן, ספר טרי־טרי. **רגע של חו"ל** מאת יורם אפק, ציורים של אמי רובינגר, הוצאת שבא. מחיר: 8,000 שקל. זהו אוסף של סיפורי חו"ל משעשעים בתוספת רעיונות ועצות שכדאי להשתמש בהם בחו"ל. יורם אפק הוא בעל־מסעות ותיק, שטור שבועי שלו בשם רגע של חו"ל מתפרסם במעריב מזה שנתיים.

מתנה יפה לנוסעים לחו"ל, וחתיכת נוסטלגיה לנשארים בבית.

קולנוע

קובץ מאמרים, שיחות וראיונות בענייני־קול־נוע, פרי עטם של אנשי־קולנוע יהודים כמו פרדריקו פליני, ריינר ורנר פסבינדר, ז'אן־לוק גודר, סרגיי אייזנשטיין, באסטר קיטון, צ'רלי צ'פלין, אלפרד היצ'קוק ואחרים.

למעשה, סקירה על צדדיה השונים של מלאכת עשיית הסרטים.

ערך איתן גרין, הוצאת עם עובד, מחיר: 5,150 שקל.

טבע

החי מתחת לאבן הוא לא ספר על מה שאתם חושבים, אלא דווקא על יצורים זעירים, החיים מתחת לאבנים של ארץ־ישראל ועל אורחות חייהם. גיבורי הספר הם זנבזיך־האבן, סוס־האבן, עקרב שחור, קוצר, מבריש־הנייר, נדל

ארוך־רגליים, חשופית, עכשוב, טחבית, צבתן ואפילו מיודענו הצרצר.

החי מתחת לאבן, מאת הזאולוג פינחס אמיתי וחוקר־החרקים דני סימון. הצילומים והאיורים גם הם משל שני האדונים הנ"ל.

ספר למשוגעים לדבר, שבטח חיכו לו הרבה שנים, המיסכנים. הוצאת עם עובד. מחיר: 13.340 שקל.

מחלות

מרפא ללב מאת נורמן קאזינס, הוצאת מילכה.

נורמן קאזינס משמש כמורה בבית־הספר ל־רפואה באוניברסיטת קליפורניה, אולם הספר הזה איננו מחקר מדעי על מחלות־לב ולא תאור־יות יבשות ומשעממות, המיועדות רק לבעלי מיקצוע. נורמן קאזינס חלה במחלת־לב בעצמו והחלים ממנה. הוא מתאר בידיד אמן (הוא כתב כבר 16 ספרים וערך את השבועון סאטרדי רביו) את הפחדים של חולה־הלב, את המילחמה במחלה וברופאים, שהרבה פעמים הם פסימיים מדי, ואת דרכו המיוחדת להחלמה.

ספר שנקרא כמו רומאן, ובוודאי יכול לעזור לחולים במחלות־לב, באשר הם.

שידור

צל"ש
הצגה חיה (לייו שואו)

● **לאברהם ברזילי**, הכתב הפעלתן של הטלוויזיה, שהפתיע ביום החמישי בכתבה יוצאת־דופן במבט. החידוש בכתבה לא היה הצילום המיוחד שבה ולא התיחכום הכתבתי, אלא הנושא, שלא היה, כפי שרגילים לראות על המירקע, פוליטי, פלילי, לאומני, או צרות אחרות. הנושא לא היה אלא הרבעה של גוץ הסוסים הערביים הנדירים. ברזילי הצליח לרענן את הצופים ואף הרחיק לכת, בעזרתם של הצלם ועורך המהדורה, כששידר את קטע־ההזדווגות בין הסוס הגיזעי לסוסה הגיזעית לא פחות.

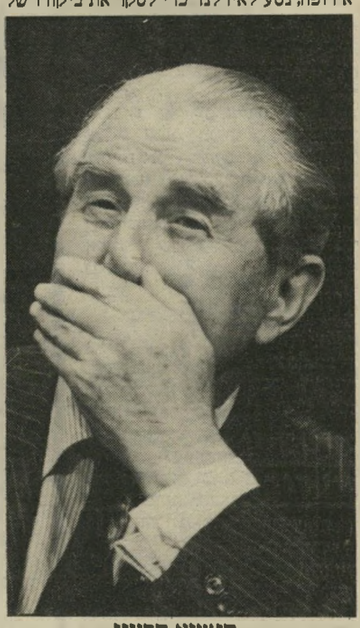
בטלוויזיה, שיו"ר הרשות שלה הוא רתי חובש כיפה, ושמנהליה ועסקניה טרודים במריבות בלתי־פוסקות ביניהם, זהו ללא ספק מעשה אמיץ, יוצא־דופן וראוי להערכה.

הקטע ששודר היה חתוך. הצוות הנציח את כל תהליך ההזדווגות, גם את הקטע שבו מסיעים המאמנים לסוס להתייצב בכיוון הנכון, אך העורך בטלוויזיה חשב שקטע כזה מוגזם.

מאחורי המירקע
עונש משמיים?

ביום החמישי, בפתח מהדורת יומן השבוע, הודיע **מיכה לימור**, עורך ומגיש המישדר, את הצפוי ביומן באותו הערב. בין שאר הכתבות הצפויות, הודיע כי תשודר כתבה על ביקורו של **חיים הרצוג**, נשיא־המדינה, באירלנד. הכתבה לא שודרה באותו ערב בגלל בעיות טכניות של האירים.

דויד ויצטום, שליח רשות־השידור ב־אירופה, נסע לאירלנד כדי לסקר את ביקורו של

הנשיא הרצוג
מדוע לא שודרה הכתבה?

הנשיא. אירלנד היא מדינה עניה, הסובלת מבעיות של אבטלה וחוסר תקציב, ואינה יכולה לממן לעצמה תחנת שידור לווייניים. לכן כל הכתבות שצריכות להגיע אל הלווייין עושות את דרכן בכבל תת־קרקעי מראבלין (או מכל מקום אחר) אל בלפאסט, משם ללונדון, ורק מהבירה הבריטית הן עוברות ללווייין. בכל פעם שמת־עוררות בעיות בבלפאסט, בעיקר בעיות טכניות, נשארת אירלנד מנותקת מישידורי־הלווייין.

כך קרה גם בעת ביקורו של הרצוג.

מכל הכתבות המתוכננות על הביקור הגיעה לישראל רק אחת, באורך של שתי דקות. היה מי שאמר, שזהו עונש משמיים לנשיא־המדינה, שביום שבו דרכו רגליו על אדמת אירלנד, התפרסמה בארץ התקפה קשה שלו על העיתונות הישראלית ועל צורת־הסיקור של אסון תאונת־האוטובוס וההלוויות בפתח־תיקווה. לכן, כך טענו, הבטיחה יד נעלמה שביקורו באירלנד לא יזכה בסיקור נרחב של העיתונות ובעיקר של הטלוויזיה.

אבל הרצוג לא למד לקח. גם באירלנד עשה דבר שלא ייעשה ותקף קשות את כלי־התיק־שורת האיריים.

עוד שערוריה

שום דבר, הקשור ברשות־השידור, אינו עובר, כנראה, חלק ומיקצועי. כל מינוי, כל שינוי, כל תוכנית, מלווים בזמן האחרון בשערוריות, במריבות ובמאבקים, לאו דווקא נקיים. הפעם מסתובב העניין סביב מינוי כתב חדש של הטלוויזיה ושל הרדיו באירופה.

דויד ויצטום, הכתב הנוכחי, היושב בגרמניה והמסקר עבור כלי־התיקשורת האלקטרוניים את כל הקורה באירופה, מסיים את תפקידו בחודש אוגוסט.

מכיוון שוויצטום הוא איש קול ישראל במקור, הכתב המחליף יהיה איש טלוויזיה: עניין של רוטציה. איש התפקיד נתון בלעדית בידיו של **אורי פורת**, מנכ"ל רשות־השידור.

לתפקיד היו כמה מועמדים: **מנשה רז, גיל סדן, חיים פלטנר, ישראל סגל וצבי** („צבה") **גורן**.

לקראת הכרעתו של המנכ"ל חלו כמה זעזועים, שבעיקבותיהם ניסתה אגודת־העיתו־נאים להתערב, וביקשה שהמועמדים יעברו דרך ועדה שתהיה מורכבת ממנהל־הטלוויזיה, מנכ"ל־הרשות וחבר־האגודה. אחרי כמה ימים בוטלה הצעה זו, והאגודה ביקשה מן המנכ"ל שיפגוש ויראיין את כל המועמדים.

במקביל התערב גם **דויד אדמון**, חבר הוועד־המנהל של רשות־השידור, וטען שאולי צריך לבטל לגמרי את התפקיד, מכיוון שרשות־השידור מצויה בקשיים כספיים, ויש לשקול מח־דש הוצאה כזו של מימון כתב באירופה.

קולות אחרים בוועד־המנהל הסבירו שויצטום הוא כתב טוב, ואולי כדאי להשאיר אותו שם לשנה נוספת. אחר־כך אמרו שאולי **מיכה לימור**, הנוסע לחודשיים להשתלמות בגרמניה, ישמש כתב זמני, עד שיימצא פיתרון אחר.

במיסגרת תהליך בחירת המועמד, זימן פורת את מנהלי הטלוויזיה והרדיו בעברית ובערבית, כדי להתייעץ איתם. **יוסף בראל**, מנהל ה־טלוויזיה, לא הגיע לדיון וביקש להקפיא את הנושא עד לדיון מקיף ב„פריסת כתבינו בעולם". ואחר־כך הועלה הנושא לדיון בוועד־המנהל.

כשנודע על התערבותו של הוועד־המנהל בנושא איוש מישרת כתב־הטלוויזיה בגרמניה, אמר **רפיק חלבי**, יו"ר ועד־העובדים: „אני מציע לבראל שלא ינהל את הטלוויזיה דרך הוועד־המנהל. הוא לא צריך לתת להם לקבוע מי יהיה כתב ומי לא. תפקידו לנהל את הטלוויזיה בצורה מיקצועית, ולא לדאוג שהוועד־המנהל יקבע מי תהיה עוזרת הפקה."

מקורבי פורת טוענים שזהו חלק ממסע נגדו, המתנהל כבר חודשים ארוכים בכל מיני נושאים, ובכל פעם שפורת אומר „שחור", יש מי מחברי הוועד־המנהל או מנהלים אחרים ברשות הקופ־צים ואומרים „לבן", ובמיקרה הספציפי הזה אין לוועד־המנהל סמכות להתערב. זוהי החלטה של המנכ"ל.

ביום הראשון אחרי־הצהריים ראיין פורת את כל המועמדים, ובערב הודיע שבחר בישראל סגל לתפקיד באירופה. סגל יסע, כנראה, באוגוסט.

גם דן רביב במוכים

עוד לא נרגעו הרוחות מן האלימות, שהופנתה כלפי **מנשה רז**, כתב הטלוויזיה הישראלית, וצוות־הצילום שלו, בהפגנת גוש־אמונים בתל־אביב: עוד לא הספיקו הצדדים לחקור את הפרשה ולהתנצל — וכתב נוסף של הטלוויזיה זכה לטעום את נחת זרועו של חמום־מוח אחר.

דן רביב, כתב הטלוויזיה לענייני־מיפלגות, סיקר במשך קרוב ל־20 שעות מפרכות את ועידת המיפלגה הליברלית, שנערה באיחוד עם תנועת החרות. בסביבות השעה 2 בלילה הטיח צעיר מזוקן בשם חנוך שגב, מנאמניו של אברהם שריר, דברים קשים לעבר יצחק מודעי. במהלך הדברים הוא נפל לפתע ארצה, מתעלף. חבריו הובילו אותו החוצה, השכיבו אותו על הדשא והתחילו לטפל בו, כשהם מצפים לבואו של האמבולנס שהוזמנו.

דן רביב, שהיה במקום בתוקף תפקידו העיתונאי, חשב שאירוע יוצא־דופן כזה ראוי לסיקור. יחד עם אנשי צוות־הצילום הוא יצא החוצה, אל הדשא. הוא ביקש מן הצלם לצלם, אחרי שהבטיח כי אין בזה הפרעה לטיפול במתעלף. בתוך שניות ספורות הוקף הצוות בפעילים, שהכריזו חד־משמעית כי לא יניחו לצלם ולא יתנו לצוות לזוז לשום מקום. בהתחלה־ הסתפקו הפעילים המשולהבים במילים בלבד, אך כשניסה רביב להתקדם עם ציוותו למקום האי־רוע, התהדקה הטבעת האנושית סביבו והקהל התחיל לצעוק לעברו ולקלל אותו: „מאניאק!" ואף הרפות גרועות יותר. הכתב והצוות ניסו לצאת מתוך המצור האנושי המאיים, אך זה התי־הרק סביבם, ואחר הצעירים התחיל לקלל ולצרוח בהיסטריה.

רביב ביקש מן הצלם לצלם את המהומה סביבם, ואז שלחו הפעילים ידיים לעבר המצלמה והצלם. כשהצליח צוות־הטלוויזיה להיחלץ מתוך המצור, זה היה מאוחר מדי — האמבולנס שנשא את הנפגע כבר הסתלק.

מישהו מתוך קהל חמומי־המוח טען, שראה את ידיו של דן רביב מונפות לעברו, ושאפילו קיבל ממנו מכות.

„אני לא נתתי מכות לאיש," הכחיש רביב. „קודם כל, משום שאני כתב טלוויזיה ויודע את מקומי בהבנעה. מקומי הוא לחטוף מכות בשקט. לא יתכן שאני אכה. חוץ מזה, אמרו שאני מאניאק, אז ברור לגמרי שבתור שכזה מגיעות לי מכות.

„האנשים סביבי מנעו מאיתנו למלא את חובתנו העיתונאית. הם ניסו לשבור את המראה, שנועדה להראות הפעם את האלימות של החברה הישראלית. אבל גם אם ישברו את הראי, זה לא ישנה את פרצופה של החברה."

דן רביב חזר לא מזמן לתפקיד של כתב מן השורה בטלוויזיה: „זו כתבה ראשונה שאני עושה אחרי שש שנים, ואני מוזעזע מן האלימות. זה פנטסטי לראות איך האלימות לא מתפרצת בי־ניהם לבין עצמם, אלא מופנית כלפי העיתונאים, ובעיקר כלפי הטלוויזיה. רמה של הטלוויזיה מותרת:

„דבר אחד ברור לחלוטין, זו לא היתה המיפ־לגה הליברלית נגד הטלוויזיה, אלא כמה יוצאים מן הכלל. אני רוצה לציין שהיחס של המיפלגה הליברלית לטלוויזיה הישראלית ואליי הוא יוצא מן הכלל. זה בסך־הכל היה פסיכי, בהופעת־יחיד על הדשא."

צידי ועידת־המיפלגה יכלו לצפות באירוע הדרמאתי מבעד לדלתות הזכוכית של האולם שבו ישבו. כששבו אנשי הטלוויזיה פנימה, כשהם סחוטים מן הקרבות בחוץ, פנה אליהם יצחק קעטבי, יו"ר הוועידה, מעל גבי הבימה והתנצל לפניהם. אחר־כך היה מיצער של שרים וחברי־כנסת של המיפלגה, שבאו ללחוץ את ידו של רביב ולהתנצל. „הם היו ג'נטלמנים עד הסוף," אמר רביב.

הדברים האלה לא שודרו ולא סופר עליהם מעל גבי המירקע, מדוע?

„קודם כל, הם לא צולמו, מכיוון שלא נתנו לנו לצלם. חוץ מזה, אני חושב שהייתי גורם עוול לאנשי המיפלגה הליברלית. זה היה מיקרה מבו־דד ומצער."

מיתקן זה בעתלית הפך השבוע שם־דבר בעולם כולו

כבר **משעות** הבוקר של היום השני עסקו החיילים בבית־הסוהר בעתלית בוויכוחים עם העיתונאים, וניסו לגרש אותם רחוק כמה שיותר משערי המיתקן הצבאי. סרן צעיר, ב־ג'יפ קרבי, המצוייד בכל אבזרי הלחי־מה הדרושים, ניסה להסביר לעיתו־נאים במשך שעה ארוכה מדוע, לדעתו, אסור להם להיות במקום, ומדוע עלי־הם לצאת אל מחוץ לכביש־הגישה ל־מחנה.

המחזה היה מכיך. כתבים זרים עמ־דו ורשמו כל מילה שיצאה מפיו של הקצין. כשיראו אחר־כך מנהיגי המדי־נה את הדברים כתובים או משודרים בחו"ל, הם יגידו שוב שכל העולם נג־דנו וכי התיקשורת עויינת את ישראל.

הידיעה על שיחרור 31 שיעים מ־כלא עתלית, בריוק בשיא הדראמה של חטיפת מטוס טי־דבל־יו־אי, הריצה למקום עשרות עיתונאים כבר משעות הבוקר המוקדמות. צה"ל ניסה לשמור את השיחרור בפרופיל נמוך. לעיתו־נאים היה ברור מראש שלא יניחו להם לצלם או לראיין את המשתחררים. כמו במישחקי חתול ועכבר, ניסו החיילים להרוף את העיתונאים עוד כמה מטרים רחוק מן המחנה, וכך יוכלו לצמצם את הסיקור. אבל העיתונאים הם בעלי־מקצוע עקשניים, היודעים שקודם כל עליהם להביא את התמונה הדרושה. לכן הם לא ויתרו.

ליד שער־הבסיס היה ויכוח ארוך, שבמהלכו דרשו העיתונאים הרבים לראות את מפקד־הבסיס, האיש שנתן את ההוראה לגרש אותם משם. המפקד לא יצא, והחיילים נאלצו לוותר — אחרת היו צריכים לעצור את כל קהל האזרחים הרב, ואז היתה מתפתחת תקרית בין־לאומית.

מאז שנחטף המטוס האמריקאי, ואחרי שהחוטפים היתנו את שיחרור החטופים בשחרור כל העצורים הכלו־אים בכלא־עתלית, הפך המקום למוקד התעניינות התיקשורת העולמית. בד־רך המיוחדת שלהם, שבה הכסף אינו מהווה מיכשול, הציבו רישתות הטל־וויזיה האמריקאיות מישמרות של עיתונאים." בכל פעם שצוות טלוויזיה או צלם עיתונות העז לעצור את ריכבו בטווח ראייה מבית־הסוהר, או העז לצ־לם, היו מגיעים, בתוך דקות ספורות, שני ג'יפים צבאיים קרביים ועטיב עליו כאילו כבשו בהצלחה יעד מבוצר.

הרחיק לכת מכולם צוות של די־אן־אן. באחד הימים הראשונים של החטיפה התקבל במישרדם מידע כי ישראל מתכוונת לשחרר את כל השי־עים במחנה, ולצורך ההובלה הובאו למקום עשרות אוטובוסים. מכיוון שכסף אינו מהווה בעיה, שכרה הרשת מסוק, צוות־צילום עלה עליו וצפה מל־מעלה במתרחש בכלא. אוטובוסים לא היו שם, והמסוק נחת בשדרה שמעבר לכביש. טרם הספיק הצוות לרדת מה־מסוק ולהניח לו להמריא בדרכו חזרה וכבר היו לידיו חיילי ה"קומנדו", מוכ־נים למעצר העבריינים.

אך למרות כל השמירה והמעצרים, לא ויתרו הצלמים. הם הערימו על החיילים, ערכו מסעות ארוכים ברגל, עד שהצליחו לצלם את התמונה הדרו־שה.

עברו כמה ימים, וכלי־התיקשורת האמריקאיים הבינו כי העניין עתיד להתמשך ארוכות. הוראה מן המישר־דים הראשיים בניו־יורק היתה חד־משמעית — יש צורך בנוכחות כל הזמן, במישמרות. עוד בטרם נותקה שיחת־הטלפון הבין־לאומית, וקרוואן קטן עשה את דרכו צפונה, לכיוון עתלית. תחנת־הדלק, השוכנת כמה מאות מטרים דרומית לכלא, היתה מקום היעד.

ראשון הגיע הקרוואן של סי־בי־אס. הם גם הספיקו לשכור מבעל הת־חנה את הזכות להתחבר לקווי החשמל, המים והטלפון, והפכו לבעלי־בית זמ־ניים של המקום.

זה התחיל, כמובן, בגלל תחרות בין שלוש הרשתות הגדולות. באופן מיק־רי הצליח צוות של רשת אי־בי־סי לצלם ראיון עם טייס המטוס החטוף בבייירות. הראיון היה בלעדי, משום שזה היה הצוות היחידי במקום באותו רגע. הדבר הדליק נורה אדומה במיש־רדי סי־בי־אס המתחרה, ומניו־יורק יצאה הוראה זריזה לירושלים, שצוות־צילום צריך להיות כל הזמן ליד הכלא, כדי שטעות־ביירות לא תחזור על עצ־מה. כשהבינו מישרדי הרשתות האח־רות שרשת זו הציבה מישמרות, הזדרזו לעשות כמוה.

בזמן קצר התפתח הווי המיוחד למקום. „קייטנה", כך הם מכנים אותו.

יהודה חמל, למשל, צלם של סי־אן־אן, עסוק בטורנירים של שש־בש. אלי פסטמן, כשמגיע למישמרת יום, נועל נעלי־התעמלות ויוצא לריצת־בוקר של כמה קילומטרים, עד לים. רק כשהוא חוזר, ואחרי שהתרחץ, הוא מתיישב לאכול ארוחת־בוקר. בשעה הזו אלכס בנדור כבר אוכל אבטיח ומוכן לתנומה קלה. אופיר משחק עם ג'ינט. הכלב שלו, וכריס מטייל עם בנו הקטן.

הזמן עובר לאט. מישמרת ממוצעת אורכת שמונה שעות. לקראת שעת חילופי המישמרות הופכים התורנים לחסרי־סבלנות. חלקם מעבירים את הזמן בשינה בקרוואן הממוזג, אחרים באוכל, שהוא, למזלם הטוב, מעולה וזול, כשהשירות מוצלח וחברי.

האמת היא, שכאשר יושבים בתח־נת־הדלק אין שום אפשרות לראות את מחנה עתלית. יכול מאוד להיות, תיאו־רטית כמובן, שיתרחש שיחרור מאסי־בי של עצורים מבלי שאיש מבין העי־תונאים הרבים יידע עליו. הם פשוט יישבו בתחנת־הדלק, שם נוח יותר, מכיוון שיש שם אוכל, שתיה וצל — כמו בבדיחה על האיש שאיבד כסף והוא מחפש אותו מתחת לפנס, כי שם יש אור.

למרות זאת, קשה להאמין שקיימת אפשרות כי הצוותים האמריקאיים יחמיצו משהו. בימים הראשונים ישבו מישמרות גם ליד מעבר הגבול בראש־הניקרה, כדי להיות בטוחים מכל הכיוונים.

ככל שחולפים הימים מתמלאת תח־נת־הדלק בעוד קרוואנים. ככל שעובר הזמן, משתכללת הקיטנה ומתחדדות זוויות הצילום.

ובינתיים הם יושבים וממתינים, באפס מעשה, לרגע שבו אולי ישוחררו השיעים הנותרים.

ציוותי צילום, שארבו במקום 24 שעות ביממה. הם חששו מפני מצב שבו תחליט ישראל להיכנע לדרישות השי־עים ולשחרר בבת־אחת את כל העצו־רים, מבלי להודיע על כך לעיתונות. האמריקאים אינם לוקחים סיכונים.

בהתחלה ערכו הצלמים גיחות יומיות למקום. היו באים, עושים סיבוב ליד הבסיס השמור, בודקים ועורכים היכרות עם השבילים והדרכים הצד־דיים, מחפשים זוויות צילום נוחות. משקיפים על הכלא מן ההר שממול. סורקים את מטעי הבננות המקיפים את המיתקן הצבאי.

החיילים שבתוך המחנה היו בעיר־נות גבוהה. הם הקימו יחידת „קומנדו

שיעים הביתה!

כשהם רובצים על תחתית המשאית, כדי שאי־אפשר יהיה לצלמם, הובאו 31 עצירים מעתלית לגבול

חמרורים

חצי מיליון שטרלינג

נתמנה ◆ כפרופסור הראשון בעולם לפארה־פסיכולוגיה, באוניבר־סיטת אדינבורו הסקוטית, **רוברט מורים**, 42, פסיכולוג ואיש־מחשבים אמריקאי, אשר נבחר מתוך 30 מועמדים לעמוד בראש הקתדרה על שם ארתור קסטלר, הסופר האנגלי־יהודי, שהוריש למטרה זאת, כאשר התאבר לפני שנתיים יחד עם אשתו סינתיה, עיזבון של חצי מיליון לירות סטרלינג.

● ● ●

14 שיאי־הרים

העפיל ◆ לשיאו של ההר דאולאגירי בנפאל (8,200 מטרים) **ריינהולד מסנר**, איטלקי בן 40 והאיש היחיד בהיסטוריה שהעפיל לשיא האוורסט בגפו. דאולאגירי הוא ה־12 בין 14 שיאי־ההרים בעולם, הנישאים מעל 8,000 מטר כל אחד, והמצויים כולם בנפאל, סין או פא־קיסתאן, שאותם התחייב מסנר לכבוש, כאשר החל במסע־הטיפוסים שלו לפני 15 שנים.

● ● ●

נשיכת־ברבור אחת

ננשכו ◆ בניו־יורק, במהלך השנה שעברה על־ידי כלבים: 10,659 איש; על־ידי חתולים: 875; על־ידי עכברושים: 254; על־ידי סנאים: 99; על־ידי עכברים: 14; על־ידי קופים: חמישה; על־ידי סוסים: חמישה; על־ידי עטלפים: שניים; ועל־ידי הברבור בגן־החיות העירוני: איש אחד.

● ● ●

שלושה בנים

נחוג ◆ יום־הולדתו ה־67 של **יצחק שלו**, מורה, סופר ומשורר (קולות אנוש חמים; אלוהיי הנושק לוחמים), יליד טבריה ואב לשלושה בנים, שאחד מהם הוא מאיר שלו, איש קול־ישראל, שנודע לאחרונה באקטו־אליזציה שלו על פרשיות תנ"כיות נבחרות.

● ● ●

10 שנות צמח

נפטרה ◆ במוריסטונשיפ, ניו־ג'רסי שבארצות־הברית מדלקת־ריאות בגיל 31, **קארן אן קווינלאן**, שהיתה נתונה בחוסר־הכרה 10 שנים וחודשיים, מאז נטלה כמות מוגזמת של אלכוהול וכדורי־מרץ בעת ובעונה אחת. קווינלאן זכתה בפירסום עולמי בזכות הוריה המאמצים, שהצליחו לקבל, אחרי מאבק מישפטי ממושך, את הסמכת בתי־המישפט לנתק אותה מכשיר ההנשמה המלאכותית, כדי שתוכל למות „בכבוד". למרות ניתוקה מהמכשיר, נשארה קווינלאן בחיים, כצמח במוסד סיעודי, שגבה תמורת החזקתה 30 אלף דולר בשנה.

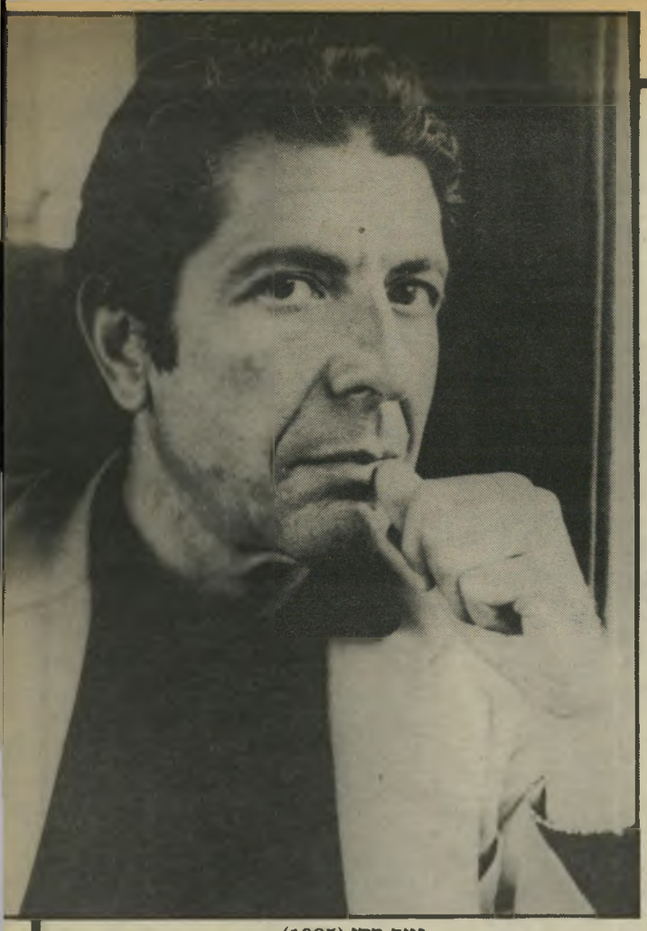
● ● ●

93 שנות אצולה

נפטרה ◆ בירושלים, בגיל 93, **חנה רופין**, מאצולת הישוב, אלמנתו של איש־ההתיישבות ד"ר ארתור רו־פין; בתו של מרדכי בן הלל הכהן, סוחר־עצים, עסקן־ציבור וממייסדי תל־אביב; אחותו של דויד הכהן, מייסד סוללי־בונה וגיסתו של אחד־העם, אישי־הרוח. רופין נודעה בתכונותיה האישיות: במצור ירושלים, 1948, הקפידה לעמוד בתור לחלוקת המים במשורה, למרות שבחצר ביתה ברחביה היתה באר, אך אותה מסרה לרשות הציבור. היא היתה אמם של רפאל רופין, מומחה־דיג ולשעבר שגריר ישראל בטנזניה; איה דינשטיין, יו"ר ויצ"ו לשעבר ואשתו של איש־הנפט (ומי שהיה סגן שר־האוצר) צבי דינש־טיין וכרמלה ידין המנוחה, שהיתה אשתו של ייגאל ידין.

• מחלקת־הבריאות העירונית של ניו־יורק, אשר פירסמה מיס־פרים אלה, לא שכחה להוסיף כי 1593 ניו־יורקים גם ננשכו בשנה שעברה, על־ידי בני־אדם.

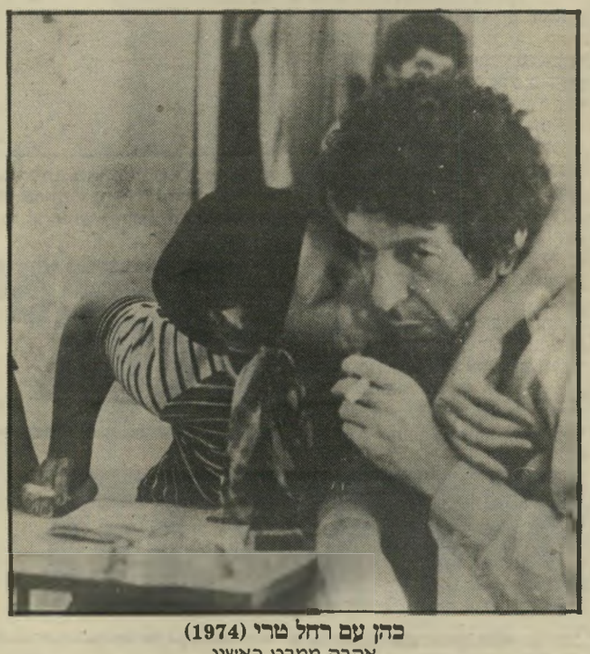
העבר הישראלי של לנרד כהן

זמר כהן (1985)
חמש שנות שתיקה

יום הששי, רחוב דיזנגוף, קפה פינתי. צהריים. הקפה מלא מפה לפה. ליד אחד השולחנות שעל המיר־רכה מסבות שלוש נשים נאות: השרר־נית שוש עטרי, הזמרת מרגלית צנעני, שהתפרסמה במחזמר שיער וכנערתו של יוהר כהן, ודיילת אל־על היפהפיה רחל טרי.

בעודן מדברות, מצטרף אליהן גבר בסוף שנות הארבעים שלו, שרמנטי, גבה קומה, קמטים חורצים את פניו. רחל טרי מזנקת עליו, מחבקת אותו באהבה ונושקת לו בחום. הוא החבר החדש שלה, הרומן הלוהט ביותר המתנהל בחוגי־הבוהמה התל־אביבית.

כהן עם רחל טרי (1974)
אהבה ממבט ראשון

גם כאשר הנשים עטו עליו בשלשות, העדיף היהודי הקנדי, שהוא אחד הזמרים החשובים בעולם, את היפהפיה התל־אביבית, דיילת „אל־על"

הוא אינו אלא הזמר לנרד כהן.

המחזה הזה לא התרחש השבוע ולא יתרחש בשבוע הבא, בעת שהותו של לנרד כהן בישראל. הוא התרחש בתחי־לת 1974, זמן קצר אחרי פרוץ מיל־חמת יום־הכיפורים.

הזמר הנודע, יליד מונטריאול, בא לארץ כדי לבדר את חיילי צה"ל, שנמ־צאו בחזית. אחרי שהיה מופיע לפני החיילים, נהג לבוא לתל־אביב, אומץ על־ידי הבוהמה המקומית והפך למר־כיב חשוב ביותר בחיי־הלילה שלה.

לני, כפי שכונה על־ידי חבריו החד־שים, התערה היטב כמעט מן ההתחלה. הנשים עטו עליו בשלשות. לני נראה מרוצה, אך לא ניצל את ההצלחה. הוא היה מאוהב.

אהבת חייו באותה עת היתה הדיי־לת רחל טרי, שאותה פגש באמריקה, והיא שכנעה אותו לבוא ולהופיע לפני החיילים בארץ.

טרי, דיילת אל־על, כיכבה מעת לעת בסרטים וחלמה על קריירה של כוכבת־קולנוע. אחד הסרטים בהם שיחקה היה סרט קנדי, בשם שבע פעמים ביום, שצולם בישראל. כיכבו בו כמעט כל השחקניות הצעירות של ישראל, לצידה של הכוכבת האיטלקיה רוזאנס סקאיפנו. טרי גילמה מוכרת־כרים ערביה בעיר העתיקה של ירושלים, המצליחה להתגונן במשך יותר מעשר שעות תמימות בפני חיזוריו של הגיבור, השחקן ז'אן קוטו. בסופו של עניין היא גררה אותו אל אחורי החנות. כל הסצינה צולמה בעירום.

מאוהב באהבה

לני ורחל הפכו לזוג קבוע, ונראו כמעט בכל מקום ביחד. למעשה, הפך הזמר הנודע לישראלי־כמעט, מכיוון שהאריך כאן את שהותו בגלל רחל, שלקחה אותו לרעננה, להכיר את מישפחתה העניפה, שבה עוד שלוש אחות, יפהפיות לא פחות ממנה.

כשנאלץ כהן לשוב לארצות־הב־רית, לא נותק הקשר ביניהם. הוא המשיך לקפוץ ארצה מדי פעם, כדי לבקר את רחל טרי. היא, במיסגרת עבודתה כדיילת, נהגה לפגוש אותו בניו־יורק.

לנרד כהן לא היה הכוכב היחיד בחייה של רחל טרי, שגרה בתקופה ההיא בדירה משותפת עם הרוגמנית היפהפיה חווה לוי.

למעשה, היתה רחל מורגלת בכוכ־בים. היא הכירה בהמועדון של רפי שאולי מפיק הוליוודי נודע שמבחינת הגיל שלו היה יכול להיות סבה, ונסעה אחריו לארצות־הברית. המפיק הכיר לה, כך סיפרה, את ריאן א'ניל, אלי־זבט טיילור וריצ'ארד ברטון, שאיתם אף בילתה, על־פי סיפוריה, חופשה על יאכטה במימי הריביירה הצרפתית. כשהסתיים הרומן עם המפיק המזדקן, חזרה ארצה והתחילה לעבוד כדיילת באל על.

לנרד כהן, העומד להופיע השבוע בישראל, הוא אחד הזמרים החשובים ביותר בעולם. הוא בוגר אוניברסיטת מק־גיל הנודעת, התחיל לכתוב בגיל צעיר מאוד, ועוד לפני שמלאו לו 20 פירסם שני קובצי סיפורים בשם הבה נשווה מיתולוגיות וקופסת־התבלי־נים של האדמה, שהיקנו לו פירסום מיידי.

בשנות השישים פירסם שני רומ־נים, המישחק האהוב והמפסידים היפים, על חיי היהודים במונטריאול. הספרים זכו בהצלחה עצומה ונמכרו במאות אלפי עותקים.

שני סיפורי השירה שלו, פרחים ל־היטלר וטפילי השמיים, הפכו גם הם לרבי־מכר.

לנרד כהן רכש בשנות השישים בית באחד האיים היווניים. בבית הזה כתב את כמה משיריו היפים ביותר: סוזן, להתראות, מריאן, כמו ציפור באמצע שנות השבעים, מיד לאחר ביקורו הממושך בישראל.

בעת שהותו בישראל כתב את אחד משיריו הנודעים ביותר מאהב. מא־הב, מאהב. בבקשה חזור אליי. חיילי צה"ל השתגעו אחריו, ואת מער־כות העיתונים גדשו מיכתבי־תודה מחיילים, שסיפרו כי לני העניק להם את חוויית חייהם, כשהופיע לפניהם בחזית.

זמן קצר אחרי שעזב את ישראל וחזר לארצות־הברית, ניתק הקשר בין רחל טרי לבין לנרד כהן. מאוחר יותר נישאה רחל טרי לצדוק קראוס, אחיו של שמוליק, וילדה לו את בתם, היילי. הם התגרשו והיא נסעה עם הילדה לארצות־הברית, שם נישאה לצעיר אמריקאי בשם אנדי ניוהארט, וילדה בן נוסף, דניאל.

רחל עזבה את הארץ לפני שמונה שנים, ומאז לא שבה. היא מתגוררת בלוס־אנג'לס, ויש האומרים שהיא מקורבת מאוד לעולם הזוהר גם שם.

לני, לעומת זאת, הוציא בשנות השמונים את תקליטו שירים אחרו־נים, וזאת אחרי חמש שנות שתיקה ארוכות. שירו רקדי אותי לסוף האהבה הפך, כמו שיריו האחרים, ללהיט. הוא עדיין מחזיק בכיתו שבאי היוני, אך לא מתגורר בו. כשנשאל לאחרונה היכן ביתו, ענה כי הוא הצועני הנצחי, מפני שאין לו בית. הוא נע ונד בין מונטריאול, עיר הולדתו, לניו־יורק, העיר שבה הוא מקליט את אלבומיו.

עד היום לא נשא כהן אשה ואין לו ילדים, אך מי שמכירו מקרוב טוען כי למרות שהוא כבר אינו ילד, הוא עדיין ממשיך להתערב בנשים יפות, מכיוון, שלדבריו, הוא „מאוהב באהבה".

לנרד כהן עם חיילי צה"ל בתעלה במילחמת יום־כיפור
זו היתה חוויית־חייהם

על חוט־תיל. שיריו הפכו להימנונים בקרב הדור הצעיר, שגדש את האו־למות שבהם הופיע. אלבומו השלישי, שירים על אהבה ושינאה, הופיע

בפרוות־מינק אביבה גולדמן, המופיעה בכל אירוע חשוב של החברה הגבוהה, תמיד לבושה אלגנטית מאוד, אם כי את בגדיה היא תופרת לבד.

בחלוק־תחרה כשהיא יושבת בכורסתה האהובה, בעלת מישענות המגולפות בצורת אריות, בחלוק־תחרה לבן, לא הספיקה השבוע אביבה גולדמן להשתלט על כל קריאות־הטלפון שהציפו אותה.

הכספת הריקה של מלך הכספות

בעיתונים כתבו שאלישע גולדמן ברח. השבוע סיפרה אשתו, בווילה שהבנק מאיים לקחתה, את כל סיפורה

"ב**שבילי לעזוב** את הארץ, זה יותר גרוע ממוות!" קראה אביבה גולדמן (57), אשת־החברה הגבוהה, המארחת מס' 1 בארץ, בסלון הווילה המפוארת שלה בכפר־שמריהו.

היה זה אחרי שנודע כי בשבוע שעבר מונה כונס־נכסים למיפעל מגן גולדמן, יצרנית הכספות ואמצעי־האבטחה, על פי בקשת בנק המזרחי, שלו חייב המיפעל סכומים עצומים. לטענת הבנק, מגיעים החובות ל־20 מיליון דולר. נגד אלישע גולדמן הוצא צו עיכוב־יציאה מהארץ.

אביבה ישבה בחלוק לבן ארוך, בכורסה האהובה עליה. כורסה מהמאה ה־17, שהובאה על־ידה מבלגיה, ושה־ידיות שלה מגולפות כראשי־אריות.

המידות ברחוב־החורש. כי אביבה היא מארחת ששמה הולך לפניה.

הווילה משתרעת על שטח של שני דונם. החלק העיקרי הוא הגן שבו מות־קנים, דרך־קבע, זרקורים ותאורה ציב־עונית מתחלפת, המיועדת לאירועים הליליים הנערכים במקום לעיתים ק־רובות. בצד, במחסן־ענק, נוהגת אביבה לאכסן את מאות הכיסאות המתקפלים, השולחנות וכלי־האוכל, הנדרשים ל־אירוח של מאות מוזמנים באירועים חגיגיים: ארוחות־בוקר, המלוות בתצו־גות־אופנה, ארוחות־צהריים ונשפים לאור הירח והזרקורים.

במרכז הגן אמפיתיאטרון מלאכותי, ובו מקום־ישיבה למאות אנשים. במר־כזו, בימה קטנה, שעליה נהגו תיזמו־רות קאמריות להפגין את יכולתן.

לא מכבר מכרה אביבה לחבריה הרבים כרטיסים לסידרת קונצרטים קאמריים, שנערכו בגן ביתה. מתוך חמישה מתוכננים, נערכו כבר ארבעה. החמישי עמד להיערך בסוף החודש. אביבה עדיין לא החליטה אם לקיים אותן, לאור הנסיבות העגומות שאליהן נקלע בעלה.

כל האירועים שהתרחשו בביתה או בגן היו למטרות־צדקה, שמה יצא כתורמת וכממנת לאירגונים וולנט־ריים שונים.

הווילה היא בת שלוש קומות. המיטבח מזכיר מיטבח של בית־

הריפוד הוא גובלן, מעשי ידיהן של נזירות בלגיות.

מגן גולדמן הוא שם־דבר בעולם־התעשיה הישראלי. ולא פחות מכך־ אביבה גולדמן והווילה המפוארת של בני־הזוג בכפר־שמריהו.

כמעט כל האצולה הפינאנסית הישי־ראלית ביקרה והתארחה בבית גדול־

לפני 33 שנים נישאו אלישע ו־אביבה בחתונה הראשונה שנערכה במלון השרון בהרצליה.

ריקוד אחרון אלישע גולדמן, בשבוע שעבר, רוקד עם אשתו בחתונת בתו, שמייד לאחריה טס לארצות־הברית. הוא גם הספיק, לרקוד עם בתו, הכלה חגית (בתצלום משמאל).

מלון גדול — מקררי־ענק ותנורים הבנויים להכנת מזון לאורחים רבים.

הכניסה לבית היא מפוארת. בצד מצויה שידה עתיקה, ועליה פמוטים גדולים. בקומה השניה סלון, ובמרכזו פסנתר־כנף. לצידו סט כיסאות מהמאה ה־17, ורהיטים עתיקים אחרים מתקופות שונות. על הקירות תלויים ציורים אורגינליים של טובי הציירים. ליד הקיר, במיזנונים שקופים, ניתן לראות כלי־אוכל מעודנים מחרסינה וברולה.

צמחיה טרופית עשירה מצויה בכל פינות הבית.

אביבה, מרכז־המסיבה בכל אירוע שלה, תופרת את בגדיה בעצמה. לפני כל מסיבה היא נוהגת להתרוצץ, כשלגופה חלוק־בית, ולהשגיח אישית על כל ההכנות.

בבית גדול־המידות מתגוררת אביבה עם בעלה. הבת הקטנה, חגית, התחתנה לפני זמן לא רב, ועזבה את הבית.

אביבה היא אשה נעימת־הליכות ושופעת־חן. מימדי גופה גדולים מאוד, למרות שבאחרונה הורידה 30 קילו ממישקלה. ייתכן שלעודפי־המישקל יש קשר לניסיונה העשיר באפיית־עוגות.

היא מדברת בעברית צחה, באופן דרמאתי. עיניה הכחולות נרגשות עד היה ידיד־מישפחה שגר בכפר־שמריהו. הוא נתן לנו 200 ביצים, שהובררו למלון בתוך כספות של החברה.

נולדו לנו שלושה ילדים. שתי בנות — אחת ציירת והשניה נישאה רק לפני שבוע וחצי בגן ביתנו. הבן, אילן, בן 31, הוא מהנדס ועובד עם אביו במיפעל. אלישע היה, כמובן, בחתונה של הבת. זאת היתה חתונה צנועה ויפה בגן ביתנו, בלי שמונה תיזמורות, רק עם זמרת מלווה באורגאן.

כתבתי שלושה סיפורי־בישול, וה־רביעי בדרך. אני יושבת־ראש של 14 אגודות בארץ. בין השאר אני היו"ר הארצית של המחלקה לכלכלת־בית של ויצ"ו, יו"ר חוג ידידי בית־הספר ניב לילדים חרשים־אילמים, ויו"ר האגודה למורים לפיתוח־קול ואמנות־הזימרה. בביתנו נערכו קבלות־פנים לצרכי צדקה לאלפי אנשים. לאחרונה ערכתי ערב לילדים אוטיסטיים, ציפינו ל־500 איש, ובאו 800. ב־9 בלילה הוצאתי את בעל־המכולת שלי מביתו, רוקנתי את החנות, כשאני עומדת ומ־אלתרת כיבוד למאות אנשים נוספים.

גל של דיבורים

ביתנו ניגנו שלמה מינץ, ולדמיר אשכנזי ויפים ברונסמן.

זובין מהטה היה לא־פעם אורח בביתנו.

נכון שאלישע לא אחת התנגד לקבלות־הפנים הגדולות שערכתי. היו כאלה שהוא שמח לעזור בהן, ולא אחת באמת סחב כיסאות ועזר. אבל היו מיקרים כשהוא היה מסתגר בחדרו ורואה טלוויזיה.

זה שהוא לא פעם לא היה לצידי היה מעורר גל של דיבורים. אבל לי זה מעולם לא הפריע, הוא לא דיבר איתי מעולם על גירושין.

מאז שהוא עבר לניו־יורק, הוא הקפיד לבלות כל חודש עשרה ימים בבית, ולא פעם אני נסעתי אליו.

אשר לשמועות שלמעשה אני תמכ־תי באחרונה בגולדמן, זה לא לגמרי נכון. זה נכון שאני קיבלתי במשך השנים דברים וכספים מהוריי. אבל אני מעולם לא נסעתי במחלקה הראשונה, ומעולם לא חייתי חיי־ראווה ריקניים.

החולשה שלי זה אופרה, ואני נוהגת לשיר בכל יום שישי, ולהתאמן בזימ־רה, כשאני מלווה על־ידי מנצח. בימים אלה אני מכינה הופעה עם יצחק אתלנוב, שאיתו הופעתי בטלוויזיה. דמעות כשהיא מספרת את סיפורה האישי.

ביצים בכספת

אני דור שישי בארץ, מהצאצאים של החתם־סופר. כמו אשתו של אברהם שפירא. אשתו של גידעון פת, אן, גם היא מאותה מישפחה, אלה שהיא דור שביעי.

נולדתי בבלגיה, אבי היה מדען, שהפך יהלומן בגלל נסיבות־החיים. עליתי לארץ בעליה של 1946, את אלישע היכרתי כשלמדתי באוניבר־סיטה בירושלים היסטוריה ומדעי־המדינה. הוא היה בן 20, ארבע שנים צעיר ממני. מאז אנחנו נשואין כבר 33 שנה.

החתונה שלנו נערכה יחד עם הח־תונה של בת־דודתי, שהיתה ניצולת־שואה. זאת היתה החתונה הראשונה שנערכה במלון השרון. זה היה בתקו־פת־הצנע. הכיבוד לחתונה הוטס מבל־גיה על־ידי מטוסי חברת סבנה.

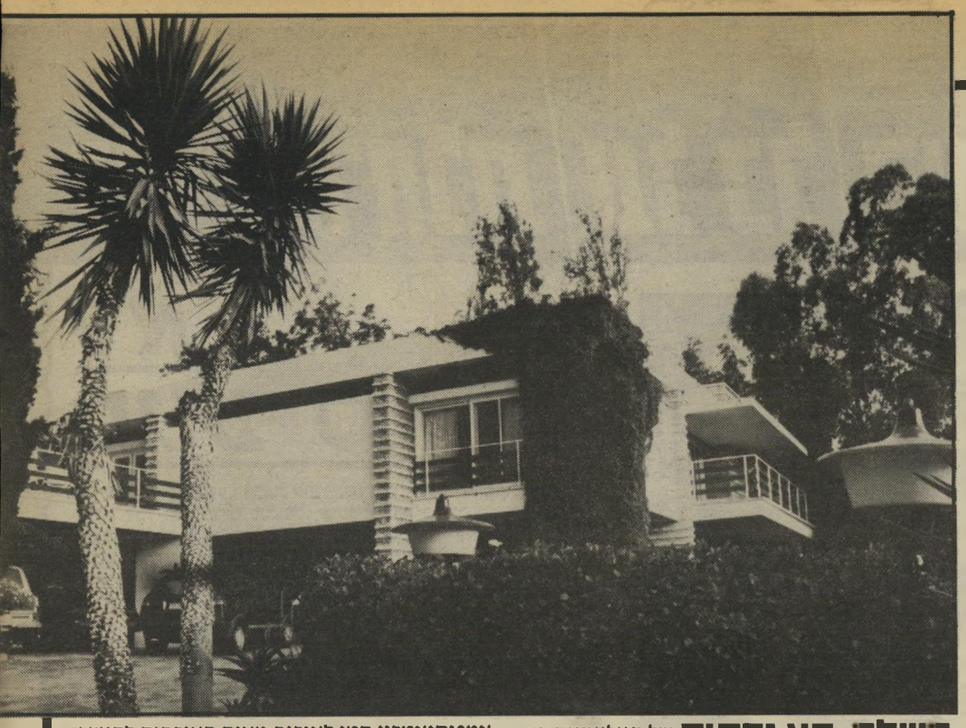
ליעקב גולדמן, אביו של אלישע, היה מיפעל שגר בכל קומות ובצידה גן, הכולל אנחנו מתכננים להופיע ברואטים של אופרה.

חיי מעולם לא היו קלים. עברתי בחיי 17 ניתוחים, ביניהם שלושה בגרון. בכל הניתוחים שעברתי היה אלישע יושב בחדר הסמוך לחדר הני־תוח, עם ספר תהילים קטן, ומתפלל בכל זמן הניתוח. בכל ניתוח הוא היה מרוח מעצבים. כל שנה, ביום השנה לנישואין שלנו, הייתי מקבלת ממנו זר שמילא חצי חדר. רק בימים אלה זרק־תי זר כזה, שקיבלתי לרגל 33 שנות נישואין.

זה לא „אתא"!

איזה מיפעל לא חייב בימים אלה כספים לבנק? זה לא סוד שהבנ־קים מנסים לחנוק. שאול אייזנברג לא קיבל 20 מליון דולר? למה לא שואלים איפה הכסף?

המיפעל של בעלי הוא מיפעל שקיים זה הדור השלישי, משנת 1914, איך הוא יכול היה לעבור עם מכונות משנת 1935? הסתבכנו בחובות קשים.

הווילה האגדתית

של הגולדמנים ב־כפר־שמריהו ני־שאת לגובה של שלוש קומות ובצידה גן, הכולל אמפיתיאטרון קטן לאירוח מאות האורחים לקונצר־טים ולתצוגות־האופנה, שבעלת־הבית עורכת ל־מטרות־צדקה. הבית עלול להפוך יעד לעיקולים.

המארחת מס' 1 הוא התואר שבו מכתירים רבים את אביבה גולדמן, הנראית בתצלום (קיצונית מימין) כשהיא שרה בערב למטרות־צדקה, בטרקלין ביתה. גולדמן, שהיא יושבת־ראש של 14 מוסדות־צדקה, תמיכה וסעד, עורכת ערבים רבים מאוד מסוג זה.

לקחנו הלוואה, כדי לקנות מכונות חדישות למיפעל. בכל מקום אחר בעולם היה מיפעל כזה העובר לייצוא, מקבל הלוואה בריבית של 4־6 אחוז. אנחנו קיבלנו הלוואה ב־28 אחוז, שסיבכה אותנו. איזה יהלומן לא חייב היום 200 מליון דולר לבנקים?

אף אחד מאיתנו לא ברח מהארץ! אני בטח לא אעזוב! תמיד, אחרי שבו־עיים שאני יוצאת מכאן, אני מרגישה כאילו נמלים עולים לי על הגוף, ואני מתה מגעגועים. יש לנו, ברוך השם, מישפחה וידידים שיש להם הרבה מאוד כסף, ואני מקווה שאנחנו נצא מזה!

עד כאן דיברי אביבה גולדמן.

את הבן, אילן, הצלחתי לראיין ממש שעה לפני שעמד לנסוע לניו־יורק ולהצטרף לאביו, המתדיין שם בימים אלה עם כונס־הנכסים, עורך־הדין משה אגרסט.

אמר אילן: „אני לא יודע מי בבנק הדליק את הגפרור, שהביא לכל הפיר־סומים האלה בעיתונים. לדעתי, התמו־נה המוצגת בעיתונים היא מאוד מעוו־תת. במיפעל בפתח־תיקווה קרה מצב אבסורדי. לדעתי, כתוצאה מניהול כושל. המיפעל ממוקם מול בית־החו־לים בילינסון, על שטח של 20 דונם.

„זה לא הסיפור של אתא. שאין מוצרים ואין שוק. זה מיפעל שיש לו מוניטין בינלאומי, ויש לו שוק עולמי. אני לא יודע בדיוק מה גודל הסכום שאנחנו חייבים, ואני לא חושב שבבנק המיזרחי יודעים.

„אבי צילצל רק לפני שעה קלה. הוא ניסה להרגיע אותנו, ולהסביר לנו שהוא מתכנן לפתור את הבעיה. יזהי בעיה שיש גם להרבה מיפעלים אחרים בארץ!"

בנק המיזרחי כבר הבטיח את עצמו מפני פשיטת־רגל אפשרית, ועתה הוא ממתין להתפתחויות חמשא־ומתן עם גולדמן, בניו־יורק. המפעל בפתח־תיקווה, הציוד והמלאי שבו, ממושכנים. כך גם הווילה המפוארת, על כל תכולתה. הבנק עשוי לממש את הביטחונות שניתנו לו בנגד החובות, אם המשא־ומתן לא יניב פירות.

מספרת אביבה:

עברתי בחיים שלי כל־כך הרבה! אני מאוד אוהבת את הארץ. אנחנו עם־סגולה, אבל עם בלתי־נסבל! נכנסים יותר מדי לחיים הפרטיים של אנשים! אין זה סוד שזה יותר משנתיים נמצא המיפעל של בעלי בקשיים. בארץ, עם כל פשיטות־הרגל שיש פה, לא קונים בכלל קופות. אין כסף, אז בשביל מה צריך קופה?

מכל הייצור של המיפעל מוכרים לארץ חמישה אחוז. לכן נאלץ בעלי לעבור לארצות־הברית, ושם לנהל את המכירה של המוצרים שלנו.

עד עכשיו לא הוצא שום צו של בית־מישפט לעיקול הבית, ולא על שום רכוש אחר של המישפחה. המיפ־על, על כל 200 הפועלים שלו, עובד כרגיל. בעלי לא ברח מהארץ, אלא עזב אותה מייד אחרי הנשואין של הבת הקטנה שלנו. יש לי 200 תמונות שלו מהחתונה. יום אחרי שיצא, הוצא נגדו צו לעיכוב־יציאה.

מכל הפירסומים בעיתונים הייתי מזמן מתמוטטת, אילו לא הייתי יודעת והייתי בטוחה שהכל יסתדר. גורלמן לא נעלם ולא נמלט. הוא גר בניו־יורק. שאנשים לא יחרבנו לי על הראש. אני יודעת בדיוק את ערכי!

שולמית יריב

במיטבחה של גולדמן

עומדת בעלת־הבית – ה־ידועה לא רק כמארחת, אלא גם כמחברת של סיפורי־בישול – ומדגימה כישרון נוסף שלה: פיסול.

רחל מרחלת על כל העולם

מאת
שולמית יריב

לא מגיע לו

יכול להיות שבפעם הבאה, לפני הבחירות למועצות המקומיות, כראי לחלק לכל המועמדים סטנסיל, שיסביר להם כי ברגע שהם נבחרים כראשי־עיריות, חסל סדר פרטיות. כל פיפס שהם יעשו ישודר, יצולם וייכתב. אם הם לא רוצים בזה, שיילכו לעבוד בתנובה או בבנק לאומי.

הכי־מעצבן זה שמצד אחד הם רוצים להיות אישיות ציבורית, ומצד שני הם רוצים לשמור על פרטיות. זה לא הולך, רבותיי. היחידי, לפי דעתי, שעומד בזה יפה ובעצם מצפצף על כל השמועות הוא **אורי עמית**, ראש עיריית רמת־גן.

עמית חי בנפרד מאשתו כבר מזה כמה שנים, ויש לו חברה קבועה בשם **תמי רבן**. ראש עיריה אחר היה בוודאי מסתיר את החברה ברירה חשוכה, אבל לא כך עמית. הוא נראה עם החברה שלו בכל הזדמנות, וגם מודה בפה מלא שהוא חי איתה. שיתפוצצו האחרים.

עכשיו אני שומעת שעושים לו צרות מפני שהוא קנה לעצמו מכונית וולוו חדשה, על חשבון עיריית רמת־גן. נודע לי שבעיריה לא מדברים על שום דבר אחר, מלבד המכונית החדשה של ראש־העירייה. אבל אורי עמית, כדרכו, לא שם עליהם. הוא יודע היטב שבשבוע שהגיעה הוולוו החדשה לבניין העירייה הגיעו עוד ארבע מכוניות מאותו הסוג למועצות מקומיות שונות — אחת לעיריית הרצליה, אחת לעיריית בני־ברק, אחת לדימונה ואחת (לא וולוו אלא אאודי 100) **למאיר שיטרית** מיבנה.

אז למה אף אחד לא מביט על המכוניות החדשות שלהם, אלא רק על זו של אורי עמית?

הכל, כנראה, מקינאה. הסיפור האחרון על אורי עמית הוא שנמאס לו לגור בבניין שיש בו 36 דירות. בכל פעם שהוא עולה במדרגות לדירתו, 35 אנשים — נציג מכל מישפחה — פוגשים אותו ושוטחים לפניו את הבעיות המוניציפליות שלהם. עמית החליט לעבור לבניין שיש בו פחות דיירים, כי הוא החליט ש־35 בעיות ביום בחדר־המדרגות זה קצת יותר מדי בשבילו, אחרי יום־עבודה. אז ברגע שהוא התחיל להתעניין ברירה אחרת, מייד נפוצה השמועה שהוא עובר לווילה.

איזה לשונות רעות יש ברמת־גן! בחיי, לא מגיע להם ראש־עיריה כזה נחמד!

תמי רבן (מאחוריה: אורי עמית)
35 בעיות בחדר־המדרגות

מנשק התמונות

לא חשבתם לרגע מה זה פיתאום התחילה **סנינה רוזנבלום** להתעניין בספורט? חשבתם? תהיתם? בבקשה:

סנינה רוזנבלום, שניהלה בשנתיים האחרונות רומאן עם **יובל לוי**, עשתה את טעות חייה, כמו שעושות בחורות רבות אחרות. יובל, שהוא נשוי מאוד, היה בא לסנינה רק כאשר יכול היה להש־תחרר מביתו ומאשתו החוקית. ככה התנהל לו הרומאן על מי־מנוחות. ואז, לפני חודשיים, אמרה לו סנינה את המישפט הנוראי הזה: „תחליט, או תסתלק מהבית שלי!" יובל מייד החליט. הוא הסתלק מהבית שלה.

נודע לי שהחופש כל־כך מצא חן בעיניו, שכאשר הוא הסתלק מסנינה הוא לא מיהר לחזור לביתו, אלא הלך לגור עם חבר שלו.

בינתיים סנינה, שלא רגילה לחיות לבד, למרות שחברה גרה אצלה, השתעממה נורא והחליטה לחזור לקאריירה העיתונאית שלה. גם בשביל קצת פרנסה, גם בשביל קצת כבוד וגם בשביל להכיר שניים־שלושה אנשים חדשים.

הראשון שהיא שמה עליו עין היה הכדורגלן יפה־התואר **אלי אוחנה**. כשבחורה רגילה רואה את אוחנה בטלוויזיה, היא אומרת „אוף, איזה חתיך!" אבל כשסנינה רואה אותו בטלוויזיה היא מייד אומרת לעצמה: „אני הולכת לראיין אותו, ואולי ככה..."

היא קבעה איתו פגישה בבית שלו. הם נפגשו מחוץ לדירה, והלכו יחד לביתו של אוחנה, להת־חיל בראיון העיתונאי. אוחנה הסתכל בסנינה, סנינה הסתכלה באוחנה, וככה, תוך הסתכלות הדדית, הם עלו במדרגות ואוחנה פתח את הדלת. ביד אחת הראה אוחנה לסנינה את הכניסה לדיר־רה, וביד השניה נישק את המזוזה. אחר־כך הם נכנסו לסלון, ואוחנה הצביע ביד אחת על הכורסה, שסנינה תשב עליה, וביד השניה הוא נישק תמונה שעמדה בסלון. בתמונה נראו סניה של חברתו־לשעבר של אוחנה, שנהרגה בתאונת־דרכים.

הרעיון העיתונאי הושלם, וזה הכל. אתם מוכ־רחים להבין שלסנינה רוזנבלום אין מה לעשות עם בן־אדם שמנשק מזוזות ותמונות של בחורות.

אז בינתיים היא שוב לבד, עד להודעה חדשה. או עד שהיא תסדר לעצמה ראיון עיתונאי עם הספורטאי האחרון שהיא שמה עליו עין, הלא הוא **מוטי איוניר**.

סנינה רוזנבלום עם יובל לוי
להכיר אותם בכדורגל

כל הכבוד לצה"ל

מישפחה מצחיקה, משפחת **אפריים ושרה קישון**. כולם יודעים את זה. אפילו הילדה הק־טנה והיפה שלהם, **רננה**, מצחיקה ממש.

רננה היא בגודל של אמא שלה, ששמה השני הוא „הקטנה". כואת לא גבוהה, ורזה־רזה וג'ינ־ג'ית. רננה גמרה עכשיו את השביעית, ותחת לחשוב על בחינות־הבגרות היא התחילה לחשוב על דברים אחרים.

בזמן האחרון שמו שרה ואפרים קישון לב לכך שהילדה שלהם כל הזמן אוכלת. אוכלת בבוקר, אוכלת בצהריים, אוכלת בערב ואפילו בלילה, כשכל המישפחה ישנה שנת־ישרים מתגנבת רננה למקרר ועושה לעצמה מסיבות־אוכל.

ההורים קצת דאגו, כי הורים יהודיים תמיד קצת דואגים. וכשהורים יהודיים דואגים, הם מתחילים לדבר על זה. אולי היא חולה, אולי היא עצובה, אולי קרה לה אסון. בסוף החליטו שרה ואפרים קישון ללכת ולשאול את פי הנערה. ואז התבררה האמת. כל חבריה של רננה הולכים בשנה הבאה לצה"ל, ולרננה נודע שהיא לא תוכל להתגייס, כי היא שוקלת פחות מדי. מהיום שזה נודע לה התחילה הילדה ממש לפטם את עצמה, אבל כמה שהיא אכלה, ככה שום דבר לא קרה, הלוואי עלינו. הילדה תפסה פחד איום.

לא יודעת אם זה עניין של פרוטקציה או של קשרים אישיים, אני רק יודעת שהשבוע הגיעה הבשורה המשמחת: צה"ל יקבל לשורותיו את רננה קישון, למרות 38 הקילוגרמים שלה. המינימום הוא 40 ק"ג. שלוש פעמים כיפק לצבא־ההגנה־לישראל.

רננה קישון
אולי היא חולה. אולי היא עצובה. אולי קרה לה אסון?

יום הולדת בכלא

כשהואשם **רונן שגיא** ברצח הברוקר, קיוותה אמו, **ליזיקה שגיא**, שהפסיכיאטרים יחליטו שהוא לא מסוגל לעמוד לדין. ליזיקה חשבה הרבה זמן שהילד הוא בעייתי, וקיוותה שפעם אחת בחיים העובדה הזאת תעזור לו. אבל הפסיכיאטר שנשלח על־ידה ושברק את רונן שגיא החליט שהוא כשר לעמוד לדין. ואומנם, הוא התנהג באופן נורמאלי, פחות או יותר, ואפילו כששמע את פסק־הדין נראה כאילו הוא קיבל אותו בהשלמה.

אבל נראה שהשעה של קריאת פיסקי־הדין וגיזרי־הדין היתה השעה האחרונה שבה הוא התנהג באופן נורמאלי. מאז הוחזר לכלא, ניתק רונן שגיא מגע עם העולם. הוא הפסיק לדבר, והסתגר לגמרי בתוך עצמו. אחרי ימים אחדים אפילו שילטונות בית־הסוהר התחילו לדאוג, והם קראו לד"ר **פטר סילפן**, הפסיכיאטר שהוא אי־מת בתי־הכלא, שינסה לעזור לו. מאז יש פגישות שבועיות בין ד"ר סילפן, רונן שגיא והאמא ליזיקה בבית־הסוהר. ליזיקה נוסעת לפגישות האלה וחוזרת משם שבורה ורצוצה. פחות ופחות רואים אותה היום באירועים חברתיים, ויותר ויותר רואים אותה מטיילת ברחובות עם בנה הצעיר ועם הכלב שלה, כשמבט לגמרי לא שמח בעיניה.

ביום החמישי שעבר חגגה ליזיקה את יום־הולדתה בכלא, יחד עם בנה ועם הדוקטור, בנסיון לעזור לבנה לחזור וליצור קשר עם העולם. יום־הולדת עצוב מעין כמוהו.

לא עומדים בקצב

הבעיה עם האנשים מהדור הקודם היא שיש להם הרגלי־עבודה מאוד משונים. הנה, למשל, עורך־הדין **שלמה תוסיה־כהן**, שכבר 30 שנה או יותר מגיע למישרד שלו לפני 5 בבוקר ועוזב אותו במשהו כמו השעה 2 בלילה. אלוהים יודע מתי היה לו זמן לעשות שני בנים מוצלחים כמו שיש לו, אבל עובדה היא שהבנים נולדו וגדלו ואפילו גמרו פקולטה למישפטים והתחילו לע־בוד עם אבא. מה יותר מזה צריך בן־אדם? לא כלום.

אבל שני הבנים, **אריה ויוסף**, נולדו בתקו־פה שבה עבודה זו עבודה של 8 עד 10 שעות ביום, ואחר־כך יש גם קצת חיים פרטיים, וקצת בילויים, וקצת מכל דבר אחר.

כנראה פרצו קצת סיכסוכים על הרקע הזה במישרד עורכי־הדין, והנה איך שהם פתרו את הבעיה. בין מישרדו של האב, העובד 18 שעות ביום, לבין מישרדם של הבנים, העובדים רק 10 שעות ביום, הוקמו מחיצות־עץ גבוהות, כדי שאי־אפשר יהיה לראות את הבדלי ההשקפות.

דווקא נראה לי שזה יופי של רעיון, מחיצות נגד חילוקי־דעות.

אלקה ושלמה תוסיה־כהן
עבודה זו עבודה

ליזיקה שגיא במסיבה
מבט לא שמח בעיניים

הספד מוקדם מדי

זוכרים את **רותי חפר**, שהיתה נשואה לחיים חפר?

אחרי שהם התגרשו, נידנדו אנשים בראשם ואמרו עליה שהיא מיסכנה. חיים נשאר בדירה היפה שלהם, הבת המשותפת שלהם עברה לגור איתו, ורותי נשארה בלי כלום.

כמעט הספידו אותה, את האשה היפה וכהת־העור. אבל לא טיפוס כרותי תתאבל על עצמה. היא חזרה בהתחלה לגור בכרם־התימנים, והתחי־לה להתעסק בבגדים ישנים. קנתה שמאטס, צב־עה אותם בצבעים חמים, הרביקה עליהם תחרות ופיצ'יפקס אחרים, ומכרה אותם לנשים יפות.

היא פתחה כמה חנויות בתל־אביב וסגרה אותן, ואז היא השיגה חנות קטנה בשוק־הפישפשים והעסקים התחילו לפרוח. במשך שנים היא ניהלה רומאן עם שכן שלה מהשוק, ועשתה חיים משוגעים, ובאותה הזדמנות גם מכרה ומכרה ומכרה ואספה כסף.

עכשיו היא קנתה עוד חנות בשוק, וגם החלי־פה חבר. החבר החדש שלה הוא אישיתיאטרון, הצעיר ממנה בכמה שנים טובות, בעל עגיל באוזן, שאיתו היא נוסעת למסעות במקומות שונים בעולם.

אז זה נכון שלחיים חפר נשארו המקאמות, אבל לרותי נשאר העולם, והיא יודעת איך לנצל אותו בצורה הכי טובה.

רות חפר
לצעיר יש עגיל באוזן

חרוטה: להד"ם

קציעה הראל
התנצלות

בשבוע שעבר כתב־תי במדור זה כמה שו־רות על **חרותה הר־אל**, קצינת־המישטרה שנדונה לקנס של 20 אלף שקל על עבירת־תנועה.

לצערי כללתי ברשימה כמה פרטים על חייה האישיים, שלא היו נכונים. אני מתנצלת על כך.

מילה של מומחה לנשואין

אם אתם רוצים לשמור על חיי־הנשואין שלכם, קחו עצה ממרפא טיבעוני. הטיבעונים האלה לא רק שהם יודעים איך להישאר צעירים ויפים ובריאים וישריריים, אלא שהם גם יודעים איך ליהנות מכל העולמות וגם להישאר נשואים עם אותה אשה 25 שנה.

את יום־הנישואין ה־25 חגגו השבוע **קוצי אבן־חן** ואשתו **ג'ודי** (שלפעמים מדברת מהבטן). לזוג שלושה ילדים, כשהאחרון שבהם, בן ה־12, נקרא **שחר**, על שם השעה שבה הבעל היה חוזר הביתה לאשתו. בדיוק בגלל הסיבה הזאת שאלתי את קוצי איך אפשר לחזור הביתה עם שחר, ובכל פעם להתקבל בשימחה על־ידי האשה החוקית. עכשיו תשימו לב לתשובה:

„אם את כל המרץ שלך אתה משקיע באשתך, ורק את שאריות המרץ אתה מפזר בחוץ, זה אפשר. הבעיה היא שגברים רבים לא יודעים את הפאטנט הזה, והם עושים להיפך. את כל המרץ הם מפזרים בחוץ, ואת השאריות הם מביאים הביתה."

עכשיו הם שניהם יושבים בבית־הרופא במשך כמה שעות ביום ומסתכלים בהנאה על התור הגדול של אנשים המחכים למוצא פיהם בכל הקשור לבריאות. על פי הרפואה הטיבעונית, כולל בדיקות־שיער בחו"ל ועוד דברים משונים מאוד, שכנראה עוזרים לאנשים וגם עוזרים מאוד לזוג אבן־חן. אם כולם מרוצים, למה שאני לא אהיה?

קוצי אבן־חן עם אשתו ג'ודי
לא לפזר את המרץ בחוץ

ספורט

מהר, גבוה ורחוק

מיפגשים בבצורת

מזוימבלדון

עד רמת־גן

עונת־המלפפונים בספורט החלה בשבוע שעבר, עם סיום השתתפותה של נבחרת הכדורסל באליפות אירו־פה. אבל גם בתקופת הבצורת הקריבה עוד נערכות אי־אלה תחרויות, בהן מעורבים ישראלים.

החשובה בהן החלה השבוע בוימבל־דון שבלונדון, בה מתארחת אליפות־הטניס החשובה בעולם. שם יופיע שלמה גליקשטיין, שינסה לשוב לכר־תרות דווקא על מגרש־דשא, עליהם לא הצטיין בעבר.

לעקוב מקרוב. ואם בכדורגל לא הספיקו לביתר ירושלים ומכבי חיפה העימותים בליגה, בגמר הגביע ובמש־חק אלוף־האלופים, הרי משחקי האינ־טרטוטו הקיציים יפגישו את שתי הק־בוצות הטובות בארץ בפעם החמישית בעונה זו.

השתיים תתחרינה בבית אחד עם שטרום גראץ מאוסטריה וארמיניה בילפלר ממערב־גרמניה, אשר תשחק־נה נגדן, השבת, באיצטדיון רמת־גן.

תהיה זאת הזדמנות למגן הנתנייתי דויד פיזנטי (ראה גם ספורטאי השבוע) לעקוב מקרוב אחר משחקם של שחקני ארמיניה שיהיו בעונה הקרובה יריביו בליגה הגרמנית. שם ישחק פיזנטי במדי אף־צה־קלן.

כדורסל

פגישת מחזור

הקפטן

בתסקיד גיזבר

לוֹ סילבר, קפטן מכבי תל־אביב ואחד משחקני־המפתח של הנבחרת, בילה בשבועיים, בהן נטלה הנבחרת חלק באליפות אירופה, בכנס בוגרים של אוניברסיטת הרווארד, בה למד לפני שעלה ארצה.

סילבר אמנם רצה לשחק באליפות, וביקש רשות להחסיר שני משחקים בלבד במהלך התחרויות, אך מאמני הנבחרת לא הסכימו, הודיעו: „הכל או לא כלום".

סילבר הסביר שכנס־הבוגרים, בו היה אמור לשמש גיזבר, חשוב לו לקראת עתידו כעורך־דין, והוא צדק.

אתלטית גונן
.אבא משוגע על ספורט!'

הוא פגש שם חברים טובים מן העבר, כיום קבלנים, רופאים ועורכי־דין מצליחים, איתם כבר החל רוקם קש־רים לשיתוף־פעולה בעתיד.

אך לא פחות מעניינת לסילבר היתה פגישה עם כמה מהשחקנים שפעלו השנה בגמר הפלייאוף של האנ־בי־איי, בין בוסטון סלטיקס ולוס אנג'לס לייקרס כדוגמת מיטש קופצ'ק מלוס אנג'לס, עימו גדל וקורט רמביס, חניכו של המאמן פרד דווילי שאימן את רמביס ביוון ואת סילבר בתל־אביב לפני שמונה שנים.

אתלטיקה

חולצה עם פירוסמת

בעיותיה של

הקומצת לרוחק

יש לה סיכויים טובים לקחת מ־דליית־זהב במכביה הקרובה. זאת היא סיגל גונן, שבהיותה בת 16 החזיקה בשיא הארצי לנשים בקפיצה לרוחק — 5.87 מטר.

כיום היא בת 22, קצוצת־שיער, נאה, דקת־גו, 1.60 גובה, מישקלה 47 קילו. היא ילידת רחובות, המתגוררת בראשון־לציון עם בעלה יוני (28), איש־מכירות בחברת־יבוא, ובנם אסף, בן השנה.

תמיכה נפשית. כילדה, אהבה גונן ספורט. היא התעמלה על מכשי־רים ורצה 60 מטר ב־8.2 שניות. אביה, איש־מחשבים, עודד אותה לעסוק בס־פורט, ותוכנית־טלוויזיה על ילדים מחוננים. העוסקים בספורט, נתנה לו רעיון: הוא לקח את סיגל למאמן דויד קושניר, לשעבר אלוף הארץ בקפיצה לרוחק.

סיגל התאמנה אצל קושניר מגיל 12 עד 18, והגיעה לתוצאות יפות, עד שהחליטה לפרוש, בגלל פגיעה בקר־סול, כתוצאה ממאמץ־יתר. אבל אחרי ארבע שנות הפסקה, המריץ אותה אביה („הוא משוגע על ספורט, אם כי בעצמו לא עושה שום דבר") לחזור ולהתאמן. הם צילצלו לקושניר, שלו היא קוראת „דודיק". בהתחלה התאמ־נה גונן פעם בשבוע, שעה וחצי עד שעתיים ביום, ועכשיו היא מתאמנת יום־יום, באיצטדיון האתלטיקה בהדר־יוסף. אביה מתלווה אליה, יחד עם אסף, למרבית האימונים. בעלה אינו מתלהב מן העניין. הוא היה מעדיף אשה בבית, אבל כשצריך, הוא נותן לה תמיכה נפשית.

תמיכה כספית. גונן היא עכשיו בכושר טוב מאי־פעם, והשיא שלה הוא 6.23 מטר.

„לא האמנתי שאגיע לכושר כזה בתקופה קצרה," היא אומרת. „אני לא יודעת מה יקרה במכביה, כי אני לא יודעת מה התוצאות של הבחורות מחו"ל. יש לי רק בעיה אחת: אני צריכה תמיכה כספית, כי האימונים מנטרלים אותי מעבודה. אגודת אס"א תל־אביב עוזרת, אבל לא מספיק. אני מחפשת איזה גוף פרטי שיעזור, ואני מוכנה ללבוש חולצה עם פירסומת. חבל שלא מממנים בארץ אתלטיקה, כמו שתומכים בכדורסל ובכדורגל. אני לא צריכה הרבה, רק משכורת חודי־שית."

יאיר עמיקם

ספורטאי השבוע

פיזנטי: כסף זה לא הכל!

לי אוחנה היה בשבועיים האח־רונים שם נרדף להצלחה, בזכות הישגיו הספורטיביים שהעלו אותו תוך שנתיים לפיסגה. אך דווקא בעידן אוחנה הנערץ, כאילו מאחורי גבו, עלה מצליחן אחר בשמי הכדורגל, הסיט את מוקד הכותרות מירושלים לשפלה.

היה זה דויד („פיזה") פיזנטי. גם הוא אליל המין היפה ורווק מבוקש, שהגיע לפני שש שנים מפרדס־חנה לנתניה, גילה כישרון נדיר ועתה „עלה על גג אירופה" כפי שהוא מכנה זאת, כאשר הוחתם השבוע על־ידי קבוצת־הפאר הגרמנית אף־צה־קלן.

לא סריעריים. הכדורגל הישרא־לי כבר זכה בעבר ליצוג בכיר באירו־פה. מרדכי שפיגלר וגיורא שפיגל שיחקו בצרפת. כפי שגם ויקי פרץ שיחק שם. אבי כהן שירת את ליברפול האגדתית ולשמוליק רוזנטל זכות־הבתולין כשחקן הישראלי הראשון ששיחק בבונדסליגה הגרמנית, במדי בורוסיה מינשנגלדבאך.

אך מאז שב פרץ מצרפת, לפני שנתיים, לא היה עוד יצוג באירופה ועתה יציב פיזנטי שוב את ישראל על המפה, בעיר שבה מועסק גם ישראלי מפורסם אחר, רלף קליין, המאמן שם את סאטורדקלן.

אך מה שחשוב באמת הוא האם יצליח פיזנטי להלהיב בליגה האיכו־תית של מערב גרמניה, ויתגבר על הקור העז, שהיה בעבר לרועץ לשמואל רוזנטל?

אך יש לזכור כי הגרמנים הם לא פריירים בגילוי כישרונות. למרות ששילמו תמורת פיזנטי 80 אלף דולר למכבי נתניה, סכום אפסי לשחקן נבחרת בינלאומי, הם יודעים שלא קנו חתול בשק. פיזה הבטיח לא לאכזב.

מיבחן כסוף. מה עוד שעל כפות מאזני־העיסקה מוטלים גם המוניטין של מרדכי שפיגלר, שושבין העיסקה.

שפיגלר, שחקן מעולה בארץ, באי־רופה ובאמריקה, שהתמחה כמאמן של אלופה יורדת ואף הציל השנה קבוצה מירידה, הוא האיש שהוציא לפועל את העיסקה פיזנטי־נתניה־קלן.

אף־צה־קלן היא אחת הקבוצות המעולות באירופה. די להזכיר את השמות טוני שומכר, פייר ליטברסקי וקלאוס אלופס, שלושתם שחקני נב־חרת גרמניה, כדי להבין במה המדובר.

יש להניח כי קלן, עיר הנושמת ואוכלת כדורגל, תקבל בזרועות פתו־חות את הצעיר הישראלי יפה־התואר. פיזנטי, מצידו, מבטיח להתעלם מהנ־שים שם ולהתרכז בכדורגל.

מכיוון שכל הכדורגלנים הישרא־לים שהצליחו באירופה, מי פחות ומי יותר, נסעו לשם כשהם נשואים, המיב־חן של פיזנטי, הרווק המבוקש, יהיה כפול.

מי שמכיר את פיזנטי יודע שאין גבול לרצונו העז להצליח, והכישרון הטמון ברגליו יעמוד לו בעיתות־המיבחן.

המשכורת שיקבל, 150 אלף מרק (כ־50 אלף דולר) היא משכורת בינונית באירופה. גם הכוכבים הגדולים בארץ, אורי מלמיליאן ומשה סיני, משתכרים יותר. אך הכסף לא חשוב לפיזנטי. לעת עתה.

גם ב־150 אלף מרק יוכל לחיות יפה מאוד. לשכור דירה ולקנות מכונית חדשה.

שגריר יחיד. מי שיכול להצטער על העיסקה הוא המאמן הלאומי, יוסף מרימוביץ, שטיפח וגידל את פיזנטי והפך אותו למגן השמאלי הקבוע של הנבחרת. על־פי תנאי העיסקה, ישוחרר פיזנטי אך ורק למישחקים רשמיים של הנבחרת הישראלית. וגם זאת רק 48 שעות לפני כל מישחק.

פיזנטי יחמיץ מחנות־אימונים ר מישחקי־מיבחן, אך לגבי סידור כזה, זה לא יוצא דופן. יש נבחרות באירופה, כמו של דנמרק, למשל, שכמעט כל שחקניה פזורים ביבשת, ולמרות זאת היא אחת מהנבחרות המעולות. הלואי עלינו. פיזנטי, שימריא כשבוע הבא לקלן, למחנה־האימונים, עסוק בינ־תיים בפרידות מחבריו הנתניתיים, כולל אוהדיו, המעריץ המושבע, ירקן בשם לאלו ג'רבי, שבעבר יעץ לפיזנטי כיצד להתגבר על זאהי ארמלי, על משה סלקטר ועל אלי אוחנה. ועתה ג'רבי החל מייעץ לפיזנטי כיצד להת־גבר על דיטר האנס, פרנק מיל, יורגן מילבסקי ודומיהם, גדולי הכדורגל הגרמני.

ועד שאלי אוחנה יצטרף לשוק האירופי יהיה דויד פיזנטי השגריר היחיד באירופה.

מעתה, רבים יחזיקו אצבעות לדויד פיזנטי ואף יהפכו לאוהדים של אף־צה־קלן.

כדורגלן פיזנטי במסיבה
לא חתול בשק

פיזנטי (מימין) נגד הפועל תל־אביב ב־בלומפילד
הכישרון טמון ברגליים

שוופס - טעם מיוחד לאנשים מיוחדים

עיצוב בראנד&שיווק

ז' תמוז תשמ"ה 26.6.1985 מיספר 2495 שנה 49 המחיר 1500 שקלים (כולל מע"מ)

העולמדה

אביבה גולדמן
לפני 25 שנה
ועכשיו

המארחת מס' 1, אשת מלך־הכספות, שעזב את הארץ אחרי שהסתבך בחובות:

„לא אברח מן הארץ!"